

Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W WARSZAWIE
STATISTICAL OFFICE
IN WARSZAWA

Statistical
Yearbook
Mazowieckie
Voivodship

2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD
URZĘDU STATYSTYCZNEGO OF STATISTICAL OFFICE

PRZEWODNICZĄCY PRESIDENT
Zofia Kozłowska

REDAKTOR GŁÓWNY EDITOR-IN-CHIEF
Barbara Czerwińska-Jędrusiak

CZŁONKOWIE MEMBERS
Agnieszka Ajdyn
Anna Cacko
Patrycja Gałązka-Seliga
Mariusz Godlewski
Krzysztof Kowalski
Elżbieta Lipińska
Gabriela Nowakowska
Grażyna Silny
Leszek Szot
Tomasz Zegar

SEKRETARZ SECRETARY
Małgorzata Bieńkowska

Redakcja, tłumaczenie i skład komputerowy — *Editing, translation and setting —*
Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych *Mazovian Centre for Regional Surveys*
Urzędu Statystycznego *of Statistical Office*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego *When publishing Statistical Office data*
prosimy o podanie źródła *please indicate source*

ISSN 1509-9652

Publikacja dostępna na CD *Publication available on CD*
oraz w Internecie — warszawa.stat.gov.pl *and on the Internet — warszawa.stat.gov.pl*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu siedemnaste wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego”. Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 23 działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Opracowanie rozpoczynają trzy tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2005 i 2010–2015 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju, jak również o podregionach województwa w 2015 r.

Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacono ilustracją graficzną w formie wykresów i kartogramów.

W obecnej edycji Rocznika dotychczasowy zakres tematyczny działu „Ludność” poszerzono o podstawowe informacje dotyczące prognozy gospodarstw domowych do 2050 r., natomiast zakres działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” – o wyniki Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (EHIS). Ponadto w dziale „Rachunki regionalne” dane za lata 2010–2013 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna).

Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

Czytelnikom zainteresowanym danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa polecamy, wydaną równocześnie, publikację pt. „Województwo Mazowieckie 2016 – Podregiony, Powiaty, Gminy”. Opracowanie to stanowi uzupełnienie niniejszego Rocznika.

Oddając do rąk Państwa „Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego” dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniają się do wzbogacania jego treści.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, grudzień 2016 r.

PREFACE

The Statistical Office in Warszawa is pleased to present the seventeenth edition of the “Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship”. The Yearbook includes information characterising living conditions of society and the state of the economy of the voivodship.

Detailed statistical data on voivodship have been grouped in 23 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Three review tables containing major data on voivodship in years 2000, 2005 and 2010–2015 and selected data on voivodship compared with the rest of the country as well as its subregions in 2015 are presented at the beginning of the publication.

Presented statistical information has been enriched with maps and charts.

In the present edition of the Yearbook, the previous thematic scope of the “Population” chapter has been widened by basic information on household projection up to 2050, and thematic scope of “Health care and social welfare” chapter – by results of The European Health Interview Survey (EHIS). Moreover in the “Regional Accounts” chapter, data for 2010–2013 were changed in relation to those published in the previous edition as a consequence of revision in the annual national accounts, due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification).

Survey results of public statistics as well as non-statistical sources of information have been used while compiling the publication.

For readers who are interested in data on the basic units of territorial division we recommend simultaneously published “Mazowieckie Voivodship 2016 – Subregions, Powiats, Gminas”, which can be treated as a complementary source of information.

Presenting the “Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship” I would sincerely like to thank all persons and institutions for their assistance in providing data which have contributed to enriching the contents of this publication.

*Director
of the Statistical Office in Warszawa*

Zofia Kozłowska

Warszawa, December 2016

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych
Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2015 r.
II. Ważniejsze dane o województwie
III. Wybrane dane o podregionach województwa (NTS 3) w 2015 r.

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3, 4
<i>List of tables</i>	6—17
<i>List of graphs</i>	17
<i>Symbols</i>	18
<i>Abbreviations</i>	18, 19
<i>General notes</i>	20—25

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i>	26—31
<i>Major data on the voivodship</i>	32—49
<i>Selected data by voivodship subregions (NTS 3) in 2015</i>	50—58

CHAPTERS

<i>Geography</i>	59— 61
<i>Environmental protection</i>	62— 81
<i>Administrative division and local government</i>	82— 87
<i>Public safety. Justice</i>	88— 96
<i>Population</i>	97—125
<i>Labour market</i>	126—159
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	160—170
<i>Household budgets</i>	171—179
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	180—191
<i>Education</i>	192—222
<i>Health care and social welfare</i>	223—238
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	239—253
<i>Science and technology. Information society</i>	254—267
<i>Prices</i>	268—271
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	272—299
<i>Industry and construction</i>	300—315
<i>Transport. Telecommunications</i>	316—323
<i>Trade and catering</i>	324—329
<i>Finances of enterprises</i>	330—342
<i>Public finance</i>	343—351
<i>Investments. Fixed assets</i>	352—359
<i>Regional accounts</i>	360—364
<i>Entities of the national economy</i>	365—372

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	59
Powierzchnia i granice w 2015 r.	<i>Area and borders in 2015</i>	2	59
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	60
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	4	60
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes</i>	5	61
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	6	61
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation cloudiness</i>	7	61
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	62
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use</i>	1 (8)	69
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	2 (9)	70
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 (10)	70
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ..	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 (11)	71
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 (12)	71
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds</i>	6 (13)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground</i>	7 (14)	72
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków ...	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed</i>	8 (15)	73
Oczyszczalnie ścieków	<i>Wastewater treatment plants</i>	9 (16)	73
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza	<i>Emission and reduction of air pollutants</i>	10 (17)	74
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality</i>	11 (18)	74
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Area of special nature value under legal protection</i>	12 (19)	75
Kampinoski Park Narodowy	<i>Kampinoski National Park</i>	13 (20)	76
Rezerваты przyrody	<i>Nature reserves</i>	14 (21)	76
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks</i>	15 (22)	77
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature</i>	16 (23)	77
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas</i>	17 (24)	78
Odpady według rodzajów w 2015 r.	<i>Waste by type in 2015</i>	18 (25)	78

		Tabl. Table	Str. Page
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)</i>	19 (26)	79
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	20 (27)	80
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund</i>	21 (28)	81
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management fund</i>	22 (29)	81
DZIAŁ. III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	82
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 (30)	84
Gminy w 2015 r.	<i>Gminas in 2015</i>	2 (31)	84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2015</i>	3 (32)	85
Wybory radnych do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r.	<i>Elections of councillors to organs of local government units in 2014</i>	4 (33)	85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	<i>Councillors of organs of local government units in 2015</i>	5 (34)	86
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration</i>	6 (35)	87
DZIAŁ. IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	88
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings</i>	1 (36)	91
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police</i>	2 (37)	93
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	3 (38)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation</i>	4 (39)	94
Załatwione sprawy rodzinne	<i>Resolved family cases</i>	5 (40)	95
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	<i>Entities in the National Judicial Register</i>	6 (41)	95
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej ..	<i>Registered activity of the State Fire Service</i>	7 (42)	96
DZIAŁ. V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	97
Ludność	<i>Population</i>	1 (43)	101
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age population</i>	2 (44)	101
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age</i>	3 (45)	102
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population</i>	4 (46)	103
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population</i>	5 (47)	103
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności według płci	<i>Median age of population by sex</i>	6 (48)	103
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	7 (49)	104
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	8 (50)	105
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2015</i>	9 (51)	105

	Tabl. Table	Str. Page
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2015.....</i>	10 (52) 107
Małżeństwa wyznaniowe	<i>Church or religious marriages.....</i>	11 (53) 108
Rozwody w 2015 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2015.....</i>	12 (54) 109
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie ..	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage</i>	13 (55) 110
Urodzenia.....	<i>Births</i>	14 (56) 110
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	15 (57) 111
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności.....	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	16 (58) 111
Zgony według płci i wieku zmarłych	<i>Deaths by sex and age of deceased</i>	17 (59) 112
Zgony według przyczyn.....	<i>Deaths by causes.....</i>	18 (60) 113
Zgony niemowląt według płci i wieku	<i>Infant deaths by sex and age</i>	19 (61) 115
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn.....	<i>Infant deaths by selected causes</i>	20 (62) 116
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję.....	<i>Suicides registered by Police.....</i>	21 (63) 117
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	22 (64) 117
Prognoza ludności	<i>Population projection</i>	23 (65) 118
Prognoza gospodarstw domowych	<i>Households projection</i>	24 (66) 119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of population for permanent residence.....</i>	25 (67) 120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	26 (68) 121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów.....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants.....</i>	27 (69) 122
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów.....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants.....</i>	28 (70) 122
Rezydenci	<i>Usual residence population</i>	29 (71) 123
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age usual residence population</i>	30 (72) 123
Kościoły i związki wyznaniowe	<i>Churches and religious associations.....</i>	31 (73) 124
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x 126
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more — on the LFS basis.....</i>	1 (74) 134
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 — on the LFS basis.....</i>	2 (75) 135
Pracujący	Employment	
Pracujący	<i>Employed persons</i>	3 (76) 136
Pracujący według statusu zatrudnienia.....	<i>Employed persons by employment status</i>	4 (77) 137
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment.....</i>	5 (78) 138
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	<i>Full- and part-time paid employment.....</i>	6 (79) 139
Przyjęcia do pracy	<i>Hires</i>	7 (80) 140

		Tabl. Table	Str. Page
Zwolnienia z pracy	<i>Terminations.....</i>	8 (81)	141
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time</i>	9 (82)	143
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2015.....</i>	10 (83)	144
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers</i>	11 (84)	146
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls.....</i>	12 (85)	146
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority.....</i>	13 (86)	147
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers</i>	14 (87)	149
Wydatki Funduszu Pracy	<i>Expenditures of Labour Fund.....</i>	15 (88)	149
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture).....</i>	16 (89)	150
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	17 (90)	152
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.....	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture</i>	18 (91)	154
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	<i>Persons working in hazardous conditions</i>	19 (92)	154
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015.....</i>	20 (93)	156
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases</i>	21 (94)	157
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions.....</i>	22 (95)	158
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.....	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits.....</i>	23 (96)	159
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	160
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto.....	<i>Average monthly gross wages and salaries.....</i>	1 (97)	162
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014.....</i>	2 (98)	163
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014.....</i>	3 (99)	165
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2014.....</i>	4 (100)	167
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2014.....</i>	5 (101)	169

		Tabl. Table	Str. Page
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści.....	Retirees and pensioners.....	6 (102)	170
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto.....	Gross retirement and other pension benefits.....	7 (103)	170
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	171
Gospodarstwa domowe.....	Households.....	1 (104)	176
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	Average monthly per capita available income in households.....	2 (105)	177
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	Average monthly per capita expenditures in households.....	3 (106)	177
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households.....	4 (107)	178
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania.....	Households equipped with selected durable goods.....	5 (108)	179
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem (zasięg ubóstwa) w gospodarstwach domowych.....	At-risk of poverty rates in households.....	6 (109)	179
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	180
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja.....	Water supply and sewage systems.....	1 (110)	184
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.....	Consumers and consumption of electricity in households....	2 (111)	184
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych.....	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households.....	3 (112)	185
Ogrzewnictwo.....	House-heating.....	4 (113)	185
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.....	Population using water supply, sewage and gas supply systems.....	5 (114)	186
Odpady komunalne.....	Municipal waste.....	6 (115)	186
Nieczystości ciekłe.....	Liquid waste.....	7 (116)	187
Składowiska odpadów komunalnych.....	Landfill sites with municipal waste.....	8 (117)	187
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej.....	Generally accessible and estate area green belts.....	9 (118)	187
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe.....	Dwelling stocks.....	10 (119)	188
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje.....	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations.....	11 (120)	188
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r.	Housing allowances paid out in 2015.....	12 (121)	189
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe.....	Administration of grounds for dwelling construction.....	13 (122)	189
Mieszkania, których budowę rozpoczęto.....	Dwellings in which construction has begun.....	14 (123)	190
Mieszkania oddane do użytkowania.....	Dwellings completed.....	15 (124)	190
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb.....	Dwellings completed by number of rooms.....	16 (125)	191

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes.....	x	192
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 (126)	197
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority.....	2 (127)	199
Uczniowie według grup wieku	Pupils and students by age groups.....	3 (128)	202
Współczynnik skolaryzacji.....	Enrolment rate.....	4 (129)	203
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools.....	5 (130)	204
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	Students studying foreign languages in schools for adults	6 (131)	205
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education of people with special educational needs.....	7 (132)	206
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres	8 (133)	207
Wychowanie pozaszkolne	Extracurricular education	9 (134)	208
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych).....	Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)	10 (135)	208
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	11 (136)	209
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia.....	Students of higher education institutions receiving scholarships.....	12 (137)	209
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych).....	Primary schools for children and youth (excluding special schools).....	13 (138)	210
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)	14 (139)	211
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych).....	Basic vocational schools for youth (excluding special schools).....	15 (140)	212
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education...	16 (141)	212
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	General secondary schools for youth (excluding special schools).....	17 (142)	212
Technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools).....	18 (143)	213
Uczniowie i absolwenci techników i ogólnokształcących szkół artystycznych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by fields of education.....	19 (144)	213
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży.....	Level art schools for children and youth	20 (145)	214
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	Post-secondary schools (excluding special schools).....	21 (146)	214
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education	22 (147)	215
Szkoły wyższe.....	Higher education institutions.....	23 (148)	215
File, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2015/16	Branches sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another location of higher education institutions in 2015/16 academic year by place of residence	24 (149)	216
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół.....	Students of higher education institutions by study forms and type of schools.....	25 (150)	217
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół.....	Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools.....	26 (151)	217

		Tabl. Table	Str. Page
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych	<i>Academic teachers in higher educational institutions</i>	27 (152)	218
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools</i>	28 (153)	218
Studia podyplomowe i doktoranckie	<i>Postgraduate and doctoral studies</i>	29 (154)	219
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2015/16	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2015/16 academic year</i>	30 (155)	220
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults</i>	31 (156)	221
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education</i>	32 (157)	221
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	223
Pracownicy medyczni	<i>Medical personnel</i>	1 (158)	229
Lekarze specjaliści	<i>Doctors specialists</i>	2 (159)	229
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care</i>	3 (160)	230
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care</i>	4 (161)	231
Szpitale ogólne	<i>General hospitals</i>	5 (162)	232
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	<i>Emergency medical services and first aid</i>	6 (163)	232
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	7 (164)	233
Krwiodawstwo	<i>Blood donation</i>	8 (165)	233
Ocena stanu zdrowia ludności	<i>Perceived health status of population</i>	9 (166)	234
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała	<i>Population at the age of 15 and more by body weight</i>	10 (167)	234
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings</i>	11 (168)	235
Żłobki i kluby dziecięce	<i>Nurseries and children's clubs</i>	12 (169)	235
Placówki wsparcia dziennego	<i>Day-support centres</i>	13 (170)	236
Rodzina piecza zastępcza	<i>Family foster care</i>	14 (171)	236
Instytucjonalna piecza zastępcza	<i>Institutional foster care</i>	15 (172)	237
Pomoc społeczna stacjonarna	<i>Stationary social welfare</i>	16 (173)	237
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents</i>	17 (174)	237
Świadczenia pomocy społecznej	<i>Social assistance benefits</i>	18 (175)	238
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	239
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	<i>Books and pamphlets published</i>	1 (176)	243
Gazety i czasopisma wydane	<i>Newspapers and magazines published</i>	2 (177)	243
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches)</i>	3 (178)	244
Muzea	<i>Museums</i>	4 (179)	244
Galerie sztuki	<i>Art galleries</i>	5 (180)	244
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe ..	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises</i>	6 (181)	245
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres</i>	7 (182)	245
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	8 (183)	246
Abonenci telewizji kablowej	<i>Cable television subscribers</i>	9 (184)	246
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers</i>	10 (185)	246

	Tabl. Table	Str. Page
Turystyka		
Baza noclegowa turystyki	11 (186)	247
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	12 (187)	249
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	13 (188)	250
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	14 (189)	250
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	15 (190)	251
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	16 (191)	251
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	17 (192)	253
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	254
Nauka i technika		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	1 (193)	259
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	2 (194)	260
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	3 (195)	261
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	4 (196)	261
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	5 (197)	262
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	6 (198)	262
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	7 (199)	262
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	8 (200)	263
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013–2015	9 (201)	264
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	10 (202)	265
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	11 (203)	266
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	12 (204)	266
Społeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	13 (205)	267
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach	14 (206)	267
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	268
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	1 (207)	269
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	2 (208)	269
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	3 (209)	271
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	4 (210)	271
Tourism		
<i>Tourist accommodation establishments</i>	<i>11 (186)</i>	<i>247</i>
<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments</i>	<i>12 (187)</i>	<i>249</i>
<i>Occupancy in tourist accommodation establishments</i>	<i>13 (188)</i>	<i>250</i>
<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments</i>	<i>14 (189)</i>	<i>250</i>
Sport		
<i>Physical education organizations and sports clubs</i>	<i>15 (190)</i>	<i>251</i>
<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014</i>	<i>16 (191)</i>	<i>251</i>
<i>Selected sports facilities in 2014</i>	<i>17 (192)</i>	<i>253</i>
CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
<i>General notes</i>	<i>x</i>	<i>254</i>
Science and technology		
<i>Units and employment in research and development activity</i>	<i>1 (193)</i>	<i>259</i>
<i>Employment in research and development activity by educational level</i>	<i>2 (194)</i>	<i>260</i>
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)</i>	<i>3 (195)</i>	<i>261</i>
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices)</i>	<i>4 (196)</i>	<i>261</i>
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices)</i>	<i>5 (197)</i>	<i>262</i>
<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices)</i>	<i>6 (198)</i>	<i>262</i>
<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity</i>	<i>7 (199)</i>	<i>262</i>
<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015</i>	<i>8 (200)</i>	<i>263</i>
<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2013–2015</i>	<i>9 (201)</i>	<i>264</i>
<i>Expenditures on innovation activity in industry (current prices)</i>	<i>10 (202)</i>	<i>265</i>
<i>Expenditures on innovation activity in industry by source of funds (current prices)</i>	<i>11 (203)</i>	<i>266</i>
<i>Domestic inventions and utility models</i>	<i>12 (204)</i>	<i>266</i>
Information society		
<i>Enterprises using selected information and communication technologies</i>	<i>13 (205)</i>	<i>267</i>
<i>Purpose of using the Internet by enterprises</i>	<i>14 (206)</i>	<i>267</i>
CHAPTER XIV. PRICES		
<i>General notes</i>	<i>x</i>	<i>268</i>
<i>Price indices of consumer goods and services</i>	<i>1 (207)</i>	<i>269</i>
<i>Retail prices of selected goods and services</i>	<i>2 (208)</i>	<i>269</i>
<i>Average procurement prices of major agricultural products</i>	<i>3 (209)</i>	<i>271</i>
<i>Average marketplace prices received by farmers</i>	<i>4 (210)</i>	<i>271</i>

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	General notes.....	x	272
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno- -produkcyjne w rolnictwie.....	Trends and major economic and production results in ag- riculture	1 (211)	278
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków...	Agricultural land area by land type	2 (212)	279
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	Farms by area groups	3 (213)	279
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rol- niczej (ceny stałe)	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)	4 (214)	280
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Structure of gross and market agricultural output (con- stant prices)	5 (215)	280
Powierzchnia zasiewów	Sown area	6 (216)	282
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	Selected crop production and yields	7 (217)	283
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	Area, production and yields of ground vegetables.....	8 (218)	284
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew	Area and production of tree fruit	9 (219)	285
Powierzchnia i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	Area and production of fruit bushes and berry fruit	10 (220)	285
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	Cattle, pigs, sheep and horses	11 (221)	286
Drób	Poultry	12 (222)	287
Produkcja żywca rzeźnego	Production of animals for slaughter	13 (223)	287
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck	14 (224)	288
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows' milk and hen eggs	15 (225)	288
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors	16 (226)	289
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient	17 (227)	289
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	Value of agricultural products procurement (current prices)...	18 (228)	290
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	19 (229)	291
Ekologiczne gospodarstwa rolne	Organic farms.....	20 (230)	292
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species.....	21 (231)	292
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 (232)	293
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts	23 (233)	293
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	24 (234)	294
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (235)	295
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood.....	26 (236)	296
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	Renewals, afforestations and other forest breeding work....	27 (237)	297
Pozyskanie drewna	Removals	28 (238)	298
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień.....	Trees and shrubs outside the forest and removals.....	29 (239)	299
Pożary w lasach.....	Forest fires	30 (240)	299
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes.....	x	300
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (241)	303
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnio- nych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices).....	2 (242)	305

		Tabl. Table	Str. Page
Produkcja wybranych wyrobów	<i>Production of selected products</i>	3 (243)	305
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	<i>Average paid employment in industry</i>	4 (244)	307
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle...	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry</i>	5 (245)	309
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production (current prices).....</i>	6 (246)	311
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices).....</i>	7 (247)	311
Budynki oddane do użytkowania	<i>Buildings completed</i>	8 (248)	313
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	<i>Buildings completed by type of buildings.....</i>	9 (249)	314
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction</i>	10 (250)	315
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	316
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated</i>	1 (251)	319
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads</i>	2 (252)	319
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	<i>Registered road vehicles and tractors</i>	3 (253)	320
Linie regularnej komunikacji autobusowej	<i>Regular bus transport lines</i>	4 (254)	320
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport.....</i>	5 (255)	320
Komunikacja miejska	<i>Urban transport</i>	6 (256)	321
Ruch pasażerów w portach lotniczych	<i>Passenger traffic at airports</i>	7 (257)	321
Przeładunek ładunków w porcie lotniczym im. Fryderyka Chopina w Warszawie	<i>Freight loaded and unloaded at Warsaw Fryderyk Chopin Airport.....</i>	8 (258)	322
Wypadki drogowe i ich ofiary	<i>Road traffic accidents and their casualties.....</i>	9 (259)	322
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	<i>Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles</i>	10 (260)	322
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone subscribers and telephone sets.....</i>	11 (261)	323
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	324
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	<i>Retail sales (current prices)</i>	1 (262)	327
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	<i>Retail sales by groups (current prices)</i>	2 (263)	327
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	<i>Wholesale in trade enterprises (current prices).....</i>	3 (264)	327
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	<i>Shops by organizational form and petrol stations</i>	4 (265)	328
Gastronomia	<i>Catering</i>	5 (266)	328
Magazyny handlowe	<i>Trade warehouses.....</i>	6 (267)	329
Targowiska	<i>Marketplaces</i>	7 (268)	329
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	330
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors.....</i>	1 (269)	334
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections</i>	2 (270)	335
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results</i>	3 (271)	336

		Tabl. Table	Str. Page
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises.....</i>	4 (272)	337
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises.....</i>	5 (273)	338
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises</i>	6 (274)	340
Kapitał zakładowy spółek	<i>Share capital of companies</i>	7 (275)	341
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises</i>	8 (276)	342
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	343
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local government units budgets by type</i>	1 (277)	346
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Revenue of local government units budgets by division in 2015.....</i>	2 (278)	348
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local government units budgets by type</i>	3 (279)	349
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by division in 2015</i>	4 (280)	350
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	<i>Revenue and costs of local government budgetary establishments.....</i>	5 (281)	351
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	352
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices)</i>	1 (282)	355
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące).....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices)</i>	2 (283)	356
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące).....	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices)</i>	3 (284)	357
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne).....	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)...</i>	4 (285)	358
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne).....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)</i>	5 (286)	359
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	360
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące).....	<i>Gross domestic product (current prices)</i>	1 (287)	363
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices).....</i>	2 (288)	364
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych.....	<i>Nominal income in the households sector</i>	3 (289)	364
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	365
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON.....	<i>Entities of the national economy in the REGON register.....</i>	1 (290)	366
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji.....	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections.....</i>	2 (291)	366
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji.....	<i>Commercial companies by legal status and sections</i>	3 (292)	368
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Newly registered entities of the national economy by selected legal forms and sections.....</i>	4 (293)	369
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Liquidated entities of the national economy by selected legal forms and sections</i>	5 (294)	371

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Podział administracyjny województwa mazowieckiego w 2015 r.	58
Podział województwa mazowieckiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	59
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	96
Ruch naturalny ludności	97
Przeciętne trwanie życia	97
Struktura pracujących według sekcji	166
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	166
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	167
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.	196
Mieszkania oddane do użytkowania	196
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/16	197
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	302
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. (ceny stałe 2013 r.)	302
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	303
Relacja wyników budżetów jednostek samorządu terytorialnego do dochodów ogółem	342
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	342
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	343

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 24. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 24.</i>
Znak *	—	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.</i>
„W tym” “Of which”	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	mm	=	milimetr
thous.	=	thousand			millimetre
mln	=	million	m	=	metr
		million			metre
zł	=	złoty	km	=	kilometr
zł	=	złoty			kilometre
szt.	=	sztuka	m ²	=	metr kwadratowy
pcs	=	piece			square metre
egz.	=	egzemplarz	ha	=	hektar
					hectare
kpl.	=	komplet	km ²	=	kilometr kwadratowy
wol.	=	wolumin			square kilometre
vol.	=	volume	ml	=	mililitr
					millilitre
g	=	gram	l	=	litr
		gram			litre
kg	=	kilogram	hl	=	hektolitr
		kilogram			hectolitre
dt	=	decytona	m ³	=	metr sześcienne
		deciton			cubic metre
t	=	tona	dam ³	=	dekametr sześcienne
		tonne			cubic decametre

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	poj.	= pojemność
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	poz.	= pozycja
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	ust.	= ustęp
s	= sekunda <i>second</i>	0°1'1" {	E = wschód <i>East</i>
h	= godzina <i>hour</i>		N = północ <i>North</i>
d	= doba <i>24 h</i> = 24 hours		S = południe <i>South</i>
r.	= rok		W = zachód <i>West</i>
p u	= powierzchnia użytkowa	Dz.U.	= Dziennik Ustaw
<i>ceg</i> <i>brick</i>	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych = <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	Dz.Urz.	= Dziennik Urzędowy
<i>t/r</i> <i>t/y</i>	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	i in.	= i inne
art. <i>Art.</i>	= artykuł = <i>article</i>	im.	= imienia
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
gm. m.	= gmina miejska <i>urban gimna</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
gm. m-w.	= gmina miejsko-wiejska <i>urban-rural gimna</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
gm. w.	= gmina wiejska <i>rural gimna</i>	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>	ozn.	= tak zwany
kk	= Kodeks karny	ww.	= wyżej wymieniony
kks	= Kodeks karny skarbowy	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
m.st.	= miasto stołeczne <i>Capital City</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
ok.	= okolo	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
		ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
		UE <i>EU</i>	= Unia Europejska = <i>European Union</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook — unless otherwise indicated — concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities — PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Dane prezentowane dla województwa i podregionów odpowiadają poziomowi 2 i 3 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz.U. Nr 214, poz.1573, z późn. zm.)

Poziom 3 — **podregiony** (w województwie mazowieckim 8 jednostek) — grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Data presented for voivodship and subregions correspond to levels 2 and 3 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union. NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree by the Council of Ministers, dated 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573 with later amendments).

Level 3 — **subregions** (in Mazowieckie voivodship 8 units) — grouping powiats.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and — unless otherwise indicated — include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data — unless otherwise indicated — are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise** (entity) **method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity, registered in the Country Official Register of the Units of the National Economy (REGON).

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for the registration. The data are not further verified.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz.U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług — PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz.U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz.U. Nr 242, poz. 1622).

9. Informacje o **województwie i podregionach** oraz w podziale na **miasta i wieś** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu

8. *Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

- 1) *the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;*
- 2) *the **Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments);*
- 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

9. *Information on **voivodship and subregions** as well as by **urban and rural area** — unless otherwise indicated — is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while a “rural area” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

10. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

*In order to evaluate production and gross value added the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on*

lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz od 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. produkcja, sprzedaż, nakłady inwestycyjne) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną dla lata 2000 i 2005 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla (2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.), od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.).

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output — average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., production, sales, investment outlays) — as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated for 2000 and 2005 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002), and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011).

14. Data — unless otherwise indicated — do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

15. Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD-10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych
Diseases of blood and blood-forming organs

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych
Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone
Symptoms and ill-defined conditions

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Trade; repair of motor vehicles

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Zakwaterowanie i gastronomia
Accommodation and catering

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and food service activities

Obsługa rynku nieruchomości

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Administrowanie i działalność wspierająca

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007 (dok.)
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY—NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w „Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej” oraz na stronie internetowej GUS <http://stat.gov.pl>.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland” as well as on the web page of the CSO <http://stat.gov.pl>.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	35558	11,4	Area in km ²
Powiaty.....	314	37	11,8	Powiats
Miasta na prawach powiatu.....	66	5	7,6	Cities with powiat status
Gminy.....	2478	314	12,7	Gminas
Miasta.....	915	86	9,4	Towns
Miejscowości wiejskie.....	52529	8532	16,2	Rural localities
Sołectwa.....	40688	7328	18,0	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych.....	44,3	3,9	8,8	particulates
gazowych.....	211566,3	28568,0	13,5	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3268	319	9,8	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne.....	2423	248	10,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	825	71	8,6	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	130985,2	5784,8	4,4	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t.....	10863,5	1659,6	15,3	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące): służące ochronie środowiska:				Outlays on fixed assets (current prices): in environmental protection:
w milionach złotych.....	15160,0	2205,5	14,5	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	5,6	3,8	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych.....	3294,6	437,8	13,3	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	1,2	0,8	x	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych.....	799779	112453	14,1	in absolute numbers
na 10 tys. ludności.....	208	211	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %.....	64,7	53,8	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^c in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

^a Working on sewage network. ^b Estimated data. ^c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38437,2	5349,1	13,9	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23166,4	3438,2	14,8	urban areas
wieś	15270,8	1910,9	12,5	rural areas
w tym kobiety	19839,2	2789,9	14,1	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	150	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	60,1	62,9	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,67	0,45	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicz- nych na pobyt stały ^a na 1000 ludności	-0,41	2,31	x	Internal and international net migration for permanent residence ^a per 1000 popu- lation
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	2406,7	16,6	Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	4801,53	122,9	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	216,5	13,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 XII) w %	9,7	8,3	x	Registered unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	44016,3	14,8	water supply distribution
kanalizacyjnej ^d	149668,0	14680,0	9,8	sewage ^d
gazowej	145986,7	15937,9	10,9	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^e (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14119,5	2193,8	15,5	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	367,3	410,1	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	53961,3	7968,1	14,8	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1403,9	1489,6	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				useful floor area of dwellings
w tysiącach m ²	1039071,3	157733,6	15,2	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27032,9	29487,8	x	per 1000 population in m ²

^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^d Łącznie z kolektorami. ^e Na podstawie bilansu.

^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^d Including collectors. ^e Based of balance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach.....	147,7	29,2	19,8	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania.....	3,8	5,5	x	<i>dwellings</i>
izby.....	15,9	20,8	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	383,3	502,4	x	<i>useful floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a — as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych.....	2480,8	369,9	14,9	<i>primary</i>
gimnazjalnych.....	1073,6	152,4	14,2	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	189,6	17,8	9,4	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących.....	501,2	83,1	16,6	<i>general secondary</i>
technikach.....	506,2	59,6	11,8	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,6	1,2	9,6	<i>general art^d</i>
policealnych.....	255,1	32,4	12,7	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach.....	1140,6	182,2	16,0	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—5 lat.....	842	896	x	<i>per 1000 children aged 3—5</i>
OCHRONA ZDROWIA ^f I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII HEALTH CARE ^f AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze.....	88437	14497	16,4	<i>doctors</i>
lekarze dentyści.....	12603	1408	11,2	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	197381	28624	14,5	<i>nurses^h</i>
Przychodnie.....	20412	2741	13,4	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne.....	956	112	11,7	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ w tys.	187,0	25,9	13,9	<i>Beds in general hospitalsⁱ in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^k	12740	1738	13,6	<i>Generally available pharmacies^k</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 192. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. ^g Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez opieki uziennej; łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^k Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 13 na str. 225.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 192. ^b Excluding schools for adult, except post-secondary schools. ^c Including students of special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^f Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration. ^g Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ Excluding day-care; including beds and incubators for newborns. ^k See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 225.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	961	11,9	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	17693,0	13,6	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	136	14,7	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	9474,4	28,5	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	444	59	13,3	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	44972,2	8960,2	19,9	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a : miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	710,3	49,0	6,9	Tourist accommodation establishments ^a : number of beds (as of 31 VII) in thous.
korzystający z noclegów w tys.	26942,1	4107,0	15,2	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO AGRICULTURE ^b AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^c w tys. ha	14398,2	1909,0	13,3	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^c in thous. ha
pod zasiewami ^d	10753,0	1259,8	11,7	sown area ^d
grunty ugorowane	134,1	19,4	14,4	fallow land
uprawy trwałe	391,0	119,2	30,5	permanent crops
w tym sady	349,9	111,3	31,8	of which orchards
ogrody przydomowe	27,4	3,0	11,0	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3092,8	507,6	16,4	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^d w tys. ha:				Sown area (as of June) ^d in thous. ha:
zboża	7511,8	920,4	12,3	cereals
ziemniaki	292,5	35,7	12,2	potatoes
warzywa gruntowe ^e	175,7	25,6	14,6	ground vegetables ^e
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28002,7	2594,7	9,3	cereals
ziemniaki	6151,8	641,3	10,4	potatoes
warzywa gruntowe ^e	3792,8	490,7	12,9	ground vegetables ^e
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,3	28,2	75,6	cereals
ziemniaki	210	180	85,7	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	827,5	9,0	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1255515,6	246988,4	19,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	32649	46246	141,6	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^f (current prices):
w milionach złotych	171302,5	31037,2	18,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4455	5811	130,4	per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^e Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^f Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of the land user. ^c Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^e Including kitchen gardens. ^f Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION	
	ogółem total			Polska = 100 Poland = 100
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	290919,1	36505,8	12,5	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,2	94,9	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	20723,4	3170,4	15,3	passenger cars
ciężarowe ^b i ciągniki siodłowe.....	3428,0	615,4	18,0	lorries ^b and road tractors
Placówki pocztowe ^c	24295	3303	13,6	Postal offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tysiącach.....	4947,9	907,5	18,3	in thousands
w tym standardowe łącza główne	4221,9	738,0	17,5	of which standard main line
na 1000 ludności.....	128,7	169,7	x	per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	360750	50104	13,9	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	107	107	x	Population per shop
Targowiska stałe.....	2222	316	14,2	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^e				Budgets of gminas ^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych.....	87667,2	11152,7	12,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	3396	3559	104,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych.....	85944,4	10938,0	12,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	3329	3491	104,9	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych.....	70560,1	16780,2	23,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	5583	7602	136,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych.....	69824,2	15442,1	22,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	5525	6996	126,6	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych.....	23681,5	2942,7	12,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	917	939	102,4	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych.....	23444,1	2926,8	12,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	908	934	102,9	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego (w 2015 r. — Poczty Polskiej S.A.) i pozostałych (alternatywnych) operatorów pocztowych i obejmują placówki własne i placówki agentów pocztowych. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern the appointed operator (in 2015 of Poczta Polska S.A.) and other (alternative) postal operators and include their own postal offices and postal offices of postal agents. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)				
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	17110,1	2768,7	16,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	445	518	116,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	17202,7	2593,4	15,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	447	486	108,5	per capita in zł
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	271839,3	58041,4	21,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	7069	10868	153,7	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	3471800,9	715544,9	20,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	90324	133769	148,1	per capita in zł
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4184409	766030	18,3	Entities of the national economy in the REGON register ^a (as of 31 XII)
sektor publiczny	121768	12881	10,6	public sector
sektor prywatny	4028506	740534	18,4	private sector
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2014				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1719704	381551	22,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	44686	71659	160,4	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1524940	338437	22,2	in million zlotys
na 1 pracującego ^b w zł	109899	145507	132,4	per employed person ^b in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1035025	174712	16,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	26895	32813	122,0	per capita in zł

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b For calculations the average number of employed persons was applied.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
POWIERZ AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	35579	35559	35558	35558
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
2	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybac- twem)	82,2	85,6	86,2	86,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	13,7	10,8	10,6	10,6
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	65,0	75,8	77,7	76,3
5	w tym do produkcji przemysłowej	54,8	65,9	68,0	66,9
6	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania	65,3	71,5	81,4	78,5
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,8	1,9	1,4	1,5
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^c	40,6	47,3	53,0	52,6
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w tys. t: pyłowych	13,9	11,3	5,2	4,9
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	188,3	217,1	175,2	161,6
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	98,9	99,2	99,6	99,7
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,5	16,8	40,1	42,5
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komu- nalnych) ^d na 1 km ² w t	123,1	164,7	156,2	212,6
14	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg ...	279	291	299	275
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyj- nych na gospodarkę narodową: służące ochronie środowiska	3,1	3,0	2,9	2,9
16	służące gospodarce wodnej	0,6	0,8	1,4	0,7
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	29,6	29,6	29,7	29,7
18	na 1 mieszkańca w m ²	2060	2043	2003	1997
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępo- waniach przygotowawczych ^f : w liczbach bezwzględnych	182421	205990	140040	142551
20	na 10 tys. ludności	357	400	266	270
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	34,3	50,4	59,9	61,1

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność określana jako odpady stałe wywiezione. ^f Do 2012 r. łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę; od 2014 r. bez czynów

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water network. ^c Population connected to — estimated data, the total in 2000 defined as solid waste removed. ^f Until 2012 including crimes ascertained by prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
35558	35558	35558	35558	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
				Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
86,4	86,4	87,3	86,3	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
10,5	10,6	9,7	10,7	exploitation of water supply network ^b	3
77,4	75,8	82,5	78,3	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
68,0	66,5	72,9	68,7	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
89,2	97,1	97,6	97,2	treated in % of requiring treatment	6
0,7	0,2	0,2	0,2	untreated per 1 km ² in dam ³	7
63,9	69,5	69,9	71,3	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
4,6	4,5	4,5	3,9	particulates	9
153,0	146,5	145,8	128,4	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,7	99,7	99,7	99,8	particulates	11
43,8	45,8	48,2	53,3	gases (excluding carbon dioxide)	12
167,9	189,3	199,6	162,7	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	13
260	251	263	311	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	14
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
2,1	3,3	3,9	3,8	in environmental protection	15
0,6	0,5	0,8	0,8	in water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
29,7	29,7	29,7	29,7	in % of total area	17
1991	1985	1979	1974	per capita in m ²	18
PUBLICZNE SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^f :	
142841	139641	118521	112453	in absolute numbers	19
270	263	223	211	per 10 thous. population	20
60,4	59,0	54,7	53,8	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

ogółem — na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 66. *e* Dane szacunkowe; w 2000 r. karalnych popełnionych przez nieletnich.

population — based on balances. *d* See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 66. *e* Estimated data; committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
LUD					
POPUL					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	5115010	5157729	5267072	5285604
2	miasta	3307907	3338255	3380942	3393043
3	wieś	1807103	1819474	1886130	1892561
4	w tym kobiety	2655399	2685792	2745457	2755948
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	108,0	108,7	108,9	108,9
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	144	145	148	149
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	1168478	1016696	987386	984537
8	produkcyjnym	3105393	3274648	3346992	3343429
9	poprodukcyjnym	841139	866385	932694	957638
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,5	5,4	5,8	5,2
11	Rozwody na 1000 ludności	1,1	1,7	1,6	1,7
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,4	9,7	11,6	10,9
13	Zgony ^b na 1000 ludności	10,2	10,1	10,2	10,1
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-0,3	1,4	0,8
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,2	6,0	4,5	3,4
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	1,8	2,9	2,5	2,7
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
17	mężczyźni	69,8	71,1	72,6	72,7
18	kobiety	78,6	80,2	81,0	81,6
RYNEK					
LABOUR					
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):					
19	w tysiącach	2387,0	2066,8	2225,6	2262,1
20	w tym kobiety	1160,6	988,3	1069,6	1091,4
21	na 1000 ludności	467	401	423	428
22	w sektorze prywatnym w %	75,2	75,3	76,6	77,3
według rodzajów działalności w %:					
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15,5	13,5	13,3
24	przemysł i budownictwo	20,9	20,0	19,9
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	29,0	29,2	29,0
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6,0	6,7	6,8
27	pozostałe usługi	28,6	30,6	31,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 1, pkt 1) na str. 97. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracji. ^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 1, point 1) on page 97. ^b Including infant deaths. ^c For calculating net migration, data on compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, Census 2010.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ATION^a					
5301760	5316840	5334511	5349114	Population (as of 31 XII)	1
3402557	3411493	3427481	3438225	urban areas	2
1899203	1905347	1907030	1910889	rural areas	3
2765094	2773078	2782420	2789873	of which females	4
109,0	109,0	109,0	109,0	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
149	150	150	150	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):					
983722	984077	988011	994402	pre-working	7
3333922	3319937	3304741	3282698	working	8
984116	1012826	1041759	1072014	post-working	9
5,1	4,6	4,7	4,8	Marriages per 1000 population	10
1,7	1,7	1,8	1,8	Divorces per 1000 population	11
10,8	10,4	10,7	10,8	Live births per 1000 population	12
10,3	10,2	10,0	10,3	Deaths ^b per 1000 population	13
0,5	0,2	0,7	0,5	Natural increase per 1000 population	14
4,3	3,9	3,7	3,8	Infant deaths per 1000 live births	15
2,5	2,5	2,5	2,3 ^c	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:					
72,9	73,4	74,0	74,0	males	17
81,3	81,6	81,8	82,0	females	18
PRACY MARKET					
Employed persons ^{de} (as of 31 XII):					
2273,6	2274,6	2343,0	2406,7	in thousands	19
1106,8	1118,4	1150,8	1176,2	of which women	20
429	428	439	450	per 1000 population	21
77,4	77,7	78,1	78,6	in private sector in %	22
by kind of activities in %:					
13,2	13,2	12,9	12,6	agriculture, forestry and fishing	23
19,5	18,9	18,8	18,8	industry and construction	24
29,2	29,2	29,3	29,3	trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	25
6,9	6,9	6,9	6,9	financial and insurance activities; real estate activities	26
31,2	31,8	32,1	32,4	other services	27

cyjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. *d* Według faktycznego miejsca pracy i (od 2004 r.) rodzaju działalności. ków: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. *d* By actual workplace and (since 2004) kind of activity. *e* Data are in 2005—2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	334,9	357,8	361,4
2	na 1000 ludności.....	.	65,0	68,1	68,5
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	110,3	123,1	134,3
4	na 1000 ludności.....	.	21,4	23,4	25,5
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	289,9	332,5	238,3	246,7
6	2000 = 100.....	100,0	114,8	82,2	85,1
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	53,1	50,0	48,3	49,5
8	w wieku 24 lata i mniej	28,6	20,9	19,9	19,1
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	46,8	54,3	34,6	39,1
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	287	162	110	119
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %.....	10,8	13,8	9,7	9,8
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł.....	2469,59	3027,00	4031,95	4243,41
13	2000 = 100.....	100,0	122,5	163,0	171,5
14	w tym: w przemyśle	2718,82	3706,08	3935,26
15	w budownictwie.....	.	2487,55	3850,49	4013,13
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	1181,4	1162,0	1174,5	1158,0
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	902,9	915,3	966,9	957,4
18	rolników indywidualnych.....	278,5	246,7	207,6	200,6
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	851,37	1146,98	1637,58	1719,97
20	rolników indywidualnych ^b	571,90	720,71	915,29	946,81
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej.....	24623	33600	40076	41078
22	kanalizacyjnej ^c	5032	7356	10496	11308
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	205,2	191,6	188,8	192,7
24	na 1 mieszkańca w m ³	40,2	37,2	35,9	36,5
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	2554,2	2786,5	3102,2	3105,1
26	na 1 mieszkańca w kWh.....	772,9	836,0	919,2	917,1

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami czeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania ^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social security system households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
				Average paid employment:	
				in industry:	
359,9	362,0	379,5	381,4	in thousands	1
68,0	68,2	71,3	71,4	per 1000 population	2
				in construction:	
130,6	115,3	113,7	115,4	in thousands	3
24,7	21,7	21,4	21,6	per 1000 population	4
271,9	283,2	249,8	216,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	5
93,8	97,6	86,1	74,6	2000 = 100	6
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
47,8	47,2	47,8	48,3	women	7
18,2	17,1	15,1	14,0	aged 24 years and less	8
39,6	42,9	45,9	44,4	out of work for longer than 1 year	9
114	101	62	42	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	10
10,7	11,1	9,6	8,3	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
4375,97	4514,42	4657,07	4801,53	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
176,8	182,5	188,3	194,1	2000 = 100	13
4058,91	4235,92	4407,02	4505,21	of which: in industry	14
4067,28	4083,66	4217,20	4392,39	in construction	15
1143,1	1133,1	1120,0	1122,4	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
				receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution	17
948,6	944,6	936,4	939,4		
194,5	188,5	183,6	183,0	farmers	18
				Average monthly gross retirement and other pension in zł:	
1813,14	1915,22	1991,73	2047,16	paid by the Social Insurance Institution	19
1014,74	1082,59	1106,84	1144,30	farmers ^b	20
NALNA. MIESZKANIA					
TURE. DWELLINGS					
				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
41730	42350	42897	44016	water supply	21
12109	13080	13731 *	14680	sewage ^c	22
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
191,3	192,1	193,2	202,4	in cubic hectometre	23
36,1	36,2	36,3	37,9	per capita in m ³	24
				electricity in urban areas ^d :	
3148,9	3083,1	2976,5	2929,8	in gigawatt-hour	25
926,7	905,3	870,2	853,6	per capita in kWh	26

przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczenia był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well tem, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 exclud-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	1674,2	1875,5	2063,0	2085,6
2	na 1000 ludności.....	327,3	363,6	391,7	394,6
3	izby na 1000 ludności.....	1077,6	1275,1	1419,5	1431,8
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności.....	19015	24417	27641	27984
5	przeciętna 1 mieszkania	58,1	67,1	70,6	70,9
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	25,2	28,2	29,0	25,1
7	na 1000 ludności.....	4,9	5,5	5,5	4,8
8	izby na 1000 ludności.....	18,8	20,8	22,1	19,8
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności.....	430,1	513,6	563,7	505,1
10	przeciętna 1 mieszkania	87,3	93,7	102,3	106,1
EDUKACJA ^b I EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	400,0	336,6	304,9	311,5
12	gimnazjach	147,4	199,3	165,9	160,5
13	zasadniczych zawodowych ^e	59,8	24,0	22,3	21,0
14	liceach ogólnokształcących ^f	137,3	109,6	96,8	93,9
15	liceach profilowanych	x	23,9	7,1	6,0
16	technikach ^f	107,1	53,2	58,7	58,2
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,1	1,3	1,3	1,3
18	policealnych.....	20,9	32,2	32,2	36,7
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
19	podstawowych	150,1 ^h	63,2	52,2	50,9
20	gimnazjów	x	66,4	57,3	54,2
21	zasadniczych zawodowych ^e	19,8	7,4	7,4	7,2
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	25,9	35,9	32,0	31,6
23	liceów profilowanych	x	8,4	3,3	2,4
24	techników ⁱ	22,5	15,8	11,2	12,4
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,2	0,2	0,2	0,2
26	policealnych.....	10,6	9,9	8,8	9,4
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{jk} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,5	13,1	10,3	10,2

^a Na podstawie bilansów, patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 3 na str. 182. ^b Patrz uwagi ogólne działu cją w placówkach wychowania przedszkolnego. ^{e, f} Łącznie ze szkołami: ^e — od roku szkolnego 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do nia zawodowe. ^h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ⁱ W latach szkolnych 2009/10—2013/14 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: szkolnych 2004/05—2013/14 — z liceami profilowanymi.

^a Based on balances, see general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 3 on page 182. ^b See general notes to the attending pre-primary education establishments. ^{e, f} Including: ^e — since the 2005/06 school year special job-training schools, ^f — in the 2005/06—^h Data include graduates of 8th and 6th grade. ⁱ In the 2009/10—2013/14 school years including supplementary schools: general secondary and — specialized secondary schools.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.) TURE. DWELLINGS (cont.)					
				Dwelling stocks ^a (in 2000 — inhabited; as of 31 XII):	
				dwellings:	
2112,5	2138,8	2166,8	2193,8	in thousands	1
398,5	402,3	406,2	410,1	per 1000 population	2
1446,4	1461,0	1475,0	1489,6	rooms per 1000 population	3
				useful floor area of dwellings in m ² :	
28370	28756	29120	29488	per 1000 population	4
71,2	71,5	71,7	71,9	average per dwelling	5
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
30,6	29,2	30,7	29,2	in thousands	6
5,8	5,5	5,8	5,5	per 1000 population	7
22,4	21,7	21,4	20,8	rooms per 1000 population	8
				useful floor area of dwellings in m ² :	
563,9	544,7	527,4	502,4	per 1000 population	9
97,7	98,9	91,6	91,8	average per dwelling	10
WYCHOWANIE TION ^b					
				Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year)	
				in thous.:	
312,1	316,2	341,4	369,9	primary ^d	11
156,2	153,6	151,6	152,4	lower secondary	12
19,7	18,3	18,9	17,8	basic vocational ^e	13
90,9	87,7	85,5	83,1	general secondary ^f	14
3,5	1,6	x	x	specialized secondary	15
59,0	59,3	59,0	59,6	technical secondary ^f	16
1,3	1,2	1,2	1,2	general art ^g	17
36,9	32,6	32,7	32,4	post-secondary	18
				Graduates in schools ^e in thous.:	
49,4	50,0	49,8	50,6	primary	19
53,4	51,4	49,8	48,8	lower secondary	20
6,8	6,6	4,3	5,6	basic vocational ^e	21
30,5	29,9	28,4	27,5	general secondary ⁱ	22
2,1	1,7	1,2	x	specialized secondary	23
13,0	12,5	13,0	12,4	technical secondary ⁱ	24
0,2	0,2	0,2	0,2	general art ^g	25
9,6	10,5	9,7	9,7	post-secondary	26
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{ik} (excluding schools for adults) per 1000 population	27
9,9	9,6	8,8	8,5		

„Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 192. *c* Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją, *f* — w latach szkolnych 2005/06—2013/14 z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnień ogólnokształcącymi i technikami. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, a w latach

chapter “Education”, item 1 and 2 on page 192. *c* Excluding schools for adults, except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 2013/14 school years supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. *g* Leading to professional certification. technical secondary respectively. *k* Since the 2004/05 school year including special job-training schools and in 2004/05—2013/14 school years

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
EDUKACJA ^a I EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	331,1	368,6	328,0	310,6
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	52,3	74,7	83,0	84,7
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	38,5	37,3	36,4	36,7
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	15,1	11,8	8,5	8,9
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	87,1	92,1	123,8	133,2
6	dzieci ^d w tys.	116,0	118,4	161,3	177,5
7	w przedszkolach	85,7	89,3	120,6	128,3
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	30,3	29,1	37,8	44,6
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat ^e	381	443	539	543
OCHRONA ZDROWIA ^f I HEALTH CARE ^f AND					
Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):					
10	lekarze	13666	11609	12239	12148
11	lekarze dentyści	1712	1327	1310	1385
12	pielęgniarki ^h	24819	24202	25545	26369
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	47,4	45,6	45,9	46,1
14	Leczeni w szpitalach ogólnych ^j (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1454	1842	1974	2071
15	Przychodnie ^k (stan w dniu 31 XII)	1087	1512	1990	2456
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	844	1061	1485	1495
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	6060	4861	3547	3536
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
18	lekarskie	4,9	5,7	6,6	6,9
19	stomatologiczne	0,5	0,6	0,8	0,9
20	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych ^m (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	23,7	26,4	28,6	32,8
KULTURA. CULTURE.					
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	1067	1013	987	986
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3168	3240	3271	3276
23	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	165	179	182	181
Wypożyczenia księgozbioru (w 2015 r. łącznie z międzybibliotecznymi) z bibliotek publicznych w wol.:					
24	na 1000 ludności	3263	3259	2829	2856
25	na 1 czytelnika	19,8	18,2	15,6	15,8
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,9	2,8	3,5	3,5
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności	472	431	541	555
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	93	103	115	116
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	530	561	891	894

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 192. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami stracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie” i punktami przedszkolnymi; w latach 2008—2012 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność 6-latków, a w 2015 r. — w wieku 3—5 lat. ^d Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i praktyka lekarska i pielęgniarska. ^e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. / Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ⁿ Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa,

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 192. ^b Including branch sections, basic organizational units in Interior and Administration; excluding foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000 — the calendar year; see general notes to the and pre-primary points; in 2008—2012 excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^e In 2014 the rate was ^f Since 2012 data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. ^g Since master nurses. ⁱ Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. ^k See general notes to the activity performed in voivodship area, including outdoor events.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
WYCHOWANIE (dok.)					
EDUCATION^a (cont.)					
294,2	272,3	268,1	244,2	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
82,4	76,0	72,7	65,5	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
36,0	32,0	26,5	25,1	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
9,2	8,7	7,6	8,1	Graduates of schools for adults in thous.	4
141,1	150,8	157,5	164,0	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
187,2	201,1	194,9	182,2	children ^d in thous.	6
135,4	141,5	143,6	143,3	in nursery schools	7
46,4	52,7	44,7	33,3	in pre-primary sections in primary schools	8
547	560	646	.	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^e	9
POMOC SPOŁECZNA					
SOCIAL WELFARE					
14040	13811	14461	14497	Medical personnel ^g (as of 31 XII):	10
1441	1318	1554	1408	doctors	11
29544	28541	28946	28624	nurses ^h	12
49,5	49,9	49,0	48,5	Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population	13
2337	2267	2244	2183	In-patients in general hospitals ⁱ (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thous. population	14
2497	2544	2623	2741	Out-patients departments ^k (as of 31 XII)	15
1585	1648	1699	1738	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	16
3345	3226	3140	3078	Population (as of 31 XII) per generally available pharmacy	17
7,2	7,4	7,5	7,7	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	18
0,9	0,9	0,9	1,0	medical	19
41,7	53,8	68,5	77,5	dental	20
				Children in nurseries ^l and children's clubs ^m (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	
TURYSTYKA					
TOURISM					
969	964	964	961	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	21
3268	3294	3291	3308	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	22
182	182	180	177	Public library borrowers per 1000 population	23
2917	2950	2835	2775	Public library (in 2015 including interlibrary lending) loans in vol.:	24
16,0	16,2	15,7	15,6	per 1000 population	25
3,4	3,4	3,4	3,4	per borrower	26
527	612	601	575	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	27
115	119	120	136	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population	28
1258	1649	1695	1774	Museums with branches (as of 31 XII)	29
				Museum and exhibition visitors per 1000 population	

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji^a, ust. 16 na str. 195. *d* Od 2008 r. łącznie z — nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek — zespołami wychowania leczniczego *e* W 2014 r. do wyliczenia wskaźnika przyjęto liczbę dzieci w grupie 3–6 lat w liczbie ludności w wieku 3–5 lat i połowie rocznika nych i administracji. *g* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *k* Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” ust. 3 na str. 223. łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of chapter “Education”, item 16 on page 195. *d* Since 2008 including, entities excluded in division according to type, pre-primary education groups calculated using the number of children aged 3–6 in the population aged 3–5 and in half of the 6-years old population, and in 2015 — aged 3–5. 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. *h* Including chapter “Health care and social welfare” item 3 on page 223. *l* Including nursery wards. *m* Until 2010 excluding children's clubs. *n* Data concern

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
KULTURA. CULTURE.					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	78	64	56	59
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,9	8,3	8,2	8,4
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	1078	1270	1544	1645
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	241	234	176	174
5	telewizyjni	234	225	170	168
6	Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	299	332	405	459
7	w tym hotele	71	120	156	162
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59,6	71,8	82,3	83,2
9	Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	316	420	606	633
ROLNICTWO ^b I AGRICULTURE ^b					
10	Użytki rolne ^{cd} (stan w czerwcu) w tys. ha	2354,8	2135,7	1944,2	2045,2
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	97,7	96,6
12	Powierzchnia zasiewów ^{de} (stan w czerwcu) w tys. ha	1590,1	1349,7	1205,6	1189,7
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	69,5	72,9	72,9	71,9
14	w tym: pszenica	10,5	10,0	10,5	8,9
15	żyto	28,8	22,9	16,5	17,4
16	ziemniaki	14,2	5,8	4,4	4,4
17	buraki cukrowe	1,9	1,6	1,0	1,1
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2192,3	2601,0	2405,7	2212,9
19	w tym: pszenica	445,6	456,7	439,2	339,8
20	żyto	765,4	691,7	453,6	413,6
21	ziemniaki ^f	4240,8	1262,8	1189,1	1088,6
22	buraki cukrowe	961,8	907,1	528,1	504,2
Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	19,8	26,4	27,4	25,9
24	w tym: pszenica	26,8	33,7	34,7	32,2
25	żyto	16,7	22,3	22,8	20,0
26	ziemniaki ^f	187	160	222	210
27	buraki cukrowe	317	409	449	400
Zwierzęta gospodarskie ^g (stan w czerwcu):					
bydło:					
28	w tysiącach sztuk	926,5	954,3	1058,0	1016,7
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	39,3	44,7	54,4	49,7
trzoda chlewna (w latach 2000, 2005 oraz 2011—2013 — stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	1821,6	2026,6	1438,0	1299,7
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	77,4	94,9	74,0	63,6
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tuszczami i podrobami) ^g w kg	161,1	212,7	275,3	264,2
33	mleka krowiego w l	796	1026	1426	1296

^a Do 2010 r. dane nie obejmują pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej dzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 272. ^e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyzwojskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Until 2010 data do not include rooms for rent and agrotourism lodgings; since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to “Agriculture, hunting and forestry”, item 3 on page 272. ^e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for and game; in post-slaughter warm weight.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
60	63	62	59	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
8,4	8,6	8,2	8,2	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
1549	1628	1608	1678	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:					
174	175	174	173	radio	4
168	168	167	166	television	5
466	483	476	486	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
173	196	212	220	of which hotels	7
86,3	88,7	89,8	91,6	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
638	687	726	769	Tourists accommodated ^a per 1000 population	9
LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
2011,6	1901,9	1885,5	1931,2	Agricultural land ^{c,d} (as of June) in thous. ha	10
97,3	98,8	99,1	98,9	of which in good agricultural condition in %	11
1269,5	1168,6	1193,5	1259,8	Sown area ^{d,e} (as of June) in thous. ha	12
of which in %:					
72,1	69,1	68,1	68,4	basic cereals (including cereal mixed)	13
11,8	12,3	14,2	14,3	of which: wheat	14
14,9	16,2	13,0	11,2	rye	15
3,5	3,9	2,7	2,8	potatoes	16
0,9	0,8	1,0	0,9	sugar beets	17
Crop production in thous. t:					
2587,7	2292,1	2609,0	2333,3	basic cereals (including cereal mixed)	18
527,8	525,0	658,6	585,0	of which: wheat	19
426,9	427,8	413,7	317,5	rye	20
993,6	936,5	806,1	641,3	potatoes ^f	21
631,9	601,3	745,9	620,8	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:					
28,3	28,4	32,1	27,1	basis cereals (including cereal mixed)	23
35,2	36,6	38,9	32,4	of which: wheat	24
22,6	22,6	26,6	22,5	rye	25
222	204	247	180	potatoes ^f	26
578	615	626	562	sugar beets	27
Livestock ^d (as of June):					
cattle:					
1050,6	1084,2	1146,1	1135,2	in thousand heads	28
52,2	57,0	60,8	58,8	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
pigs (in 2000, 2005 and 2011—2013 — as of the end of July):					
999,4	951,8	1005,4	973,6	in thousand heads	30
49,7	50,0	53,3	50,4	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^e :					
305,2	330,7	391,8	425,2	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g	32
1323	1398	1452	1447	in kg	
				of cows' milk in l	33

miejsc noclegowych. *b* Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. *c* Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprawa-
ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 272. *d* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne działu
ranie (nawozy zielone). *f* Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. *g* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, koń-

are presented according to the official residence of the land user. *c* Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct
the chapter “Agriculture, hunting and forestry”, item 3 on page 272. *d* In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes to the chapter
ploughing (green fertilizers). *f* Since 2010 excluding kitchen gardens. *g* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
ROLNICTWO ^a I AGRICULTURE ^a					
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	291	180	237	228
2	ziemniaki w kg	35	30	28	30
3	buraki cukrowe w kg	408	425	256	253
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	92	166	225	226
5	mleko krowie w l	518	815	910	903
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{b,d,e} w kg:					
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,1	78,7	100,2	100,9
7	wapniowych	54,1	54,6	23,6	24,1
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. — stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{b,f} w szt.	7,6	9,7	10,9	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	788,9	798,5	820,7	822,3
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
10	w tysiącach hektarów	778,2	787,0	808,8	810,2
11	na 1 mieszkańca w ha	0,152	0,153	0,154	0,153
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	21,9	22,1	22,7	22,8
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	198,7	228,1	230,9	254,1
PRZE INDU					
Produkcja sprzedana przemysłu:					
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	134376,6	199318,9	229106,8
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe ^f)	106,2	103,3
16	2005 = 100 (ceny stałe ^f)	100,0	141,0	145,7
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	401263	557088	633930
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	26091	37918	43439
BUDO CONST					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	17193,7	37466,5	34636,9
20	w tym sektor prywatny w %	97,7	99,5	99,5
21	na 1 mieszkańca w zł	3338	7128	6567
TRANSPORT. TELE TRANSPORT. TELE					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
22	w kilometrach	1782	1710	1683	1709
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	5,0	4,8	4,7	4,8
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
24	w kilometrach	28545	29567	33700	34588
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	80,2	83,1	94,8	97,3
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :					
26	w tysiącach sztuk	1472,6	1904,0	2619,4	2737,9
27	na 1000 ludności	288	369	497	518

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolnej (łowiectwo i leśnictwo, ust. 3 na str. 272. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze i leśnictwo, ust. 3 na str. 272. ^f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 23. ^g Zrealizowanej przez podmioty budowlane; według miejsca zarządzania infrastrukturą kolejową. ⁱ Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

^a Data are presented according to the official residence of the land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not use the land for agriculture, hunting and forestry, item 3 on page 272. ^c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; and forestry, item 3 on page 272. ^f See general notes to Yearbook, item 11 on page 23. ^g Realized by construction units; by place of performing infrastructure. ⁱ Since 2011 including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO (dok.) AND FORESTRY (cont.)					
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
256	221	282	305	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
21	26	31	25	potatoes in kg	2
288	348	356	364	sugar beets in kg	3
257	288	334	370	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
992	1065	1157	1161	cows' milk in l	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,d,e} in kg:	
106,9	92,3	125,4	87,3	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
15,3	29,6	33,0	17,8	lime	7
.	11,2	.	.	Agricultural tractors (as of June; in 2000 — as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{b,f} in units	8
826,9	829,4	833,9	839,6	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
				Forest areas (as of 31 XII):	
815,0	817,4	821,9	827,5	in thousand hectares	10
0,154	0,154	0,154	0,155	per capita in ha	11
22,9	23,0	23,1	23,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
259,0	264,2	272,9	282,5	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ STRY					
				Sold production of industry:	
241044,8	251307,1	250816,0	246988,4	in million zlotys (current prices)	14
100,2	108,2	100,5	103,4	previous year = 100 (constant prices ^g)	15
146,0	158,0	158,8	164,2	2005 = 100 (constant prices ^g)	16
669790	694161	660866	647640	per employee in zl (current prices)	17
45538	47351	47106	46246	per capita in zl (current prices)	18
WNICTWO RUCTION					
				Sales of construction and assembly production ^h (current prices):	
37143,0	32885,6	36185,9	31037,2	in million zlotys	19
99,4	99,3	99,3	99,1	of which private sector in %	20
7017	6196	6796	5811	per capita in zl	21
KOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII COMMUNICATIONS — as of 31 XII					
				Railway lines operated — standard gauge ^b :	
1712	1704	1677	1702	in kilometres	22
4,8	4,8	4,7	4,8	per 100 km ² of total area in km	23
				Hard surface public roads (urban and non-urban):	
35023	35375	35935	36506	in kilometres	24
98,5	99,5	101,1	102,7	per 100 km ² of total area in km	25
				Registered passenger cars ⁱ :	
2838,9	2939,3	3042,5	3170,4	in thousand units	26
535	553	570	593	per 1000 population	27

oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo wykonywania robót. *h* Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących

not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general in post-slaughter warm weight. *d* In farming year. *e* In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting works. *h* Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					TRANSPORT. TELE TRANSPORT. TELE
1	Placówki pocztowe ^a :				
	w liczbach bezwzględnych	886	865	893	926
2	na 100 tys. ludności	17,3	16,8	17,0	17,5
3	Telefoniczne łącza główne ^b :				
	w tysiącach	1762,0	1878,3	1652,0	1295,9
4	na 1000 ludności	344,5	364,2	313,7	245,2
					HAN TRA
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
	w milionach złotych	94589,7	123774,3	185504,2	200046,0
6	na 1 mieszkańca w zł	18506	24033	35290	37929
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	60,7 ^c	54,3	49,3	46,1
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	84 ^c	95	107	115
					FINANSE PUBLIC
	Budżety gmin ^e				
	Dochody:				
9	w milionach złotych	8353,4 ^f	5394,2	8719,0	9247,8
10	na 1 mieszkańca w zł	1807 ^f	1817	2828	2987
	Wydatki:				
11	w milionach złotych	8945,6 ^f	5515,3	9321,0	9568,9
12	na 1 mieszkańca w zł	1936 ^f	1857	3023	3091
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
13	w milionach złotych	948,1 ^f	8722,4	12405,7	13302,9
14	na 1 mieszkańca w zł	1937 ^f	4000	5707	6106
	Wydatki:				
15	w milionach złotych	1029,3 ^f	8871,4	14346,8	14404,1
16	na 1 mieszkańca w zł	2103 ^f	4068	6600	6611
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
17	w milionach złotych	1913,1 ^f	1584,1	2648,3	2711,8
18	na 1 mieszkańca w zł	414 ^f	533	859	876
	Wydatki:				
19	w milionach złotych	1944,8 ^f	1580,9	2783,1	2765,0
20	na 1 mieszkańca w zł	421 ^f	532	903	893
	Budżet województwa				
	Dochody:				
21	w milionach złotych	397,0	1592,1	2452,9	2457,7
22	na 1 mieszkańca w zł	78	309	467	466
	Wydatki:				
23	w milionach złotych	406,6	1697,3	2508,6	2595,4
24	na 1 mieszkańca w zł	80	330	477	492

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacji badania sklepów. ^d Do przeliczeń danych na 1 mieszkańca za 2000 r. przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie wyników Narodowego Spisu mających również status miasta na prawach powiatu. ^f Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2002 r. ustroju m.st. Warszawy.

^a Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data calculations of data per capita for 2000, it was assumed to use the number of population calculated on the basis of the Population and Housing ^f Data are not comparable due to change in 2002 system of Capital City of Warsaw.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
KOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII (dok.)					
COMMUNICATIONS — as of 31 XII (cont.)					
942	924	905	906	Postal offices ^a :	1
17,8	17,4	17,0	16,9	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
1214,8	1127,7	1033,0	907,5	Fixed main line ^b :	3
229,1	212,1	193,7	169,7	in thousands	4
				per 1000 population	
DEL					
DE					
214796,4	210001,3	216373,4	207623,4	Retail sales (current prices):	5
40580	39569	40637	38875	in million zlotys	6
47,3	49,7	51,3	50,1	per capita in zł	7
112	107	104	107	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Population (as of 31 XII) per shop	
PUBLICZNE ^d					
FINANCE ^d					
				Budgets of gminas^e	
9652,7	9913,8	10545,3	11152,7	Revenue:	9
3106	3180	3374	3559	in million zlotys	10
				per capita in zł	
9564,8	9899,6	10597,0	10938,0	Expenditure:	11
3078	3176	3390	3491	in million zlotys	12
				per capita in zł	
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
14224,2	14486,8	16243,1	16780,2	in million zlotys	13
6509	6615	7387	7602	per capita in zł	14
				Expenditure:	
14948,3	14517,7	16002,5	15442,1	in million zlotys	15
6840	6629	7277	6996	per capita in zł	16
				Budgets of powiatów	
				Revenue:	
2670,3	2788,0	2951,3	2942,7	in million zlotys	17
859	894	944	939	per capita in zł	18
				Expenditure:	
2693,4	2802,6	2950,1	2926,8	in million zlotys	19
867	899	944	934	per capita in zł	20
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
2489,3	2164,7	2468,2	2768,7	in million zlotys	21
470	408	464	518	per capita in zł	22
				Expenditure:	
2462,9	2191,6	2506,8	2593,4	in million zlotys	23
465	413	471	486	per capita in zł	24

nych. *b* Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *c* Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 według podziału administracyjnego obowiązującego w 2000 r. *e* Bez dochodów i wydatków gmin

concern operators of the public telecommunication network. *c* Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. *d* For Census 2002 by the administrative division valid in 2000. *e* Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
1	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące): w milionach złotych	41930,0	29018,7	43333,3	45781,4
2	na 1 mieszkańca w zł	8203	5634	8244	8680
3	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): w milionach złotych	298304,6	396704,4	550436,3	586354,8
4	na 1 mieszkańca w zł	58319	76915	104505	110934
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY					
5	Ogółem: w tysiącach	520,4	601,7	681,0	675,1
6	na 10 tys. ludności	1017	1167	1293	1277
7	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej: w tysiącach	128,4	159,2	194,1	203,0
8	2000 = 100	100,0	124,0	151,1	158,1
9	w tym: przedsiębiorstwa państwowe	0,4	0,2	0,1	0,1
10	spółdzielnie	3,3	3,3	3,2	3,1
11	spółki handlowe	44,4	63,6	89,3	95,9
12	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	15,0	19,1	25,6	26,9
13	spółki cywilne	54,0	51,8	53,5	54,5
14	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: w tysiącach	392,0	442,5	487,0	472,1
15	2000 = 100	100,0	112,9	124,2	120,4
16	na 10 tys. ludności	766	858	925	893
RACHUNKI REGIONAL					
17	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): w milionach złotych	313641	340046
18	na 1 mieszkańca w zł	59666	64473
19	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) — rok poprzedni = 100	104,7
20	Wartość dodana brutto (ceny bieżące): w milionach złotych	276148	299030
21	na 1 mieszkańca w zł	52534	56696
22	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych: w milionach złotych	145358	156636
23	na 1 mieszkańca w zł	27653	29698
24	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domo- wych — rok poprzedni = 100	104,0

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. *b* Bez osób prowadzących gospodarstwa ogólne działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 362.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. *b* Excluding persons tending private farms in chapter “Regional accounts”, item 13 on page 362.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
46481,7	47277,2	54926,0	58041,4	Investment outlays (current prices):	1
8781	8908	10316	10868	in million zlotys	2
				per capita in zł	
609035,0	647092,3	681031,1	715544,9	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	3
114874	121706	127665	133769	in million zlotys	4
				per capita in zł	
REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII					
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII					
699,2	725,0	742,2	766,0	Total: in thousands	5
1319	1364	1391	1432	per 10 thous. population	6
216,8	231,7	245,7	263,0	Legal persons and organizational entities without legal personality:	7
168,9	180,4	191,3	204,8	in thousands	8
				2000 = 100	
				of which:	
0,1	0,1	0,1	0,1	state owned enterprises	9
3,1	3,1	3,1	3,1	cooperatives	10
104,8	116,9	127,8	142,5	commercial companies	11
28,8	30,9	33,3	33,9	of which with foreign capital participation	12
55,4	56,0	56,4	56,9	civil law partnerships	13
				Natural persons conducting economic activity:	
482,4	493,3	496,5	503,0	in thousands	14
123,0	125,8	126,6	128,3	2000 = 100	15
910	928	931	940	per 10 thous. population	16
REGIONALNE ^c					
ACCOUNTS ^c					
356699	366343	381551	.	Gross domestic product (current prices):	17
67388	69026	71659	.	in million zloty	18
101,9	102,9	103,7	.	per capita in zł	19
			.	Gross domestic product (constant prices) — previous year = 100	
316191	325274	338437	.	Gross value added (current prices):	20
59735	61288	63562	.	in million zlotys	21
			.	per capita in zł	
164917	169011	174712	.	Gross nominal disposable income in the households sector:	22
31156	31845	32813	.	in million zlotys	23
			.	per capita in zł	
101,7	101,7	103,4	.	Gross real disposable income in the households sector — previous year = 100	24

indywidualne w rolnictwie. ^c Dane za lata 2010—2013 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi

agricultural. ^c Data for 2010—2013 were changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook; see general notes to the

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R.
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII								
Powierzchnia w km ² <i>Area in km²</i>	5256	6504	5763	517	5104	4304	3351	4759
Powiaty..... <i>Powiats</i>	5	5	7	—	6	7	3	4
Miasta na prawach powiatu..... <i>Cities with powiat status</i>	—	1	1	1	—	—	1	1
Gminy..... <i>Gminas</i>	44	46	51	1	58	48	28	38
Miasta..... <i>Towns</i>	8	9	11	1	24	20	6	7
Miejscowości wiejskie..... <i>Villages</i>	1318	1358	1408	—	1202	1376	885	985
Sołectwa..... <i>Village administration units</i>	1141	1164	1096	—	1108	1159	739	921
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION								
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³ <i>Water withdrawal for needs of the national economy and population in hm³</i>	27,4	493,3	1841,8	251,6	82,6	64,2	50,7	25,8
w tym — w % — na cele: <i>of which — in % — for purposes of:</i>								
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybnictwem)..... <i>production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)</i>	10,5	90,1	97,9	62,4	4,3	14,3	52,8	10,1
eksploatacji sieci wodociągowej ^b <i>exploitation of water supply network ^b</i>	77,8	4,4	1,5	37,6	79,5	59,9	36,3	60,8
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi: <i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:</i>								
wymagające oczyszczania w hm ³ <i>requiring treatment in hm³</i>	9,4	18,3	22,7	105,3	24,9	33,3	23,3	8,9
w tym oczyszczane w %..... <i>of which treated in %</i>	99,6	99,9	83,9	97,3	99,8	99,8	100,0	97,9
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^c (stan w dniu 31 XII): <i>Municipal wastewater treatment plants ^c (as of 31 XII):</i>								
liczba..... <i>number</i>	37	35	49	5	53	58	45	37
przepustowość w dam ³ /d..... <i>capacity in dam³/24 h</i>	43,4	54,7	85,3	523,2	94,2	181,9	48,7	50,1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d <i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d</i>	45,2	48,3	61,2	98,6	59,7	64,7	59,9	54,6

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^d Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water network. ^c On sewerage system. ^d Population connected to — estimated data, the total population — based on balances.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t: <i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>								
pyłowych..... <i>particulates</i>	0,4	0,6	1,1	0,7	0,3	0,2	0,5	0,1
gazowych..... <i>gases</i>	390,5	3197,7	12040,7	5491,0	266,7	339,5	6605,8	235,9
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:</i>								
pyłowych..... <i>particulates</i>	80,6	99,8	99,9	99,9	84,4	86,7	75,6	91,9
gazowych (bez dwutlenku węgla)..... <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	69,1	54,8	56,4	59,6	21,1	73,5	21,5	4,2
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t..... <i>Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>	212,1	592,6	670,2	3278,6	496,7	264,7	179,8	90,1
w tym w %: <i>of which in %:</i>								
poddane odzyskowi ^a <i>recovered ^a</i>	15,8	13,5	5,0	0,2	79,8	8,8	1,7	3,0
unieszkodliwione ^a <i>treated ^a</i>	—	0,4	49,4	69,0	0,2	—	13,5	—
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t..... <i>Waste (excluding municipal waste) landfilled up to now (accumulated ^b; end of year) in thous. t</i>	—	8318,0	30392,8	3887,6	—	7,2	24,5	—
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł: <i>Outlays on fixed assets (current prices) in mln zł:</i>								
służące ochronie środowiska..... <i>in environmental protection</i>	86,4	152,0	406,1	478,5	231,6	452,1	319,7	79,2
służące gospodarce wodnej..... <i>in water management</i>	9,3	28,9	59,8	166,7	75,6	57,8	26,5	13,3
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>								
w % powierzchni ogólnej..... <i>in % of total area</i>	42,2	1,1	26,1	23,6	43,1	37,5	39,2	31,6
na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	6456	187	2441	70	2714	2016	3965	4824

^a We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 66. ^b Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych.
^a By waste producer on their own, see general notes, item 7 on page 66. ^b On own landfills (heaps settling ponds).

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY								
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^a : <i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings^a:</i>								
w liczbach bezwzględnych..... <i>in absolute numbers</i>	6597	6920	9500	48982	15759	14494	5532	4669
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	192	178	154	282	195	181	167	149
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w % ... <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^a in %</i>	77,6	73,7	67,3	39,3	61,9	53,2	69,6	71,1
LUDNOŚĆ POPULATION								
Ludność (stan w dniu 31 XII)..... <i>Population (as of 31 XII)</i>	343728	388078	617144	1744351	810475	801320	331741	312277
w tym kobiety <i>of which females</i>	174484	195259	314615	943551	417018	415998	170705	158243
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII).. <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	103,1	101,3	104,0	117,8	106,0	108,0	106,0	102,7
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)..... <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	65	60	107	3372	159	186	99	66
W % ogółu ludności (stan w dniu 31 XII) — ludność: <i>In % of total population (as of 31 XII) — population:</i>								
w miastach <i>in urban areas</i>	39,5	36,3	48,9	100,0	53,6	48,1	50,9	40,5
w wieku: <i>of age:</i>								
przedprodukcyjnym <i>pre-working</i>	18,8	19,7	18,5	16,7	20,7	19,9	18,1	19,0
produkcyjnym <i>working</i>	62,6	62,7	62,4	60,0	61,9	61,4	62,4	61,4
poprodukcyjnym <i>post-working</i>	18,5	17,6	19,1	23,3	17,4	18,7	19,5	19,5
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	3363	4063	5867	19905	9142	8783	2964	3369
Zgony <i>Deaths</i>	3785	3932	6752	18592	7532	7585	3492	3360
w tym niemowląt..... <i>of which infant</i>	10	17	31	81	29	31	11	11
Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	-422	131	-885	1313	1610	1198	-528	9
Saldo migracji na pobyt stały: <i>Net migration for permanent residence:</i>								
wewnętrznych <i>internal</i>	-618	-1280	-1591	8118	3903	5206	-603	-750
zagranicznych ^b <i>international^b</i>	5	18	-26	43	-8	-45	-22	2

^a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^b Dane dotyczą 2014 r.
^a Excluding punishable acts committed by juveniles. ^b The data refer to 2014.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)								
Na 1000 ludności: Per 1000 population:								
urodzenia żywe live births	9,78	10,46	9,50	11,44	11,32	11,00	8,92	10,78
zgony ^a deaths ^a	11,01	10,12	10,93	10,69	9,33	9,50	10,51	10,75
przyrost naturalny natural increase	-1,23	0,34	-1,43	0,75	1,99	1,50	-1,59	0,03
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^b internal and international net migration for permanent residence ^b	-1,78	-3,25	-2,62	4,69	4,82	6,46	-1,88	-2,39
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	2,97	4,18	5,28	4,07	3,17	3,53	3,71	3,27
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES								
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII) w tys. Employed persons ^{cd} (as of 31 XII) in thous.	115,1	135,8	201,8	1154,0	244,3	320,3	115,9	119,6
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	39,7	50,2	62,2	5,8	36,5	40,9	25,1	42,7
przemysł i budownictwo industry and construction	25,6	28,6	46,3	150,2	69,5	75,3	31,2	25,1
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	21,5	26,8	39,7	386,5	66,7	115,4	25,0	24,0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ financial and insurance activities; real estate activities	2,3	2,5	3,9	135,8	7,0	9,7	2,9	2,1
pozostałe usługi other services	26,1	27,7	49,5	475,6	64,7	79,1	31,7	25,7
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	21,3	21,3	50,0	39,7	29,8	22,3	19,9	12,2
w tym kobiety of which women	10,4	10,5	23,7	19,2	13,4	10,6	10,8	6,1
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII): In % of registered unemployed (as of 31 XII):								
w wieku 24 lata i mniej aged 24 years and less	17,9	20,9	14,9	5,3	14,3	12,1	15,8	19,6
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok out of work for longer than 1 year	45,4	47,1	48,4	42,9	42,8	41,1	41,7	39,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d (stan w dniu 31 XII) w % Registered unemployment rate ^d (as of 31 XII) in %	15,6	13,5	19,8	3,3	10,9	6,5	14,6	9,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^e w zł Average monthly gross wages and salaries ^e in zł	3416,70	3586,70	3667,17	5585,89	3830,20	4346,14	4467,57	3535,31

^a Łącznie ze zgonami niemowląt. ^b Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^e Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Including infant deaths. ^b For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^c By actual workplace and kind of activity. ^d Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^e Excluding economic entities employing up to 9 persons.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS								
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>								
wodociągowej..... <i>water supply</i>	6392,6	5745,0	6011,9	2335,3	6840,8	7531,9	4935,0	4223,8
kanalizacyjnej ^a <i>sewage ^a</i>	907,9	1169,2	2043,9	2096,7	2770,8	3559,7	934,6	1197,2
gazowej..... <i>gas supply</i>	552,1	676,6	1216,7	2857,8	3214,2	4565,4	401,2	436,7
Przyłącza prowadzące do budynków miesz- kalnych (stan w dniu 31 XII): <i>Connections leading to residential buildings (as of 31 XII):</i>								
wodociągowe..... <i>water supply system</i>	69292	74801	113161	64673	143379	167331	56944	67068
kanalizacyjne..... <i>sewage system</i>	20876	27196	41706	42658	78970	97904	18628	24154
gazowe ^b <i>gas supply system ^b</i>	14408	13024	30528	100569	94479	121490	9142	10920
Zużycie w gospodarstwach domowych: <i>Consumption in households:</i>								
wody z wodociągów w hm ³ <i>water from water supply system in hm³</i>	13,3	14,5	18,1	80,8	23,0	29,7	12,5	10,5
energii elektrycznej w miastach w GWh..... <i>electricity in urban areas in GWh</i>	85,3	93,0	195,3	1597,4	388,2	373,0	107,2	90,4
gazu z sieci w GWh..... <i>gas from gas supply system in GWh</i>	244,2	218,0	472,3	2598,4	1759,9	2709,2	170,0	206,4
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII): <i>Dwelling stocks ^c (as of 31 XII):</i>								
mieszkania w tys. <i>dwellings in thous.</i>	116,0	121,7	214,4	912,9	289,0	307,7	117,5	114,6
izby w tys. <i>rooms in thous.</i>	462,8	508,7	781,7	2906,9	1159,1	1240,6	457,3	451,0
powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² ... <i>useful floor area of dwellings in thous. m²</i>	9176,7	10228,6	15609,5	53755,0	24103,0	27227,1	8679,5	8954,1
przeciętna liczba izb w mieszkaniu..... <i>average number of rooms per dwelling</i>	3,99	4,18	3,65	3,18	4,01	4,03	3,89	3,94
przeciętna liczba osób na 1 izbę..... <i>average number of persons per room</i>	0,74	0,76	0,79	0,60	0,70	0,65	0,73	0,69
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 miesz- kania w m ² <i>average useful floor area of dwelling in m²</i>	79,1	84,0	72,8	58,9	83,4	88,5	73,9	78,2
Mieszkania oddane do użytkowania: <i>Dwellings completed:</i>								
mieszkania..... <i>dwellings</i>	1149	1186	1802	13306	5172	4426	903	1283
izby..... <i>rooms</i>	4849	6025	8900	37293	22739	21121	4281	5677
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² <i>useful floor area of dwellings in m²</i>	108180	140186	215107	852303	561272	573309	106355	126402

^a Łącznie z kolektorami. ^b Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych. ^c Na podstawie bilansu.
^a Including collectors. ^b Including connections leading to non-residential buildings. ^c Based on balance.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a — as of beginning of the school year								
Szkoły dla dzieci i młodzieży ^b : Schools for children and youth ^b :								
podstawowe..... primary	155	209	231	298	276	235	112	139
gimnazja..... lower secondary	77	93	101	203	154	124	61	77
zasadnicze zawodowe..... basic vocational	15	20	22	18	23	15	12	13
licea ogólnokształcące..... general secondary	27	26	35	127	39	48	26	21
technika ^c technical secondary ^c	19	27	32	59	26	27	20	15
Szkoły policealne ^b Post-secondary schools ^b	28	26	36	88	26	25	26	23
Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego ^d w wieku 5 lat..... Children attending pre-primary education establishments ^d aged 5	3577	4288	6380	20697	10782	10480	3385	3423
Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży ^b : Pupils and students of schools for children and youth ^b :								
podstawowych..... primary	22870	26763	39415	111848	62931	60957	21318	20343
gimnazjach..... lower secondary	10899	12421	18262	40304	24854	22696	9630	9596
zasadniczych zawodowych..... basic vocational	1776	1381	3026	1731	2407	1591	1312	1591
liceach ogólnokształcących..... general secondary	5410	6725	8337	36568	7475	7453	5654	5058
technikach ^c technical secondary ^c	4796	6750	9042	17304	8102	5990	4722	4041
Uczniowie szkół policealnych ^b Post-secondary schools students ^b	2158	1956	3465	13516	3414	2025	2642	3201
Dzieci w przedszkolach ^{d,e} na 100 miejsc..... Children attending nursery schools ^{d,e} per 100 places	85	91	92	87	83	81	91	95

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 192. ^b Bez szkół specjalnych. ^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^e Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 192. ^b Excluding special schools. ^c Including general art schools leading to professional certification. ^d Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^e Including pre-primary education groups and pre-primary points.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII								
Liczba ludności na: Population per:								
łóżko w szpitalach ogólnych ^{ab} <i>bed in general hospitals ^{ab}</i>	229	260	257	145	316	283	186	237
podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^{bc} .. <i>provider of out-patient health care ^{bc}</i>	1754	1552	1763	1467	2501	2065	1885	1661
aptekę ogólnodostępną ^d <i>generally available pharmacy ^d</i>	3437	3375	3507	2730	3117	2946	3567	3762
Domy i zakłady pomocy społecznej: Social welfare homes and facilities:								
placówki (bez filii)..... <i>centres (excluding subbranches)</i>	15	18	22	52	60	59	16	10
miejsca (z filiami)..... <i>places (with subbranches)</i>	1344	1406	1685	3726	2492	3738	1294	451
KULTURA. TURYSTYKA ^e CULTURE. TOURISM ^e								
Księgozbiór bibliotek publicznych (z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public libraries collection (with branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	3362	4096	2802	3749	2787	2349	3848	4039
Czytelnicy bibliotek publicznych (z filiami) na 1000 ludności..... <i>Public library borrowers (with branches) per 1000 population</i>	129	125	129	253	151	144	171	134
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności..... <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	3,4	3,2	4,3	16,6	1,2	4,9	7,2	8,4
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności.... <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	348	421	811	3849	99	804	1158	1197
Liczba ludności na 1 miejsce na widowni w stałych salach w teatrach i instytucjach muzycznych..... <i>Population per seat in fixed halls theatres and music institutions</i>	x	x	584	111	x	1431	323	x
Obiekty noclegowe turystyki (stan w dniu 31 VII) <i>Tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	27	27	55	124	82	91	44	36
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)..... <i>Number of beds (as of 31 VII)</i>	1245	1470	2666	26651	6903	4981	2288	2778
Udzielone noclegi..... <i>Nights spent (overnight stay)</i>	108126	110486	221408	5161193	690693	520982	146462	110246
Korzystający z noclegów..... <i>Tourists accommodated</i>	61297	60613	102596	3011183	433089	316158	72501	49524
w tym turyści zagraniczni..... <i>of which foreign tourists</i>	3734	12587	11475	1156511	30012	35808	4242	3865

^a Bez opieki dziennej; łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^b Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. ^c Przychodnie łącznie z praktykami lekarskimi, które świadczyły usługi w ramach środków publicznych. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 13 na str. 225. ^e Dane z zakresu turystyki dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Excluding day-care; including beds and incubators for newborns. ^b Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration. ^c Out-patient departments including medical practices that provided under the public funds. ^d See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 13 on page 225. ^e Data on tourism concern establishment possessing 10 and more bed places.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Plocki	Siedlecki
LEŚNICTWO FORESTRY								
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha.....	95,9	200,1	155,0	7,2	143,2	72,5	58,1	107,6
<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>								
w tym lasy <i>of which forests</i>	94,7	197,2	152,4	7,1	141,1	71,3	57,0	106,6
las publiczne <i>public forests</i>	53,9	118,1	89,1	4,4	72,9	50,6	40,8	38,6
las prywatne..... <i>private forests</i>	42,0	82,0	65,9	2,8	70,3	22,0	17,3	69,0
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %..... <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	18,0	30,3	26,4	13,8	27,6	16,6	17,0	22,4
Zalesienia w ha <i>Afforestations in ha</i>	33,1	70,6	57,6	—	18,4	14,2	35,9	45,3
PRZEMYSŁ INDUSTRY								
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny bieżące): <i>Sold production of industry^a (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	#	8280,5	10098,1	108202,8	16427,4	24823,6	#	7860,1
na 1 mieszkańca w zł..... <i>per capita in zł</i>	#	21314	16345	62200	20339	31082	#	25149
TRANSPORT — stan w dniu 31 XII TRANSPORT — as of 31 XII								
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km: <i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km:</i>								
powiatowe..... <i>powiat</i>	2001,3	2334,6	2195,9	569,0	1840,3	1841,1	1348,8	1740,8
gminne..... <i>gmina</i>	2363,2	2390,9	2530,5	1425,6	2742,0	3028,5	1324,1	1405,6
HANDEL TRADE								
Targowiska: <i>Marketplaces:</i>								
stałe (stan w dniu 31 XII) <i>permanent (as of 31 XII)</i>	32	30	45	62	52	38	24	33
sezonowe ^b (w ciągu roku)..... <i>seasonal^b (during the year)</i>	15	8	64	409	61	50	20	15
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS								
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{ac} (ceny bieżące): <i>Investment outlays in enterprises^{ac} (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	875,2	953,2	2811,9	22974,5	3070,8	4246,9	2607,2	888,5
na 1 mieszkańca w zł..... <i>per capita in zł</i>	2545	2454	4551	13207	3802	5318	7849	2843

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo. ^c Według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically. ^c According to investment location.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2015 R. (dok.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciecha- nowski	Ostro- łęcki	Radom- ski	M.st. War- szawa	War- szawski wschodni	War- szawski zachodni	Płocki	Siedlecki
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS (cont.)								
Wartość brutto środków trwałych w przedsię- biorstwach ^{ab} (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): Gross value of fixed assets in enterprises ^{ab} (as of 31 XII; current book-keeping prices):								
w milionach złotych in million zlotys	8308,7	12586,4	15480,9	282856,1	22168,4	55893,8	27846,7	6766,7
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	24172	32433	25085	162156	27352	69752	83941	21669
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^c — stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^c — as of 31 XII								
Ogółem Total	25584	31263	52656	401339	89549	114461	26404	24774
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej legal persons and organizational units with- out legal personality	5424	6243	11321	177434	19154	31339	6472	5607
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	20160	25020	41335	223905	70395	83122	19932	19167
Na 10 tys. ludności Per 10 thous. population	744	806	853	2301	1105	1428	796	793
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej legal persons and organizational units with- out legal personality	158	161	183	1017	236	391	195	180
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	587	645	670	1284	869	1037	601	614
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2014								
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): Gross domestic product (current prices):								
w milionach złotych in million zlotys	11822	13480	20366	226356	30851	45034	22121	11520
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	34303	34626	32844	130908	38455	56819	66391	36768
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): Gross value added (current prices):								
w milionach złotych in million zlotys	10487	11957	18065	200779	27365	39945	19622	10218
na 1 pracującego ^d w zł per employed person ^d in zł	91891	92073	93786	181073	114672	128000	170723	88964

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Według siedziby jednostki lokalnej. ^c Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b According to seat of local unit. ^c Excluding persons tending private farms in agriculture. ^d For calculations the average number of employed persons was applied.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	gm. w. Łyse	53°28'55"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	gm. w. Sienno	51°00'47"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	gm. w. Gostynin	19°15'33"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	gm. w. Samaki	23°07'42"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2°28'08"	274,7	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	3°52'09"	263,2	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	35558	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1669	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
warmińsko-mazurskim	218	13,1	<i>warmińsko-mazurskie</i>
podlaskim	358	21,4	<i>podlaskie</i>
lubelskim	372	22,3	<i>lubelskie</i>
świętokrzyskim	203	12,2	<i>świętokrzyskie</i>
łódzkim	323	19,3	<i>łódzkie</i>
kujawsko-pomorskim	195	11,7	<i>kujawsko-pomorskie</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — na terenie miejscowości Hucisko	gm. m-w. Szydłowiec	407	Highest point — within the village Hucisko
Najniżej położony punkt — na terenie osiedla Radziwie	gm. m. Plock	54	Lowest point — within the settlement Radziwie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. WIĘKSZE RZEKI^a
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship
Wisła	1022,43	288,41	Morze Bałtyckie Baltic Sea	193958,31	35552,22
Iżanka	79,21	76,05	Wisła	1113,98	970,12
Zagożdżonka	50,16	50,16	Wisła	603,42	600,88
Radomka	124,03	124,03	Wisła	2109,31	2099,00
Szabasówka	27,56	27,56	Radomka	567,39	563,52
Okrzejka	76,93	53,37	Wisła	544,67	344,95
Wilga	77,27	62,78	Wisła	574,36	473,74
Pilica	345,52	96,77	Wisła	9258,53	1775,96
Świder	102,40	80,03	Wisła	1158,62	964,30
Jeziorka	79,08	78,08	Wisła	988,08	987,01
Narew	512,53	163,31	Wisła	74571,63	18795,91
Omulew	122,75	75,22	Narew	2068,80	787,70
Orz	63,12	54,72	Narew	605,90	574,90
Orzyc	148,58	128,55	Narew	2057,68	1690,06
Bug	805,45	163,33	Narew	38746,70	6512,25
Nurzec	108,57	9,11	Bug	2082,62	14,69
Liwiec	148,78	148,78	Bug	2766,78	2743,29
Wkra	264,72	188,13	Narew	5344,62	4472,18
Mławka	45,26	37,08	Wkra	672,67	575,91
Łydynia	76,41	76,41	Wkra	694,79	694,79
Raciążnica	59,31	59,31	Wkra	623,66	623,66
Sona	72,68	72,68	Wkra	546,69	546,69
Bzura	176,76	50,02	Wisła	7723,67	2701,81
Pisia Gągolina	63,29	63,29	Bzura	500,24	500,24
Utrata	78,59	78,59	Bzura	802,42	802,42
Skwa Prawa	124,02	101,92	Wisła	1666,63	1290,68

^a O powierzchni zlewni powyżej 500 km². ^b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

U w a g a. Długość rzek oraz powierzchnię zlewni obliczono na podstawie „Mapy Podziału Hydrologicznego Polski”, wersja wrzesień 2013 r., skala 1:10000. W danych dotyczących długości rzek uwzględniono również te odcinki, które płyną wzdłuż granicy województwa.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

^a Of drainage basin area bigger than 500 km². ^b Listed according to hydrographic order. ^c River or reservoir into which the water flows.

Note. River length and drainage basin area was calculated according to "Hydrographic division of Poland" map, September 2013 version 1:10000 scale. Data on river length also include sections which flow on the border of voivodship.

Source: data of the Regional Water Management Authority in Warsaw.

TABL. 5. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LANGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA LAKES	Położenie <i>Placement</i>		Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>	Objętość w tys. m ³ <i>Capacity in thous. m³</i>
	dorzecze <i>drainage basin</i>	powiat <i>powiat</i>			
Białe	Skrwa Lewa	gostyniński	148,0	31,5	14948,0
Ciechomickie	Wielka Struga	płocki	47,1	8,2	2201,3
Górskie	Wielka Struga	płocki	45,0	7,2	1419,1
Lucieńskie	Skrwa Lewa	gostyniński	196,6	34,5	21429,4
Łąckie Duże	Wielka Struga	płocki	59,4	3,4	1009,8
Przytomne	Rakutówka	gostyniński	36,7	7,6	2091,9
Sumino	Skrwa Lewa	gostyniński	34,6	7,8	1245,6
Szczutowskie	Skrwa Prawa	sierpecki	97,9	3,0	1958,0
Urszulewskie	Skrwa Prawa	sierpecki	293,1	6,2	7792,2
Zdwojskie	Wielka Struga	płocki	352,5	4,3	6697,5

Źródło: w zakresie położenia — dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie; w zakresie powierzchni, głębokości i objętości jezior — dane z publikacji „Atlas Jezior Polski”, t. 2. Red. J. Jańczak. IMiGW. Poznań: Bogucki WN, 1997. ISBN 83-86001-43-7.

Source: within placement — data of the Regional Water Management Authority in Warsaw; within area, depth and capacity of lakes — data from “Atlas Jezior Polski” publication, part 2. J. Jańczak. IMiGW. Poznań: Bogucki WN, 1997. ISBN 83-86001-43-7.

TABL. 6. **TEMPERATURA POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>						
		średnie ^a <i>average^a</i>				skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme tempera- tures</i>
		1971—2000	2001—2005	2006—2010	2015	maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
		1971—2015						
Mława	147	7,3	7,9	8,1	9,2	36,6	-31,2	67,8
Warszawa	106	8,1	8,6	9,1	10,3	37,0	-30,7	67,7

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmu- rzenie w oktants ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>
		1971—2000	1991—2000	2001—2010	2015			
		średnie ^b		average ^b				
Mława	147	543	538	573	391	3,3	1598	5,4
Warszawa	106	519	529	614	404	3,5	1931	5,0

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

1. Informacje o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 542).

Dane o gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 909, z późn. zm.). Wyłączenie użytków rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I—III, a także klas bonitacyjnych IV—VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz gruntów leśnych wymaga decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Do 2008 r. rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów IV klasy bonitacyjnej pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 IX 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do użytków rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie

General notes

1. Information regarding the geodesic status and directions in voivodship land use is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (unified text: Journal of Laws 2015 item 542).

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (unified text: Journal of Laws 2015 item 909, with later amendments). Designation of agricultural land included in quality classes I—III as well as quality classes IV—VI comprised of origin soils and designation of forest land for above purposes requires a decision to allow such designation. Until 2008 a gmina council might also resolve to protect IV quality class land of mineral origin, located within the gmina. From 2009 to 4 IX 2014 the provisions of the Law did not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” — organizational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or

5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym

20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities, which is discharged to reservoir without further use;

- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation of water supply network” — all entities responsible for the management of the water network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewage network of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the

w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osady czynne) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektrywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanej przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz.U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on municipal wastewater treatment plants concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data concerning the population connected to wastewater treatment plants are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Sieć **Natura 2000** obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbывa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Dane o odpadach do 2012 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243), natomiast dane od 2013 r. opracowano według Ustawy o odpadach z dnia 14 XII 2012 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.).

Prezentowane rodzaje odpadów są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz.U. poz. 1923).

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, rock outcrops, scarps etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Natura 2000 network includes Special Protection Areas (SPA) and Special Areas of Conservation (SAC) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCI). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds, that specifies the criteria to designate and manage special protection areas endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exurgents, stomes, ravines, erratic boulders and caves.

7. Waste shall mean any substance or object in which the holder discards or intends or is required to discard.

Data on waste to 2012 have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 27 IV 2001 (unified text: Journal of Laws 2010 No 185, item 1243), whereas data since 2013 r. have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21, with later amendments).

Types of waste presented are consistent with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub nieszkodliwienia.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach nieszkodliwienia odpadów (w tym haldach, stawach osadowych własnych i innych).

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność

Since 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

***Recovery of waste** shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.*

***Disposal of waste** is understood as a process which is not recovery even if a secondary consequence of such a process is the reclamation of substances or energy.*

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas and waste facilities (including on own and other heaps, setting ponds).*

***Waste storage** means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the one processing waste.*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste landfills** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private forms in agriculture as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity — keeping the so-called revenues

gospodarczą — prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne — fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczenie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska — w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do funduszy wojewódzkich.

and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements — on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1 (8). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2015 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2015	na 1000 ludności ^a w ha per 1000 population ^a in ha			
Powierzchnia ogólna ^b.....	3555971	3555847	3555847	—	691,0	664,8	Total area ^b
Użytki rolne	2485953	2445710	2375665	-9422	483,1	444,1	Agricultural land
grunty orne	1764648	1731356	1658739	-7638	342,9	310,1	arable land
sady	84177	83513	91182	-1947	16,4	17,0	orchards
łąki trwałe.....	283333	280438	275749	-618	55,1	51,6	permanent meadows
pastwiska trwałe.....	254790	249541	243679	-1816	49,5	45,6	permanent pastures
grunty rolne zabudowane.....	76894	78447	83561	+2196	14,9	15,6	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	3922	4852	6356	+217	0,8	1,2	lands under ponds
grunty pod rowami.....	18189	17563	16399	+184	3,5	3,1	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.....	813929	839091	890479	+9503	158,2	166,5	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	784935	804912	835112	+6505	152,5	156,1	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione.....	28994	34179	55367	+2998	5,6	10,4	woody and bushy land
Grunty pod wodami.....	39786	41003	42653	+401	7,7	8,0	Lands under waters
powierzchniowymi płynącymi...	35938	37528	39946	+545	7,0	7,5	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi....	3848	3475	2707	-144	0,7	0,5	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	165876	184689	205088	+3321	32,2	38,3	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe.....	31566	42902	52697	+1525	6,1	9,9	residential areas
tereny przemysłowe	9354	11020	11992	+271	1,8	2,2	industrial areas
tereny inne zabudowane	11533	17635	22913	+636	2,2	4,3	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	6428	5559	5605	+342	1,2	1,0	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku..	5137	5022	5091	+43	1,0	1,0	recreational areas
tereny komunikacyjne	101426	102102	105851	+510	19,7	19,8	transport areas
drogi	88362	89576	93204	+545	17,2	17,4	roads
kolejowe	10847	10603	10358	-55	2,1	1,9	railway
inne ^c	2217	1923	2289	+20	0,4	0,4	others ^c
użytki kopalne.....	432	449	939	-6	0,1	0,2	mining grounds
Użytki ekologiczne	1316	1734	1799	-12	0,3	0,3	Ecological areas
Nieuzytki.....	36053	35721	34224	-154	7,0	6,4	Wasteland
Tereny różne ^d	13058	7899	5939	-3637	2,5	1,1	Miscellaneous land ^d

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. ^b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 62. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII for 2004 and 2015, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes, item 1 on page 62. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (9). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	305	197	202	291	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	164	91	123	215	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I—II.....	12	3	14	23	mineral: I—II
III.....	86	61	68	121	III
IV.....	54	19	35	32	IV
organiczne: IV.....	6	3	3	19	organic: IV
V—VI.....	6	5	3	20	V—VI
Inne grunty rolne	101	76	22	30	Other agricultural land
Grunty leśne	40	30	57	46	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	146	108	86	152	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	54	17	42	56	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	6	8	5	6	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne.....	13	30	7	9	Mining grounds
Na inne cele.....	86	34	63	69	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (10). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	4273	4007	3883	3886	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane.....	4244	3755	3581	3576	devastated
zdegradowane.....	29	252	302	310	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane.....	32	56	100	159	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	28	29	25	136	agricultural
leśne.....	4	18	46	10	forest
zagospodarowane.....	18	42	16	76	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (11). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	2752,7	2825,3	2984,4	2837,4	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych	2356,3	2436,1	2605,7	2449,1	86,3	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	2323,3	2410,3	2578,1	2420,8	85,3	surface
podziemne	31,9	25,1	27,2	28,0	1,0	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	98,3	89,9	89,3	84,8	3,0	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	298,2	299,3	289,4	303,5	10,7	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	159,0	145,4	123,9	126,3	4,4	waters: surface
podziemne	139,1	153,9	165,5	177,3	6,2	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (12). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	2695,1	2764,5	2933,4	2784,9	100,0	TOTAL
Przemysł	2354,6	2434,2	2604,4	2447,9	87,9	Industry
w tym na cele produkcyjne	2344,3	2417,1	2593,3	2441,1	87,7	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	98,3	89,9	89,3	84,8	3,0	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b ...	242,3	240,5	239,6	252,2	9,1	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (13). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	12543	11411	12489	12410	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3137	3188	3587	3374	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	98263	89885	89317	84767	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....	31649	23957	27775	30495	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	2,5	2,1	2,2	2,5	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	66614	65928	61542	54272	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	21,2	20,7	17,2	16,1	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (14). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	2524,2	2637,4	2772,6	2613,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	2314,0	2403,3	2571,9	2408,3	92,1	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	2284,9	2365,2	2524,4	2367,3	90,6	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	210,2	234,1	200,8	205,3	7,9	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	239,4	272,2	248,2	246,3	9,4	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	171,2	221,4	242,2	239,4	9,2	treated
mechanicznie	3,6	4,0	4,3	4,1	0,2	mechanically
chemicznie ^b	0,8	5,5	6,9	2,8	0,1	chemically ^b
biologicznie	72,0	54,6	50,9	50,7	1,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	94,9	157,4	180,0	181,8	7,0	with increased biogene removal
nieoczyszczane	68,2	50,8	6,1	6,9	0,3	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,9	0,3	6,0	4,0	0,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	67,3	50,5	0,0	2,9	0,1	discharged by sewage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concerns only to industrial wastewater.

TABL. 8 (15). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
 As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2014	2015	ENTITIES
OGÓŁEM	339	272	266	259	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	146	131	126	122	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	130	115	111	109	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	121	110	105	104	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	5	6	5	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	16	16	15	13	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	193	141	140	137	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						<i>Number</i>
2005	144	15	5	116	8	
2010	129	11	8	101	9	
2014	115 [*]	11 [*]	10	84	10	
2015	115	10	11	84	10	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24 h</i>
2005	334,9	60,4	45,5	224,6	4,4	
2010	344,9	56,8	53,3	227,1	7,8	
2014	245,2	51,2 [*]	36,8 [*]	145,0	12,3	
2015	246,7	51,3	37,4	145,7	12,3	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						<i>Number</i>
2005	254	3	—	199	52	
2010	279	—	—	213	66	
2014	316	—	—	245	71	
2015	319	—	—	248	71	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24 h</i>
2005	990,2	0,2	—	352,7 ^b	637,4	
2010	1036,8	—	—	176,5 ^b	860,3	
2014	1066,3	—	—	165,0	901,2	
2015	1081,5	—	—	174,0	907,5	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c						<i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^c</i>
2005	47,3	0,0	—	19,8	27,5	
2010	53,0	—	—	13,3	39,6	
2014	69,9	—	—	11,1	58,7	
2015	71,3	—	—	11,2	60,0	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage network. *b* Refers to equipment for biological treatment. *c* Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

TABL. 10 (17). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	142	157	138	134	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych.....	92	89	77	78	particulates
gazowych.....	22	27	25	22	gases
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					of which without the results of measurements of:
emisji:					emission:
pyłów	30	44	40	40	particulates
gazów	21	31	29	32	gases
imisji ^b	121	134	124*	121	emission ^b
pyłów ^c	129	126	particulates ^c
gazów ^d	124	123	gases ^d
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych.....	11,3	5,2	4,5	3,9	particulates
w tym pyły ze spalania paliw	10,5	4,7	4,0	3,4	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	217,1	175,2	145,8	128,4	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	145,7	97,2	79,7	68,4	of which: sulphur dioxide
tenek węgla	19,6	17,4	19,3	17,3	carbon oxide
tenki azotu	48,9	50,5	38,2	34,8	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe.....	1350,6	1463,3	1710,4	1671,3	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	43,9	117,5	135,9	146,7	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych.....	99,2	99,6	99,7	99,8	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	16,8	40,1	48,2	53,3	gases (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy. ^b—^d Zakłady nieposiadające pomiarów poziomu substancji w powietrzu: ^b — dla pyłów i gazów, ^c — dla pyłów, ale mogące posiadać pomiary poziomu substancji w powietrzu dla gazów, ^d — dla gazów, ale mogące posiadać pomiary poziomu substancji w powietrzu dla pyłów.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases. ^b—^d Plants do not have a measuring level of a substance in the air: ^b — for particulates and gases, ^c — for particulates, but that may have measured level of a substance in the air for gases, ^d — for gases, but that may have measured level of a substance in the air for particulates.

TABL. 11 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cyklony	Multicyklony	Filtry tkaninowe	Elektrofiltry	Urządzenia mokre	Inne
SPECIFICATION	Cyclones	Multicyclones	Fabric filters	Electrofilters	Wet air cleaners	Others

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII
EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	362	80	137	47	69	92
TOTAL	2010	265	90	132	51	35	64
	2014	225	88	126	47	20	55
	2015	211	89	165	48	22	63
Skuteczność:							
Efficiency:							
niska	2005	33	18	46	—	7	x
low	2010	30	18	25	7	2	x
	2014	28	22	8	—	12	x
	2015	30	22	16	—	12	x
średnia.....	2005	81	16	76	—	49	x
moderate	2010	40	10	53	—	17	x
	2014	23	6	52	4	1	x
	2015	21	3	53	—	1	x
wysoka	2005	248	46	15	47	13	x
high	2010	195	62	54	44	16	x
	2014	174	60	66	43	7	x
	2015	160	64	96	48	9	x

TABL. 11 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
PRZEPLÝW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h						
OGÓŁEM 2005	8299	2417	3360	13253	1117	1357
TOTAL 2010	4503	2299	3560	13406	1127	2187
2014	4138	2540	4733	15801	4158	4965
2015	3925	2532	5324	16699	7369	6066
Skuteczność: Efficiency:						
niska 2005	356	590	892	—	172	x
low 2010	152	641	659	122	5	x
2014	134	816	581	—	179	x
2015	195	724	648	—	179	x
średnia 2005	1242	692	904	—	877	x
moderate 2010	1232	603	1288	—	181	x
2014	704	322	1410	1200	2	x
2015	638	264	1316	—	12	x
wysoka 2005	6701	1135	1564	13253	68	x
high 2010	3119	1055	1613	13284	941	x
2014	3300	1402	2742	14601	3977	x
2015	3092	1544	3360	16699	7178	x

TABL. 12 (19). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powie- rzchni ogól- nej wojewo- wództwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	1053608	1055243	1055505	1055738	29,7	1974	TOTAL
Parki narodowe	38476	38476	38476	38476	1,1	72	National parks
Rezerваты przyrody	17690	18203	18074	18861	0,5	35	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	168150	168396	168734	168662	4,7	315	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	821810	822506	822546	822064	23,1	1537	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumenta- cyjne	521	522	522	522	0,0	1	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe	5145	5316	5316	5316	0,1	10	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1817	1824	1837	1837	0,1	3	Ecological areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 65. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
^a See general notes, item 6 on page 65. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 13 (20). **KAMPINOSKI PARK NARODOWY**

Stan w dniu 31 XII

KAMPINOSKI NATIONAL PARK

As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha				
	parku narodowego national park				otuliny (strefy ochronnej) buffer (protective) zone
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b		
			razem total	w tym lasów of which forests	
2005	38476	28161	4636	4130	37757
2010	38476	28202	4636	4130	37757
2014	38476	28202	4636	4130	37756
2015	38476	28202	4636	4130	37756

^a Powierzchnia parku w granicach województwa. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Area of park in boundaries of the voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (21). **REZERWATY PRZYRODY^a**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		SPECIFICATION	
		ogółem total	przeciętna 1 obiektu average of 1 establishment		
OGÓŁEM	2005	176	17690	101	TOTAL
	2010	181	18203	101	
	2014	184	18074	98	
	2015	189	18861	100	
Faunistyczne	23	6280	273	273	Fauna
Krajobrazowe	6	371	62	62	Landscape
Leśne	118	9961	84	84	Forest
Torfowiskowe	18	1293	72	72	Peat-bog
Florystyczne	13	337	26	26	Flora
Wodne	9	585	65	65	Water
Przyrody nieożywionej	2	34	17	17	Inanimate nature

^a Rezerwaty częściowe, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves partially protected in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 15 (22). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water	
	w ha		in ha		
OGÓŁEM	2005	173297	96960	59062	3964
TOTAL	2010	173297	96960	59062	3964
	2014	173297	96960	59062	3964
	2015	173297	96960	59062	3964
Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych		126047	68994	46339	2961
Nadbużański		74137	26778	40970	2562
Kozienicki		26234	24033	895	115
Mazowiecki		15710	11291	2535	80
Chojnowski		6796	5090	950	130
Brudzeński		3171	1802	989	75
Parki krajobrazowe niewchodzące w skład zespołów <i>Landscape parks not included in sets</i>		47250	27966	12723	1003
Gostynińsko-Włocławski ^c		16750	11970	3660	410
Podlaski Przełom Bugu ^c		15393	6418	5329	360
Bolimowski ^c		9877	5900	2398	18
Górznieńsko-Lidzbarski ^c		5230	3678	1337	216

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks in boundaries of the voivodship.

TABL. 16 (23). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4155	4275	4256	4274	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	3122	3384	3314	3328	Individual trees
Grupy drzew	691	569	603	607	Tree clusters
Aleje	123	103	106	106	Alleys
Glazy narzutowe	192	180	195	196	Erratic boulders

TABL. 17 (24). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII).....	209	188	176	170	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	5855,9	5554,1	7096,2	5784,8	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t ..	44425,9	42099,3	44020,4	42630,1	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	192,2	116,1	17,6	12,5	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	651,8	621,5	584,7	518,7	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	15,0	2,4	9,0	31,5	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 66. *b* Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych. *a* Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 66. *b* On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (25). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which landfilled ^d				
w tys. t in thous. t								
OGÓŁEM	5784,8	579,0	2619,4	327,8	2491,8	94,6	42630,1	TOTAL
w tym:								of which:
Mieszanki popielowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	644,2	—	302,1	302,1	337,9	4,2	38564,0	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych	153,4	—	—	—	153,4	—	—	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	303,6	—	—	—	283,5	20,1	3523,2	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	111,0	0,3	—	—	106,3	4,4	364,4	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych. *c* We własnym zakresie przez wytwórcę; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 66. *d* Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

a Excluding municipal waste. *b* On own landfills (heaps, settling ponds). *c* By waste producer on its own; see general notes, item 7 on page 66. *d* On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 19 (26). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	856907,9	1267526,6	2150468,7	2205483,1	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	309491,8	533152,9	917087,9	784783,9	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	129899,6	71924,6	40661,9	165427,5	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód ..	380488,5	601338,5	1072917,2	1110514,3	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	84490,4	117168,1	149316,7	226661,7	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	258271,4	424127,9	798683,6	796219,0	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	56197,6	75115,1	119400,0	163452,1	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport...	9316,3	42817,9	51506,6	39116,3	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	570,2	20045,1	10018,0	5009,0	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	21573,9	3044,7	18781,4	65947,7	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1053,8	9400,1	2428,9	778,2	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	2604,8	12079,7	—	1375,7	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	59297,5	26203,4	5525,2	110058,2	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	232624,9	597478,4	421733,6	437782,7	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	154731,0	320620,8	187059,9	187033,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	57502,2	235905,4	186402,9	182789,2	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	689,6	4865,9	22082,7	13016,0	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków ..	3860,2	11073,0	13857,8	13342,8	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	15841,9	25013,3	12330,3	41600,9	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (27). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI
 OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
 TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER
 MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych.....	134	30	68	2276	particulates
gazowych	—	704	796	62714	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki.....	503,5	829,2	669,4	923,0	wastewater
wody opadowe	28,9	59,3	41,4	59,4	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	19	7	8	7	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	15	7	7	5	of which municipal
mechaniczne	8	2	—	—	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	10	5	6	7	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	—	2	—	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	16753	31027	12768	15502	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	14807	30258	11758	5042	of which municipal
mechanicznych	9127	888	—	—	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	6076	20939	4328	5902	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1550	9200 ^b	8440	9600 ^b	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	225	2586	3182	2276	facilities
przepustowość w m ³ /d	215	4936	4003	2897	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	3	—	—	—	facilities
przepustowość w m ³ /d	2880	—	—	—	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	—	—	—	3	facilities
wydajność w t/r	—	—	—	143000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	—	—	—	facilities
powierzchnia w ha	4,4	—	—	2,9	area in ha
wydajność w t/r	43000	—	—	320000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^c w t/r	597	2429	—	—	Capacity of waste utilization systems ^c in t/y
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^d w m ³ /d	12137	25316	6847	8852	Capacity of water intakes ^d in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	36170	16443	16821	18137	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	1330,8	879,9	597,6	746,7	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	26000	—	22300	705561	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km ...	16,8	0,2	15,1	15,8	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	2,9	—	0,1	21,7	Flood embankments in km

^a W tym chemiczne. ^b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów. ^c Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^d Bez ujęć w energetyce zawodowej.
^a Of which chemical. ^b Refers to modernization of existing facilities. ^c Excluding municipal waste. ^d Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION	
	w tys. zł in thous. zł					w odsetkach in percent
OGÓŁEM	284229,1	216234,0	219868,3	266203,3	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	72913,8	42476,9	61635,8	44033,3	16,5	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	174916,2	141679,9	115390,5	152700,3	57,4	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	7371,1	11876,7	16995,6	42170,1	15,8	Waste management
Pozostałe	29027,9	20200,4	25846,4	27299,6	10,3	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (29). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	145368,7	231406,4	167176,6	179090,6	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	52015,3	56208,4	42796,1	45574,7	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	80881,0	102331,1	95964,8	104682,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	12472,4	72866,9	28415,7	28823,7	Waste management
Kary za nieprzebrwanie przepisów ochrony środowiska	11362,2	529,2	993,8	1112,9	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	11217,8	76,1	376,6	456,0	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	69,8	9,5	10,6	26,4	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz.U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz.U. poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) terenowe organy administracji rządowej niezespójonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (based on the act dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603, with later amendments) a fundamental three-tier administrative division of the country was introduced, the entities of which are: *gminas*, *powiats* and *voivodships*.

The *gmina* is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in *gminas* are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual *gmina* councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as *gmina* councils, city councils in cities with *powiat* status and *powiat* councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local government units is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - a) principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);

- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and schools superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., the Material Reserves Agency, the Polish Agency for Enterprise Development, and since 2009, the agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of the state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - a) gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - b) offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
- 2) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);
- 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

Local government appeal councils are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

5. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty.....	37	37	37	37	Powiats
Miasta na prawach powiatu.....	5	5	5	5	Cities with powiat status
Gminy.....	314	314	314	314	Gminas
miejskie.....	35	35	35	35	urban
wiejskie.....	229	229	228	228	rural
miejsko-wiejskie.....	50	50	51	51	urban-rural
Miasta.....	85	85	86	86	Towns
Jednostki pomocnicze ^a	18	18	18	18	Auxiliary entities ^a
Miejscowości wiejskie.....	8720	8741	8532	8532	Rural localities
Sołectwa.....	7319	7319	7329	7328	Village administrator's offices

^a Dzielnice m.st. Warszawy.^a Capital City of Warsaw districts.TABL. 2 (31). **GMINY W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni ^a Area ^a							300,0 km ² i więcej and more
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM..... TOTAL	314^b	17	19	87	134	39	12	4	2
Poniżej 2500..... Below	4	—	1	2	1	—	—	—	—
2500— 4999.....	89	3	1	31	50	4	—	—	—
5000— 7499.....	81	—	—	22	40	17	2	—	—
7500— 9999.....	40	—	—	7	18	11	4	—	—
10000— 14999.....	41	1	1	13	15	4	3	3	1
15000— 19999.....	22	5	4	5	3	2	2	1	—
20000— 39999.....	23	4	8	5	4	1	1	—	—
40000— 99999.....	11	4	4	1	2	—	—	—	—
100000—199999.....	1	—	—	1	—	—	—	—	—
200000 i więcej..... and more	2	—	—	—	1	—	—	—	1

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km². ^b W tym 5 gmin mających również status miasta na prawach powiatu, które podano w tabl. 3 na str. 85.

Źródło: w zakresie powierzchni — dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear. ^b Of which 5 gminas that are also cities with powiat status, which are given in the table 3 on page 85.

Source: in regard to area — data Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area							2000,0 km ² i więcej and more
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM	42	2	1	2	3	19	11	3	1
TOTAL									
Poniżej 50000	9	—	—	—	—	5	3	1	—
<i>Below</i>									
50000— 74999	10	—	1	—	1	4	2	1	1
75000— 99999	10	—	—	2	1	5	2	—	—
100000—149999	6	—	—	—	—	3	2	1	—
150000—199999	4	—	—	—	—	2	2	—	—
200000 i więcej	3	2	—	—	1	—	—	—	—
<i>and more</i>									

Źródło: w zakresie powierzchni — dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: in regard to area — data Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4 (33). **WYBORY RADNYCH DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R.**

Stan w dniu 16 XI

ELECTIONS OF COUNCILLORS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014

As of 16 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rady gmin ^a Gmina councils ^a	Rady miast w miastach na prawach powiatu City councils in cities with powiat status		Rady powiatów Powiat councils	Sejmik województwa Voivodship regional council	Rady dzielnic m.st. Warszawy Districts councils of the Capital City of Warsaw
		ogółem	w tym Rada m.st. Warszawy of which Council of the Capital City of Warsaw			
Liczba mandatów	4829	159	60	747	51	423
<i>Number of mandates</i>						
Liczba zarejestrowanych kandydatów na radnych: <i>Number of registered candidates for councillors:</i>						
w liczbach bezwzględnych	17197	2493	1122	7859	997	4726
<i>in absolute numbers</i>						
na 1 mandat	3,6	15,7	18,7	10,5	19,5	11,2
<i>per mandate</i>						
Uprawnieni do głosowania w tys.	2412,6	1713,7	1338,6	2469,1	4190,8	1335,7
<i>Persons entitled to vote in thous.</i>						

^a Bez rad miast w miastach na prawach powiatu; dane dotyczące uprawnionych do głosowania i oddanych głosów nie obejmują tych okręgów wyborczych, w których nie przeprowadzono głosowania z uwagi na fakt, że liczba kandydatów była równa lub mniejsza od liczby mandatów.

^a Excluding city councils in cities with powiat status; data concerning persons entitled to vote as well as cast votes do not include election districts where voting was not conducted because the number of candidates was equal or lower than number of mandates.

TABL. 4 (33). **WYBORY RADNYCH DO ORGANÓW JEDOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 16 XI
ELECTIONS OF COUNCILLORS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014 (cont.)
As of 16 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rady gmin ^a Gmina councils ^a	Rady miast w miastach na prawach powiatu City councils in cities with powiat status		Rady powiatów Powiat councils	Sejmik województwa Voivodship regional council	Rady dzielnic m.st. Warszawy Districts councils of the Capital City of Warsaw
		ogółem	w tym Rada m.st. Warszawy of which Council of the Capital City of Warsaw			
Oddane głosy: w tysiącach	1313,9	798,8	633,5	1340,1	2140,2	632,6
Votes cast: in thousands						
w % uprawnionych	54,5	46,6	47,3	54,3	51,1	47,4
in % of entitled voters						
w tym głosy ważne: w tysiącach	1261,8	743,8	591,2	1146,3	1807,5	599,5
of which valid votes: in thousands						
w % uprawnionych	52,3	43,4	44,2	46,4	43,1	44,9
in % of entitled voters						

^a Bez rad miast w miastach na prawach powiatu; dane dotyczące uprawnionych do głosowania i oddania głosów nie obejmują tych okręgów wyborczych, w których nie przeprowadzono głosowania z uwagi na fakt, że liczba kandydatów była równa lub mniejsza od liczby mandatów.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a Excluding city councils in cities with powiat status; data concerning persons entitled to vote as well as cast votes do not include election districts where voting was not conducted because the number of candidates was equal or lower than number of mandates.

Source: data of the National Electoral Commission.

TABL. 5 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of					SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu ^b city councils in cities with powiat status ^b	rad dzielnic m.st. Warszawy the Capital City of Warsaw district councils	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódzkiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	4818	158	422	746	51	TOTAL
W tym kobiety	1366	52	171	185	19	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE						
18—29 lat	211	11	50	16	1	18—29 years
30—39	812	28	124	90	11	30—39
40—49	1317	40	80	151	13	40—49
50—59	1543	38	71	287	13	50—59
60 lat i więcej	935	41	97	202	13	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL						
Wyższe	1604	146	353	588	50	Tertiary
Policealne i średnie	1975	10	64	140	1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	1102	2	3	18	—	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	137	—	2	—	—	Lower secondary and primary

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bez radnych rad dzielnic m.st. Warszawy.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b Excluding councillors of the Capital City of Warsaw district councils.

TABL. 5 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of					SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu ^b city councils in cities with powiat status ^b	rad dzielnic m.st. Warszawy the Capital City of Warsaw district councils	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^c BY OCCUPATIONAL GROUPS ^c						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	255	44	90	321	21	Managers
Specjaliści	847	74	234	243	18	Professionals
Technicy i inny średni personel	497	15	25	28	10	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	371	12	37	49	—	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	577	5	10	26	—	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1562	—	—	63	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	238	5	2	3	—	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	179	—	1	—	—	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy wykonujący prace proste	96	—	1	2	—	Elementary occupations
Sily zbrojne	41	—	7	3	—	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bez radnych rad dzielnic m.st. Warszawy. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 82; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści umowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b Excluding councillors of the Capital City of Warsaw district councils. ^c See general notes, item 3 on page 82; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 6 (35). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M	75799	102732	99040	99169	3864,94	5038,04	5456,18	5644,91	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa ...	49366 ^b	68318 ^c	65057 ^d	64609 ^e	4248,81	5406,50	5825,48	5977,39	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	26316	34273	33845	34426	3179,44	4326,98	4765,34	5036,41	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	20291	25112	24466	25003	3350,17	4429,32	4860,04	5162,71	gminas and cities with powiat status
powiaty	5138	6541	6661	6725	2349,37	3550,50	4127,06	4266,97	powiats
województwo	887	2620	2718	2698	4082,85	5285,32	5477,69	5786,29	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 160. ^{b—e} W tym zatrudnieni w instytucjach naczelnych i centralnych oraz jednostkach służby zagranicznej stanowią: ^b — 53,9%, ^c — 43,5%, ^d — 43,0%, ^e — 43,0%.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 160. ^{b—e} Of which employment in principle and central institutions and foreign service institutions constitute: ^b — 53,9%, ^c — 43,5%, ^d — 43,0%, ^e — 43,0%.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1137), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo — zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. — jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym — jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

U w a g a. Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję. Ponadto zmienił się sposób zbierania danych o czynach karalnych popełnionych przez nieletnich. Do marca 2013 r. czyny te wykazywane były jako przestępstwa stwierdzone w momencie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rodzinnego, a od kwietnia 2013 r. Policja rejestrowała je jako przestępstwa stwierdzone dopiero po otrzymaniu informacji z sądu rodzinnego o zakończeniu postępowania. Od 2014 r. dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z powyższym prezentowane **dane nie są w pełni porównywalne**.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, unified text: Journal of Laws 2016 item 1137), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, unified text: Journal of Laws 2013 item 186, with later amendments) or other specific laws.*

2. *An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code — is a fiscal offence.*

*An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.*

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

*N o t e. Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction. Moreover, the mode of collecting data on punishable acts committed by juveniles has changed. Until March 2013 these acts were presented as ascertained crimes at the moment of submitting a motion for bringing legal proceedings to the family court, and from April 2013 the Police did not register them as ascertained crimes until receiving information from the family court on completion proceeding. Since 2014 data about ascertained crimes do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Due to the above, presented **data are not fully comparable**.*

3. *The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in com-*

niach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Organizacja **sądów powszechnych** określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 133, z późn. zm.). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe. W dniu 31 XII 2015 r. w województwie mazowieckim działało 6 sądów okręgowych i 39 sądów rejonowych.

5. **Sądy apelacyjne** rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych, objętych obszarem jego właściwości.

6. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji — odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

7. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

8. W sądownictwie powszechnym **sprawą załatwioną** jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączone ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. **Sprawy rodzinne** obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 382, z późn. zm.).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósł dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępo-

mented proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. The organization of **common courts** is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (unified text: Journal of Laws 2015 item 133, with later amendments). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts. On 31 XII 2015, in Mazowieckie voivodship were 6 regional courts and 39 district courts.

5. **Appeal courts** consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts within its jurisdiction.

6. **Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

7. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

8. In common courts a **resolved case** is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

9. **Family cases** include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13—16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings

waniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Sprawy rodzinne rozpoznawane są przez sądy rodzinne, które działają jako wydziały rodzinne i nieletnich w sądach rejonowych, z wyjątkiem niektórych spraw, np. o rozwód i separację rozpoznawanych przez wydziały cywilne sądów okręgowych na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. patrz ust. 4 na str. 89).

10. Dorosli skazani są to osoby, które zostały skazane za przestępstwo popełnione w wieku co najmniej 17 lat.

11. Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez sądy rejonowe (sądy gospodarcze) na podstawie ustawy z dnia 20 VIII 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1142, z późn. zm.) i przepisów wykonawczych.

W województwie mazowieckim Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie.

12. Dane o działalności Państwowej Straży Pożarnej podano zgodnie z „Zasadami ewidencjonowania zdarzeń w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej” opracowanymi w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 II 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz.U. Nr 46, poz. 239).

13. Pożar jest to niekontrolowany proces palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenie jest to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

Falszywe alarmy są to wezwania podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego lub innych jednostek ochrony przeciwpożarowej do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca.

or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Family cases are heard by family courts which act as family and juvenile departments in district courts, with the exception of some cases (e.g., divorce and separation), which have been transferred to civilian regional courts on the basis of the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (Journal of Laws see item 4 on page 89).

10. Adults convicts are persons who have been sentenced for committed crime aged 17 or more.

11. National Judicial Register is conducted by regional courts (commercial courts) on the basis of law dated 20 VIII 1997 (unified text: Journal of Laws 2015 item 1142, with later amendments) and implementing regulations.

In Mazowieckie voivodship National Judicial Register is conducted by Regional Court for Capital City of Warsaw in Warsaw.

12. *Data concerning activity of the State Fire Service are given according to "Rules of keeping a record of incidents in a Decision Support System of the State Fire Service" compiled due to coming into effect of the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18 II 2011, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing (Journal of Laws No. 46, item 239).*

13. Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threat is event different from fire being a result of civilization development, human activity and forces of nature, creating threat to live, health, property or environment.

False alarms are calls of national system of rescue and fire extinguishing entities or other fire protection entities to incidents which actually have not occurred.

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	205990	140040	118521	112453	T O T A L
w tym w miastach.....	163011	108714	90472	86529	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162 kk	3844	3483	2275	1986	Against life and health — Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk.....	154	106	74	63	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk.....	1660	1607	1248	1091	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu — art. 158 i 159 kk.....	1773	1455	664	591	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art. 163—180 kk	31248	19864	12041	11111	Against public safety and safety in transport — Art. 163—180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk.....	28192	17644	10094	8483	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	5252	3680	3039	2653	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	533	608	429	348	Against sexual freedom and morals — Art. 197—205 Criminal Code
W tym zgwałcenie — art. 197 kk.....	218	201	130	141	Of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	4947	4943	4734	3909	Against the family and guardianship — Art. 206—211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk.....	3224	2475	2185	1827	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej — art. 212—217 kk	1905	574	260	246	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^c	4588	4510	3944	3500	Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code ^c
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk.....	755	774	807	763	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk.....	942	727	466	399	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważenie lub poniżenie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk.....	1810	1955	1477	1448	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a (korupcja na stanowisku kierowniczym) i 296b (korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c Including Art. 250a (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a (corruption on the managing post) and 296b (corruption in sport) in the section “Against economic activity” of the Criminal Code.

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^c (dok.)					Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^c (cont.)
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk.....	1038	1035	1012	723	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk.....	3373	3704	3013	3016	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk.....	789	1133	1710	1526	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk ^d	9361	4916	5693	6109	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code^d
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk ^e	124813	78861	69670	66097	Against property — Art. 278—295 Criminal Code^e
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy — art. 275 § 1, 278 i 279 ^f kk.....	56449	34284	30062	27035	Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279 ^f Criminal Code
w tym kradzież samochodu.....	11163	3309	3187	2856	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk	926	398	403	334	Wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk ^g	31591	16626	13437	12772	Burglary — Art. 279 Criminal Code ^g
Rozbój — art. 280 kk.....	6844	2366	1133	919	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk.....	266	154	123	134	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk....	878	994	117	85	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk.....	9320	7182	12214	13862	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk ^h	1079	1194	1081	959	Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^h
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk.....	2104	1200	1274	2524	Against money and securities trading — Art. 310—315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 487).....	403	127	46	34	On Sobriety and Alcohol Education (unified text: Journal of Laws 2016 item 487)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 666, z późn. zm.).....	1637	439	442*	538	On Copyright and Related Laws (unified text: Journal of Laws 2016 item 666, with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.).....	7851	8348	6207	5196	On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 224, with later amendments)
Przestępstwa skarbowe — kks.....	172	145	317	195	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
W tym akcyza.....	66	103	135	113	Of which excise

^a—^c Notki patrz na str. 91. ^d Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^e Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^f Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^g Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^h Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

^a—^c See *notefoods* on page 91. ^d Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 of the Criminal Code). ^e Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 of the Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). ^f Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^g Excluding automobile theft by burglary. ^h Excluding corruption under Art. 296a and 296b of the Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (37). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	50,4	59,9	54,7	53,8	TOTAL
w tym przestępstw ^c :					of which of crimes ^c :
Przeciwko życiu i zdrowiu	81,0	85,9	81,2	80,0	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,1	98,8	98,0	97,8	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	90,1	90,4	83,0	80,5	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	88,2	86,3	80,9	82,2	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,3	99,6	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	99,4	94,4	66,5	62,2	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu ^d	24,7	34,7	33,9	33,8	Against property ^d

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 91. ^d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”).

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c See Criminal Code articles table 1 on page 91. ^d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 of the Criminal Code in the section "Against the reliability of documents").

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (38). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	1151990	1672295	1620748	1594286	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	75138	66419	51089	47566	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	69856	84636	109095	107954	Concerning petty offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	103641	155037	187063	179300	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	599672	1028663	1005146	983192	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	320611	471675	511626	516325	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	118860	137089	153587	158234	Family
Z zakresu prawa pracy	31058	14621	12851	11886	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	4595	1964	4768	4747	Related to social security law
Gospodarcze ^c	51499	64616	97149	101407	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

TABL. 3 (38). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	128557	142248	153338	148120	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	1389	1571	1403	1492	Criminal with bills of indictment Other criminal and concerning petty offences ^a
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	40723	45647	52023	51417	Civil ^{cd}
Cywilne ^{cd}	55949	49292	62536	63391	Labour law
Z zakresu prawa pracy	4275	2987	2716	2824	Related to social security law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	12517	25047	17913	14411	Commercial law
Gospodarcze	9744	7792	12948	11967	In Competition and Consumer Protection Court ^e
W Sądzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów ^e	517	4538	3617	2409	In Community Trademark and Design Court ^e
W Sądzie Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych ^e	17	72	182	209	

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^e Sąd ten rozpatruje sprawy z terenu całego kraju.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce). ^e This court consider cases from all over Poland.
 S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	67671	54177	38473	34207	T O T A L
w tym mężczyźni	62675	49529	34565	30589	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu^b	5553	5913	4282	3883	Against life and health^b
w tym:					of which:
Zabójstwo	83	73	55	47	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	2736	2169	1565	1536	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	24898	16543	9694	8086	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	22965	15132	8736	7012	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	1749	1386	1135	1011	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	171	90	74	58	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	3754	3615	3149	3068	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	2068	1537	1209	1296	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	20568	16134	11868	10986	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	5307	5341	3776	3388	Property theft
Kradzież z włamaniem	3105	1758	1476	1431	Burglary
Rozbój	1981	1132	717	572	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 91. ^b Łącznie z przestępstwami z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 91. ^b Including crimes from the laws on counteracting drug addiction — laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 224, with later amendments).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). **ZALATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	47554	48596	39837	34837	TOTAL
O rozwód	10537	12395	13362	13298	By divorce
O separację	1930	879	610	552	By separation
O alimenty	12994	14325	13197	11834	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	4923	4285	971	x	demoralization
czynami karnymi	9417	9042	1817	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	2682	2626	772	x	demoralization
czynami karnymi	5071	5044	1279	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion of:
demoralizacji	x	x	3728	4393	demoralization
popelnienia czynu karnego	x	x	4101	4760	committing punishable act

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmienia się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 89.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 89.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	124	42	19	14	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	10	7	6	6	Foreign enterprises
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^a	48	52	56	55	Professional organizations of farmers ^a
Spółdzielnie	1753	1789	1810	1814	Cooperatives
Spółki jawne	4473	6048	6593	6667	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	32083	53652	85559	98766	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^b					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^b
Stowarzyszenia ^c	5732	8173	9920	10315	Associations ^c
Związki zawodowe	623	781	858	866	Trade unions
Izby gospodarcze	119	143	157	158	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	3509	26106	52036	58389	Total debtors

^a Prowadzące działalność gospodarczą. ^b Do 2011 r. — Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^c Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Conducting economic activity. ^b Until 2011 — Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^c Excluding physical education associations and sports associations.

Note. Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (42). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń (akcji ratowniczych)	60245	63391	52211	65505	Number of events (rescue operations)
Pożary	31496	17171	20090	28192	Fires
małe	28940	16436	18943	26378	small
średnie	2497	709	1105	1744	middle
duże	53	21	32	56	big
bardzo duże	6	5	10	14	very big
w tym:					of which:
obiektów użyteczności publicznej	434	379	337	419	general purpose public buildings
obiektów mieszkalnych	4261	4046	3906	4046	residential buildings
obiektów produkcyjnych i magazyno- wych	440	377	412	464	manufacturing and warehouse facilities
w rolnictwie ^b	8570	2796	5616	8789	in agriculture ^b
lasów	3540	1044	1121	3462	forests
Miejscowe zagrożenia	25797	41940	27666	31675	Local threats
małe	17544	30106	4062	4367	small
lokalne	8123	11771	23267	26875	local
średnie	124	51	320	422	middle
duże	6	11	17	11	big
gigantyczne lub klęska żywiołowa w tym spowodowane przez:	—	1	—	—	gigantic or natural disaster of which caused by:
katastrofy naturalne	6119	17248	5517	8945	natural catastrophes
w tym opady deszczu	823	6689	1422	748	of which rainfall
awarie techniczne ^c	589	1248	1180	1661	technical failures ^c
środki transportu ^d	5469	7208	6193	6197	transport equipment ^d
Wyjazdy do fałszywych alarmów	2952	4280	4455	5638	False alarms
złośliwych	530	283	258	291	malicious
w dobrej wierze	1950	2386	2314	2871	in good faith
z instalacji wykrywania	472	1611	1883	2476	from detection installation
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych					Rescue personnel participating in rescue operations
Pożary	232784	132891	174142	267229	Fires
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	111666	72720	87663	117185	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	119904	59570	85518	149081	volunteer fire services
Miejscowe zagrożenia	132963	251060	181082	208244	Local threats
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	89035	122762	112034	120710	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	42515	126680	68159	86629	volunteer fire services
Wypadki z ludźmi	5009	5818	5884	6247	Casualties
ofiary śmiertelne	592	580	483	474	fatalities
w tym ratownicy	—	—	—	1	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	4417	5238	5401	5773	injured and burn victims
w tym ratownicy	64	70	65	91	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	435	466	559	619	Of which during fires
ofiary śmiertelne	86	82	70	71	fatalities
w tym ratownicy	—	—	—	—	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	349	384	489	548	injured and burn victims
w tym ratownicy	46	42	36	61	of which rescue personnel

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^b, ^c Dotyczy głównie: ^b — budynków inwentarskich i gospodarczych, maszyn rolniczych, upraw, ^c — chemicznych, budowlanych, ekologicznych, radiologicznych, infrastruktury komunalnej. ^d Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. działały 1943 jednostki ochotniczych straży pożarnych, w których zarejestrowanych było 63225 członków czynnych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services).

^b, ^c Primarily involve: ^b — livestock and farm buildings, agricultural machinery, crops, ^c — chemical, building, environmental, radiological, municipal infrastructure. ^d Transportation accidents: road, rail, air.

Note. As of 31 XII 2015, there were 1943 units of volunteer fire services operating with 63225 registered active members.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Service in Warsaw.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla lat 2000 i 2010 — patrz ust. 3) przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych (więcej — patrz ust. 2);
 - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy;
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania — według **krajowej** oraz **międzynarodowej definicji zamieszkania**. Różnica dotyczy kryteriów w zakresie migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów — w przypadku:
 - 1) **krajowej definicji zamieszkania** — uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące) do innego miejsca w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące). Do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stały mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności);
 - 2) **międzynarodowej definicji zamieszkania (rezydenci)** — uwzględniane są długookresowe migracje czasowe zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne, tj. różnica między liczbą osób, które wyjechały z gminy na co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicę a liczbą osób przybyłych do gminy z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez karty stałego pobytu) na co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów gminy zalicza się zatem wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające mieszkać na jej terenie nie krócej niż 1 rok. Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception of data for 2000 and 2010 — see item 3), taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent as well as temporary residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division (more — see item 2);
 - 2) the registers of the Ministry of Digital Affairs — on internal and international migration of population for permanent as well as temporary stay residence;
 - 3) documentation of Civil Status Offices — regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. The balance of the population is being developed for the two categories of residence — according to **national and international definition of residence**. The difference concerns the criteria for the migration for temporary stay taken into account in each of the balance sheets — in the case of:
 - 1) **national definition of residence** — includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left the gmina for more than 3 months (until 2005 — more than 2 months) to another place in the country and the number of persons who arrived from somewhere else in the country for more than 3 months (until 2005 — more than 2 months). For the population of the gmina therefore are not counted immigrants staying in Poland temporarily, but are counted Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of the period of their temporary presence/absence);
 - 2) **the international definition of residence (residents)** — includes long-term temporary migration both — internal and international, i.e. the difference between the number of persons who left the gmina for at least 12 months to another place in the country or abroad and the number of people who arrived to the community from elsewhere in the country or from abroad (immigrants without residence card) for at least 12 months. For residents of the gmina, therefore, are included all persons living or intending to live in the area of gmina not less than 1 year. Residents (resident population) is

Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania — z wyjątkiem tabl. 29 i 30, które dotyczą rezydentów.

3. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako bazę wyjściową:

— dla lat 2000 i 2005 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.;

— od 2010 r. — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

4. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet — 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18—44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

5. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa — według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, separacje i rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo, urodzenia — według miejsca zamieszkania matki noworodka, zgony — według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz.U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany,

the category of the state population developed for international statistics in accordance with Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No. 1260/2013 of 20 XI 2013 European statistics on demography.

Presented in the chapter data on the population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence — with the exception of tables 29 and 30, which relate to the residents.

3. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled on the basis:

— for 2000 and 2005 — of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002;

— since 2010 — of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

4. The working age population refers to males, aged 18—64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18—44) and non-mobility (i.e. 45—64 for males and 45—59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

5. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

6. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows: marriages — by the place of residence of the husband before the contract of the marriage, separations and divorces — by the place of residence of the person filling petition, births — by the place of residence of the new born child's mother, deaths — by the place of residence of the deceased.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. The data on marriages refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-

Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonościwkowy.

8. Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. Dla 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL,
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego zawierające informacje dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia” niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

U w a g a. Zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu.

9. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

10. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

11. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat,

–Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonościwkowy.

8. Up to 2014 **the source of data on live birth and still birth** were the document of the Ministry of Health “Notification of birth”, which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics. For 2015 the source of:

- **medical data of live births** is document of the Ministry of Health “Birth certificate”. Socio-demographic data come from the register of civil status and register PESEL,
- **data of still births** is a report on the activities of a general hospital containing information: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas. Causes of lack of data about still births is introduction in 2015 new document “Still birth certificate”. This document doesn’t contain the basic data for the statistics of births.

Note. The changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others: marital status of mother and date of marriage, division of births on legitimate and illegitimate and birth order of the child, date of previous birth.

9. **Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

10. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

11. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live,

przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach:

- wariant I — przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 4 na str. 98,
- wariant II — uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
 - dla mężczyzn — 65,75 lat w 2015 r.; 67,0 lat w latach 2020—2050,
 - dla kobiet — 60,75 lat w 2015 r.; 62,0 w 2020 r.; 63,25 w 2025 r.; 64,5 w 2030 r.; 65,75 w 2035 r.; 67,0 w latach 2040—2050.

13. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

14. Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ — wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

15. Migracje zagraniczne ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniu osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

U w a g a. Ze względu na niedostateczną jakość danych administracyjnych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt stały za 2015 r., prezentuje się dane pozyskane w 2014 r.

16. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

12. Population projection until 2050 has been elaborated in 2014 on the basis of the population state as of 31 XII 2013 (in the administrative division valid from 1 I 2014) and of the assumptions on predicted trends in fertility, mortality as well as internal and international migrations for permanent residence. Data about population by working and post-working age are given in two approaches:

- variant I — assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 4 on page 98,
- variant II — taking into account changes in the retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used:
 - for males — 65,75 years in 2015; 67,0 in 2020—2050,
 - for females — 60,75 years in 2015; 62,0 in 2020; 63,25 in 2025; 64,5 in 2030; 65,75 in 2035; 67,0 in 2040—2050.

13. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

14. Internal migration of the population is understood as changes in the place of residence within the country; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow — registrations of departure from permanent residence.

15. International migration of the population is understood as moves of the persons related to the change of country of residence; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of persons leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

Note. Due to the insufficient quality of administrative data on international migration for permanent residence in 2015, data collected in 2014 is presented.

16. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population (as of 30 VI).

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M w tys.	5150,2	5256,6	5324,5	5340,8	T O T A L in thous.
mężczyźni	2470,1	2516,7	2547,5	2555,2	males
kobiety	2680,1	2739,9	2777,0	2785,6	females
Miasta	3333,2	3375,0	3420,7	3432,4	Urban areas
Wieś	1817,0	1881,5	1903,8	1908,4	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M: w tysiącach	5157,7	5267,1	5334,5	5349,1	T O T A L: in thousands
na 1 km²	145,0	148,1	150,0	150,4	per 1 km²
mężczyźni w tys.	2471,9	2521,6	2552,1	2559,2	males in thous.
kobiety: w tysiącach	2685,8	2745,5	2782,4	2789,9	females: in thousands
na 100 mężczyzn	108,7	108,9	109,0	109,0	per 100 males
Miasta: w tysiącach	3338,3	3380,9	3427,5	3438,2	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności	64,7	64,2	64,3	64,3	in % of total population
Wieś: tysiącach	1819,5	1886,1	1907,0	1910,9	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności	35,3	35,8	35,7	35,7	in % of total population

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5157729	5267072	5334511	5349114	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	1016696	987386	988011	994402	Pre-working age
mężczyźni	520598	505803	507064	510254	males
kobiety	496098	481583	480947	484148	females
Miasta	586729	578763	598292	607416	Urban areas
mężczyźni	300428	296465	306739	311533	males
kobiety	286301	282298	291553	295883	females
Wieś	429967	408623	389719	386986	Rural areas
mężczyźni	220170	209338	200325	198721	males
kobiety	209797	199285	189394	188265	females
W wieku produkcyjnym	3274648	3346992	3304741	3282698	Working age
w tym w wieku mobilnym	2036098	2098824	2116946	2109090	of which of mobility age
mężczyźni	1666772	1730286	1722716	1715141	males
w tym w wieku mobilnym	1026350	1052979	1058937	1054610	of which of mobility age
kobiety	1607876	1616706	1582025	1567557	females
w tym w wieku mobilnym	1009748	1045845	1058009	1054480	of which of mobility age
Miasta	2186859	2174549	2113947	2092952	Urban areas
mężczyźni	1083815	1096894	1077704	1069803	males
kobiety	1103044	1077655	1036243	1023149	females
Wieś	1087789	1172443	1190794	1189746	Rural areas
mężczyźni	582957	633392	645012	645338	males
kobiety	504832	539051	545782	544408	females

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 2 (44). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII
 WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	866385	932694	1041759	1072014	Post-working age
mężczyźni.....	284567	285526	322311	333846	males
kobiety.....	581818	647168	719448	738168	females
Miasta	564667	627630	715242	737857	Urban areas
mężczyźni.....	180197	187571	216612	224794	males
kobiety.....	384470	440059	498630	513063	females
Wieś	301718	305064	326517	334157	Rural areas
mężczyźni.....	104370	97955	105699	109052	males
kobiety.....	197348	207109	220818	225105	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	57,5	57,4	61,4	62,9	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	48,3	45,7	48,1	49,2	Males
Kobiety.....	67,0	69,8	75,9	78,0	Females

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.
^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 3 (45). LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII
 POPULATION^a BY SEX AND AGE
 As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM	5157729	5267072	5334511	5349114	2559241	3438225	1606130	1910889	953111
TOTAL									
0—2 lata.....	145561	185566	169178	169019	86982	109864	56639	59155	30343
3—6.....	196468	217082	247008	243352	124857	155541	79905	87811	44952
7—12.....	336647	299199	316721	330479	169475	200175	102493	130304	66982
13—15.....	198684	164017	150938	149635	76601	84612	43334	65023	33267
16—18.....	210832	185135	159127	154671	79464	86381	43900	68290	35564
19—24.....	499627	435052	380014	364835	185884	199026	100920	165809	84964
25—29.....	429359	441968	394758	379930	190363	239664	117133	140266	73230
30—34.....	390891	448277	462715	461364	228617	315274	152558	146090	76059
35—39.....	322343	391623	450407	457126	226856	310793	151047	146333	75809
40—44.....	322382	318291	374091	393081	195765	256306	124985	136775	70780
45—49.....	399991	316957	308750	315336	157315	194320	94794	121016	62521
50—54.....	413040	389857	320602	310227	152107	190190	89410	120037	62697
55—59.....	333979	398064	390580	375484	178548	244273	110269	131211	68279
60—64.....	207619	316086	366648	376397	172561	259199	113949	117198	58612
65—69.....	214438	190993	269272	292015	127418	203334	86096	88681	41322
70—74.....	203239	190037	171134	171354	69085	118033	46647	53321	22438
75—79.....	170900	169090	164346	161577	59872	109244	39746	52333	20126
80 lat i więcej..... and more	161729	209778	238222	243232	77471	161996	52305	81236	25166

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.
^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 4 (46). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach ^a Urban population ^a	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	85	3338255	64,7
TOTAL 2010	85	3380942	64,2
..... 2014	86	3427481	64,3
..... 2015	86	3438225	64,3
Poniżej 2000 <i>Below 2000</i>	4	6588	0,1
2000— 4999.....	23	83190	1,6
5000— 9999.....	10	71853	1,3
10000— 19999.....	24	367516	6,9
20000— 49999.....	18	582605	10,9
50000— 99999.....	4	244232	4,6
100000—199999.....	1	121731	2,3
200000 i więcej <i>and more</i>	2	1960510	36,7

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 5 (47). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi ^b Rural population ^b	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	279	1819474	35,3
TOTAL 2010	279	1886130	35,8
..... 2014	279	1907030	35,7
..... 2015	279	1910889	35,7
Poniżej 2000 <i>Below 2000</i>	5	8096	0,2
2000— 4999.....	96	375107	7,0
5000— 6999.....	74	430996	8,1
7000— 9999.....	57	464238	8,7
10000 i więcej <i>and more</i>	47	632452	11,8

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie. ^b Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 97.

^a Rural and urban-rural gminas. ^b Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 97.

TABL. 6 (48). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE OF POPULATION BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	37,6	38,1	39,3	39,6	TOTAL
mężczyźni.....	35,4	36,4	37,7	38,0	males
kobiety.....	39,9	40,1	41,0	41,2	females
Miasta.....	38,7	39,0	40,0	40,3	Urban areas
mężczyźni.....	36,0	36,9	38,1	38,5	males
kobiety.....	41,5	41,5	42,0	42,2	females
Wieś.....	35,6	36,5	37,8	38,2	Rural areas
mężczyźni.....	34,2	35,4	36,7	37,0	males
kobiety.....	37,2	37,8	39,0	39,4	females

TABL. 7 (49). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wy- znaniowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2005	27727	20280	1422	8514	49983	51744	301	-1761
TOTAL								
2010	30488	21252	311	8314	60756	53389	274	7367
2014	24924	16244	233	9761	57139	53494	214	3645
2015	25808	16786	207	9859	57456	55030	221	2426
Miasta..... 2005	17691	11960	875	6796	32153	32127	171	26
Urban areas								
2010	19152	12334	214	6754	38989	32968	159	6021
2014	15341	9083	178	7676	37130	33664	127	3466
2015	16085	9476	162	7661	37525	34689	143	2836
Wieś..... 2005	10036	8320	547	1718	17830	19617	130	-1787
Rural areas								
2010	11336	8918	97	1560	21767	20421	115	1346
2014	9583	7161	55	2085	20009	19830	87	179
2015	9723	7310	45	2198	19931	20341	78	-410
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b								
OGÓŁEM 2005	5,4	3,9	27,7	1,7	9,7	10,1	6,0	-0,3
TOTAL								
2010	5,8	4,0	5,9	1,6	11,6	10,2	4,5	1,4
2014	4,7	3,1	4,4	1,8	10,7	10,0	3,7	0,7
2015	4,8	3,1	3,9	1,8	10,8	10,3	3,8	0,5
Miasta..... 2005	5,3	3,6	26,4	2,0	9,7	9,7	5,3	0,0
Urban areas								
2010	5,7	3,7	6,3	2,0	11,6	9,8	4,1	1,8
2014	4,5	2,7	5,2	2,2	10,9	9,8	3,4	1,0
2015	4,7	2,8	4,7	2,2	10,9	10,1	3,8	0,8
Wieś..... 2005	5,5	4,6	30,0	0,9	9,8	10,8	7,3	-1,0
Rural areas								
2010	6,0	4,7	5,2	0,8	11,6	10,9	5,3	0,7
2014	5,0	3,8	2,9	1,1	10,5	10,4	4,3	0,1
2015	5,1	3,8	2,4	1,2	10,4	10,7	3,9	-0,2

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 8 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM 2005	27727	30467	16378	5575	8514	25,2	7,0	1040
TOTAL 2010	30488	30117	16110	5693	8314	24,3	6,7	5064
2014	24924	30896	15568	5567	9761	25,0	7,9	-2154
2015	25808	26440	12132	4449	9859	21,3	8,0	2846
Miasta..... 2005	17691	20320	9969	3555	6796	26,1	8,7	-442
Urban areas 2010	19152	20172	9764	3654	6754	25,7	8,6	1290
2014	15341	20920	9550	3694	7676	26,7	9,8	-3078
2015	16085	17365	6953	2751	7661	22,1	9,7	1060
Wieś..... 2005	10036	10147	6409	2020	1718	23,4	4,0	1482
Rural areas 2010	11336	9945	6346	2039	1560	22,0	3,4	3774
2014	9583	9976	6018	1873	2085	22,1	4,6	924
2015	9723	9075	5179	1698	2198	20,0	4,8	1786

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM	25808	450	6582	10442	4411	1664	1177	623	459
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	80	48	30	—	2	—	—	—	—
20—24.....	3244	281	2366	529	55	8	4	1	—
25—29.....	10616	93	3392	6286	738	84	22	1	—
30—34.....	6207	22	661	2907	2237	308	70	2	—
35—39.....	2457	6	103	548	989	641	160	9	1
40—49.....	1658	—	28	150	360	514	529	67	10
50—59.....	758	—	2	19	25	92	299	264	57
60 lat i więcej..... and more	788	—	—	3	5	17	93	279	391

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGRROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

MĘZCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)									
W tym małżeństwa wyzna- niowe^a	16786	229	5127	8047	2463	576	193	72	79
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej..... Under 20 years	32	18	14	—	—	—	—	—	—
20—24.....	2426	151	1823	423	26	3	—	—	—
25—29.....	8502	51	2764	5154	491	37	5	—	—
30—34.....	4127	7	470	2145	1367	124	13	1	—
35—39.....	1091	2	49	279	471	250	40	—	—
40—49.....	403	—	7	43	104	147	91	11	—
50—59.....	97	—	—	3	4	13	36	31	10
60 lat i więcej..... and more	108	—	—	—	—	2	8	29	69
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	16085	143	2916	6729	3330	1242	868	477	380
TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	29	15	13	—	1	—	—	—	—
20—24.....	1365	86	956	279	35	5	3	1	—
25—29.....	6073	33	1510	3939	516	58	16	1	—
30—34.....	4335	8	344	1976	1737	217	52	1	—
35—39.....	1832	1	68	402	739	494	122	6	—
40—49.....	1233	—	23	113	277	379	383	50	8
50—59.....	566	—	2	18	20	73	218	195	40
60 lat i więcej..... and more	652	—	—	2	5	16	74	223	332
W tym małżeństwa wyzna- niowe^a	9476	49	2089	4946	1763	400	123	52	54
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej..... Under 20 years	8	3	5	—	—	—	—	—	—
20—24.....	948	32	688	210	15	3	—	—	—
25—29.....	4618	11	1137	3113	328	26	3	—	—
30—34.....	2738	3	224	1406	1006	90	9	—	—
35—39.....	751	—	29	186	336	174	26	—	—
40—49.....	268	—	6	28	76	98	52	8	—
50—59.....	62	—	—	3	2	7	25	23	2
60 lat i więcej..... and more	83	—	—	—	—	2	8	21	52

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	9723	307	3666	3713	1081	422	309	146	79
TOTAL									
19 lat i mniej	51	33	17	—	1	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1879	195	1410	250	20	3	1	—	—
25—29	4543	60	1882	2347	222	26	6	—	—
30—34	1872	14	317	931	500	91	18	1	—
35—39	625	5	35	146	250	147	38	3	1
40—49	425	—	5	37	83	135	146	17	2
50—59	192	—	—	1	5	19	81	69	17
60 lat i więcej	136	—	—	1	—	1	19	56	59
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyzna- niowe^a	7310	180	3038	3101	700	176	70	20	25
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	24	15	9	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1478	119	1135	213	11	—	—	—	—
25—29	3884	40	1627	2041	163	11	2	—	—
30—34	1389	4	246	739	361	34	4	1	—
35—39	340	2	20	93	135	76	14	—	—
40—49	135	—	1	15	28	49	39	3	—
50—59	35	—	—	—	2	6	11	8	8
60 lat i więcej	25	—	—	—	—	—	—	8	17
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW**
**MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS
AND BRIDES IN 2015**

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	25808	22576	447	2785
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	22366	21028	122	1216
<i>Single</i>				
Wdowcy	382	90	123	169
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	3060	1458	202	1400
<i>Divorced</i>				

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGRROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	16085	13707	291	2087
Kawalerowie..... Single	13399	12488	58	853
Wdowcy	304	72	91	141
Widowers				
Rozwidzeni..... Divorced	2382	1147	142	1093
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	9723	8869	156	698
Kawalerowie..... Single	8967	8540	64	363
Wdowcy	78	18	32	28
Widowers				
Rozwidzeni..... Divorced	678	311	60	307

TABL. 11 (53). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

LATA YEARS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS				
OGÓŁEM TOTAL	2005	20280	11960	8320
	2010	21252	12334	8918
	2014	16244	9083	7161
	2015	16786	9476	7310
w tym: of which:				
Kościół Katolicki		16695	9408	7287
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		31	26	5
Kościół Ewangelicko-Augsburski		15	13	2
Kościół Chrześcijan Baptystów		4	4	—
Kościół Starokatolicki Mariawitów		16	5	11
Kościół Zielonoświątkowy.....		13	11	2

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 12 (54). **ROZWOODY W 2015 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE
IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	9859	7	363	1526	2236	2035	2295	1047	350
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	1	1	—	—	—	—	—	—	—
20—24.....	114	5	83	23	2	1	—	—	—
25—29.....	975	1	196	617	140	16	5	—	—
30—34.....	2052	—	69	673	1095	177	36	2	—
35—39.....	2110	—	11	164	753	1007	169	6	—
40—49.....	2726	—	3	43	220	776	1599	80	5
50—59.....	1334	—	1	4	26	52	454	734	63
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	547	—	—	2	—	6	32	225	282
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	7661	3	221	1135	1754	1624	1800	830	294
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24.....	70	2	48	17	2	1	—	—	—
25—29.....	712	1	116	459	118	14	4	—	—
30—34.....	1591	—	47	495	869	148	31	1	—
35—39.....	1675	—	6	123	575	825	141	5	—
40—49.....	2126	—	3	37	168	590	1256	68	4
50—59.....	1040	—	1	3	22	41	342	577	54
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	447	—	—	1	—	5	26	179	236
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	2198	4	142	391	482	411	495	217	56
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	1	1	—	—	—	—	—	—	—
20—24.....	44	3	35	6	—	—	—	—	—
25—29.....	263	—	80	158	22	2	1	—	—
30—34.....	461	—	22	178	226	29	5	1	—
35—39.....	435	—	5	41	178	182	28	1	—
40—49.....	600	—	—	6	52	186	343	12	1
50—59.....	294	—	—	1	4	11	112	157	9
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	100	—	—	1	—	1	6	46	46

TABL. 13 (55). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	8514	8314	9761	9859	T O T A L
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci.....	3121	3597	4316	4265	Marriages without children
Z dziećmi.....	5393	4717	5445	5594	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	3308	3081	3469	3527	1
2	1551	1395	1677	1748	2
3	392	189	245	259	3
4 i więcej.....	142	52	54	60	4 and more
Miasta	6796	6754	7676	7661	Urban areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci.....	2686	3046	3555	3441	Marriages without children
Z dziećmi.....	4110	3708	4121	4220	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	2682	2477	2712	2728	1
2	1125	1081	1237	1287	2
3	234	123	142	175	3
4 i więcej.....	69	27	30	30	4 and more
Wieś	1718	1560	2085	2198	Rural areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci.....	435	551	761	824	Marriages without children
Z dziećmi.....	1283	1009	1324	1374	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	626	604	757	799	1
2	426	314	440	461	2
3	158	66	103	84	3
4 i więcej.....	73	25	24	30	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (56). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	49983	60756	57139	57456	37525	19931	Live births
chłopcy	25598	31964	29506	29590	19335	10255	males
dziewczęta.....	24385	28792	27633	27866	18190	9676	females
Małżeńskie	42966	50649	45834	45350	29045	16305	Legitimate
chłopcy	22022	26646	23664	23365	15001	8364	males
dziewczęta.....	20944	24003	22170	21985	14044	7941	females
Pozamałżeńskie	7017	10107	11305	12106	8480	3626	Illegitimate
chłopcy	3576	5318	5842	6225	4334	1891	males
dziewczęta.....	3441	4789	5463	5881	4146	1735	females
Urodzenia martwe	212	268	202	141	86	55	Live still births
Chłopcy	104	135	95	.	.	.	Males
Dziewczęta.....	108	133	107	.	.	.	Females

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 99.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, item 8 on page 99.

TABL. 15 (57). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	49983	26245	16236	4777	1540	606	579
TOTAL 2010	60756	30433	21928	5821	1583	559	432
..... 2014	57139	27217	21770	5928	1417	441	365
..... 2015	57456	27121	21698	5895	1389	426	312
19 lat i mniej.....	1320	1183	111	4	1	—	—
<i>Under 20 years</i>							
20—24.....	6953	4996	1611	233	37	10	1
25—29.....	18047	10715	5899	955	189	51	14
30—34.....	20615	7629	9698	2453	442	123	80
35—39.....	8807	2227	3825	1822	539	168	128
40—44.....	1654	355	541	424	170	65	84
45 lat i więcej <i>and more</i>	60	16	13	4	11	9	5
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2005	100,0	52,5	32,5	9,6	3,1	1,2	1,2
TOTAL 2010	100,0	50,1	36,1	9,6	2,6	0,9	0,7
..... 2014	100,0	47,6	38,1	10,4	2,5	0,8	0,6
..... 2015	100,0	47,2	37,8	10,3	2,4	0,7	0,5
19 lat i mniej.....	100,0	89,6	8,4	0,3	0,1	—	—
<i>Under 20 years</i>							
20—24.....	100,0	71,9	23,2	3,4	0,5	0,1	0,0
25—29.....	100,0	59,4	32,7	5,3	1,0	0,3	0,1
30—34.....	100,0	37,0	47,0	11,9	2,1	0,6	0,4
35—39.....	100,0	25,3	43,4	20,7	6,1	1,9	1,5
40—44.....	100,0	21,5	32,7	25,6	10,3	3,9	5,1
45 lat i więcej <i>and more</i>	100,0	26,7	21,7	6,7	18,3	15,0	8,3

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (58). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCYJNOŚCI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność^a — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility^a — live births per 1000 women aged:						
15—49 lat.....	38,1	47,0	44,4	44,6	45,1	43,7
15—19.....	11,0	12,5	10,1	10,3	9,6	11,2
20—24.....	53,9	49,4	43,7	44,7	37,3	54,0
25—29.....	93,9	100,2	93,2	93,3	87,4	104,4
30—34.....	65,8	86,0	85,8	88,4	91,0	82,4
35—39.....	24,3	37,5	37,9	38,5	41,1	32,7
40—44.....	4,7	7,4	8,0	8,6	9,5	6,9
45—49 lat.....	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3
Współczynniki Rates:						
Dzielnosci ogólnej..... <i>Total fertility</i>	1,261	1,453	1,382	1,409	1,363	1,455
Reprodukcji brutto..... <i>Gross reproduction</i>	0,615	0,689	0,668	0,683	0,661	0,706
Dynamiki demograficznej..... <i>Demographic dynamics</i>	0,966	1,138	1,068	1,044	1,082	0,980

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 99.
^a See general notes, item 9 on page 99.

TABL. 17 (59). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	51744	27534	24210	32127	16698	15429	19617	10836	8781
TOTAL 2010	53389	27823	25566	32968	16666	16302	20421	11157	9264
2014	53494	27464	26030	33664	16722	16942	19830	10742	9088
2015	55030	28062	26968	34689	17244	17445	20341	10818	9523
0 lat	221	129	92	143	84	59	78	45	33
1— 4 lata.....	33	18	15	23	13	10	10	5	5
5— 9.....	22	7	15	16	4	12	6	3	3
10—14.....	35	22	13	17	12	5	18	10	8
15—19.....	95	74	21	45	30	15	50	44	6
20—24.....	179	144	35	88	69	19	91	75	16
25—29.....	244	199	45	121	98	23	123	101	22
30—34.....	426	344	82	236	182	54	190	162	28
35—39.....	606	490	116	373	288	85	233	202	31
40—44.....	737	545	192	452	322	130	285	223	62
45—49.....	1065	808	257	641	478	163	424	330	94
50—54.....	1816	1337	479	1004	709	295	812	628	184
55—59.....	3435	2401	1034	2130	1402	728	1305	999	306
60—64.....	4998	3321	1677	3274	2058	1216	1724	1263	461
65—69.....	5284	3344	1940	3532	2136	1396	1752	1208	544
70—74.....	4486	2622	1864	2954	1647	1307	1532	975	557
75—79.....	6383	3267	3116	4102	2022	2080	2281	1245	1036
80—84.....	8754	3778	4976	5570	2416	3154	3184	1362	1822
85 lat i więcej and more....	16211	5212	10999	9968	3274	6694	6243	1938	4305

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	1007	1117	905	969	1073	876	1076	1193	960
TOTAL 2010	1016	1106	933	977	1056	907	1085	1189	982
2014	1005	1078	937	984	1046	930	1042	1131	952
2015	1030	1098	968	1011	1075	954	1066	1137	996
0 lat ^a	385	436	330	381	434	324	391	439	341
1— 4 lata.....	14	15	13	15	17	14	12	12	12
5— 9.....	7	5	10	9	4	13	5	5	5
10—14.....	14	17	11	12	16	7	17	19	16
15—19.....	36	55	16	31	40	21	43	72	11
20—24.....	57	89	22	50	78	22	64	103	23
25—29.....	63	103	23	49	81	18	87	137	33
30—34.....	92	150	35	75	119	33	130	213	40
35—39.....	133	218	51	121	192	54	160	267	44
40—44.....	192	285	100	182	265	102	211	320	95
45—49.....	341	519	164	334	512	166	352	530	162
50—54.....	576	865	298	517	779	286	669	988	318
55—59.....	897	1321	514	848	1238	528	990	1459	483
60—64.....	1345	1951	833	1278	1828	847	1495	2192	800
65—69.....	1883	2736	1224	1806	2582	1237	2059	3060	1193
70—74.....	2621	3803	1823	2514	3549	1838	2854	4325	1789
75—79.....	3922	5430	3037	3728	5068	2966	4326	6145	3191
80—84.....	6723	8499	5802	6360	8042	5482	7469	9453	6455
85 lat i więcej and more....	14738	16248	14116	13884	15209	13316	16343	18368	15570

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.
^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (60). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN
DEATHS BY CAUSES

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a
				miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>		
OGÓŁEM						TOTAL
2005	1006,9	1117,5	905,0	968,6	1076,4	
2010	1015,7	1105,5	933,1	976,8	1085,3	
2013	1022,4	1098,1	952,9	998,3	1065,5	
2014	1004,7	1078,1	937,3	984,1	1041,6	
Choroby zakaźne i pasożytnicze	6,0	6,8	5,3	7,5	3,4	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	1,2	1,8	0,6	1,1	1,3	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory	262,0	294,4	232,3	274,6	239,4	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe	251,5	282,0	223,5	263,8	229,4	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:						<i>of which:</i>
nowotwór złośliwy żołądka ...	11,9	15,7	8,4	11,2	13,0	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy trzustki	12,8	14,3	11,4	14,4	9,9	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	64,5	90,6	40,5	66,8	60,4	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	32,3	x	32,3	36,8	23,6	<i>malignant neoplasm of female breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy	7,6	x	7,6	7,8	7,2	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	25,5	25,5	x	24,9	26,4	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka	8,0	9,2	7,0	8,5	7,2	<i>leukemia</i>
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	<i>Diseases of blood and blood-forming organs ^Δ</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	17,4	15,6	19,0	15,7	20,4	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca	16,3	14,9	17,6	14,4	19,7	<i>of which diabetes mellitus</i>
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	0,6	0,7	0,4	0,6	0,5	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	10,2	9,7	10,7	10,8	9,1	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 18 (60). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN (dok.)
DEATHS BY CAUSES (cont.)

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a
				miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>		
Choroby układu krążenia.....	469,5	455,4	482,5	448,2	507,9	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:						<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa	20,1	15,7	24,1	16,9	25,7	<i>hypertensive diseases</i>
choroba niedokrwienna serca..	121,9	131,7	112,8	130,0	107,3	<i>ischemic heart diseases</i>
w tym ostry zawał serca	46,6	64,5	30,1	48,6	42,9	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych....	95,2	80,7	108,6	87,2	109,6	<i>cerebrovascular diseases</i>
miażdżycza	24,6	17,6	31,0	17,9	36,6	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego....	78,2	89,7	67,7	82,7	70,2	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego.....	44,2	50,6	38,3	47,0	39,1	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	2,1	2,0	2,2	2,0	2,2	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby skóry i tkanki podskór- nej.....	2,1	1,7	2,5	2,4	1,6	<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>
Choroby układu kostno- stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej.....	1,6	0,8	2,3	1,7	1,5	<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>
Choroby układu moczowo- -płciowego	7,5	7,5	7,5	7,6	7,3	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Ciąża, poród i pológ.....	0,0	x	0,0	0,0	—	<i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2,0	2,4	1,5	1,9	2,2	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	2,0	2,0	2,1	1,8	2,5	<i>Congenital anomalies ^Δ</i>
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	35,2	38,0	32,7	24,6	54,2	<i>Symptoms and ill-defined conditions ^Δ</i>
Urazy i zatrucia według ze- wnętrznej przyczyny	65,5	102,3	31,8	56,5	81,6	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym:						<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne	11,3	18,7	4,5	7,7	17,8	<i>transport accidents</i>
samobójstwa	14,8	26,5	4,0	11,3	20,9	<i>suicides</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 19 (61). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	301	177	124	171	104	67	130	73	57
TOTAL 2010	274	146	128	159	87	72	115	59	56
..... 2014	214	116	98	127	69	58	87	47	40
2015	221	129	92	143	84	59	78	45	33
0—27 dni 0—27 days	182	112	70	116	72	44	66	40	26
0— 6	135	81	54	90	56	34	45	25	20
w tym 0 ^a of which 0 ^a	90	52	38	61	35	26	29	17	12
7—13	20	13	7	10	6	4	10	7	3
14—20	18	12	6	9	5	4	9	7	2
21—27	9	6	3	7	5	2	2	1	1
28—29 dni 28—29 days	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 miesiąc 1 month.....	11	4	7	9	4	5	2	—	2
2.....	5	2	3	3	2	1	2	—	2
3.....	6	2	4	5	2	3	1	—	1
4.....	3	2	1	3	2	1	—	—	—
5.....	3	1	2	1	—	1	2	1	1
6.....	4	3	1	2	1	1	2	2	—
7.....	5	2	3	3	1	2	2	1	1
8.....	1	1	—	—	—	—	1	1	—
9.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 miesięcy 11 months.....	1	—	1	1	—	1	—	—	—

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI
PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF GIVEN SEX

OGÓŁEM 2005	602	691	509	532	627	430	729	810	646
TOTAL 2010	451	457	445	408	426	388	528	512	547
..... 2014	375	393	355	342	360	323	435	455	413
2015	385	436	330	381	434	324	391	439	341
0—27 dni 0—27 days	317	379	251	309	372	242	331	390	269
0— 6	235	274	194	240	290	187	226	244	207
w tym 0 ^a of which 0 ^a	157	176	136	163	181	143	146	166	124
7—13	35	44	25	27	31	22	50	68	31
14—20	31	41	22	24	26	22	45	68	21
21—27	16	20	11	19	26	11	10	10	10
28—29 dni 28—29 days	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 miesiąc 1 month.....	19	14	25	24	21	27	10	—	21
2.....	9	7	11	8	10	5	10	—	21
3.....	10	7	14	13	10	16	5	—	10
4.....	5	7	4	8	10	5	—	—	—
5.....	5	3	7	3	—	5	10	10	10
6.....	7	10	4	5	5	5	10	20	—
7.....	9	7	11	8	5	11	10	10	10
8.....	2	3	—	—	—	—	5	10	—
9.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 miesięcy 11 months.....	2	—	4	3	—	5	—	—	—

a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.
a 0 day indicates the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

TABL. 20 (62). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziewczę- ta Females	Z liczby ogółem Of total number		Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a	
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births						
		miasta urban areas	wieś rural areas					
O G Ó Ł E M 2005	301	602	691	509	532	729	T O T A L	
2010	274	451	457	445	408	528		
2013	214	386	443	327	319	507		
2014	214	375	393	355	342	435		
w tym:							of which:	
Nowotwory	3	5	—	11	5	5	Neoplasms	
Choroby układu nerwowe- go, narządów zmysłów i układu krążenia	2	4	3	4	3	5	Diseases of the nervous system and sense organs and the circulatory sys- tem	
Choroby układu oddech- owego	8	14	10	18	13	15	Diseases of the respiratory system	
w tym zapalenie płuc.....	8	14	10	18	13	15	of which pneumonia	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	105	184	210	156	172	205	Conditions originating in the perinatal period	
w tym:							of which:	
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	93	163	190	134	156	175	disorders related to length of gestation and fetal growth	
zespół zaburzeń oddy- chania noworodka i inne stany układu od- dechowego	5	9	14	4	8	10	respiratory disorders specific to the perinatal period	
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	82	144	139	148	124	180	Congenital anomalies ^Δ	
w tym:							of which:	
wrodzone wady rozwo- jowe układu nerwowe- go	8	14	17	11	16	10	congenital malformations of the nervous system	
wrodzone wady serca	20	35	41	29	24	55	congenital malformations of heart	
Objawy i stany niedokład- nie określone ^Δ	10	18	20	14	16	20	Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	3	5	7	4	5	5	Injuries and poisonings by external cause	

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 21 (63). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	628	651	1137	1043	862	TOTAL
w tym dokonane	566	544	893	796	684	of which committed
Miasta	351	313	675	600	470	Urban areas
Wieś	277	336	462	442	392	Rural areas
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	8	5	3	4	3	14 and less
15—19	26	39	61	39	19	15—19
20—29	90	104	201	183	157	20—29
30—49	244	220	351	366	310	30—49
50—69	195	234	388	348	289	50—69
70 lat i więcej	59	45	88	78	63	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku; w podziale na miasta i wieś nie uwzględniono: w 2010 r. — przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia, w 2015 r. — jednego samobójstwa stwierdzonego na terytorium innego państwa.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Stołecznej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown; division into urban and rural areas does not include: in 2010 — cases with not established place of event, in 2015 — one suicide ascertained in another country.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters and the Metropolitan Police Headquarters.

TABL. 22 (64). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	71,06	56,81	42,64	29,20	18,11
TOTAL	2010	72,55	58,05	43,77	30,17	18,87
	2014	73,95	59,36	45,03	31,20	19,44
	2015	74,01	59,45	45,08	31,27	19,50
Miasta		74,89	60,33	45,85	31,93	20,01
Urban areas						
Wieś		72,48	57,91	43,69	30,10	18,50
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	80,18	65,70	50,97	36,52	23,22
TOTAL	2010	81,04	66,53	51,78	37,24	23,88
	2014	81,84	67,26	52,50	37,92	24,40
	2015	81,95	67,34	52,52	37,92	24,36
Miasta		82,04	67,43	52,61	38,01	24,46
Urban areas						
Wieś		81,67	67,06	52,25	37,65	24,06
Rural areas						

TABL. 23 (65). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
W TYSIĄSACH IN THOUSANDS								
O G Ó Ł E M	5388,3	5416,0	5418,3	5400,9	5374,7	5347,6	5318,7	T O T A L
mężczyźni.....	2578,0	2592,6	2594,8	2588,0	2579,1	2572,6	2567,1	males
kobiety.....	2810,4	2823,4	2823,5	2812,8	2795,6	2774,9	2751,6	females
Miasta.....	3456,2	3463,3	3451,4	3429,0	3405,6	3386,3	3369,0	Urban areas
mężczyźni.....	1613,1	1616,8	1612,0	1603,4	1596,2	1593,1	1591,8	males
kobiety.....	1843,1	1846,5	1839,3	1825,6	1809,5	1793,2	1777,3	females
Wieś.....	1932,2	1952,7	1966,9	1971,9	1969,0	1961,3	1949,7	Rural areas
mężczyźni.....	964,9	975,8	982,8	984,7	982,9	979,6	975,3	males
kobiety.....	967,3	976,9	984,1	987,2	986,1	981,7	974,3	females
W wieku przedprodukcyjnym	1005,9	990,8	916,0	869,5	836,8	829,9	834,7	Pre-working age
mężczyźni.....	516,8	509,7	471,6	447,8	431,0	427,4	429,9	males
kobiety.....	489,1	481,1	444,4	421,7	405,8	402,5	404,8	females
Miasta.....	624,5	616,6	564,8	532,7	514,2	516,7	527,4	Urban areas
mężczyźni.....	320,4	316,6	290,0	273,6	264,1	265,4	270,9	males
kobiety.....	304,1	300,0	274,8	259,1	250,1	251,3	256,5	females
Wieś.....	381,4	374,2	351,2	336,8	322,6	313,2	307,3	Rural areas
mężczyźni.....	196,4	193,1	181,6	174,2	166,9	162,0	159,0	males
kobiety.....	185,0	181,1	169,6	162,6	155,7	151,2	148,3	females
I WARIANT								I VARIANT
W wieku produkcyjnym	3168,7	3123,3	3147,7	3095,5	2969,3	2788,9	2621,0	Working age
mężczyźni.....	1657,6	1621,2	1636,9	1631,9	1589,6	1510,0	1416,7	males
kobiety.....	1511,1	1502,1	1510,8	1463,6	1379,7	1278,8	1204,3	females
Miasta.....	1996,2	1966,3	1989,6	1957,7	1869,2	1741,4	1628,7	Urban areas
mężczyźni.....	1020,7	996,2	1010,5	1009,9	981,4	925,5	861,7	males
kobiety.....	975,6	970,1	979,1	947,9	887,8	815,9	767,1	females
Wieś.....	1172,4	1157,0	1158,1	1137,8	1100,1	1047,5	992,3	Rural areas
mężczyźni.....	636,9	625,0	626,4	622,0	608,2	584,6	555,0	males
kobiety.....	535,5	532,0	531,7	515,8	491,9	462,9	437,2	females
W wieku poprodukcyjnym	1213,7	1301,9	1354,6	1435,9	1568,6	1728,7	1863,0	Post-working age
mężczyźni.....	403,5	461,7	486,3	508,4	558,5	635,2	720,5	males
kobiety.....	810,2	840,2	868,3	927,5	1010,0	1093,6	1142,5	females
Miasta.....	835,5	880,4	897,0	938,6	1022,2	1128,2	1213,0	Urban areas
mężczyźni.....	272,0	304,0	311,5	320,0	350,7	402,2	459,2	males
kobiety.....	563,4	576,4	585,4	618,6	671,5	726,0	753,7	females
Wieś.....	378,3	421,5	457,6	497,3	546,3	600,6	650,1	Rural areas
mężczyźni.....	131,5	157,7	174,8	188,4	207,8	233,0	261,3	males
kobiety.....	246,8	263,8	282,8	308,9	338,5	367,6	388,8	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age; see general notes, item 12 on page 100.

TABL. 23 (65). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
W TYSIĄSACH (dok.) IN THOUSANDS (cont.)								
II WARIANT								II WARIANT
W wieku produkcyjnym	3307,4	3281,2	3337,5	3366,7	3347,1	3194,5	2997,7	Working age
mężczyźni	1724,4	1680,9	1688,6	1688,8	1663,0	1592,4	1501,2	males
kobiety	1583,0	1600,3	1648,9	1677,8	1684,1	1602,1	1496,5	females
Miasta	2087,4	2063,6	2105,7	2130,9	2118,8	2011,5	1873,9	Urban areas
mężczyźni	1064,2	1031,9	1040,7	1044,2	1027,5	978,2	915,3	males
kobiety	1023,2	1031,7	1065,0	1086,7	1091,3	1033,2	958,6	females
Wieś	1220,1	1217,6	1231,8	1235,7	1228,3	1183,1	1123,8	Rural areas
mężczyźni	660,2	649,1	647,9	644,6	635,5	614,2	585,9	males
kobiety	559,9	568,6	583,9	591,1	592,9	568,9	537,9	females
W wieku poprodukcyjnym	1075,0	1144,0	1164,8	1164,8	1190,8	1323,1	1486,4	Post-working age
mężczyźni	336,7	402,0	434,6	451,4	485,1	552,8	636,0	males
kobiety	738,3	742,0	730,2	713,3	705,6	770,3	850,3	females
Miasta	744,3	783,1	780,9	765,4	772,7	858,1	967,8	Urban areas
mężczyźni	228,5	268,3	281,3	285,6	304,6	349,4	405,6	males
kobiety	515,8	514,8	499,5	479,8	468,1	508,7	562,2	females
Wieś	330,7	360,9	384,0	399,4	418,1	465,0	518,6	Rural areas
mężczyźni	108,2	133,7	153,3	165,8	180,5	203,4	230,4	males
kobiety	222,5	227,2	230,7	233,5	237,6	261,6	288,2	females
NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM PRZYPADA OSÓB W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE								
I WARIANT								I WARIANT
OGÓŁEM	70,1	73,4	72,1	74,5	81,0	91,7	102,9	TOTAL
Mężczyźni	55,5	59,9	58,5	58,6	62,2	70,4	81,2	Males
Kobiety	86,0	88,0	86,9	92,2	102,6	117,0	128,5	Females
II WARIANT								II WARIANT
OGÓŁEM	62,9	65,1	62,3	60,4	60,6	67,4	77,4	TOTAL
Mężczyźni	49,5	54,2	53,7	53,2	55,1	61,6	71,0	Males
Kobiety	77,5	76,4	71,2	67,6	66,0	73,2	83,9	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age; see general notes, item 12 on page 100.

TABL. 24 (66). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
OGÓŁEM	2024,5	2074,6	2156,4	2240,7	2223,9	2194,5	2174,3	2156,5	TOTAL
Miasta	1430,4	1452,0	1473,0	1500,5	1505,1	1497,3	1482,9	1470,8	Urban areas
Wieś	594,1	622,5	683,4	740,2	718,9	697,1	691,4	685,7	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD									
OGÓŁEM	2,622	2,577	2,492	2,399	2,409	2,430	2,440	2,447	TOTAL
Miasta	2,379	2,357	2,328	2,278	2,256	2,252	2,261	2,268	Urban areas
Wieś	3,209	3,089	2,844	2,645	2,730	2,811	2,823	2,830	Rural areas

TABL. 25 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	70922	45802	24147	973	55837	30785	24644	408	15085
TOTAL									
2010	70897	46292	23323	1282	57520	30595	26333	592	13377
2014	69273	43122	24830	1321	56165	30511	24300	1354	13108
2015 ^c	.	39952	23169	.	.	28399	22337	.	.
Miasta..... 2005	44910	28169	15911	830	35667	18421	16865	381	9243
Urban areas									
2010	42885	26913	14919	1053	37845	18690	18640	515	5040
2014	43536	25866	16610	1060	35333	17513	16679	1141	8203
2015 ^c	.	24162	15500	.	.	16140	15267	.	.
Wieś..... 2005	26012	17633	8236	143	20170	12364	7779	27	5842
Rural areas									
2010	28012	19379	8404	229	19675	11905	7693	77	8337
2014	25737	17256	8220	261	20832	12998	7621	213	4905
2015 ^c	.	15790	7669	.	.	12259	7070	.	.
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	13,8	8,9	4,7	0,2	10,9	6,0	4,8	0,1	2,9
TOTAL									
2010	13,5	8,8	4,4	0,2	10,9	5,8	5,0	0,1	2,5
2014	13,0	8,1	4,7	0,2	10,5	5,7	4,6	0,3	2,5
2015 ^c	.	7,5	4,3	.	.	5,3	4,2	.	.
Miasta..... 2005	13,5	8,5	4,8	0,3	10,8	5,6	5,1	0,1	2,8
Urban areas									
2010	12,7	8,0	4,4	0,3	11,2	5,5	5,5	0,2	1,5
2014	12,7	7,6	4,9	0,3	10,3	5,1	4,9	0,3	2,4
2015 ^c	.	7,0	4,5	.	.	4,7	4,4	.	.
Wieś..... 2005	14,3	9,7	4,5	0,1	11,1	6,8	4,3	0,0	3,2
Rural areas									
2010	14,9	10,3	4,5	0,1	10,5	6,3	4,1	0,0	4,4
2014	13,5	9,1	4,3	0,1	10,9	6,8	4,0	0,1	2,6
2015 ^c	.	8,3	4,0	.	.	6,4	3,7	.	.

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 100.
^a Registrations. ^b Deregistrations. ^c See general notes, item 15 on page 100.

TABL. 26 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	69949	45782	24167	55429	45782	9647
TOTAL	2010	69615	47437	22178	56928	47437	9491
	2014	67952	45859	22093	54811	45859	8952
	2015	63121	42556	20565	50736	42556	8180
Miasta	2005	44080	24428	19652	35286	28705	6581
Urban areas	2010	41832	24293	17539	37330	30642	6688
	2014	42476	24593	17883	34192	28017	6175
	2015	39662	23016	16646	31407	25856	5551
Wieś	2005	25869	21354	4515	20143	17077	3066
Rural areas	2010	27783	23144	4639	19598	16795	2803
	2014	25476	21266	4210	20619	17842	2777
	2015	23459	19540	3919	19329	16700	2629
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	13,6	8,9	4,7	10,8	8,9	1,9
TOTAL	2010	13,2	9,0	4,2	10,8	9,0	1,8
	2014	12,8	8,6	4,1	10,3	8,6	1,7
	2015	11,8	8,0	3,9	9,5	8,0	1,5
Miasta	2005	13,3	7,4	5,9	10,6	8,7	2,0
Urban areas	2010	12,4	7,2	5,2	11,1	9,1	2,0
	2014	12,4	7,2	5,2	10,0	8,2	1,8
	2015	11,6	6,7	4,8	9,2	7,5	1,6
Wieś	2005	14,2	11,7	2,5	11,1	9,4	1,7
Rural areas	2010	14,8	12,3	2,5	10,4	8,9	1,5
	2014	13,4	11,2	2,2	10,8	9,4	1,5
	2015	12,3	10,2	2,1	10,1	8,8	1,4

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. *b* Deregistrations.

TABL. 27 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF
MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM... 2005	69949	31801	38148	55429	25643	29786	14520	6158	8362
TOTAL 2010	69615	31053	38562	56928	25749	31179	12687	5304	7383
2014	67952	30858	37094	54811	25070	29741	13141	5788	7353
2015	63121	28992	34129	50736	23343	27393	12385	5649	6736
0— 4 lata.....	6467	3321	3146	5597	2874	2723	870	447	423
5— 9.....	4420	2202	2218	3972	1984	1988	448	218	230
10—14.....	2404	1208	1196	2157	1095	1062	247	113	134
15—19.....	2083	968	1115	1847	873	974	236	95	141
20—24.....	4077	1320	2757	3341	1085	2256	736	235	501
25—29.....	11347	4333	7014	8046	3084	4962	3301	1249	2052
30—34.....	11093	5042	6051	7638	3428	4210	3455	1614	1841
35—39.....	7066	3632	3434	5372	2698	2674	1694	934	760
40—44.....	3832	2049	1783	3196	1675	1521	636	374	262
45—49.....	2144	1147	997	1920	1002	918	224	145	79
50—54.....	1652	882	770	1460	770	690	192	112	80
55—59.....	1726	825	901	1633	802	831	93	23	70
60—64.....	1819	863	956	1746	825	921	73	38	35
65 lat i więcej..... and more	2991	1200	1791	2811	1148	1663	180	52	128

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.
^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 28 (70). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE^a BY SEX AND
AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM... 2005	973	464	509	408	210	198	565	254	311
TOTAL 2010	1282	684	598	592	265	327	690	419	271
2013	1220	626	594	1324	632	692	-104	-6	-98
2014	1321	703	618	1354	679	675	-33	24	-57
0— 4 lata.....	243	130	113	60	26	34	183	104	79
5— 9.....	90	47	43	77	48	29	13	-1	14
10—14.....	58	34	24	63	34	29	-5	0	-5
15—19.....	67	29	38	70	39	31	-3	-10	7
20—24.....	60	24	36	74	50	24	-14	-26	12
25—29.....	138	77	61	133	68	65	5	9	-4
30—34.....	151	85	66	198	89	109	-47	-4	-43
35—39.....	126	77	49	189	88	101	-63	-11	-52
40—44.....	79	49	30	113	58	55	-34	-9	-25
45—49.....	55	25	30	79	37	42	-24	-12	-12
50—54.....	58	24	34	69	26	43	-11	-2	-9
55—59.....	49	29	20	87	48	39	-38	-19	-19
60—64.....	66	30	36	71	30	41	-5	0	-5
65 lat i więcej..... and more	81	43	38	71	38	33	10	5	5

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 100.
^a See general notes, item 15 on page 100.

TABL. 29 (71). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	5240,5	5309,8	5323,3	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	2509,7	2541,5	2547,8	males in thous.
kobiety: w tysiącach	2730,8	2768,3	2775,4	females: in thousands
na 100 mężczyzn.....	108,8	108,9	108,9	per 100 males
Miasta: w tysiącach.....	3360,6	3410,1	3420,6	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	64,1	64,2	64,3	in % of total usual residence population
Wieś: w tysiącach	1879,9	1899,6	1902,7	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	35,9	35,8	35,7	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2) na str. 97.

^a See general notes, item 2, point 2) on page 97.

TABL. 30 (72). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	5240,5	5309,8	5323,3	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	984,2	984,6	990,9	Pre-working age
Miasta	576,4	594,9	604,1	Urban areas
mężczyźni	295,3	305,1	309,9	males
kobiety	281,1	289,8	294,2	females
Wieś	407,8	389,7	386,9	Rural areas
mężczyźni	208,9	200,3	198,6	males
kobiety	198,9	189,4	188,3	females
W wieku produkcyjnym	3324,3	3284,8	3262,1	Working age
w tym w wieku mobilnym.....	2080,5	2101,9	2093,8	of which of mobility age
Miasta	2156,9	2100,9	2079,9	Urban areas
mężczyźni	1089,3	1072,4	1064,2	males
w tym w wieku mobilnym.....	659,2	661,7	657,6	of which of mobility age
kobiety	1067,6	1028,5	1015,7	females
w tym w wieku mobilnym.....	678,2	685,6	683,0	of which of mobility age
Wieś	1167,4	1183,9	1182,2	Rural areas
mężczyźni	630,7	641,8	641,8	males
w tym w wieku mobilnym.....	385,9	391,3	390,7	of which of mobility age
kobiety	536,7	542,1	540,4	females
w tym w wieku mobilnym.....	357,3	363,3	362,4	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	932,0	1040,4	1070,2	Post-working age
Miasta	627,3	714,3	736,6	Urban areas
mężczyźni	187,6	216,5	224,5	males
kobiety	439,7	497,9	512,1	females
Wieś	304,7	326,0	333,6	Rural areas
mężczyźni	97,8	105,5	108,8	males
kobiety	206,9	220,6	224,8	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2) na str. 97.

^a See general notes, item 2, point 2) on page 97.

TABL. 31 (73). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
 Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS
 End of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki Catholic Church												
Kościół Rzymskokatolicki ^b	920	936	943	959	3332	3377	3537	3650	4257464	4244035	4170316	4193367
Starokatolicki Old Catholic												
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^c	17	17	16	.	15	15	16	.	13894	13880	13815	.
Kościół Polskokatolicki ^c	5	4	6	4	9	7	7	6	757	670	770	780
Kościół Katolicki Mariawitów ^d	10	9	9	8	6	5	5	5 ^e	952	872	836	826
Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP	x	1	2	2	x	4	5	6	x	360	400	460
Kościół Starokatolicki	—	1	1	.	—	2	1	.	—	100	30	.
Prawosławne Orthodox												
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{ef}	67	69	73	73	140	174	196	197	183700	182800	182800	182800
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition												
Kościół Ewangelicko- -Augsburski ^{fg}	21	21 ^h	21	21	25	22 ^h	19	18	5500	3902 ^h	3976	4005
Kościół Chrystusowy w RP ⁱ	4	6 ^h	6 ^k	8	39	33 ^h	35 ^k	118	2000	1525 ^h	1700 ^k	1942
Kościół Zielonoświątkowy...	6	7	11	13	31	31	36	37	1122	1222	1624	1807
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	14	15	15	14	18	13	10	10	1165	1289	1445	1410
Kościół Ewangelicko- -Reformowany ^c	3	3	2	2	3	2	3	3	1270	1250	1240	1240
Kościół Boży w Chrystusie	6	9	9	9	31	26	23	24	532	590	713	708
Kościół Chrześcijań Baptystów ^c	5	9	8	10	8	7	36	35	414	436	656	645
Kościół Ewangelicko- -Metodystyczny ^c	3	3	4	5	3	3	5	4	390	410	415	415
Kościół Chrześcijań Wiary Ewangelicznej	3 ^l	7	8	10	3 ^l	7	5	7	135 ^l	262	300	330
Kościół Wolnych Chrześcijań	7	4	4	4	10	10	10	12	286	258	303	300
Kościół Ewangelicznych Chrześcijań	5	5	5	.	10	9	9	.	266	172	152	.
Kościół Boży w Polsce	x	3	4 ^h	.	x	3	16 ^h	.	x	167	184 ^h	.
Nowoapostolski Kościół w Polsce	4	4	4	4	1	1	1	1	146	147	167	163
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	2	2	2	2	3	4	4	3	17	32	32	32

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: plockiej, radomskiej, warszawskiej, warszawsko-praskiej; dane o liczbie wiernych dotyczą osób ochrzczonych. ^c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^d Jednostki kościelne — łącznie z placówkami niższymi niż parafie. ^e W tym 4 kobiety. ^f Dane dotyczą diecezji warszawsko-bielskiej. ^g Dane dotyczą diecezji warszawskiej. ^h 2011 r. ⁱ Do 2010 r. — Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ^k 2012 r. ^l 2003 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: plocka, radomska, warszawska, warszawsko-praska; data on the number of adherents concern baptized persons. ^c Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^d Church units — including units below the parish level. ^e Of which 4 women. ^f Data concern warszawsko-bielska diocese. ^g Data concern warszawska diocese. ^h 2011. ⁱ Until 2010 — Wspólnota Kościołów Chrystusowych in RP. ^k 2012. ^l 2003.

TABL. 31 (73). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE (dok.)**
Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS (cont.)
End of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement												
Świadkowie Jehowy w Polsce ^m	177	184	139	137	—	—	—	—	.	13399	13366	13368
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	3	8	7	7	78	75	83	80
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	3	3	3	.	16	15	14	.	69	70	68	.
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego.....	1	1	1	1	8	8	7	7	60	48	40	52
Islamskie Muslim												
Muzułmański Związek Religijny w RP	1	2	2	2	1	3	3	6	.	80	125	125
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt ⁿ	1	1	1	.	1	1	1	.	55	60	63	.
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej.....	—	—	1	1	1	1	1	1	38	38	41	35
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions												
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	3	3	.	.	96	102	.	.	784	790
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^o	2	2	2	2	8	23	19	15	495	490	500	515
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	2	2	2	17	9	13	18	50	41	61	58
Inne Others												
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni).....	2	1	2	.	40	40	31	.	460	293	603	.
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	1	1	1	1	9	9	9	10	292	307	307	320
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża ^p	1	1	1	1	—	—	—	—	116	135	149*	140
Świątowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris.....	1	1	2	3	5	5	6	9	50	60	33	43
Karaimski Związek Religijny	1	1	1	1	—	—	—	—	40	40	98	99

^a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. *m, n* Liczba wiernych oznacza liczbę: *m* — głosicieli, *n* — współpracowników i aktywistów działających na rzecz społeczności szyckiej. *o* Do 2011 r. — Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. *p* Dane dotyczą Centrum Warszawa.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. *m, n* Number of adherents represents the number of: *m* — proclaimers, *n* — co-workers and activists working for the Shiite Community. *o* Until 2011 — Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. *p* Data concern Centrum Warszawa.

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują **osoby w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności — BAEL** (tabl. 1 i 2) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym; badaniem nie są objęte osoby nieobecne w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Od 2010 r. dane uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** concern the actually living population and cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis of representative **Labour Force Survey — LFS** (tables 1 and 2); the sample survey conducted on a quarterly basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. Since 2010 the data have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the National Census of Population and Housing 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons, who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,

- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników badania, w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005—2009; patrz ust. 5 na str. 128,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the share of the unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the survey, sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005—2009; see item 5 on page 128,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia. **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002—2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005—2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadającymi użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002—2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002, as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005—2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) the **employment as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) the **average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

8. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

10. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

8. Data regarding employment in table 3 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

9. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a disability pension, persons who have left work as well as — for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The **hire (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

10. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

11. **Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Za **bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta** uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

3. **Długotrwale bezrobotni zarejestrowani** to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

4. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

5. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. *An registered unemployed school-leaver is a person who has graduated within the last 12 months any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.*

3. *The registered long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace.*

4. *The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

5. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments).*

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical card of accidents at work.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania — na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący — szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay — on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity — at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, order or services agreements;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;

- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybolówstwo w wodach morskich), „Górnictwo i wydobywanie”, „Przemysłowość przemysłowa”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając

9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*

10) *performing supplementary forms of military service;*

11) *education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.*

3. A **serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. The **accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding **persons working in hazardous conditions i.e.**, with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: “Agriculture, forestry and fishing” (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as fishing), “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, “Construction” (excluding development of building projects), “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and

- motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Informacja i komunikacja” (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania), „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej), „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych (tabl. 19 i 20) przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

10. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

storage”, „Information and communication” (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), “Professional, scientific and technical activities” (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities), “Administrative and support service activities” (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities), “Education” (only tertiary education), “Human health and social work activities” (in the scope of human health activities), “Other service activities” (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence of health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees (tables 19 and 20).

10. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (unified text: Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności*Economic activity of the population*TABL. 1 (74). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ — na podstawie BAEŁ**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE — on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku <i>annual averages</i>		kwartaly <i>quarters</i>					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	4331	4590	4774	4633	4775	4918	4770	POPULATION in thous.
Mężczyźni	2065	2188	2287	2223	2301	2351	2273	Men
Kobiety	2265	2402	2487	2409	2474	2567	2497	Women
Aktywni zawodowo.....	2514	2824	2922	2830	2885	3012	2960	Economically active persons
mężczyźni.....	1366	1522	1584	1535	1567	1646	1587	men
kobiety	1149	1302	1338	1295	1317	1366	1373	women
Pracujący	2327	2621	2734	2630	2705	2827	2773	Employed persons
mężczyźni.....	1261	1420	1478	1424	1457	1544	1488	men
kobiety	1066	1201	1255	1206	1247	1283	1284	women
Bezrobotni ^a	187	203	188	200	180	185	187	Unemployed persons ^a
mężczyźni.....	105	102	105	111	110	102	99	men
kobiety	82	101	83	90	70	83	89	women
Bierni zawodowo	1816	1766	1852	1802	1890	1906	1810	Economically inactive persons
Mężczyźni	700	666	703	688	733	706	686	Men
Kobiety	1117	1100	1149	1114	1157	1200	1124	Women
WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %.....	58,0	61,5	61,2	61,1	60,4	61,2	62,1	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni.....	66,2	69,6	69,3	69,1	68,1	70,0	69,8	men
kobiety	50,7	54,2	53,8	53,8	53,2	53,2	55,0	women
Miasta.....	58,9	62,9	62,8	62,4	62,5	62,7	63,7	Urban areas
Wieś	56,7	59,1	58,2	58,7	56,8	58,6	58,9	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	53,7	57,1	57,3	56,8	56,6	57,5	58,1	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	61,1	64,9	64,6	64,1	63,3	65,7	65,5	men
kobiety	47,1	50,0	50,5	50,1	50,4	50,0	51,4	women
Miasta.....	54,7	58,8	59,0	58,4	58,7	58,9	59,9	Urban areas
Wieś	52,0	54,0	54,1	53,8	53,0	54,9	54,7	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %.....	7,4	7,2	6,4	7,1	6,2	6,1	6,3	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	7,7	6,7	6,6	7,2	7,0	6,2	6,2	men
kobiety	7,1	7,8	6,2	6,9	5,3	6,1	6,5	women
Miasta.....	7,0	6,4	6,1	6,5	6,0	6,0	6,0	Urban areas
Wieś	8,2	8,6	7,1	8,2	6,7	6,4	7,1	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (75). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. — na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 — on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM TOTAL	4770	2960	2773	187	1810	62,1	58,1	6,3
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	3565	2849	2667	182	716	79,9	74,8	6,4
15—24 lata.....	592	209	177	32	383	35,3	29,9	15,3
25—34.....	960	851	783	67	110	88,6	81,6	7,9
35—44.....	902	817	784	33	84	90,6	86,9	4,0
45—54.....	645	556	526	31	89	86,2	81,6	5,6
55 lat i więcej and more.....	1671	527	503	24	1144	31,5	30,1	4,6
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... Tertiary	1461	1197	1159	39	263	81,9	79,3	3,3
Policealne i średnie zawodowe ... Post-secondary and vocational secondary	1002	679	632	48	322	67,8	63,1	7,1
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	540	299	265	33	241	55,4	49,1	11,0
Zasadnicze zawodowe..... Basic vocational	947	618	568	50	329	65,3	60,0	8,1
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... Lower secondary, primary and incomplete primary	821	166	149	17	655	20,2	18,1	10,2

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni w wieku 18—64 lata, kobiety w wieku 18—59 lat.
^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (76). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L	2066841	2225564	2342985	2406734	1176248
sektor publiczny <i>public sector</i>	511375	521079	512261	514079	335365
sektor prywatny <i>private sector</i>	1555466	1704485	1830724	1892655	840883
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b <i>Agriculture, forestry and fishing^b</i>	321077	300781	302291	303161	139592
Przemysł <i>Industry</i>	325061	316656	317600	319609	107182
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	289077	275221	277508	280776	97372
Budownictwo <i>Construction</i>	107889	128598	123798	132272	18549
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	377088	385560	402462	412559	209580
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	112372	132507	142555	147628	35753
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	35830	42700	45301	45270	27665
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	73023	89796	95460	99954	36098
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	79012	101375	112555	117087	69509
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	45421	46445	48783	49153	27645
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	118773	141507	171045	180445	95530
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	63873	77443	83766	90202	43545
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory so- cial security</i>	100298	118323	121152	122556	78475
Edukacja <i>Education</i>	144306	160589	177006	181333	138695
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	96334	111624	120344	124301	99066
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	26018	28172	27704	27767	16029
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	40466	43488	51163	53437	33335

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 4 (77). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	1628591	1618500	8581
TOTAL 2010	1949516	1938467	9361
..... 2014	2032522	2022057	8682
..... 2015	2062356	2051742	8945
sektor publiczny public sector	687261	687261	—
sektor prywatny private sector	1375095	1364481	8945
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8314	7951	78
Przemysł Industry	364149	361505	2517
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	304546	301989	2430
Budownictwo Construction	87360	86246	1114
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	329088	326753	2284
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	258576	257597	979
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	36079	35798	278
Informacja i komunikacja Information and communication	109338	109226	99
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	124661	123494	29
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	37484	37445	39
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	122249	121705	544
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	138101	137903	198
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	138632	138632	—
Edukacja Education	171221	170805	416
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	99526	99328	198
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	26407	26400	7
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	11171	10954	165

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (78). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing more than 9 persons ^a	
OGÓŁEM	1790263	2149972	2173376	2212526	1924721	TOTAL
sektor publiczny	653933	727257	687571	659020	656894	public sector
sektor prywatny	1136330	1422715	1485805	1553506	1267827	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19022 ^b	16846 ^b	17370 ^b	17996 ^b	5893	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	334884	357787	379526	381367	353032	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	294579	302628	314302	319520	293050	of which manufacturing
Budownictwo	110338	123110	113685	115355	81814	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	329225	384495	379910	386880	303764	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	198882	287383	265808	266731	248099	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	37778	42024	41907	40694	31725	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	80358	111477	109455	115992	104603	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	84183	119509	122816	117190	112695	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	31438	33095	32521	33026	24776	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104946	124052	142102	146791	114288	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	72571	105520	114927	130766	121872	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	105013	136288	131991	132174	130164	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	142871	153528	161399	165448	162137	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	87804	99698	100660	102441	95729	Human health and social work activi- ties
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją	24949	27952	26839	26366	24960	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	26001	27208	32460	33310	9171	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.
^a Excluding persons employed abroad. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 6 (79). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	1469290	686493	149210	87232
TOTAL	2010	1772243	854944	166224	105935
	2014	1847850	897036	174207	114689
	2015	1875162	910729	176580	115797
sektor publiczny		633303	370228	53958	37429
public sector					
sektor prywatny		1241859	540501	122622	78368
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5808	1958	2143	1725
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		350868	117458	10637	5565
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		292117	104216	9872	5205
of which manufacturing					
Budownictwo		83587	13731	2659	982
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		291466	145730	35287	27892
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		241269	#	16328	#
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		27786	17254	8012	5047
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		104009	42298	5217	2735
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		106378	66629	17116	9865
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		23971	13075	13474	8812
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		114421	65872	7284	4427
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		118731	51744	19172	9987
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		134773	84258	3859	2434
Public administration and defence; compulsory so- cial security					
Edukacja		148003	115784	22802	16549
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		91742	76080	7586	5890
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		23183	13717	3217	2062
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		9167	#	1787	#
Other service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (80). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowawczych ^b persons returning from child-care leaves ^b	
OGÓŁEM 2005	349293	141565	55524	167541	9296	23,7
TOTAL 2010	368523	166435	58871	203451	10211	20,3
..... 2014	392786	178354	61921	250354	6345	21,5
..... 2015	427199	190734	76719	293783	5418	23,1
sektor publiczny public sector	65587	38267	11903	47092	1757	10,0
sektor prywatny private sector	361612	152467	64816	246691	3661	30,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1068	368	104	826	4	22,6
Przemysł Industry	67829	23056	9339	48500	594	19,4
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	62618	21712	8629	44827	521	21,8
Budownictwo Construction	23836	3257	2507	18136	67	29,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	78616	39347	18722	49857	1026	27,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	42903	11693	9413	28429	365	17,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	10391	6111	2974	6144	162	37,7
Informacja i komunikacja Information and communication	23515	9584	5300	16534	358	22,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	21707	13023	4222	15489	535	20,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3864	2038	346	2588	45	16,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	29000	15858	6595	18844	352	26,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	75532	31555	8339	53383	436	70,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	14993	8956	2694	11101	639	10,3
Edukacja Education	16294	13007	2280	12045	413	11,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	10857	8681	2213	7711	318	12,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3664	2198	1280	1921	67	15,5
Pozostała działalność usługowa Other service activities	3130	2002	391	2275	37	35,3

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (81). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employ- ment contract		przeniesie- ni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowawczych ^b taking child-care leaves ^b		
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee				
OGÓŁEM	2005	319596	126757	45108	40842	15737	13397	21,3
TOTAL	2010	362781	163105	59826	40699	15389	11808	19,9
	2014	355752	157165	46468	45325	16961	5752	19,5
	2015	389583	169882	50601	54282	19143	6512	21,0
sektor publiczny		72259	36130	11939	6221	11379	2201	11,0
public sector								
sektor prywatny		317324	133752	38662	48061	7764	4311	26,4
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybac- two		801	236	80	55	83	5	16,9
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		62298	21160	9006	7439	3543	756	17,8
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		54426	19270	8228	6874	2521	695	18,9
of which manufacturing								
Budownictwo		21660	2677	2818	2280	881	121	26,4
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochod- owych ^Δ		70934	35721	10287	12261	1314	1467	24,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		41181	12981	2972	4702	4972	535	17,0
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		10056	6023	1110	1680	198	143	36,6
Accommodation and catering ^Δ								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (81). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
 TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowawczych ^b taking child-care leaves ^b	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
Informacja i komunikacja Information and communication	20946	8452	2599	5868	345	406	20,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	22081	13489	4083	5239	555	617	20,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3254	1725	610	583	423	73	13,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	24158	12864	2291	5545	776	450	21,7
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activi- ties	62430	24889	4140	4195	515	194	58,4
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	20142	8169	7478	1186	1959	832	13,8
Edukacja Education	13070	9669	1366	955	1861	443	9,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	10085	7973	898	1260	1343	347	11,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3795	2222	399	557	297	65	16,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2692	1632	464	477	78	58	30,0

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (82). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post- -secondary and second- ary voca- tional	liceów ogólno- kształcących general secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	46889	21266	17828	13286	7582	8193
TOTAL	2010	43718	21071	18621	9543	9384	6170
	2014	41525	20629	20990	7651	8676	4208
	2015	48785	23319	21624	10808	9881	6472
sektor publiczny		9412	5261	5904	1638	1445	425
public sector							
sektor prywatny		39373	18058	15720	9170	8436	6047
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		82	25	59	13	6	4
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		5897	1903	1873	1466	1006	1552
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		5563	1809	1681	1414	973	1495
of which manufacturing							
Budownictwo		1400	299	582	245	163	410
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7269	3851	2485	2110	1730	944
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		7328	2477	2007	3023	1360	938
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1347	753	283	355	570	139
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		3649	1747	2691	177	749	32
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3322	1748	2114	#	870	#
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		187	128	141	21	21	4
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na		5106	2924	3752	261	991	102
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6664	2901	#	2066	1626	#
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		2013	1286	1482	226	263	42
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		1574	1312	1346	89	112	27
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1642	1238	1297	190	106	49
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1058	634	384	#	234	#
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		247	93	#	60	74	#
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees.

TABL. 10 (83). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UtwORZONE I ZLIKwidOWANE W 2015 R.
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	15650	3710	13131	123942	73304	65206	45242
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	26	1	8	731	351	275	201
Przemysł..... <i>Industry</i>	1722	382	1485	16247	10506	9936	8029
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	2	—	2	100	50	120	89
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	1498	348	1282	15288	9951	8976	7242
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	156	23	148	345	259	446	420
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	66	11	53	514	246	394	278
Budownictwo..... <i>Construction</i>	1043	179	904	12506	7032	6675	4053
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2994	649	2344	32693	18102	14059	9134
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	1639	284	1367	7417	3765	7767	6884
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	877	56	639	4416	1221	2422	798

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (83). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2015 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2123	778	1808	8808	5939	4516	3114
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	758	183	717	5833	4661	2765	2359
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	252	93	164	1925	1016	721	420
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1402	602	1192	11492	6099	6632	3978
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	696	112	598	8071	4826	4382	2538
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1036	204	1031	2154	2139	879	868
Edukacja..... <i>Education</i>	303	110	259	6426	4734	1739	1318
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	512	42	472	2133	1323	1118	856
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	136	12	104	854	533	442	299
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	131	23	39	2236	1057	878	393

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	332525	238341	249777	216527	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	166277	115079	119509	104684	of which women
Z liczby ogółem — bezrobotni:					Of total number — unemployed persons:
dotychczas niepracujący	84797	53274	47993	38674	previously not employed
w tym absolwenci ^a	14125	12621	10034	8466	of which school-leavers ^a
w tym szkół wyższych ^b	3651	3333	2306	.	of which of tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	85580	69256	83649	72563	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących za- kładu pracy	19190	10764	14802	12526	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	223293	116806	148772	127214	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	43941	39143	32831	29518	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej..	8148 ^d	13618	19115	28501 ^e	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	6642	8934	10405	9576	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,8	9,7	9,6	8,3	Registered unemployment rate in %
Oferty pracy	2057	2164	4031	5180	Job offers

^a, ^c Patrz uwagi ogólne na str. 130: ^a — ust. 2, ^c — ust. 3. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Dane dotyczą osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a, ^c See general notes on page 130: ^a — item 2, ^c — item 3. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e Data concern persons with at least one child under 6 years of age.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (85). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM
UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	293256	319149	283716	275822	Total newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	135915	148958	133121	129864	women
dotychczas niepracujący	97931	86703	64537	57414	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących za- kładu pracy	10020	11213	15704	14318	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	313677	304870	317073	309072	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	144105	141678	147375	144689	women
z tytułu podjęcia pracy	139369	121150	146943	152444	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	332525	166277	238341	115079	249777	119509	216527	104684
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej..... <i>and less</i>	69469	35004	47359	23447	37822	18247	30315	15016
25—34.....	91903	51704	69527	37479	67775	36544	57021	31485
35—44.....	66063	34705	44334	22644	53818	27878	48040	25271
45—54.....	83345	39366	49130	23344	46582	22222	40215	19122
55 lat i więcej..... <i>and more</i>	21745	5498	27991	8165	43780	14618	40936	13790
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	20666	13259	28255	18494	36327	23583	32256	21083
Policealne i średnie zawodowe..... <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	74884	45153	52711	28888	55439	29596	47293	25812
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	25294	17778	26885	16868	28233	17088	24323	14833
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	105115	46374	63174	25213	61625	23744	53060	20675
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	106566	43713	67316	25616	68153	25498	59595	22281

TABL. 13 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	62226	26291	70377	31218	57950	25528	52302	22827
3— 6.....	40435	19586	40739	20163	35287	17279	31588	15527
6—12.....	49207	23026	44856	21438	41934	19743	36593	17726
12—24.....	52890	25347	47568	22871	47265	22569	36391	18037
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	127767	72027	34801	19389	67341	34390	59653	30567
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	84797	44625	53274	28045	47993	23927	38674	19415
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	52721	26455	36841	18658	40274	20437	36936	18902
1— 5.....	59720	29200	50338	24067	51042	24538	44987	21996
5—10.....	43461	22961	31548	15498	35924	17883	31447	15906
10—20.....	49600	26584	33856	16809	37720	18663	33437	16541
20—30.....	35714	15244	24721	9739	26896	10934	22881	9360
powyżej 30 lat more than 30 years	6512	1208	7763	2263	9928	3127	8165	2564

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 62200 osób (w tym 23784 kobiety) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 62200 persons (of which 23784 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (87). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	7086	4941	3812	5843	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	3820	3049	2240	3291	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	6957	7432	3108	3877	Undertook employment in public works
w tym kobiety	3117	3470	1416	1866	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	31599	44349	30074	30382	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	18612	26233	17452	18073	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne ...	—	4114	4408	4810	Started a social useful works
w tym kobiety	—	2450	2661	2901	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	84403	101854	130895	158325	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (88). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	554,3	1047,6	867,9	870,0	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	326,8	397,6	397,9	356,9	41,0	Unemployment benefits
Szkolenia	19,4	54,4	23,0	24,2	2,8	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	35,6	232,5	188,4	193,4	22,2	Means for starting of economic activity and equipping of work seat
Roboty publiczne	34,1	55,3	20,7	32,4	3,7	Public works
Prace interwencyjne	20,7	28,3	25,6	30,5	3,5	Intervention works
Stypendia za okres stażu	67,1	202,8	160,6	153,1	17,6	Scholarships for traineeship period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 130.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 5 on page 130.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — acci- dents resulting in an inabi- lity to work			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich serious	lżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2005	10097	93	126	9878	117	3181	6120	TOTAL
2010	12019	97	96	11826	180	3857	6945	
2014	10707	31	54	10622	260	3633	5508	
2015	10410	34	52	10324	195	4051	5616	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	40	1	—	39	—	14	25	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2336	11	20	2305	30	841	1397	Industry
górnictwo i wydobywanie	7	—	—	7	—	3	3	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1950	7	17	1926	24	718	1152	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	95	2	1	92	3	31	57	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	284	2	2	280	3	89	185	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo	943	9	8	926	22	262	630	Construction
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	1803	1	7	1795	29	806	890	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	1018	8	8	1002	20	364	608	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	214	—	1	213	7	118	80	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	143	—	1	142	3	55	78	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	204	—	—	204	10	95	92	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	147	—	1	146	3	49	91	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	362	—	1	361	12	154	168	Professional, scientific and tech- nical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	794	1	1	792	7	359	307	Administrative and support ser- vice activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	683	1	3	679	21	302	340	Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity
Edukacja	473	1	—	472	11	165	290	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	1040	—	—	1040	17	379	507	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	147	1	1	145	3	64	76	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa	63	—	—	63	—	24	37	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich serious	lżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH ^b (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS ^b (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	5,82	0,05	0,07	5,70	0,07	1,83	3,53	TOTAL
	2010	5,46	0,04	0,04	5,38	0,08	1,75	3,16	
	2014	5,31	0,02	0,03	5,26	0,13	1,80	2,73	
	2015	5,00	0,02	0,02	4,96	0,09	1,95	2,70	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4,21	0,11	—	4,10	—	1,47	2,63	Agriculture, forestry and fish- ing
Przemysł		7,33	0,03	0,06	7,24	0,09	2,64	4,38	Industry
górnictwo i wydobywanie		3,00	—	—	3,00	—	1,29	1,29	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		6,99	0,03	0,06	6,90	0,09	2,57	4,13	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		5,23	0,11	0,06	5,06	0,17	1,71	3,14	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ		14,98	0,11	0,11	14,76	0,16	4,69	9,76	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		7,37	0,07	0,06	7,24	0,17	2,05	4,92	Construction
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ		4,42	0,00	0,02	4,40	0,07	1,98	2,18	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa		7,02	0,06	0,06	6,90	0,14	2,51	4,19	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4,73	—	0,02	4,71	0,15	2,61	1,77	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		1,46	—	0,01	1,45	0,03	0,56	0,80	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		1,78	—	—	1,78	0,09	0,83	0,80	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ...		3,00	—	0,02	2,98	0,06	1,00	1,86	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna		2,06	—	0,01	2,05	0,07	0,88	0,96	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		9,13	0,01	0,01	9,11	0,08	4,13	3,53	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne		5,61	0,01	0,02	5,58	0,17	2,48	2,79	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		2,64	0,01	—	2,63	0,06	0,92	1,62	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- leczna		8,50	—	—	8,50	0,14	3,10	4,14	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5,30	0,04	0,04	5,22	0,11	2,31	2,74	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		1,20	—	—	1,20	—	0,46	0,71	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku. ^b W liczbie pracujących nie uwzględniono pracowników cywilnych jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a Registered in a given year. ^b The number of employed persons do not include the civilian employees of the budgetary entities conducting activity in the range of national defence and public safety.

TABL. 17 (90). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- leczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY								
OGÓŁEM 2005	10097	71	2766	2444	865	1401	971	854
TOTAL 2010	12019	51	2810	2398	1312	1667	1722	923
..... 2014	10707	55	2391	2002	1029	1783	1097	1091
..... 2015	10410	40	2336	1950	943	1803	1018	1040
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatu- rą, niebezpiecznymi substancjami i prepa- ratami chemicznymi	314	—	102	89	26	34	16	25
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals								
w tym z preparatami chemicznymi	80	—	38	37	4	6	3	7
of which chemicals								
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	5	—	—	—	4	—	1	—
Drowned, buried, enveloped								
Zderzenie lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:								
nieruchomy obiekt	2864	9	561	457	262	435	292	321
a stationary object								
obiekt w ruchu	2054	8	508	424	239	450	219	92
object in motion								
w tym przez: of which by:								
spadający obiekt	754	2	210	177	88	180	78	34
falling object								
poruszający się lub transportowany obiekt	483	1	120	98	48	112	54	21
moving or transported object								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1533	6	427	385	138	350	68	185
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent								
w tym kontakt z przedmiotem ostrym	936	4	271	256	70	261	21	107
of which contact with sharp material agent								
Uwięzienie, zmiżdżenie	644	4	237	214	79	100	55	23
Trapped, crushed								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne	1695	5	302	232	112	282	221	191
Physical or mental stress								
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego	1534	4	277	214	109	264	195	167
of which physical stress on the muscular- skeletal system								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (90). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transportation and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia..... Human or animal aggression	298	2	23	13	5	18	70	74
Pozostałe Others	1003	6	176	136	78	134	76	129
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2005	17402	113	5146	4586	1865	2607	1494	1239
TOTAL 2010	21446	112	5591	4681	2869	2886	2840	1328
..... 2014	19880	95	4729	4034	2252	3506	1860	1740
..... 2015	19501	81	4536	3844	2211	3509	1692	1641
Niewłaściwy stan czynnika materialnego..... Inappropriate condition of material objects/ /agents	1671	5	457	385	173	273	151	134
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy work	893	2	240	204	144	159	47	95
stanowiska pracy work post	978	2	271	225	125	231	68	70
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikami materialnymi..... Absence or inappropriate use of material objects/agents	1243	3	344	297	234	244	88	61
Nie używanie sprzętu ochronnego Not using protective equipment	271	1	80	70	49	68	14	10
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika Inappropriate wilful employee action	1056	4	320	264	158	242	72	44
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracowni- ka ^b Inappropriate mental-physical condition of employee ^b	339	4	79	66	19	59	30	35
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika .. Incorrect employee action	11981	55	2577	2199	1238	2084	1105	1062
Inne Others	1069	5	168	134	71	149	117	130

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.
^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2736	2111	2049	1846	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne.....	16	13	12	6	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób.....	1381	1091	987	849	persons falling
uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty.....	148	136	148	135	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu.....	85	48	49	39	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń.....	409	254	287	243	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta.....	337	296	289	285	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur.....	18	9	7	9	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych.....	3	3	1	7	influence of hazardous materials
inne wydarzenia.....	355	274	281	279	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (92). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
 Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
			ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości				per 1000 paid employees of total surveyed			
OGÓŁEM	2005	62,0	52,2	29,4	24,0	25,8	22,7	6,8	5,5
TOTAL	2010	39,3	35,8	17,5	15,6	16,3	15,5	5,5	4,7
	2014	36,8	32,2	15,5	12,4	15,1	14,5	6,2	5,3
	2015	41,0	35,5	15,6	12,0	15,6	14,7	9,8	8,9
sektor publiczny.....		42,5	39,1	8,5	6,9	28,8	28,1	5,2	4,1
public sector									
sektor prywatny.....		40,5	34,3	18,0	13,7	11,1	10,1	11,4	10,5
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 132.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 132.

TABL. 19 (92). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with me- chanical factors relat- ed to particularly dan- gerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo	69,0	36,1	47,4	14,5	10,7	10,7	10,9	10,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	82,3	68,1	40,5	30,9	32,3	29,9	9,5	7,2
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	36,8	31,6	26,8	22,3	9,3	9,3	0,7	—
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	62,8	49,6	43,4	33,5	12,7	10,9	6,7	5,2
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	254,1	225,8	32,4	21,9	187,6	180,2	34,1	23,7
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ	117,9	108,8	12,3	8,0	89,9	87,0	15,7	13,8
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>								
Budownictwo	80,4	73,8	30,2	27,7	37,2	35,7	13,0	10,5
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	25,3	24,2	2,9	2,4	2,7	2,5	19,7	19,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ..	22,3	21,9	2,1	2,1	15,3	14,9	4,9	4,9
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja	10,2	9,2	1,7	0,7	7,9	7,9	0,6	0,6
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12,9	8,5	8,7	6,4	3,1	1,6	1,1	0,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	49,9	40,9	38,4	34,5	4,6	4,6	6,8	1,7
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	10,0	10,0	5,3	5,3	2,6	2,6	2,1	2,1
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17,8	10,6	10,8	4,2	6,2	5,7	0,8	0,8
<i>Human health and social work activities</i>								
Pozostała działalność usługowa	40,7	40,7	—	—	40,7	40,7	—	—
<i>Other service activities</i>								

^a Notka patrz na str. 154.

^a See footnote on page 154.

TABL. 20 (93). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
			na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>		
OGÓŁEM TOTAL	320,3	137,4	39,9	67,5	71,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	291,5	154,7	22,4	92,0	52,1
sektor prywatny <i>private sector</i>	330,3	131,4	45,9	59,1	77,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	356,0	285,7	20,5	117,2	214,4
Przemysł <i>Industry</i>	361,4	167,0	55,1	50,8	119,9
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	159,9	95,2	17,8	3,7	79,9
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	356,3	165,5	59,6	54,6	123,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	408,8	150,6	13,4	26,3	43,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	398,2	225,4	57,7	39,1	187,8
Budownictwo <i>Construction</i>	360,2	222,8	71,0	92,1	154,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	292,4	89,4	27,5	53,0	40,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	369,1	170,3	25,9	134,5	46,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	333,0	90,8	52,1	53,1	21,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	162,7	61,4	15,5	13,9	31,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	264,4	113,4	49,1	89,4	69,9
Edukacja <i>Education</i>	162,6	223,8	47,6	45,4	37,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	241,9	91,6	30,0	34,4	65,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	352,0	404,8	9,3	285,1	230,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 132.

TABL. 21 (94). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	245	13,4	TOTAL
..... 2010	216	9,7	
..... 2014	187	8,3	
..... 2015	193	8,3	
Pylice płuc	22	0,9	<i>Pneumoconiosis</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	5	0,2	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	2	0,1	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzy- ków płucnych	3	0,1	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa	2	0,1	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	13	0,6	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Choroby wywołane działaniem promieniowania joni- zującego	1	0,0	<i>Diseases caused by ionizing radiation</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	9	0,4	<i>Malignant neoplasms induced by human carcino- gens present in work environment</i>
Choroby skóry	5	0,2	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposo- bem wykonywania pracy	11	0,5	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	22	0,9	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodo- wany hałasem	6	0,3	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny	3	0,1	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	1	0,0	<i>Diseases of visual system caused by physical, chemical and biological factors</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następ- stwa	88	3,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (95). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	58127	178159	14455	88915	7564	9716	55682
TOTAL	2010	87169	155516	10819	104309	6886	9205	3815
	2014	81245	146975	7869	43229	2686	8955	2378
	2015	86278	118008	6827	39017	2237	9348	963
sektor publiczny <i>public sector</i>		40031	58951	4141	23051	1572	6849	713
sektor prywatny <i>private sector</i>		46247	59057	2686	15966	665	2499	250
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		780	552	—	27	—	—	—
Przemysł <i>Industry</i>		31830	41054	4029	15874	359	839	207
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		345	260	—	86	—	3	—
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		19164	26941	1998	5782	305	207	180
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		8037	10401	1646	7792	2	626	16
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		4284	3452	385	2214	52	3	11
Budownictwo <i>Construction</i>		16260	17544	732	3918	10	12	23
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5236	7886	130	385	289	76	16
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		28779	43252	1623	14691	622	7798	498
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		548	1652	201	1482	—	334	20
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		504	1030	64	971	336	11	31
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		1147	542	—	493	—	—	—
Edukacja <i>Education</i>		144	1433	—	56	5	188	—
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		710	2580	48	1044	616	90	168
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		340	483	—	76	—	—	—

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 132. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 132. ^b Or particular character.

TABL. 23 (96). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH ^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypad- ków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypad- ków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM 2005	2460	2379	2277	2171
TOTAL 2010	2780	2683	3131	3046
..... 2014	3608	3549	3358	3316
2015	3477	3425	3671	3618
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	1300	1276	3601	3507
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	2177	2149	3712	3683
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	22	19	5232	4390
Przemysł..... <i>Industry</i>	1037	1015	3596	3509
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	10	10	2340	2340
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	840	820	3432	3370
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>	57	56	5088	4989
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>	130	129	4105	3843
Budownictwo..... <i>Construction</i>	364	358	4690	4686
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	635	635	3172	3172
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	846	841	3836	3831
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	73	73	3503	3503
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	48	48	2879	2879
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	32	32	4000	4000
Edukacja..... <i>Education</i>	45	45	2847	2847
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	370	354	3482	3297
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	5	5	2860	2860

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7, point 1) on page 132.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2—5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

2. The **average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. Data in tables 2—5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. **Retirement and other pension benefits** (pensions also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. **Retirement and other pension benefits** do not include payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. **Retirement and other pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (97). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	3027,00	4031,95	4657,07	4801,53	5094,46	TOTAL
sektor publiczny	3028,32	4141,38	4793,84	4946,70	4946,70	public sector
sektor prywatny	3026,24	3975,58	4953,27	4739,53	5171,01	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2640,55	3594,46	4418,39	4331,31	4535,68	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2718,82	3706,08	4407,02	4505,21	4669,99	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2610,58	3541,56	4161,26	4261,09	4428,76	of which manufacturing
Budownictwo	2487,55	3850,49	4217,20	4392,39	5158,12	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2727,71	3602,90	4258,83	4448,13	4966,13	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2656,71	3435,19	4021,37	4095,61	4235,88	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1967,67	2488,31	2818,83	2986,23	3251,62	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5093,46	6382,31	7436,27	7553,71	7979,34	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5684,87	6719,47	7514,24	7972,94	8171,91	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3262,91	4245,88	4885,33	5060,64	5700,28	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4170,08	5327,36	5832,83	6092,55	6958,14	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1973,94	2446,57	3087,02	3197,73	3227,86	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3742,17	4991,85	5445,83	5616,70	5616,70	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2685,05	3566,04	4138,35	4266,70	4301,13	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2161,85	3538,33	3835,26	3940,49	4033,66	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2773,50	3596,12	4004,89	4149,58	4251,30	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2769,32	2646,15	3845,90	3874,28	4279,91	Other service activities

TABL. 2 (98). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a — w tys. in thous.											
b — w odsetkach in percent											
OGÓŁEM TOTAL											
OGÓŁEM	a	1560,2	783,0	777,2	527,6	199,8	327,8	1032,6	583,2	449,4	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (4107,72 zł) W KRAJU BY RANGES OF WAGES AND SALARIES ² ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (4107,72 zł) IN COUNTRY											
2053,86 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less)	a	229,7	113,6	116,1	17,7	4,1	13,6	212,0	109,5	102,5
		b	14,7	14,5	14,9	3,3	2,1	4,2	20,5	18,7	22,8
2053,87—3080,79	(50—75)	a	332,0	148,5	183,5	118,4	41,9	76,5	213,6	106,6	107,0
		b	21,2	19,0	23,6	22,4	21,0	23,4	20,8	18,3	23,8
3080,80—4107,72	(75—100)	a	297,2	139,3	157,9	134,5	46,5	88,0	162,7	92,8	69,9
		b	19,0	17,8	20,4	25,6	23,3	26,7	15,9	16,0	15,6
4107,73—5134,65	(100—125)	a	214,6	100,0	114,6	97,8	33,2	64,6	116,8	66,8	50,0
		b	13,8	12,8	14,7	18,5	16,6	19,7	11,3	11,5	11,1
5134,66—6161,58	(125—150)	a	135,4	68,5	66,9	58,7	22,8	35,9	76,7	45,7	31,0
		b	8,7	8,7	8,6	11,1	11,4	10,9	7,4	7,8	6,9
6161,59—7188,51	(150—175)	a	88,4	47,8	40,6	32,2	14,0	18,2	56,2	33,8	22,4
		b	5,7	6,1	5,2	6,1	7,0	5,6	5,4	5,8	5,0
7188,52—8215,44	(175—200)	a	60,7	35,2	25,5	20,0	9,4	10,6	40,7	25,8	14,9
		b	3,9	4,5	3,3	3,8	4,7	3,2	3,9	4,4	3,3
8215,45—9242,37	(200—225)	a	41,9	24,7	17,2	12,9	6,8	6,1	29,0	17,9	11,1
		b	2,7	3,2	2,2	2,5	3,4	1,9	2,8	3,1	2,4
9242,38—10269,30	(225—250)	a	31,1	18,9	12,2	9,1	4,8	4,3	22,0	14,1	7,9
		b	2,0	2,4	1,6	1,7	2,4	1,3	2,1	2,4	1,8
10269,31—11296,23	(250—275)	a	23,6	14,5	9,1	6,8	3,9	2,9	16,8	10,6	6,2
		b	1,5	1,8	1,2	1,3	1,9	0,9	1,6	1,8	1,4
11296,24—12323,16	(275—300)	a	18,1	11,7	6,4	4,5	2,4	2,1	13,6	9,3	4,3
		b	1,2	1,5	0,8	0,8	1,2	0,6	1,3	1,6	1,0
12323,17 zł i więcej zł and more	(300% i więcej and more)	a	87,5	60,3	27,2	15,0	10,0	5,0	72,5	50,3	22,2
		b	5,6	7,7	3,5	2,9	5,0	1,6	7,0	8,6	4,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,87—3080,79 zł stanowi 50—75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50—75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2053,87—3080,79 zł range accounts for 50—75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50—75% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (98). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
(dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a — w tys. in thous.											
b — w odsetkach in percent											
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (5157,97 zł) W WOJEWÓDZTWIE BY RANGES OF WAGES AND SALARIES ² ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (5157,97 zł) IN VOIVODSHIP											
2578,99 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less)	a b	395,5 25,3	182,5 23,3	213,0 27,3	69,9 13,2	20,7 10,4	49,2 15,0	325,6 31,4	161,8 27,8	163,8 36,4
2579,00—3868,48	(50— 75)	a b	401,1 25,7	189,6 24,2	211,5 27,2	173,4 32,9	62,8 31,2	110,6 33,7	227,7 22,1	126,8 21,8	100,9 22,5
3868,49—5157,97	(75—100)	a b	280,8 18,0	130,9 16,7	149,9 19,3	127,1 24,0	42,9 21,5	84,2 25,7	153,7 14,9	88,0 15,1	65,7 14,6
5157,98—6447,46	(100—125)	a b	158,8 10,2	81,3 10,4	77,5 10,0	67,9 12,9	27,0 13,5	40,9 12,5	90,9 8,8	54,3 9,3	36,6 8,1
6447,47—7736,96	(125—150)	a b	95,8 6,1	52,7 6,7	43,1 5,5	32,9 6,2	14,5 7,3	18,4 5,6	62,9 6,1	38,2 6,5	24,7 5,5
7736,97—9026,45	(150—175)	a b	60,6 3,9	36,1 4,6	24,5 3,2	18,7 3,6	9,6 4,8	9,1 2,8	41,9 4,1	26,5 4,5	15,4 3,4
9026,46—10315,94	(175—200)	a b	39,6 2,5	24,1 3,1	15,5 2,0	11,8 2,2	6,3 3,2	5,5 1,7	27,8 2,7	17,8 3,0	10,0 2,2
10315,95—11605,43	(200—225)	a b	28,2 1,8	17,7 2,3	10,5 1,4	7,9 1,5	4,5 2,3	3,4 1,0	20,3 2,0	13,2 2,3	7,1 1,6
11605,44—12894,93	(225—250)	a b	19,9 1,3	12,8 1,6	7,1 0,9	5,2 1,0	3,0 1,5	2,2 0,7	14,7 1,4	9,8 1,7	4,9 1,1
12894,94—14184,42	(250—275)	a b	15,3 1,0	10,2 1,3	5,1 0,7	3,6 0,7	2,3 1,2	1,3 0,4	11,7 1,1	7,9 1,3	3,8 0,9
14184,43—15473,91	(275—300)	a b	12,0 0,8	8,0 1,0	4,0 0,5	2,6 0,5	1,6 0,8	1,0 0,3	9,4 0,9	6,4 1,1	3,0 0,7
15473,92 zł i więcej zł and more	(300% i więcej and more)	a b	52,6 3,4	37,1 4,8	15,5 2,0	6,6 1,3	4,6 2,3	2,0 0,6	46,0 4,5	32,5 5,6	13,5 3,0

1, 2 Notki patrz na str. 163.

1, 2 See footnotes on page 163.

TABL. 3 (99). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	5157,97	5719,27	4592,50	TOTAL
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.....	10,7	12,0	9,5	11304,35	12786,58	9415,82	Managers
Specjaliści	30,4	24,4	36,7	6132,66	7278,53	5362,38	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych.....	3,6	5,0	2,2	6646,44	7308,88	5136,61	science and engineering professionals
specjaliści do spraw zdrowia....	3,0	0,9	5,1	4869,45	6390,34	4612,96	health professionals
specjaliści nauczania i wychowania	6,0	2,8	9,3	4706,08	5257,24	4538,51	teaching professionals
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	13,2	9,8	16,8	6461,78	7462,24	5868,21	business and administration professionals
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	2,7	4,5	0,9	8140,45	8430,69	6737,28	information and communications technology professionals
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,9	1,4	2,4	6460,98	6718,46	6308,21	legal, social and cultural professionals
Technicy i inny średni personel ...	11,9	11,5	12,2	5043,61	5706,30	4417,41	Technicians and associate professionals
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,5	4,1	1,0	5539,57	5860,16	4195,56	science and engineering associate professionals
średni personel do spraw zdrowia.....	1,0	0,5	1,5	3328,18	3759,02	3200,74	health associate professionals
średni personel do spraw biznesu i administracji	7,1	5,3	8,6	5050,12	5595,59	4708,99	business and administration associate professionals
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6	0,3	0,9	3922,88	3953,62	3912,12	legal, social, cultural and related associate professionals
technicy informatycy	0,7	1,3	0,2	6505,11	6794,99	4635,18	information and communications technicians
Pracownicy biurowi	12,3	9,9	14,6	3556,58	3556,97	3556,31	Clerical support workers
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni ...	2,8	1,3	4,3	3893,45	4115,20	3827,92	general and keyboard clerks
pracownicy obsługi klienta	3,3	1,2	5,4	3330,45	3795,44	3232,52	customer services clerks
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,3	4,2	2,3	3625,50	3548,20	3772,99	numerical and material recording clerks
pozostali pracownicy obsługi biura	2,9	3,2	2,6	3416,64	3264,96	3608,08	other clerical support workers

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

TABL. 3 (99). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy ..	12,5	10,3	14,6	2703,38	2933,57	2540,04	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych ...	1,8	1,6	2,0	2787,97	2897,28	2696,62	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni.....	8,1	4,7	11,4	2805,55	3418,20	2552,00	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni.....	0,4	0,1	0,7	2310,28	2367,01	2301,04	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochrony	2,2	3,9	0,5	2333,93	2376,86	2024,13	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0	2809,18	2842,61	2720,15	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.....	8,0	13,6	2,3	3500,42	3683,54	2427,62	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	1,8	3,5	0,0	3413,53	3423,94	2380,69	<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni.....	2,6	5,0	0,2	3678,34	3712,78	2632,12	<i>metal, machinery and related trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5	0,7	0,3	3608,75	3893,45	2860,59	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy.....	1,4	2,6	0,2	4480,60	4567,27	3271,62	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni.....	1,7	1,8	1,6	2485,19	2712,79	2240,91	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	8,0	13,7	2,3	3406,91	3467,73	3045,13	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych.....	2,6	4,0	1,2	3595,21	3731,81	3126,71	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy.....	0,9	0,9	0,8	3021,74	3330,30	2679,51	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	4,5	8,8	0,3	3371,97	3361,34	3658,58	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	6,1	4,5	7,8	2476,87	2748,95	2317,88	<i>Elementary occupations</i>
w tym:							<i>of which:</i>
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie.....	0,0	0,0	0,0	3911,34	3597,88	4191,05	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.....	2,2	2,5	1,9	2760,58	2963,94	2495,10	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

TABL. 4 (100). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a — w zł in zł									
b — ogółem = 100 total = 100									
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM a	5157,97	5719,27	4592,50	4836,60	5413,94	4484,73	5322,16	5823,86	4671,10
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzęd- nym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a 7314,19 b 141,8	a 9008,27 b 157,5	a 6087,93 b 132,6	a 5856,40 b 121,1	a 7042,73 b 130,1	a 5309,14 b 118,4	a 8376,24 b 157,4	a 9919,95 b 170,3	a 6858,04 b 146,8
Wyższe z tytułem inżyniera, licen- cjata, dyplomowanego ekonomi- sty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licen- tiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a 5716,74 b 110,8	a 6805,95 b 119,0	a 4684,35 b 102,0	a 5045,37 b 104,3	a 6227,91 b 115,0	a 4410,48 b 98,3	a 6009,65 b 112,9	a 6967,16 b 119,6	a 4855,78 b 104,0
Policealne <i>Post-secondary</i>	a 3972,80 b 77,0	a 4457,86 b 77,9	a 3693,73 b 80,4	a 3946,89 b 81,6	a 4479,71 b 82,7	a 3758,12 b 83,8	a 3987,98 b 74,9	a 4450,00 b 76,4	a 3645,19 b 78,0
Średnie zawodowe <i>Vocational secondary</i>	a 3785,40 b 73,4	a 4089,00 b 71,5	a 3373,33 b 73,5	a 3967,22 b 82,0	a 4368,02 b 80,7	a 3665,57 b 81,7	a 3697,29 b 69,5	a 3999,21 b 68,7	a 3144,58 b 67,3
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a 3710,59 b 71,9	a 4164,54 b 72,8	a 3329,37 b 72,5	a 3769,47 b 77,9	a 4161,36 b 76,9	a 3550,95 b 79,2	a 3693,47 b 69,4	a 4165,22 b 71,5	a 3249,01 b 69,6
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a 2993,42 b 58,0	a 3271,52 b 57,2	a 2408,54 b 52,4	a 3318,62 b 68,6	a 3751,89 b 69,3	a 2580,10 b 57,5	a 2885,41 b 54,2	a 3126,54 b 53,7	a 2339,81 b 50,1
Gimnazjalne <i>Lower secondary</i>	a 2651,88 b 51,4	a 2770,39 b 48,4	a 2468,20 b 53,7	a 2318,14 b 47,9	a 2446,66 b 45,2	a 2046,83 b 45,6	a 2687,05 b 50,5	a 2808,95 b 48,2	a 2503,92 b 53,6
Podstawowe i niepełne podstawowe <i>Primary and incomplete primary</i>	a 2889,45 b 56,0	a 3158,25 b 55,2	a 2482,30 b 54,1	a 3047,01 b 63,0	a 3506,96 b 64,8	a 2592,00 b 57,8	a 2828,87 b 53,2	a 3054,51 b 52,4	a 2422,96 b 51,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (100). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a — w zł in zł									
b — ogółem = 100 total = 100									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej and less	a 2819,13 b 54,7	2957,08 51,7	2673,00 58,2	2978,55 61,6	3120,66 57,6	2861,90 63,8	2796,75 52,5	2937,30 50,4	2642,44 56,6
25—34	a 4633,00 b 89,8	5029,05 87,9	4203,68 91,5	4222,75 87,3	4730,66 87,4	3892,26 86,8	4748,77 89,2	5088,77 87,4	4323,50 92,6
35—44	a 6131,40 b 118,9	6948,87 121,5	5321,75 115,9	5180,03 107,1	5863,07 108,3	4781,32 106,6	6582,40 123,7	7288,41 125,1	5688,37 121,8
45—54	a 5220,09 b 101,2	5979,74 104,6	4592,78 100,0	4812,55 99,5	5373,66 99,3	4533,46 101,1	5586,36 105,0	6302,68 108,2	4673,74 100,1
55—59	a 4856,98 b 94,2	5350,78 93,6	4441,69 96,7	4882,95 101,0	5459,44 100,8	4566,60 101,8	4828,73 90,7	5277,09 90,6	4238,46 90,7
60—64	a 5346,24 b 103,7	5375,95 94,0	5252,35 114,4	5790,80 119,7	6007,37 111,0	5370,09 119,7	4949,65 93,0	4937,63 84,8	5016,91 107,4
65 lat i więcej and more	a 7433,51 b 144,1	7470,42 130,6	7180,95 156,4	7431,36 153,6	7437,26 137,4	7405,16 165,1	7436,33 139,7	7507,68 128,9	6184,67 132,4
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku and less	a 3483,33 b 67,5	3864,18 67,6	3111,95 67,8	3216,20 66,5	3550,24 65,6	2990,36 66,7	3535,38 66,4	3912,42 67,2	3140,87 67,2
2,0— 4,9	a 4405,14 b 85,4	4918,35 86,0	3854,66 83,9	3808,97 78,8	4284,78 79,1	3474,18 77,5	4543,75 85,4	5030,63 86,4	3967,98 84,9
5,0— 9,9	a 5201,96 b 100,9	5766,13 100,8	4573,36 99,6	4435,30 91,7	5027,56 92,9	4022,21 89,7	5445,30 102,3	5936,95 101,9	4809,65 103,0
10,0—14,9	a 5819,29 b 112,8	6453,87 112,8	5138,42 111,9	5252,68 108,6	6045,45 111,7	4772,79 106,4	6028,39 113,3	6553,68 112,5	5333,64 114,2
15,0—19,9	a 6204,82 b 120,3	7034,43 123,0	5380,84 117,2	5362,65 110,9	6143,96 113,5	4932,06 110,0	6589,68 123,8	7290,95 125,2	5683,85 121,7
20 lat i więcej and more	a 5154,20 b 99,9	5628,79 98,4	4718,76 102,7	4987,72 103,1	5543,01 102,4	4661,76 103,9	5348,28 100,5	5689,93 97,7	4824,78 103,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (101). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)											
	a — ogółem total	b — mężczyźni men	c — kobiety women	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (mediana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiątątej ninth
OGÓŁEM..... TOTAL	a	b	c	1808,00	2322,67	2800,00	3276,67	3802,00	4440,00	5251,65	6575,00	9376,00
				1795,00	2400,00	2919,42	3431,82	4017,01	4767,08	5800,00	7440,00	10827,58
				1843,45	2270,00	2699,62	3147,25	3614,77	4179,67	4860,18	5834,25	7950,83
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	a	b	c	3180,67	4384,62	5519,71	6744,57	8166,67	10006,67	12390,51	15930,58	22414,34
				3270,38	4784,53	6120,60	7660,83	9373,00	11542,00	14106,07	18025,00	25159,00
				3040,79	4104,14	4969,52	5993,27	7067,00	8373,23	10293,33	13341,00	18000,00
Specjaliści..... Professionals	a	b	c	2844,89	3485,56	4013,94	4545,95	5081,67	5753,72	6684,96	8008,33	10505,18
				3000,00	3944,40	4658,92	5392,84	6131,50	7027,84	8164,08	9800,00	12565,69
				2785,71	3317,33	3756,11	4202,58	4652,10	5118,87	5751,25	6758,10	8650,13
Technicy i inny średni personel..... Technicians and associate professionals	a	b	c	2266,10	2858,33	3300,00	3738,83	4210,19	4746,75	5450,00	6487,46	8431,22
				2280,00	3096,27	3627,00	4199,44	4721,38	5352,67	6202,20	7410,39	9626,67
				2254,00	2746,15	3097,20	3459,88	3837,24	4262,50	4810,45	5636,00	7123,17
Pracownicy biurów..... Clerical support workers	a	b	c	2016,48	2417,72	2701,41	2961,88	3196,81	3500,00	3858,23	4403,61	5321,30
				2000,00	2417,71	2687,43	2901,48	3103,33	3412,07	3810,73	4370,14	5417,32
				2021,53	2417,84	2721,45	3003,72	3257,54	3537,77	3890,55	4428,33	5265,00
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	a	b	c	1680,00	1693,70	1847,89	2033,95	2240,00	2500,00	2814,83	3310,07	4184,12
				1680,00	1680,00	1800,00	2062,40	2390,00	2771,26	3143,28	3688,62	4761,20
				1680,00	1727,64	1875,36	2020,65	2190,00	2387,19	2629,77	3004,22	3812,15
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	a	b	c	1680,00	2165,75	2441,51	2575,28	2760,20	2974,43	3130,23	3400,00	3666,84
				1680,00	2175,60	2441,51	2645,00	2784,04	3017,84	3167,56	3400,00	3666,84
				1680,00	2057,76	2424,17	2575,28	2652,07	2803,02	2805,60	3586,81	3717,30
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	a	b	c	1680,00	1902,92	2299,59	2704,00	3105,17	3505,79	4017,35	4686,46	5831,48
				1680,00	2029,68	2514,50	2928,46	3317,20	3746,00	4246,50	4920,32	6030,80
				1680,00	1680,00	1761,95	1957,22	2116,91	2318,00	2596,70	2985,00	3500,00
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	a	b	c	1720,00	2100,00	2459,47	2808,31	3139,71	3500,81	3911,50	4426,08	5355,00
				1700,00	2100,00	2480,00	2878,29	3190,80	3571,83	4000,94	4535,52	5483,40
				1800,00	2121,79	2397,11	2574,50	2827,37	3136,10	3490,93	3865,74	4407,16
Pracownicy przy pracach prostych Elementary occupations	a	b	c	1680,00	1720,00	1895,28	2071,75	2236,67	2409,44	2644,91	2998,63	3598,50
				1680,00	1720,00	2000,00	2234,23	2452,53	2737,70	3066,09	3487,60	4195,69
				1680,00	1720,00	1877,72	2007,49	2153,86	2297,54	2460,68	2703,57	3195,16

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (102). **EMERYCI I RENCIŚCI**^a
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1162071	1174508	1119993	1122391	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	915344	966945	936371	939381	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	572993	701285	686520	694932	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	196365	122389	106677	101725	disability pensions
renty rodzinne	145986	143271	143174	142724	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	246727	207563	183622	183010	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (103). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł | 14732,4 | 21281,2 | 24818,8 | 25589,8 | Benefits in mln zł

WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION

Razem
Total

Świadczenia w mln zł | 12598,6 | 19001,4 | 22380,0 | 23076,8 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł ... | 1146,98 | 1637,58 | 1991,73 | 2047,16 | Average monthly retirement and other pension in zł

Emerytury
Retirement pensions

Świadczenia w mln zł | 8720,4 | 14778,7 | 17544,7 | 18165,0 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł | 1268,26 | 1756,14 | 2129,67 | 2178,27 | Average monthly retirement pension in zł

Renty z tytułu niezdolności do pracy
Disability pensions

Świadczenia w mln zł | 2057,9 | 1759,6 | 1858,4 | 1843,3 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł | 873,33 | 1198,08 | 1451,77 | 1510,07 | Average monthly pension in zł

Renty rodzinne
Survivors pensions

Świadczenia w mln zł | 1820,3 | 2463,1 | 2976,8 | 3068,4 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł | 1039,09 | 1432,69 | 1732,63 | 1791,60 | Average monthly pension in zł

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a
FARMERS^a

Świadczenia w mln zł | 2133,8 | 2279,8 | 2438,9 | 2513,0 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł ... | 720,71 | 915,29 | 1106,84 | 1144,30 | Average monthly retirement and other pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 161.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 161.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodząca: dla 2005 r. — z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, dla lat 2010, 2014 i 2015 — z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wywiad dotyczący wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. Included in the survey there are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming: for 2005 — from the Population and Housing Census 2002, for 2010, 2014 and 2015 — from the Population and Housing Census 2011.

2. The household budget survey is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as survey on equipment the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) osoby **pracujące**, do których zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń społecznych**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej).

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. *The categories of persons who are members of households (table 1) were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) **employed persons include:**
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives;*
- 2) **persons maintained from social benefits**, *for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement and other pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
- 3) **dependents** *(without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. **Available income** *includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on*

czej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych placonych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 160) oraz bez podatków placonych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolnej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualne podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);

personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits — from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 160) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sickness allowances (taken during the period of employment), compensatory and care allowances, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interests, shares in company profits including dividends) and income from rental of real estate (net income, i.e., revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*

- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in.: emerytury, renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne — jeśli nieznaczono inaczej — zagregowano zgodnie z odpowiednią, przyjętą na lata 2005—2008, 2009—2012 i 2013—2016 w badaniu budżetów gospodarstw domowych nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement and other pensions, social security allowances and other social benefits;*

6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services — unless otherwise indicated — were aggregated in accordance with the respective nomenclature on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), adopted for 2005—2008, 2009—2012 and 2013—2016 in the household budget survey.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Zasięg ubóstwa — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z 2 osób dorosłych i 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 479 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi w wieku poniżej 14 lat) — 1292 zł, w IV kwartale 2010 r. było to 668 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1802 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 713 zł oraz 1926 zł, a w IV kwartale 2015 r. — 734 zł oraz 1982 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. W 2005 r. obowiązywały następujące kwoty progowe: 461 zł na osobę samotnie gospodarującą, 418 zł na pierwszą osobę w rodzinie, 294 zł na drugą i dalsze osoby w rodzinie powyżej 15 lat oraz 210 zł na każdą osobę w rodzinie poniżej 15 lat. Od 1 I 2010 r. do 30 IX 2012 r. obowiązywały następujące kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, od 1 X 2012 r. do 30 IX 2015 r. było to 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast od 1 X 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

7. Poverty rates — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of 2 adult persons and 2 children at the age under 14 is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the relative poverty threshold was 479 zł for 1-person households and 1292 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2010 the threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2014: 713 zł and 1926 zł, respectively and in the fourth quarter of 2015 — 734 zł and 1982 zł.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. In 2005 the line remained at the level of 461 zł per person keeping house individually, 418 zł per first person in family, 294 zł per second and next persons in family in the age over 15 and 210 zł per every person in family in the age under 15. Since 1 I 2010 to 30 IX 2012 the line remained at the level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2012 to 30 IX 2015 the threshold was 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2015 the line was changed to: 634 zł and 514 zł, respectively.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Podstawę do obliczania granic ubóstwa skrajnego stanowi poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego w kraju. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 387 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat) — 1045 zł, w IV kwartale 2010 r. było to 466 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1257 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 540 zł oraz 1458 zł, a w IV kwartale 2015 r. — 545 zł oraz 1472 zł.

*The **subsistence minimum**, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for calculation of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household in Poland. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the extreme poverty threshold was 387 zł for 1-person households and 1045 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2010 the threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2014: 540 zł and 1458 zł, respectively and in the fourth quarter of 2015 — 545 zł and 1472 zł.*

TABL. 1 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	4684	5388	5610	5612	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,99	2,74	2,66	2,65	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,16	1,20	1,19	1,21	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,76	0,68	0,66	0,65	<i>receiving social benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,63	0,60	0,57	0,56	<i>of which retirement or other pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,00	0,79	0,76	0,74	<i>dependents</i>

a W 2005 r. — pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 — receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (105). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	937,97	1614,83	1703,62	1756,15	Available income
w tym dochód do dyspozycji	904,88	1550,46	1638,97	1691,00	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	496,56	958,57	1007,33	1042,68	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	43,00	68,85	37,61 ^a	53,46 ^b	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	91,54 ^c	179,41	209,39	201,80	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^d	254,92	333,48	365,95	366,08	from social benefits ^d

^{a-c} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^a — 34,49%, ^b — 12,64%, ^c — 11,01%. ^d W 2005 r. — ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^{a-c} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^a — 34,49%, ^b — 12,64%, ^c — 11,01%. ^d In 2005 — from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (106). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	824,19	1319,81	1355,41	1370,71	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab} ..	791,10	1255,45	1290,77	1305,55	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	211,78	275,13	289,13	285,26	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	21,65	35,43	34,43	33,52	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	44,53	75,41	76,52	79,25	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	155,20	246,34	250,97	253,84	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	42,25	71,05	70,18	71,75	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	41,69	72,15	70,88	77,28	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	34,12	37,46	36,85	of which pharmaceutical products
transport	74,79	143,67	133,43	128,59	transport
łączność ^c	46,15	55,22	64,32	63,86	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	66,96	124,37	103,27	115,19	recreation and culture ^d
edukacja ^e	15,72	22,66	32,11 ^f	24,55	education ^e
restauracje i hotele	15,01	40,38	70,84	72,17	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	51,44	82,19	82,91	88,64	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	x	41,04	42,27	45,91	of which personal care

^a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^b Łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. ^d Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 25,36%.

^a Including expenditures on life insurance. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c Since 2013 including expenditures for Internet services. ^d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. ^e Including pre-school education. ^f Relative error of estimates exceeds 10% and equals 25,36%.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	8,46	6,64	6,06	5,76	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	5,87	4,26	3,59	3,37	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,51	5,41	5,15	5,08	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe ^c	x	x	2,82	2,85	raw meat ^c
w tym drób	x	x	1,34	1,35	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	x	2,39	2,07	1,99	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,43	0,47	0,34	0,33	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	4,25	3,39	3,11	3,00	Milk ^f in l
Jogurty w kg	x	0,62	0,55	0,53	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,94	1,09	0,86	0,86	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	13,83	12,08	11,39	10,86	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,42	1,22	1,08	1,03	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	x	0,24	0,23	0,23	of which butter
Owoce ⁱ w kg	4,02	3,90	4,00	4,01	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	12,20	9,78	8,80	8,72	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,39	3,46	3,40	of which potatoes
Cukier w kg	1,53	1,22	1,12	1,03	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	x	0,26	0,23	0,24	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	x	4,69	4,89	5,31	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	x	1,25	1,07	1,13	Fruit and vegetable juices in l

^a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. ^b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). ^d Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Od 2013 r. bez serków słodkich. ^h Od 2013 r. bez boczku surowego. ⁱ Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a Since 2013 excluding potato flour. ^b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). ^d Including ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ^h Since 2013 excluding raw bacon. ⁱ Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (108). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**^a
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka.....	96,6	99,0	98,6	99,3	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	34,7	18,2	15,2	13,5	Freezer
Automat pralniczy.....	79,9	89,4	94,3	95,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	7,0	20,4	31,4	32,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,9	49,6	56,1	58,2	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną.....	x	x	14,9	14,0	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy	48,1	61,0	64,8	64,7	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	x	74,4	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	98,3	96,9	95,4	95,5	Television set
Odtwarzacz DVD.....	x	58,0	46,9	43,5	DVD player
Telefon komórkowy	68,1	90,4	95,9	96,7	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	40,8	52,1	of which smartphone
Zestaw kina domowego.....	x	15,5	15,2	14,4	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej.....	41,4	58,7	62,6	66,1	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	53,6	56,1	55,1	Digital camera
Komputer osobisty	42,0	68,7	77,4	78,5	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	26,9	63,8	75,5	77,3	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	58,3	64,5	of which broadband access
Drukarka	x	43,6	40,6	39,9	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna.....	x	x	24,7	25,8	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6 (109). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM (zasięg ubóstwa) W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**^a
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby — w % ogółu osób w gospodarstwach domowych — o wydatkach poniżej:					Persons — in % of total persons in households — with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,6	11,7	11,4	10,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa.....	14,8	5,3	8,1	8,3	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	9,8	4,3	5,2	4,1	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 175.

^a See general notes, item 7 on page 175.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6, na str. 21.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Ponadto informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Moreover information regarding gas supply network includes data on the transmission (main) network.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system — with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage — sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. Nr 54, poz. 348, z późn. zm.).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych do 2014 r. podaje się zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1206), a w 2015 r. — z dnia 9 XII 2014 r. (Dz.U. poz. 1923).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową i izolacyjną.

5. *Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** including consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply** concern all the households.*

*Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. *Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. *Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

Since 2014 information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206), in 2015 — of 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

8. *Data on **liquid waste** concern waste removed to wastewater treatment plants or dump stations which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity — in case they are not discharged by sewage system.*

9. **Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Dwellings

1. *Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

*A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

*A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **useful floor area of a dwelling** is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

2. *Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

3. *The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

4. *In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.*

5. *Data regarding **dwellings in which construction has begun** concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a results of enlarging building (the enlarged portion), created as a results of adapting non-residential spaces.*

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem,
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. — z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego).

6. *Information regarding **dwellings, useful floor area of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent,
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 — from the National Housing Fund).

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (110). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	40076,3	42896,5	44016,3	Water supply
miasta	7508,9	8149,2	8393,4	urban areas
wieś	32567,4	34747,3	35622,9	rural areas
Kanalizacyjna ^a	10496,0	13731,2*	14680,0	Sewage ^a
miasta	6093,8	7119,8*	7442,5	urban areas
wieś	4402,2	6611,4*	7237,5	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	675287	737136	756649	Water supply system
miasta	240419	265148	270640	urban areas
wieś	434868	471988	486009	rural areas
Kanalizacyjne	260917	334623	352092	Sewage system
miasta	168441	204522	211550	urban areas
wieś	92476	130101	140542	rural areas
Zdroje uliczne	828	726	701	Street outlets
Miasta	496	422	427	Urban areas
Wieś	332	304	274	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³ ..	188,8	193,2	202,4	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	136,7	133,7	136,2	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	40,5	39,1	39,7	per capita in m ³
Wieś w hm ³	52,1	59,5	66,2	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³ ..	234,1	200,8	205,3	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	183,6	200,7	202,4	Of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (111). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1960,0	2089,0	2156,6	2188,9	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1377,3	1490,6	1539,3	1554,9	Urban areas
Wieś	582,7	598,4	617,3	634,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	4086,3	4678,3	4577,4	4550,3	In GWh
miasta	2786,5	3102,2	2976,5	2929,8	urban areas
wieś	1299,8	1576,1	1600,9	1620,5	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	836,0	919,2	870,2	853,6	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2023,2	2081,2	1933,7	1884,2	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2230,7	2634,0	2593,4	2556,0	rural areas — per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (112). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ŻUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	12983,1	14336,2	15660,6	15937,9	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1900,3	1875,0	1884,8	2017,2	of which transmission
miasta	173,2	148,1	147,8	147,0	urban areas
wieś	1727,1	1726,9	1737,1	1870,2	rural areas
Miasta	6140,7	6784,0	7283,8	7368,4	Urban areas
Wieś	6842,4	7552,2	8376,8	8569,5	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	287569	352403	386466	394560	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	189216	233965	253658	258785	Urban areas
Wieś	98353	118438	132808	135775	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	1101,0	1158,2	1193,8	1189,1	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	1018,6	1051,6	1070,0	1063,3	Urban areas
Wieś	82,4	106,7	123,8	125,9	Rural areas
Żużycie gazu z sieci (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system (during the year)
W GWh ^b	699,8	851,6	$\frac{8550,8}{779,3}$	8378,5	In GWh ^b
miasta	576,5	671,7	$\frac{6561,1}{598,0}$	6276,1	urban areas
wieś	123,2	179,8	$\frac{1989,7}{181,3}$	2102,4	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	135,9	162,0	$\frac{1605,9}{146,4}$	1568,8	Per capita in kWh ^c
miasta	173,0	199,0	$\frac{1918,1}{174,8}$	1828,5	urban areas
wieś	67,8	95,6	$\frac{1045,1}{95,3}$	1101,7	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b, ^c W latach 2005, 2010, 2014 (mianownik) w jednostkach naturalnych: ^b — hm³, ^c — m³.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b, ^c In 2005, 2010 and 2014 (denominator) in natural units: ^b — hm³, ^c — m³.

TABL. 4 (113). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	2932,4	3338,0	3225,4	3502,6	3356,4	146,2	Heating network in km
w tym przesyłowa	1786,7	2048,6	2029,8	2179,8	2096,5	83,3	of which transmission
Kotłownie	1745	1196	2204	2128	1620	508	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	34359,8	44405,0	36406,3	35041,4	34892,1	149,3	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	322295	368802	434001	450604	441813	8792	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	218297	247508	282367	287641	286597	1044	of which residential buildings

TABL. 5 (114). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:					Population in thous. — using ^a :
wodociągu	4147,9	4397,0	4763,6	4795,0	water supply system
miasta	2989,6	3083,2	3192,1	3207,0	urban areas
wieś	1158,3	1313,8	1571,5	1588,0	rural areas
kanalizacji	2981,2	3237,3	3558,7	3610,8	sewage system
miasta	2769,2	2901,8	3052,8	3074,2	urban areas
wieś	212,0	335,5	505,9	536,5	rural areas
gazu	2761,3	2878,2	2859,1	2862,5	gas supply system
miasta	2510,9	2547,0	2489,6	2486,4	urban areas
wieś	250,4	331,2	369,4	376,1	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności ^b — korzystająca ^a z:					Population — in % of total population ^b — using ^a :
wodociągu	80,4	83,5	89,3	89,6	water supply system
miasta	89,6	91,2	93,1	93,3	urban areas
wieś	63,7	69,7	82,4	83,1	rural areas
kanalizacji	57,8	61,5	66,7	67,5	sewage system
miasta	83,0	85,8	89,1	89,4	urban areas
wieś	11,6	17,8	26,5	28,1	rural areas
gazu	53,5	54,6	53,6	53,5	gas supply system
miasta	75,2	75,3	72,6	72,3	urban areas
wieś	13,8	17,6	19,4	19,7	rural areas

^a Dane szacunkowe; od 2014 r. dane dotyczące ludności korzystającej z wodociągu i kanalizacji nieporównywalne ze względu na zmianę metody szacowania. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data; since 2014 data concerning population using water supply and sewage systems are incomparable due to change of estimation method. ^b Based on balances.

TABL. 6 (115). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b						Municipal waste collected ^b in
w tys. t	1500,0	1572,6	1398,8	1659,6	1452,8	thous. t
zmieszane	1446,6	1433,0	1150,7	1244,4	1083,1	mixed
miasta	1295,9	1196,3	913,0	998,5	882,1	urban areas
wieś	150,8	236,7	237,7	245,9	201,0	rural areas
zebrane selektywnie	53,4	139,5	248,1	415,2	369,6	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	25,4	40,7	37,6	44,8	33,9	paper and cardboard
szkło	12,1	24,9	40,0	45,1	42,6	glass
tworzywa sztuczne	6,4	15,1	26,9	32,1	28,2	plastic
metale	1,6	2,5	4,6	6,6	6,3	metals
wielkogabarytowe	3,5	20,7	38,3	56,3	52,4	largesize
biodegradowalne	25,9	63,7	69,3	63,1	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 181. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 7 on page 181. ^b Estimated data.

TABL. 7 (116). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione					
w dam ³	3429,2	5502,4	5213,9	5189,9	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	1952,2	2932,9	2552,3	2432,9	urban areas
wieś	1477,0	2569,5	2661,6	2757,0	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	1899,8	3567,0	3462,9	3554,4	of which from households
miasta	1175,3	1997,0	1730,2	1703,5	urban areas
wieś	724,5	1570,1	1732,7	1851,0	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	396,6	388,7	373,7	368,0	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	2,6	9,8	24,4	27,1	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 181. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 181. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (117). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	89	70	53	37	8	29	number
powierzchnia w ha	284,9	274,9	196,1	171,6	58,4	113,2	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	3,5	0,6	6,6	14,5	3,2	11,3	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	—	0,6	4,3	4,5	0,8	3,7	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	3,5	—	2,3	10,0	2,4	7,6	exploitation completed

TABL. 9 (118). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	5684,7	5300,5	6409,9	5730,8	6451,6	5692,8	6414,6	5678,2	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	2,5	0,2	2,7	0,2	2,6	0,2	2,6	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ² ..	11,0	15,9	12,2	17,0	12,1	16,6	12,0	16,5	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej:									Generally accessible green areas:
parki spacerowo-wypoczynkowe	1784,4	1499,8	2066,3	1619,2	2042,4	1580,3	2087,0	1619,0	strolling-recreational parks
zielenie	735,2	652,4	764,7	653,7	793,7	662,0	794,0	661,4	lawns
Tereny zieleni osiedlowej....	3165,1	3148,3	3578,9	3457,9	3615,4	3450,5	3533,6	3397,7	Green areas of housing estates

^a, ^b W przypadku miast obliczono: ^a — w % ogólnej powierzchni miast, ^b — na 1 mieszkańca miast.

^a, ^b For urban areas calculated: ^a — in % total urban areas space, ^b — per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (119). ZASOBY MIESZKANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1875,5	2063,0	2166,8	2193,8	1573,2	620,6	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	6576,5	7476,8	7868,5	7968,1	5368,4	2599,7	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	125936,8	145588,8	155339,8	157733,6	99952,9	57780,8	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu.....	3,51	3,62	3,63	3,63	3,41	4,19	number of rooms in a dwell- ing
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania.....	67,1	70,6	71,7	71,9	63,5	93,1	per dwelling
na 1 osobę ^b	24,4	27,6	29,1	29,5	29,1	30,2	per person ^b
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie.....	2,75	2,55	2,46	2,44	2,19	3,08	per dwelling
1 izbę.....	0,78	0,70	0,68	0,67	0,64	0,74	per room

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 23.
^a Based on balances. ^b See general notes to the Yearbook, item 13 on page 23.

TABL. 11 (120). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with				
		wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	92,5	86,9	85,6	59,2	81,4
TOTAL	2010	95,4	92,8	90,6	59,1	85,0
	2014	95,6	93,2	91,1	58,3	85,8
	2015	95,7	93,3	91,2	58,1	86,0
Miasta.....	2005	97,7	95,5	93,5	77,4	89,7
Urban areas	2010	98,6	97,7	96,1	75,2	91,9
	2014	98,7	97,9	96,3	73,6	92,4
	2015	98,7	97,9	96,4	73,2	92,5
Wieś.....	2005	79,7	65,7	66,2	14,7	61,1
Rural areas	2010	87,2	80,5	76,8	18,7	67,7
	2014	87,8	81,4	77,9	19,6	69,2
	2015	88,0	81,6	78,1	19,8	69,5

^a Na podstawie bilansów.
^a Based on balances.

TABL. 12 (121). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wypłacone użytkownikom lokali Paid out user to					
		gminnych gminas	spółdzielczych cooperatives	wspólnot mieszkaniowych housing community	prywatnych private	towarzystw budownictwa społecznego public building society	innych others
a — liczba dodatków number of allowances							
b — kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c — przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	446474	183890	144023	58672	34311	11665	13913
TOTAL	b	95216,4	42271,4	28196,4	11481,1	7175,3	2860,9	3231,3
	c	213,26	229,87	195,78	195,68	209,12	245,26	232,25
Miasta	a	421013	178394	140914	53673	24164	11350	12518
Rural areas	b	91145,4	41311,9	27618,7	10554,2	5894,8	2784,2	2981,6
	c	216,49	231,58	196,00	196,64	243,95	245,30	238,18
Wieś	a	25461	5496	3109	4999	10147	315	1395
Rural areas	b	4071,0	959,5	577,7	926,8	1280,4	76,7	249,8
	c	159,89	174,59	185,82	185,40	126,19	243,55	179,03

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	41,2	32,3	13,1	7,7	2,6	3,1
TOTAL	b	100,0	44,4	29,6	12,1	7,5	3,0	3,4
Miasta	a	100,0	42,4	33,5	12,7	5,7	2,7	3,0
Rural areas	b	100,0	45,3	30,3	11,6	6,5	3,1	3,3
Wieś	a	100,0	21,6	12,2	19,6	39,9	1,2	5,5
Rural areas	b	100,0	23,6	14,2	22,8	31,5	1,9	6,1

TABL. 13 (122). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII) Area of grounds in gminas stock for dwelling construction (as of 31 XII)				
	ogółem of total	w tym of which		wielorodzinne total	multi-family w tym uzbrojone of which developed	jednorodzinne total	single-family w tym uzbrojone of which developed	
		spółdzielcze cooperatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	razem total	razem total		
				w ha in ha				
OGÓŁEM	2005	64,0	2,1	49,8	179,5	122,7	917,0	485,5
TOTAL	2010	57,5	0,8	42,4	807,2	733,9	932,5	460,1
	2014	41,6	0,6	30,4	700,4	620,4	1134,6	495,2
	2015	57,7	0,5	50,1	680,6	249,1	1140,9	508,4
Miasta	2005	43,0	2,1	29,7	166,7	110,5	561,2	306,4
Rural areas	2010	26,7	0,8	21,2	786,4	717,9	538,7	267,2
	2014	24,1	0,6	14,4	674,7	595,8	511,5	266,4
	2015	34,7	0,5	27,5	654,3	224,0	502,5	267,1
Wieś	2005	21,0	—	20,1	12,8	12,2	355,8	179,1
Rural areas	2010	30,8	—	21,2	20,8	16,0	393,8	192,9
	2014	17,5	—	16,0	25,7	24,6	623,1	228,8
	2015	23,0	—	22,6	26,3	25,1	638,4	241,3

TABL. 14 (123). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	28822	31802	33125	34964	T O T A L
Indywidualne	9990	13692	10554	10717	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	14487	16570	22278	24082	For sale or rent
Spółdzielcze	2664	989	90	70	Cooperatives
Komunalne (gminne).....	522	447	203	47	Municipal (gmina)
Zakładowe	1	—	—	—	Company
Spoleczne czynszowe.....	1158	104	—	48	Public building society

TABL. 15 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	28241	28961	30670	29227	Dwellings
miasta	22037	21073	22921	21240	urban areas
wieś	6204	7888	7749	7987	rural areas
Indywidualne	10534	11336	11272	12023	Private
miasta	5178	4492	4263	5064	urban areas
wieś	5356	6844	7009	6959	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	13543	15632	17167	16247	For sale or rent
Spółdzielcze	2556	1166	1345	528	Cooperative
Komunalne (gminne)	653	767	759	366	Municipal (gmina)
Zakładowe	138	—	76	18	Company
Spoleczne czynszowe	817	60	51	45	Public building society
Mieszkania na 1000 zawartych mażeństw	1019	950	1231	1132	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	1246	1100	1494	1320	Urban areas
Wieś	618	696	809	821	Rural areas
Izby	107227	115978	114133	110885	Rooms
miasta	73948	71333	71513	68080	urban areas
wieś	33279	44645	42620	42805	rural areas
Indywidualne	59166	64191	61218	63108	Private
miasta	28468	24282	21390	23906	urban areas
wieś	30698	39909	39828	39202	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	36897	46661	47005	45407	For sale or rent
Spółdzielcze	7037	3430	3810	1437	Cooperative
Komunalne (gminne)	1385	1540	1694	808	Municipal (gmina)
Zakładowe	474	—	257	45	Company
Spoleczne czynszowe	2268	156	149	80	Public building society

TABL. 15 (124). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	2645200	2963333	2808217	2683114	Useful floor area of dwellings in m²
miasta	1807988	1749899	1708731	1576217	urban areas
wieś.....	837212	1213434	1099486	1106897	rural areas
Indywidualne	1557860	1757095	1638045	1657603	Private
miasta	774437	687641	600299	637114	urban areas
wieś.....	783423	1069454	1037746	1020489	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	858972	1108750	1041664	975465	For sale or rent
Spółdzielcze	155340	69988	84034	30181	Cooperative
Komunalne (gminne)	25987	24204	36342	16928	Municipal (gmina)
Zakładowe	7826	—	4378	980	Company
Spoleczne czynszowe	39215	3296	3754	1957	Public building society
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	93,7	102,3	91,6	91,8	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	82,0	83,0	74,5	74,2	urban areas
wieś.....	134,9	153,8	141,9	138,6	rural areas
Indywidualne	147,9	155,0	145,3	137,9	Private
miasta	149,6	153,1	140,8	125,8	urban areas
wieś.....	146,3	156,3	148,1	146,6	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	63,4	70,9	60,7	60,0	For sale or rent
Spółdzielcze	60,8	60,0	62,5	57,2	Cooperative
Komunalne (gminne)	39,8	31,6	47,9	46,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	56,7	—	57,6	54,4	Company
Spoleczne czynszowe	48,0	54,9	73,6	43,5	Public building society

TABL. 16 (125). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings				W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings						
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2005	28241	10534	0,4	2,5	7,6	89,5	17707	10,2	36,1	33,8	19,9
TOTAL	2010	28961	11336	0,4	3,1	5,7	90,9	17625	7,3	31,4	36,5	24,8
	2014	30670	11272	0,6	4,1	7,1	88,3	19398	7,3	38,8	35,1	18,8
	2015	29227	12023	0,6	5,7	8,3	85,4	17204	6,9	38,9	33,5	20,6
Miasta.....	2005	22037	5178	0,7	3,4	10,0	85,9	16859	10,6	36,1	34,0	19,4
Urban areas	2010	21073	4492	0,8	6,2	9,2	83,7	16581	7,5	33,0	37,1	22,4
	2014	22921	4263	1,3	9,1	12,9	76,8	18658	7,5	39,4	35,3	17,8
	2015	21240	5064	1,3	11,9	14,4	72,4	16176	6,8	40,3	33,7	19,3
Wieś	2005	6204	5356	0,1	1,7	5,3	92,9	848	3,3	36,1	30,1	30,5
Rural areas	2010	7888	6844	0,1	1,0	3,4	95,6	1044	3,4	7,0	26,2	63,3
	2014	7749	7009	0,2	1,1	3,5	95,2	740	2,3	22,3	31,4	44,1
	2015	7987	6959	0,1	1,1	4,0	94,9	1028	8,9	17,2	31,6	42,2

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie, a od roku szkolnego 2011/12 dzieci 5-letnie mają obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego;
 - 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10—2013/14 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r.,
 - od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, przy czym od roku szkolnego 2012/13 zapoczątkowany został proces likwidacji niektórych z nich (więcej — patrz ust. 5, pkt. 8) na str. 193 oraz ust. 8, pkt. 6) na str. 194);
 - 3) szkoły policealne;
 - 4) szkoły wyższe;
 - 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;
 - 6) placówki pozaszkolne.
3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.
4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (unified text: Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments i.e. pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since the 2004/05 school year and for children at the age of 5 since the 2011/12 school year;
 - 2) schools for children, youth and adults:
 - since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory; in the 2009/10—2013/14 school years at the request of parents, children at the age of 6 were allowed to start education in the first class of primary school, in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7),
 - since the 2002/03 school year, upper secondary schools, but from the 2012/13 school year process of liquidation of some of them (more — see item 5, point 8) on page 193 and item 8, point 6) on page 194);
 - 3) post-secondary schools;
 - 4) higher education institutions;
 - 5) special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres;
 - 6) extracurricular institutions.
3. Data include schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.
4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school.

uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy.
- 4) 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03—2013/14 — 3-letnie licea profilowane,
 - 2004/05—2013/14 — 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

6. Szkoły policealne — kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej — obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) — od roku szkolnego 2005/06.

7. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podaje się łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;

A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

8. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-year special job-training schools
- 4) 2—3-year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools) excluding schools providing art education only;
- 8) functioning in school years:
 - 2002/03—2013/14 — specialized secondary schools,
 - 2004/05—2013/14 — 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical schools for graduates of basic vocational schools.

6. Post-secondary schools — educating in day, evening, weekend and full-time programmes form — include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;
- 3) colleges of social work (3-year) — since the 2005/06 school year.

7. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;

- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Od roku akademickiego 2007/08 dane obejmują szkoły resortu obrony narodowej oraz szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

8. Szkoły dla dorosłych — kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość — obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) 4-letnie technika dla dorosłych — od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 5) 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej — od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych;
- 6) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03—2014/15 — 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych
 - 2004/05—2013/14 — 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

9. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

- 2) *include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating aboard);*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Since the 2007/08 academic year data include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

*The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" — of agriculture, economics, pedagogy, arts, and theology.*

8. Schools for adults — educating in full-time, in week-end and in distance from — include:

- 1) *primary schools for adults;*
- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *3-year general secondary schools for adults;*
- 4) *4-year technical secondary schools for adults — since the 2012/13 school year there is no recruitment to the 1st grade;*
- 5) *3-year supplementary technical schools for adults based on basic vocational school programme — since the 2013/14 school year there was no recruitment to the 1st grade.*
- 6) *functioning in the school years:*
 - *2002/03—2014/15 — 2—3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,*
 - *2004/05—2013/14 — 2-year supplementary general secondary schools for adults for graduates of basic vocational school.*

9. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

10. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

11. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

12. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

13. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

14. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

15. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

16. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiuja; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z roku akademickiego.

10. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

11. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

12. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

13. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

14. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

15. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

16. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year — special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the academic year.

17. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

18. Współczynnik skolarzyci:

— **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

— **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

19. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6—12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również w grupach wieku 5—6 lat (tabl. 4) oraz 3—6 lat i 6 lat (tabl. 32) przy wychowaniu przedszkolnym.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki o charakterze specjalistycznym, jak np. stacje młodego technika, planetaria itp.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

17. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

18. Enrolment rate:

— **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;

— **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

19. In the 2014/15 school year, for calculating the ratio corresponding to primary educational level in the 6—12 age group (tables 3 and 4), the half of the population for the age of 6 as of 31 XII 2014, was used as the base (denominator), also used in the 5—6 age group (table 4) as well as 3—6 and 6 age groups (table 32) for pre-primary education.

20. A **boarding school** is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

21. The mission of **extracurricular education** is to provide children and youth with conditions for development of interests and skills, as well as recreation and leisure in their leisure time.

Extracurricular education institutions include youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, Jordan's gardens, inter-school sport centres and other specialist institutions such as young technicians' centres, planetaria, etc.

22. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates — since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (126). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOLY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	1861	1787	1761	1774	primary
gimnazja	923	963	1005	1020	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	36	54	62	64	special job-training
zasadnicze zawodowe	202	189	190	184	basic vocational
licea ogólnokształcące	392	374	372	362	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	9	8	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane.....	177	83	x	x	specialized secondary
technika	311	213	215	217	technical secondary
technika uzupełniająca.....	22	14	x	x	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	12	15	14	13	general art ^a
policealne	328	315	271	281	post-secondary
wyższe ^b	101 ^c	110	105	102	tertiary ^b
dla dorosłych	492	425	286	212	for adults
podstawowe.....	—	—	—	—	primary
gimnazja.....	12	17	18	18	lower secondary
zasadnicze zawodowe	8	10	—	x	basic vocational
licea ogólnokształcące	141	148	195	191	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	106	142	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	8	10	4	x	specialized secondary
technika.....	134	16	13	2	technical secondary
technika uzupełniająca	83	82	56	1	supplementary technical secondary
NAUCZYCIELE ^d TEACHERS ^d					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^e	23982	24261	26222	27935	primary ^e
gimnazja ^e	14199	14482	13864	13989	lower secondary ^e
zasadnicze zawodowe ^{ef}	1381	1803	1732	1729	basic vocational ^{ef}
licea ogólnokształcące ^{eg}	7323	7680	6911	6796	general secondary ^{eg}
licea profilowane ^e	1362	601	11	x	specialized secondary ^e
technika ^{eh}	3397	5125	5410	5372	technical secondary ^{eh}
policealne	1252	1030	962	923	post-secondary
wyższe ⁱ	17506 ^c	19011	17482	17428	tertiary ⁱ

^a Dające uprawnienia zawodowe; ponadto funkcjonowały szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne — w roku szkolnym: 2005/06 — 15 szkół, 2010/11 — 25, 2014/15 — 20, 2015/16 — 21. ^b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 łącznie ze szkołami wyższymi, w których wykazano wyłącznie absolwentów. ^c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^d W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 195. ^{e—h} Łącznie ze szkołami: ^e — dla dorosłych, ^f — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^g — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^h — technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ⁱ Nauczyciele akademicy.

^a Leading to professional certification; moreover, in the school year: 2005/06 — 15, 2010/11 — 25, 2014/15 — 20, 2015/16 — 21 schools art schools giving only artistic education. ^b In the 2010/11 and 2015/16 academic year including tertiary education institutions, which reported only graduates. ^c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^d In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 14 on page 195. ^{e—h} Including: ^e — schools for adults, ^f — special job-training schools, ^g — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^h — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ⁱ Academic teachers.

TABL. 1 (126). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	49479	43369	95277	63012	<i>Pre-primary education ^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	336602	304882	341378	369931	<i>primary</i>
gimnazja	199298	165869	151608	152379	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	608	1213	1463	1452	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	23304	21116	17388	16311	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	109339	96640	85520	83082	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	259	168	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	23881	7130	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	52466	58102	59009	59621	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	697	590	x	x	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	1313	1316	1249	1215	<i>general art ^b</i>
policealne	32172	32238	32660	32443	<i>post-secondary</i>
wyższe	371429 ^c	350187	288677	280732	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	37336	36398	28526	25080	<i>for adults</i>
podstawowe	—	—	—	—	<i>primary</i>
gimnazja	1286	1920	1512	1461	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	1008	409	—	x	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	16171	17444	25385	23537	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	5434	10584	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	535	826	124	x	<i>specialized secondary</i>
technika	9067	734	352	72	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	3835	4481	1153	10	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	61136	50921	50641	.	<i>primary</i>
gimnazja	65802	54200	48834	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	63	246	315	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	7735	6907	5288	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	34479	31534	27518	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	86	33	x	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	7899	2442	x	.	<i>specialized secondary</i>
technika	12466	12207	12446	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	54	152	x	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 — w wieku 5–6 lat, a w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 na str. 221. ^b Dające uprawnienia zawodowe; ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: 2005/06 — 1461 uczniów, 2010/11 — 1285, 2014/15 — 1319, 2015/16 — 1295. ^c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 6, in the 2014/15 school year — aged 5–6, in the 2015/16 school year — aged 5 attending pre-primary education establishments also included in the table 32 on page 221. ^b Leading to professional certification; moreover, of art schools giving only artistic education in the school year: 2005/06 — 1461 students, 2010/11 — 1285, 2014/15 — 1319, 2015/16 — 1295. ^c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 2 (127). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Gimnazja	923	963	1005	1020	199298	165869	151608	152379	65802	54200	48834
Lower secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	6	5	7	7	194	111	186	173	71	135	72
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	797	827	834	834	192302	157593	141722	141720	63769	51488	45875
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	53	63	70	73	2626	3790	4165	4523	870	1252	1255
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	25	20	22	20	2040	2271	2336	2405	592	679	679
Pozostałe	42	48	72	86	2136	2104	3199	3558	500	646	953
Others											
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	238	243	252	248	23912	22329	18851	17763	7798	7153	5603
Basic vocational schools^a											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	7	9	9	9	185	356	281	272	57	145	106
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	217	216	218	213	23215	21377	17924	16823	7573	6792	5319
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	10	15	16	388	409	460	454	134	155	121
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	4	3	1	1	101	62	35	36	28	26	17
Pozostałe	2	5	9	9	23	125	151	178	6	35	40
Others											
Licea ogólnokształcące^b	401	382	372	362	109598	96808	85520	83082	34565	31567	27518
General secondary schools^b											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	—	—	1	1	—	—	67	62	—	46	35
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	308	289	275	268	103343	89922	78828	76278	32529	29221	25240
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	39	40	45	40	2481	3019	2581	2604	730	1024	878
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	17	13	11	12	1576	1061	854	882	504	315	295
Pozostałe	37	40	40	41	2198	2806	3190	3256	802	961	1070
Others											

a, b Łącznie ze szkołami: *a* — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: *a* — special job-training schools, *b* — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools.

TABL. 2 (127). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Licea profilowane..... Specialized secondary schools	177	83	x	x	23881	7130	x	x	7899	2442	x
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	168	79	x	x	23627	7032	x	x	7810	2396	x
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... Social organizations and associations	5	1	x	x	131	10	x	x	41	4	x
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	1	1	x	x	29	15	x	x	4	9	x
Pozostałe	3	2	x	x	94	73	x	x	44	33	x
Others											
Technika^c..... Technical secondary schools^c	345	242	229	230	54465	60008	60258	60836	12915	12592	12613
Jednostki administracji centralnej (rządowej).. Central (government) administration units	8	12	12	12	1012	1890	1889	1993	290	418	304
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	317	206	189	190	52388	56235	56455	56855	12327	11752	11944
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... Social organizations and associations	12	12	12	11	757	1182	1279	1279	187	259	229
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	—	1	—	—	—	11	—	—	—	—	—
Pozostałe	8	11	16	17	308	690	635	709	111	163	136
Others											
Szkoły policealne..... Post-secondary schools	328	315	271	281	32172	32238	32660	32443	10277	9375	9698
Jednostki administracji centralnej (rządowej).. Central (government) administration units	3	4	3	3	725	252	121	88	339	84	31
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	116	73	57	52	14826	8051	5244	4541	4763	2880	2001
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... Social organizations and associations	57	39	34	34	2682	1973	2111	1964	909	977	683
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	1	—	—	—	23	—	—	—	16	—	—
Pozostałe	151	199	177	192	13916	21962	25184	25850	4250	5434	6983
Others											

^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikum uzupełniającymi.

^c Including general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 schools year supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (127). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły wyższe^d..... Tertiary education^d	101	110^e	105	102^e	371429	350187	288677	280732	73037	88727	71688
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	16	19	19	19	197700	202536	189957	188162	35592	49230	46022
Central (government) administration units											
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	8	8	9	9	3641	2281	2028	2195	1200	999	395
Pozostałe	77	83 ^e	77	74 ^e	170088	145370	96692	90375	36245	38498	25271
Others											
Szkoły dla dorosłych.... Schools for adults	492	425	286	212	37336	36398	28526	25080	12860	8897	8114
Jednostki administracji centralnej (rządowej)...	5	11	8	3	234	484	285	236	130	124	100
Central (government) administration units											
Jednostki samorządu terytorialnego	212	116	93	64	20667	12704	8665	7307	7110	3064	2556
Local government units											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	79	67	33	25	3973	3055	2036	1757	1734	989	819
Social organizations and associations											
Pozostałe	196	231	152	120	12462	20155	17540	15780	3886	4720	4639
Others											

^d W roku akademickim 2005/06 bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^e Łącznie ze szkołami wyższymi, w których wykazano wyłącznie absolwentów.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^d In the 2005/06 academic year excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.
^e Including tertiary education institutions, which reported only graduates.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (128). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
6—12 lat ^a	98,8	98,8	97,4	94,0
13—15	98,8	98,9	98,5	98,2
16—18	95,1	95,8	96,5	96,6
19—21 lat	24,5	23,1	23,8	24,6

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 w grupie wieku 7—12 lat; patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 196.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year in the age group 7—12; see general notes, item 19 on page 196.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (129). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wie- ku ^a Age gro- ups ^a	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
		ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males	ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males	ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males	ogó- łem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males
		w %						in %					
BRUTTO GROSS													
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a	6—12	100,0	100,4	99,6	101,9	101,9	101,9	98,1	97,6	98,6	93,9	93,5	94,3
primary ^a													
gimnazja	13—15	101,0	102,3	99,5	102,3	103,8	100,7	101,4	102,5	100,3	102,8	103,7	101,9
lower secondary													
zasadnicze zawo- dowe ^b	16—18	11,9	16,5	6,9	12,3	16,8	7,6	11,8	16,0	7,4	11,5	15,5	7,3
basic vocational ^b													
licea ogólnokształcą- ce i profilowane ^c	16—18	73,8	65,5	82,5	71,7	61,9	81,9	69,8	60,6	79,4	68,9	59,5	78,9
general and special- ized secondary ^c													
technika ^d	16—18	32,0	39,5	24,0	35,2	43,1	27,1	38,8	46,7	30,5	39,4	47,3	31,1
technical second- ary ^d													
policealne	19—21	13,2	12,3	14,1	15,5	11,6	19,6	18,4	11,5	25,7	19,0	12,1	26,3
post-secondary													
NETTO NET													
Wychowanie przed- szkolne ^e	5	98,6	98,9	98,3	85,4	87,6	83,1	100,8	103,8	97,6	101,1	101,4	100,7
Pre-primary educa- tion ^e													
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a	6—12	98,6	98,7	98,6	98,6	98,7	98,6	97,2	96,5	98,1	93,2	92,6	93,8
primary ^a													
gimnazja	13—15	96,3	96,1	96,5	96,3	96,0	96,7	95,7	95,2	96,2	95,8	95,4	96,2
lower secondary													
zasadnicze zawo- dowe ^b	16—18	10,0	13,9	6,0	10,5	14,3	6,5	9,6	13,1	5,9	9,2	12,4	5,7
basic vocational ^b													
licea ogólnokształcą- ce i profilowane ^c	16—18	62,2	52,5	72,3	56,0	44,7	67,8	53,6	42,5	65,3	53,5	42,1	65,5
general and special- ized secondary ^c													
technika ^d	16—18	19,0	22,9	14,8	24,5	29,7	19,1	28,7	34,5	22,6	29,4	35,6	22,8
technical second- ary ^d													
policealne	19—21	7,8	7,5	8,0	6,0	4,2	7,9	6,0	3,6	8,5	6,3	3,9	8,8
post-secondary													

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 7—12 lat; patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 196. ^{b—d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5—6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 196.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school years concern children at the age group 7—12; see general notes, item 19 on page 196. ^{b—d} Including: ^b — special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 6 and in the 2014/15 school year aged 5—6 attending pre-primary education establishments; see general notes, item 19 on page 196.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 5 (130). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students in schools						
		podstawowych		primary	gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technicznych ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski..... <i>English</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	540103 613862 639498 668460	54,6 93,8 97,5 98,0	58,3 93,9 97,3 97,8	49,2 93,6 98,0 98,4	83,2 93,5 97,1 98,0	37,2 56,3 75,4 76,0	97,1 98,6 99,1 99,2	95,8 96,5 x x	90,6 96,5 98,3 98,6	41,5 14,1 51,8 45,1
Francuski..... <i>French</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	26958 22969 22904 22441	0,6 0,6 0,6 0,5	0,9 0,9 0,9 0,8	0,0 — 0,0 0,1	2,0 3,3 4,9 4,7	— — — —	15,8 13,6 13,5 13,2	4,7 2,0 x x	4,2 3,9 3,2 3,6	4,1 1,8 — 1,6
Niemiecki..... <i>German</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	161831 166585 171977 168131	5,9 3,6 2,2 2,0	8,2 4,9 2,8 2,5	2,4 1,5 1,0 1,2	14,2 38,1 53,5 52,6	13,4 12,3 12,0 11,8	58,7 50,1 48,0 47,1	59,6 54,1 x x	57,9 62,6 67,0 64,8	10,9 0,7 0,0 —
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	94194 64351 53659 49513	5,8 1,7 0,4 0,3	2,1 0,3 0,3 0,1	11,3 4,0 0,4 0,5	6,5 13,4 16,3 15,2	38,2 26,0 14,4 13,1	20,4 15,7 14,5 14,3	38,3 30,2 x x	38,1 23,6 21,1 18,8	5,9 0,4 — 0,1
Hiszpański..... <i>Spanish</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	3599 7297 18844 22768	0,0 0,2 0,6 0,8	0,0 0,3 0,9 1,1	0,1 — 0,1 0,1	0,3 1,6 5,3 6,8	— — — —	2,5 3,9 8,9 10,1	— 0,4 x x	0,1 0,4 1,8 2,1	0,7 — — —
Włoski..... <i>Italian</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	2723 2672 3356 3154	0,0 — 0,0 0,0	0,0 — 0,0 0,0	— — — —	0,1 0,2 0,4 0,3	— — — —	2,0 2,4 3,2 3,0	0,5 0,5 x x	0,4 0,0 0,1 0,2	0,1 — — —
Inne..... <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	7647 2877 2763 1915	0,1 0,0 0,2 0,1	0,1 0,0 0,3 0,1	0,1 — — —	0,2 0,0 0,3 0,0	— — — 0,1	6,1 2,9 1,4 1,8	— — x x	— 0,0 0,6 0,1	1,7 0,7 0,6 1,0

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b — in the 2005/06 school year special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (130). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students in schools					
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f										
Angielski 2005/06	100410	24,0	20,4	29,3	8,7	0,2	0,9	0,1	0,0	15,5
English 2010/11	16297	3,5	2,9	4,5	3,0	—	0,5	—	0,1	1,4
2014/15	4762	0,7	0,7	0,7	1,5	—	0,2	x	0,0	1,0
2015/16	4407	0,7	0,7	0,7	0,9	—	0,3	x	0,2	1,6
Francuski 2005/06	9991	0,7	1,1	0,1	3,7	—	0,4	—	—	—
French 2010/11	7411	0,8	1,2	0,1	2,1	0,3	1,3	0,9	0,2	—
2014/15	5273	0,5	0,8	0,1	1,1	—	1,7	x	0,3	2,4
2015/16	5719	0,6	0,8	0,1	1,4	—	1,7	x	0,3	—
Niemiecki 2005/06	71238	4,8	5,5	3,7	27,4	—	0,4	0,1	0,2	1,6
German 2010/11	48973	5,2	5,5	4,5	16,3	0,0	4,7	5,0	2,2	—
2014/15	33519	4,4	4,0	5,3	9,2	—	4,6	x	0,7	0,9
2015/16	37611	4,0	3,5	4,9	10,4	—	5,5	x	4,0	0,3
Inne 2005/06	60378	5,7	3,8	8,5	18,8	—	3,4	—	—	1,8
Others 2010/11	43587	5,3	2,4	10,1	10,6	0,2	7,3	6,2	3,5	1,8
2014/15	25504	3,4	1,8	6,3	5,8	—	4,9	x	1,8	1,2
2015/16	26237	2,8	1,5	5,4	5,7	—	5,8	x	3,6	0,8

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b—d} Łącznie ze szkołami: ^b — w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b—d} Including: ^b — in the 2005/06 school year special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (131). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total students in schools		
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post- secondary
Angielski 2005/06	34857	63,6	71,2	69,3	46,1	49,7	54,3
English 2010/11	42706	96,0	88,0	82,9	74,8	71,0	52,2
2014/15	41293	99,0	—	87,3	96,8	82,8	57,3
2015/16	37630	98,9	x	89,6	x	97,6	53,1
Francuski 2005/06	118	—	—	—	—	0,3	0,4
French 2010/11	—	—	—	—	—	—	—
2014/15	—	—	—	—	—	—	—
2015/16	—	—	x	—	—	—	—

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Including: ^b — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools.

TABL. 6 (131). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a (dok.)
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools				liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-second- ary
		gimnazjach lower second- ary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształ- cących ^b general secondary ^b				
Niemiecki 2005/06	4413	2,9	—	5,2	10,9	11,4	8,0	
German 2010/11	1477	3,5	—	1,5	4,5	7,6	2,2	
2014/15	1340	19,3	—	1,8	—	3,5	1,9	
2015/16	1312	24,1	x	1,8	x	—	1,9	
Rosyjski 2005/06	11956	33,6	28,3	26,6	42,9	39,0	3,1	
Russian 2010/11	5846	4,0	12,0	14,8	20,6	20,3	1,4	
2014/15	2480	1,0	—	8,1	3,2	13,6	0,7	
2015/16	1749	1,1	x	6,9	x	2,4	0,4	
Inne 2005/06	332	1,6	—	0,3	—	—	1,0	
Others 2010/11	19	—	—	—	—	0,4	—	
2014/15	104	—	—	—	—	—	0,4	
2015/16	129	—	x	—	x	—	0,5	

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b, c* Łącznie ze szkołami: *b* — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. *b, c* Including: *b* — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, *c* — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (132). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	9650	8209	9223	10422	1506	1480	1670	Primary schools
w tym specjalne	3771	3235	3277	3486	734	579	557	of which special
Gimnazja	7652	6896	6730	6845	2311	2074	2238	Lower secondary schools
w tym specjalne	4203	4078	3860	3717	1309	1218	1229	of which special
Specjalne szkoły przysposabia- jące do pracy	693	1213	1463	1452	63	246	315	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	2340	1595	1853	1828	846	520	431 ^b	Basic vocational schools
w tym specjalne	2137	1426	1550	1496	813	484	404	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	1167	1057	1079	1180	309	309	346	General secondary schools ^c
w tym specjalne	357	496	394	402	64	129	122	of which special
Licea profilowane	493	169	x	x	144	80	x	Specialized secondary schools
w tym specjalne	214	78	x	x	75	36	x	of which special
Technika ^d	305	192	369	452	53	46	30 ^b	Technical secondary schools ^d
w tym specjalne	99	108	80	89	27	27	5	of which special
Szkoły policealne	51	117	79	69	22	65	37 ^b	Post-secondary schools
w tym specjalne	45	80	77	66	22	47	32	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 194. *b* W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. *c, d* Łącznie z: *c* — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 9 on page 194. *b* In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. *c, d* Including: *c* — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, *d* — general art schools leading to professional certification as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (133). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATION CENTRES^b</i>					
Ośrodki	66	56	54	54	Centres
Miejsca	4598	3546	3123	2976	Places
Wychowankowie	4152	2666	2363	2227	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	212	167	133	136	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	421	224	212	183	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	9	—	—	—	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową i afazją ^c	132	56	42	45	motor-skill impaired and with aphasia ^c
z upośledzeniem umysłowym	2195	1673	1441	1310	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	484	5	52	63	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	7	10	19	19	Centres
Miejsca	273	645	973	1007	Places
Wychowankowie	325	633	822	859	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	5	14	16	16	Centres
Miejsca	67	1136	1471	1510	Places
Wychowankowie	489	1041	1404	1350	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	7	5	6	6	Centres
Miejsca	180	191	249	268	Places
Wychowankowie	440	184	176	186	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	87	158	151	153	mental retardation-profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	117	26	25	33	with multiple disability

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2015 r. — 10 ośrodków z 523 miejscami i 421 wychowankami).

^c W latach 2005 i 2010 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2015 there were 10 centres with 523 places and with 421 residents). ^c In 2005 and 2010 concerns motor-skill impaired residents.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (134). WYCHOWANIE POZASZKOLNE
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of activity ^a							
		ogółem total	informa- tycznych compu- ting	tech- nicznych tech- nical	przed- miotowych subjects	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	turystyczno- krajoznawczych tourism and sight-seeing	innych others
OGÓŁEM 2010	79	95169	1594	1054	9538	38121	23026	601	21235
TOTAL 2014	91	80131	1566	753	7939	29714	17136	305	22718
2015	80	84936	1690	1198	6530	44362	17433	1147	12576
Palace młodzieży Youth centres	1	4176	516	332	336	1424	1296	64	208
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	15	37361	421	148	797	32522	1080	239	2154
Ogniska pracy pozaszkolnej.... Extracurricular interest groups	14	13293	413	280	504	3159	1049	90	7798
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres	6	12438	—	—	—	—	12438	—	—
Ogrody jordanowskie Jordans gardens (playgrounds)	7	4615	162	316	149	1032	778	684	1494
Pozostałe placówki Other institutions	37	13053	178	122	4744	6225	792	70	922

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (135). INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015/16		2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16		SPECIFICATIONS
	placówki estab- lishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total					
OGÓŁEM	82	7175	6815	5852	5683	5425	75,6	TOTAL
Internaty.....	60	4856	5040	3922	3666	3524	72,6	Boarding schools
szkoly podstawowe i gimnazja.....	1	14	—	31	9	12	85,7	primary and lower secondary schools
zasadnicze szkoly zawodowe i techni- ka ^b	29	2438	3246	1713	1908	1639	67,2	basic vocational and technical secondary schools ^b
licea ogólnokształcące ^c	30	2404	1794	2178	1749	1873	77,9	general secondary schools ^c
Bursy.....	22	2319	1775	1930	2017	1901	82,0	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze szkołami: ^b — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, szkołami policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych oraz w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 technikami uzupełniającymi, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 liceami profilowanymi i uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b, ^c Including: ^b — general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work as well as in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary technical secondary schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year specialized secondary schools and supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (136). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	81	84	103	101	Dormitories
Miejsca	20823	21339	21847	20710	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	19719	19130	17166	16716	students
w % ogółu studentów	5,3	5,5	5,9	6,0	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^b	613	332	531	students of doctoral studies ^b
w % ogółu uczestników	7,1	3,6	5,8	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	23	21	21	18	Canteens
Miejsca	2574	2016	2072	1700	Places

^a Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^b Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^b Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (137). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16			SCHOOLS	
				ogółem ^c total ^c	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients			
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice-chancellor to the best students		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarships recipients in % of total students of a given group of schools
OGÓŁEM	94312	68629	48643	46847	29973	16999	16,7	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	14610	11942	7616	7532	4334	2728	12,6	Universities
Wyższe szkoły techniczne	13074	10295	9669	9429	6151	3532	19,5	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	11505	5278	4671	5059	3640	1662	22,4	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	23240	11826	5028	4377	2070	2201	10,6	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	9346	6343	4769	4302	3305	1160	27,8	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	3303	2118	1753	1862	1156	739	20,3	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	1859	1593	1188	1118	836	352	22,9	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	995	855	677	673	359	304	18,4	Fine arts academies

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^c W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^c In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (138). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły..... Schools	1752	507	1245	1675	524	1151	1644	581	1063	1655	597	1058
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... sports and athletic	6	6	—	9	9	—	7	7	—	8	8	—
filialne..... branch	66	1	65	43	—	43	34	2	32	33	2	31
artystyczne ^a arts ^a	7	7	—	9	9	—	9	9	—	8	8	—
Oddziały..... Sections	16742	8641	8101	16491	8800	7691	17930	10239	7691	19283	11265	8018
Uczniowie..... Pupils	332831	197776	135055	301647	186544	115103	338101	219620	118481	366445	240487	125958
w tym kobiety..... of which females	162086	96435	65651	147522	91417	56105	166076	108073	58003	180089	118306	61783
w tym I klasa..... of which 1st grade	50997	30674	20323	52333	33924	18409	74656	48582	26074	80373	54155	26218
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... sports and athletic	1793	1793	—	3948	3948	—	4355	4355	—	5152	5152	—
filialne..... branch	1266	159	1107	631	—	631	1190	485	705	1414	684	730
artystyczne ^a arts ^a	1213	1213	—	1327	1327	—	1643	1643	—	1601	1601	—
Absolwenci..... Graduates	60402	35515	24887	50342	30278	20064	50084	31629	18455	.	.	.
w tym kobiety..... of which females	29658	17346	12312	24420	14733	9687	24615	15531	9084	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... sports and athletic	295	295	—	690	690	—	710	710	—	.	.	.
filialne..... branch	15	—	15	57	—	57	91	28	63	.	.	.
artystyczne ^a arts ^a	200	200	—	183	183	—	241	241	—	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę..... school	190	390	108	180	356	100	206	378	111	221	403	119
1 oddział..... section	20	23	17	18	21	15	19	21	15	19	21	16

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (139). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	810	394	416	843	418	425	874	443	431	890	454	436
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	9	9	—	9	9	—	10	10	—	12	11	1
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a	4	3	1	3	2	1	5	4	1	5	4	1
<i>with job-training sections^a</i>												
Oddziały	8014	4911	3103	7228	4363	2865	6651	4118	2533	6712	4193	2519
<i>Sections</i>												
Uczniowie	195095	122780	72315	161791	101741	60050	147748	96235	51513	148662	98086	50576
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	94804	59882	34922	78482	49642	28840	71890	46975	24915	72478	48004	24474
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	63782	39803	23979	53219	33569	19650	49511	32580	16931	51180	34286	16894
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	2175	2175	—	2608	2608	—	3674	3674	—	3743	3392	351
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a	1036	986	50	742	712	30	755	739	16	727	715	12
<i>with job-training sections^a</i>												
Absolwenci	64493	40885	23608	52982	32973	20009	47605	30492	17113	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	31811	20311	11500	26137	16308	9829	23384	15009	8375	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	563	563	—	931	931	—	1105	991	114	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a	99	93	6	256	233	23	245	233	12	.	.	.
<i>with job-training sections^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	241	312	174	192	243	141	169	217	120	167	216	116
<i>school</i>												
1 oddział	24	25	23	22	23	21	22	23	20	22	23	20
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (140). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły.....	155	148	142	138	Schools
Oddziały.....	782	817	764	723	Sections
Uczniowie.....	21167	19690	15838	14815	Students
w tym kobiety.....	5652	5654	4449	4209	of which females
w tym I klasa.....	8626	8054	5533	5211	of which 1st grade
Absolwenci.....	6922	6423	4884	.	Graduates
w tym kobiety.....	2131	2072	1393	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (141). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓL ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b –	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie	students	absolwenci graduates	
OGÓŁEM.....	15838	14815	4884	TOTAL
Artystyczna.....	116	86	25	Arts
Biznesu i administracji.....	1009	912	246	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna.....	7036	6645	634	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	1540	1522	157	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	1456	1308	201	Architecture and construction
Rolnicza.....	85	78	23	Agriculture
Usług dla ludności.....	4596	4264	511	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (142). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły.....	393	363	359	349	Schools
Oddziały.....	3799	3550	3170	3086	Sections
Uczniowie.....	109241	96312	85126	82680	Students
w tym kobiety.....	62567	56818	50632	49345	of which females
w tym I klasa.....	37598	32408	28471	27700	of which 1st grade
Absolwenci.....	34501	31438	27396	.	Graduates
w tym kobiety.....	20174	18897	16637	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 5, pkt 8) na str. 193.

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year including supplementary general secondary schools; see general notes, item 5, point 8) on page 193.

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (143). **TECHNIKA^a I OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły.....	340	234	224	225	Schools
Oddziały.....	2069	2639	2662	2677	Sections
Uczniowie.....	54377	59900	60178	60747	Students
w tym kobiety.....	20613	23084	23222	23328	of which females
w tym I klasa.....	16380	17645	17067	17719	of which 1st grade
Absolwenci.....	12740	12565	12608	.	Graduates
w tym kobiety.....	4988	4959	4865	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 5, pkt. 8) na str. 193. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 5, point 8) on page 193. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2014/15	2015/16	2014/15 ^c — absolwenci graduates	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie	students		
OGÓŁEM.....	60178	60747	12608	TOTAL
Artystyczna.....	1388	1351	185	Arts
Spoleczna.....	4611	4616	693	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji.....	6226	6052	627	Business and administration
Nauk o środowisku.....	368	297	52	Environment
Fizyczna ^d	372	35	6	Physical sciences ^d
Technologii teleinformatycznych.....	9712	10218	1097	Information and communication technologies
Inżynierijno-techniczna.....	12617	13187	1241	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	768	841	87	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	5240	4609	888	Architecture and construction
Rolnicza.....	2046	1940	233	Agriculture
Leśna.....	129	125	6	Forestry
Weterynaryjna.....	484	607	41	Veterinary
Medyczna.....	91	108	2	Health
Usług dla ludności.....	15378	15042	2003	Personal services
Usług transportowych.....	748	1719	148	Transport services

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^c In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^d Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEN ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	36	75	81	81	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	29	66	72	73	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie.....	5040	5499	6068	6077	Pupils
w tym kobiety	3165	3357	3900	3982	of which females
Absolwenci.....	897	609	705	.	Graduates
w tym kobiety	560	368	447	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	27	40	34	34	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	15	25	20	21	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie.....	2774	2601	2568	2510	Students
w tym kobiety	1808	1705	1700	1623	of which females
Absolwenci.....	395	402	326	.	Graduates
w tym kobiety	278	270	240	.	of which females
w tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE of which GENERAL ART SCHOOL					
Szkoły.....	12	15	14	13	Schools
Uczniowie.....	1313	1316	1249	1215	Students
w tym kobiety	954	973	919	876	of which females
Absolwenci.....	247	233	167	.	Graduates
w tym kobiety	187	168	133	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (146). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły.....	326	312	268	278	Schools
Oddziały.....	1400	1434	1359	1500	Sections
Uczniowie.....	32127	32158	32583	32377	Students
w tym kobiety	16808	19894	22187	21889	of which females
Absolwenci.....	10255	9328	9666	.	Graduates
w tym kobiety	6209	6408	7271	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (147). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b — absolwenci graduates	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie	students		
OGÓŁEM	32583	32377	9666	TOTAL
Pedagogiczna	317	—	58	Education
Artystyczna	1706	2194	559	Arts
Spoleczna	485	632	88	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	170	230	20	Journalism and information
Biznesu i administracji	7432	7053	963	Business and administration
Technologii teleinformacyjnych	2233	2256	268	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczna	196	137	79	Engineering and engineering trade
Architektury i budownictwa	162	79	41	Architecture and building
Weterynaryjna	610	614	165	Veterinary
Medyczna	5147	5984	2099	Health
Opieki społecznej	1064	967	313	Social services
Usług dla ludności	4924	4909	991	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	5051	4374	623	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	1115	990	143	Security services
Usług transportowych	349	380	60	Transport services
Pozostałe podgrupy	1622	1578	217	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (148). SZKOŁY WYŻSZE
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06 ^c	101	17506	371429	73037	
2010/11	110 ^d	19011	350187	88727	
2014/15	105	17482	288677	71688	
2015/16	102 ^d	17428	280732	.	
Uniwersytety	2	4259	59698	14512	Universities
Wyższe szkoły techniczne	5	3038	48362	10189	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	1286	22548	5457	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	17	1669	41331	12165	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	4	906	15463	5463	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1	1512	9150	2374	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego ...	1	364	4872	1567	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	5	880	3658	720	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	10	167	2584	490	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony naro- dowej oraz resortu spraw we- wnętrznych i administracji	3	1343	19133	4203	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe	53 ^d	2004	53933	14548	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 195. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2014/15. ^c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^d Łącznie ze szkołami wyższymi, w których wykazano wyłącznie absolwentów.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 195. ^b According to type of school — from 2014/15 academic year. ^c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^d Including tertiary education institutions, which reported only graduates.

TABL. 24 (149). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2015/16 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne <i>Branches sections and basic organizational units in another location</i>	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne <i>Teaching centres in another location</i>	Studenci ^a		Students ^a		Absolwenci ^{ab}		Graduates ^{ab}	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>	
					stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>			stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	40	5	14266	8567	6078	8188	3512	2169	1211	2301
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>										
Dolnośląskie.....	1	—	2357	1752	999	1358	246	190	120	126
Kujawsko-pomorskie	1	—	23	15	—	23	3	3	—	3
Lubelskie.....	3	1	1841	787	1523	318	612	292	419	193
Łódzkie.....	1	2	187	29	24	163	50	5	2	48
Małopolskie.....	4	—	534	288	—	534	304	185	11	293
Mazowieckie ^c	10	—	3260	1554	1561	1699	1109	659	405	704
Opolskie.....	1	—	36	14	1	35	5	3	—	5
Podkarpackie.....	2	1	146	51	—	146	56	8	—	56
Podlaskie.....	4	—	363	204	329	34	63	40	62	1
Pomorskie.....	2	1	1636	960	585	1051	251	146	70	181
Śląskie.....	4	—	1727	1335	209	1518	361	311	10	351
Warmińsko-mazurskie....	3	—	361	273	—	361	152	107	—	152
Wielkopolskie.....	2	—	1679	1216	847	832	239	172	112	127
Zachodniopomorskie.....	2	—	116	89	—	116	61	48	—	61

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b Z roku akademickiego 2014/15. ^c Do województwa mazowieckiego doliczeni zostali studenci i absolwenci wydziałów zamiejscowych położonych za granicą: w Karwinie (Czechy) i w Londynie (Wielka Brytania) — 415 studentów i 61 absolwentów.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa mazowieckiego funkcjonowało 6 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych (6059 studentów i 1099 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem mazowieckim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b From 2014/15 academic year. ^c Number of students in mazowieckie voivodship has been increased with students and graduates of branch and teaching centres in Karvin (Czech Republic) and in London (United Kingdom) — 415 students and 61 graduates.

N o t e. Moreover, in Mazowieckie voivodship there were 6 branch sections and basic organizational units in another location (6059 students and 1099 graduates) which headquarters were located outside the territory of Mazowieckie voivodship.

TABL. 25 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
			OGÓŁEM	2005/06 ^c	371429	211308		153790
	2010/11	350187	200572	157057	86467	193130	114105	
	2014/15	288677	164233	160447	90282	128230	73951	
	2015/16	280732	158646	162551	91336	118181	67310	
Uniwersytety		59698	40087	44572	29385	15126	10702	Universities
Wyższe szkoły techniczne		48362	17747	33728	13449	14634	4298	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		22548	13124	14659	9158	7889	3966	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		41331	22088	17541	8766	23790	13322	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		15463	12391	8539	6642	6924	5749	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		9150	6831	7910	5878	1240	953	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		4872	2185	4452	2067	420	118	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		3658	2422	2918	1937	740	485	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		2584	1097	891	255	1693	842	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji		19133	6342	13133	4488	6000	1854	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe		53933	34332	14208	9311	39725	25021	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system. c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 26 (151). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
			OGÓŁEM	2005/06 ^c	73037	47727		25649
	2010/11	88727	56572	37296	22000	51431	34572	
	2014/15	71688	45717	37073	22747	34615	22970	
Uniwersytety		14512	10507	10148	7226	4364	3281	Universities
Wyższe szkoły techniczne		10189	4457	7445	3371	2744	1086	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		5457	3414	3703	2385	1754	1029	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		12165	7460	3922	2101	8243	5359	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		5463	4609	2519	2049	2944	2560	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		2374	1994	1893	1542	481	452	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		1567	749	1321	664	246	85	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		720	522	591	430	129	92	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		490	247	162	59	328	188	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji		4203	1573	2885	1114	1318	459	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe		14548	10185	2484	1806	12064	8379	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system. c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 27 (152). NAUCZYCIELE AKADEMICKI^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	17506	19011	17482	17428	6263	7378	7198	7210	TOTAL
Profesorowie.....	4799	5022	4660	4679	1004	1182	1200	1205	Professors
w tym z tytułem naukowym.....	2472 ^c	2424	2317	2357	432 ^c	467	502	518	of which titled only
Docenci.....	73	438	245	209	6	122	69	60	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.....	26	13	13	7	3	3	6	3	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci.....	6469	8054	7562	7518	2419	3250	3324	3324	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.....	508	594	993	1054	150	203	369	409	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci.....	2355	1863	1653	1650	1074	857	782	776	Assistant lecturers
Pozostali.....	3810	3634	3363	3372	1760	1967	1824	1846	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 195. ^b Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 195. ^b Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28 (153). CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^c	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2005/06^c	2817	1490	350	211	TOTAL
	2010/11	6298	3334	886	507	
	2014/15	14114	7482	1989	1204	
	2015/16	17413	8976	.	.	
studia: stacjonarne.....		15304	7679	1642	952	full-time programmes
niestacjonarne.....		2109	1297	347	252	part-time programmes
Uniwersytety.....		2402	1483	350	223	Universities
Wyższe szkoły techniczne.....		1992	492	167	44	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze.....		607	362	81	47	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne.....		6763	3487	935	573	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne.....		122	76	31	22	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne.....		715	402	88	56	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego...		150	64	18	15	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne.....		188	107	22	16	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne.....		137	36	15	2	Theological academies
Szkoły wyższe resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.....		43	19	8	7	Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły wyższe.....		4294	2448	274	199	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2014/15. ^c Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school — from 2014/15 academic year. ^c Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 29 (154). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16
	studenci studiów podyplomowych ^b students of postgraduate studies ^b				wydane świadectwa studencjom studiów podyplomowych certificates issued to students of postgraduate studies			uczestnicy studiów doktoranckich students of doctoral studies			
OGÓŁEM	46696	58535	59716	57235	36132	50622	48714	8298	10417	11192	10884
TOTAL											
w tym kobiety	30305	38856	37870	37784	22603	31526	31542	3863	5158	5454	5584
of which females											
Uniwersytety	6221	8354	4638	4172	3580	5186	2825	2912	3620	4090	4009
Universities											
Wyższe szkoły techniczne...	2050	3272	1912	1920	1480	2446	1669	1215	1015	1402	1438
Technical universities											
Wyższe szkoły rolnicze	1825	1750	1956	2042	869	1646	1625	533	521	499	491
Agricultural academies											
Wyższe szkoły ekonomiczne	8576	10495	7681	8539	6973	8371	6192	1345	1559	905	907
Academies of economics											
Wyższe szkoły pedago- giczne	891	2936	1882	1799	892	1366	1389		109	305	352
Teacher education schools											
Uniwersytety medyczne	—	555	256	258	—	255	253	247	386	496	512
Medical universities											
Akademie wychowania fizycznego	272	421	215	198	239	147	124	42	158	100	72
Physical academies											
Wyższe szkoły artystyczne	165	101	79	139	144	13	41	—	60	92	80
Fine arts academies											
Wyższe szkoły teologiczne	123	146	149	285	59	86	80	—	205	126	148
Theological academies											
Szkoły wyższe resortu obro- ny narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji	x	876	1442	1284	x	697	1258	x	731	769	797
Academies of the Ministry of National Defence as well as of the Ministry of the Interior and Administration											
Pozostałe szkoły wyższe	2747	9307	10810	12709	1840	7654	9154	70	216	321	328
Others											
Centrum Medyczne Kształ- cenia Podyplomowego	22282	19346	27892	23111	18984	22095	23744	21	39	40	39
Medical Center for Post- graduate Education											
Instytuty naukowo-badaw- cze; placówki naukowe PAN	1362	870	732	705	1015	589	323	1913	1798	2047	1711
Research institutes; scientific units of the Polish Acade- my of Sciences											
Krajowa Szkoła Administra- cji Publicznej	182	106	72	74	57	71	37	—	—	—	—
National School of Public Administration											

^a Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^b W latach akademickich 2005/06 i 2010/11 dla studiów trwających: do 1 roku — stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej — stan w dniu 31 XII; w latach akademickich 2014/15 i 2015/16 — stan w dniu 31 XII.

^a Excluding academies of the Ministry of National Defence and of the Ministry of Interior and Administration. ^b In the 2005/06 and 2010/11 academic year for studies lasting: up to 1 year — as of beginning of the academic year, 1 year and longer — as of 31 XII; in the 2014/15 and 2015/16 academic year — as of 31 XII.

TABL. 30 (155). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
Stan w dniu 31 XII
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR
As of 31 XII

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze Students		Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b		NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	57235	37784	48714	31542	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczna	9273	8133	6187	5460	Education
Artystyczna	237	165	258	205	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	1050	730	413	332	Humanities (except languages)
Językowa	423	388	396	357	Languages
Społeczna	4291	3531	3019	2407	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	266	235	120	109	Journalism and information
Biznesu i administracji	9295	5518	7366	4607	Business and administration
Prawna	1676	1153	1171	876	Law
Biologiczna	79	71	30	25	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	84	48	102	56	Environment
Fizyczna	94	69	105	72	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	210	109	105	47	Mathematics and statistics
Technologii teleinformatycznych	697	227	603	157	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynierjno-techniczna	375	50	449	95	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	237	164	147	95	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	608	282	563	249	Architecture and construction
Rolnicza	323	165	241	118	Agriculture
Leśna	—	—	18	4	Forestry
Weterynaryjna	382	249	234	143	Veterinary
Medyczna	23785	14471	24204	14663	Health
Opieki społecznej	72	66	76	70	Welfare
Usług dla ludności	194	146	130	95	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	481	275	429	229	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	1444	316	1122	248	Security services
Usług transportowych	46	13	62	25	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 31 (156). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoły podstawowe Primary schools	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	— — — —	— — — —	— — — —	— — — .	— — — .	
Gimnazja Lower secondary schools	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	12 17 18 18	46 76 68 69	1286 1920 1512 1461	302 568 472 470	260 316 326 .	70 100 109 .
Zasadnicze szkoły zawo- dowe Basic vocational schools	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	8 10 — x	47 26 — x	1008 409 — x	321 114 — x	256 102 — .	89 26 — .
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	247 290 195 191	824 1036 881 854	21605 28028 25385 23537	9098 12222 10660 9821	6815 7153 6713 .	3411 3608 3244 .
Licea profilowane Specialized secondary schools	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	8 10 4 x	16 40 6 x	535 826 124 x	276 475 66 x	23 150 7 .	11 105 4 .
Technika ^b Technical secondary schools ^b	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	217 98 69 3	564 311 97 4	12902 5215 1505 82	4010 1432 367 —	5506 1176 1068 .	1827 378 267 .

a, b Łącznie z: *a* — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: *a* — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, *b* — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 32 (157). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Placówki	2481	2892	3474	3371	Establishments
miasta	1151	1487	1921	1866	urban areas
wieś	1330	1405	1553	1505	rural areas
Przedszkola	1091	1372	1793	1856	Nursery schools
w tym specjalne	14	18	26	27	of which special
miasta	831	1022	1308	1353	urban areas
wieś	260	350	485	503	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1390	1341	1285	1152	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	8	10	9	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	171	386	354	Pre-primary points

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

TABL. 32 (157). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Miejsca:					Places:
Przedszkola	92101	123834	157511	164041	Nursery schools
w tym specjalne	666	451	546	573	of which special
miasta	78666	102148	126222	131224	urban areas
wieś	13435	21686	31289	32817	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	x	172	213	156	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	3820	9137	8185	Pre-primary points
Dzieci.....	118398	161328	194874	182219	Children
miasta	89004	119670	140726	130928	urban areas
wieś.....	29394	41658	54148	51291	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	49479	43369	33319	15609	of which: aged 6
5 lat	26345	43301	61958	63012	aged 5
Przedszkola	89274	120574	143626	143313	Nursery schools
w tym specjalne	579	386	459	458	of which special
miasta	76503	99501	115839	115470	urban areas
wieś.....	12771	21073	27787	27843	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	23050	15960	11778	6171	of which: aged 6
5 lat	24687	34337	42189	44340	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.....	29124	37834	44662	33252	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku: 6 lat	26429	27409	21317	9286	of which: aged 6
5 lat	1658	8280	18879	17826	aged 5
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	x	119	168	114	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	2801	6418	5540	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat ^b	587	723	877	.	3—6 ^b
3—5.....	450	683	845	896	3—5
6 lat ^b	986	854	1067	.	6 ^b
5 lat	524	824	978	1011	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat ^b	443	539	646	.	3—6 ^b
3—5.....	437	607	691	738	3—5
1 przedszkole.....	82	88	80	77	Nursery school
100 miejsc.....	97	97	91	87	100 places

^a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 196.

U w a g a. W latach szkolnych 2014/15 i 2015/16 bez dzieci przebywających krócej niż rok w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^b See general notes, item 19 on page 196.

N o t e. In the 2014/15 and 2015/16 school year excluding children attending less than a year in the units performing health care activities.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. — zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych;

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, za-

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.

2. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (unified text: Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter data (for 2011 — health care institutions) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (unified text: Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and

sady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 757, z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz.U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych — od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. — domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

5. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz.U. z 2013 r. poz. 26).

6. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o **stacjonarnej opiece zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej (dotyczy: szpitali, łóżek i leczonych).

Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

- 5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2016 item 879);*
- 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (unified text: Journal of Laws 2013 item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 are given in accordance with law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*
- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

4. **Data regarding medical personnel** concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices — since 2006, pharmacies and since 2005 — social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. **Data on doctor specialists and dental specialists** concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).

6. **Consultations provided by doctors and dentists** are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. *Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.*

8. **Data on in-patient health care** do not include day-care (concerns: hospitals, beds and in-patients).

Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

9. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** do 2007 r. nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

10. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

12. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz.U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane dotyczące **stanu zdrowia ludności i wagi ciała** opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. — 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

15. Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1987 r.

9. **Data regarding beds in general hospitals** do not include places (beds and incubators) for newborns until 2007.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594). **Surgical wards** include: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; **in communicable diseases wards** — observation communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

10. **Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

12. Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

14. Data concerning the **health status of population and body weight** was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 — 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

15. Data regarding **disease incidence** are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1987.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

16. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1217), na podstawie której opieka może być organizowana w formie **żłobka** oraz od 2011 r. — **klubu dziecięcego**, sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

17. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 575).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

18. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych — zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
- 2) **specjalistycznej** — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię;
- 3) **pracy podwórkowej** (od 2012 r.) — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych;
- 4) **w połączonych formach** (od 2012 r.) tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

19. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze**:
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

16. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 II 2011 (unified text: Journal of Laws 2015 item 1217), childcare can be organized in the form of a **nurseries** as well as since 2011 — **children's clubs**, provided by day carer or nanny.

17. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (unified text: Journal of Laws 2016 item 575).

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or specialists guidance.

18. Day-support centre — supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres — provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests;
- 2) **specialized centre** — organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and psychotherapy;
- 3) **street work** (since 2012) — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker;
- 4) **in a combination of the forms** (since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

19. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possible for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families**:
 - a) related,
 - b) not-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),

- c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), — wśród których funkcjonują również:
- zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 382, z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
- 2) **rodzinne domy dziecka** — w tym samym czasie może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).
- 20. Instytucjonalna piecza zastępcza** jest sprawowana w formie:
- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
- a) **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) **socjalizacyjny** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzecze-
- c) *professional* — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) — among which there are also:
- *professional specialized* — shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children,
 - *professional that performs the function of a family emergency house* — shall receive a child on the basis of a court ruling, in case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2015 item 1390),
- 2) **foster homes** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).
- 20. Institutional foster care** shall be exercised in the form of:
- 1) **care and education centre** shall be run as:
- a) an **intervention** — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) a **family** — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
 - c) a **socialization** — provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs; implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant; enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court; takes actions aimed at the child's return to a family; provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) a **specialist therapy** (since 2012) — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application

nieni o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

21. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, inne osoby prawne oraz osoby fizyczne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 930).

22. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasilek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasilek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasilek celowy przyznawany jest w celu m. in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

21. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, other legal persons as well as natural persons. Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (unified text: Journal of Laws 2016 item 930).

22. Data on social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (158). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a

Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS			
Lekarze.....	14461	14497	Doctors
w tym kobiety.....	8856	8790	of which women
Lekarze dentyści.....	1554	1408	Dentists
w tym kobiety.....	1206	1078	of which women
Farmaceuci.....	4329	4329	Pharmacists
w tym kobiety.....	3678	3719	of which women
Pielęgniarki.....	28946	28624 ^b	Nurses
Położne.....	3092	3085 ^c	Midwives ^f
Fizjoterapeuci.....	3471	3416 ^d	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^e	2103	1907	Laboratory diagnosticians ^e
NA 10 TYS. LUDNOŚCI PER 10 thous. POPULATION			
Lekarze.....	27,1	27,1	Doctors
Lekarze dentyści.....	2,9	2,6	Dentists
Farmaceuci.....	8,1	8,1	Pharmacists
Pielęgniarki.....	54,3	53,5	Nurses
Położne ^f	11,1	11,1	Midwives ^f
Fizjoterapeuci.....	6,5	6,4	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^e	3,9	3,6	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 224; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *b–d* W tym magistrzy: *b* — pielęgniarstwa — 3582, *c* — położnictwa — 480, *d* — fizjoterapii i rehabilitacji — 1874. *e* Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy. *f* — Na 10 tys. kobiet.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów — tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 224; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary work-place is university, units of state or local government administration and National Health Fund. *b–d* Of which masters: *b* — of nursing — 3582, *c* — of midwifery — 480, *d* — of physiotherapy and rehabilitation — 1874. *e* Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists. *f* — Per 10 thous. females.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, and in regard to pharmacists — only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a

Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE	9711	9814	DOCTORS
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii.....	539	555	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	1318	1387	Surgery ^b
Chorób płuc.....	191	196	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych.....	1154	1017	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii.....	142	140	Dermatology ^c and venereology

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 224 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 229. *b* Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiouchirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

^a See general notes, item 5 on page 224 and footnote *a* to the table 1 on page 229. *b* General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. *c* Including children's specialists.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Kardiologii ^c	496	542	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	865	848	General practitioners
Neurologii ^{cd}	404	430	Neurology ^{cd}
Okulistyki	354	338	Ophthalmology
Onkologii ^e	142	158	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{ef}	199	187	Otolaryngology ^{ef}
Pediatrici	544	537	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	591	588	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	506	503	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	358	379	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI W %			SPECIALISTS IN % OF TOTAL
OGÓŁU LEKARZY	67,2	67,7	DOCTORS
LEKARZE DENTYSTY	391	366	DENTISTS
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			of which dentists with specialization:
Chirurgii stomatologicznej	67	54	Dental surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	23	21	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	75	82	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	29	29	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	90	77	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	31	29	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	71	69	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYSTY ZE SPECJALIZACJĄ W % OGÓŁU LEKARZY DENTYSTÓW	25,2	26,0	DENTAL SPECIALISTS IN % OF TOTAL DENTIST

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 224 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 229. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *d—g* Także: *d* — neuropatologii, *e* — patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, *f* — otorynolaryngologii, *g* — radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

^z Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 5 on page 224 and footnote *a* to the table 1 on page 229. *c* Including children's specialists. *d—g* Also: *d* — neuropathology, *e* — oncological pathology, children's oncology and haematology, *f* — otorynolaryngology, *g* — oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 3 (160). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	2623	2741	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	2061	2169	urban areas
wieś	562	572	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	376	320	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	223	186	urban areas
wieś	153	134	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	45075,3	46306,8	Consultations provided ^c in thous.
miasta	38926,4	39923,9	urban areas
wieś	6148,9	6382,9	rural areas
lekarskie ^d	40117,3	41130,9	doctors ^d
w tym specjalistyczne	19746,9	20192,5	of which specialized
stomatologiczne	4957,9	5175,9	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 223. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych (w 2015 r. — 892,6 tys.) nieuwzględnionymi w specjalistycznej opiece zdrowotnej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 2 on page 223. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds). ^d Including consultations provided in admission rooms of general hospitals (in 2015 — 892,6 thous.) not included in specialized care.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4 (161). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES — as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	120	112	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	9	9	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	11	11	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	2	3	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	49	51	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	22	24	Nursing homes ^c
Hospicja	9	12	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	6	6	Palliative care ward
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	3	2	sanatoria
szpitale	1	1	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^d	26147	25929	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	3032	2952	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	34	34	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	403	411	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	84	94	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	4051	4265	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	986	1096	Nursing homes ^c
Hospicja	178	234	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	67	65	Palliative care ward
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	96	94	sanatoria
szpitale	29	28	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	1194850	1165888	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	39619	38853	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	630	685	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1890	1865	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	135	137	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	7436	7222	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1873	1860	Nursing homes ^c
Hospicja	2161	2966	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	1052	1126	Palliative care ward
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze ^f :			Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	746	840	in sanatoria
w szpitalach	275	276	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 223. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 224. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 630 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych — dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów opieki długoterminowej — dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych — dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 2 on page 223. ^b See general notes, item 7 on page 224. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubators for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 630 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals — data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration, in regard to long-term facilities — data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration; in regard to psychiatric facilities — data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (162). SZPITALA OGÓLNE ^a
GENERAL HOSPITALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	120	112	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	26147	25929	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	49,0	48,5	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	3388	3353	Internal diseases
Kardiologicznych ^b	1681	1695	Cardiological ^b
Chirurgicznych	6509	6215	Surgical
Pediatrycznych	1212	1188	Paediatric
Ginekologiczno-polożniczych	2470	2467	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	793	850	Oncological
Intensywnej terapii	563	552	Intensive therapy
Zakaźnych	495	495	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	945	943	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	200	200	Dermatological
Neurologicznych	1047	1014	Neurological
Psychiatrycznych	566*	568	Psychiatric
Neonatologicznych	1234	1366	Neonatological
Rehabilitacyjnych	1895	1961	Rehabilitation
Leczeni w tys.	1308,3	1292,3	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specific wards:
chorób wewnętrznych	149,9	144,9	internal diseases
kardiologicznych ^b	104,2	100,9	cardiological ^b
chirurgicznych	337,0	327,9	surgical
pediatrycznych	62,3	60,2	paediatric
ginekologiczno-polożniczych	172,4	172,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	49,6	55,4	oncological
intensywnej terapii	16,9	15,8	intensive therapy
zakaźnych	23,7	22,2	communicable
gruźlicy i chorób płuc	28,1	28,8	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	10,7	10,3	dermatological
neurologicznych	40,0	41,1	neurological
psychiatrycznych	9,0*	9,4	psychiatric
neonatologicznych	65,9	67,3	neonatological
rehabilitacyjnych	24,3	24,9	rehabilitation
Wypisani w tys.	1155,2	1126,3	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	26,7	27,3	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	2244	2183	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^d	45,7	45,0	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	259	253	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 224 i ust. 9 na str. 225. ^b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 7 on page 224 and item 9 on page 225. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfer. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 6 (163). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA ^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	125	187	184	185	Emergency rescue teams
podstawowe	x	89	104	106	basic
specjalistyczne	x	98	80	79	specialists
Szpitalne oddziały ratunkowe	15	27	29	29	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	8	5	10	11	Admission rooms ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 225. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym.

^a See general notes, item 12 on page 225. ^b Organization cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system.

TABL. 6 (163). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	4*	4*	3	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	451,0	416,4	460,1	465,9	in thousands
na 1000 ludności	87,6	79,2	86,4	87,2	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	453,1	419,9	462,0	468,0	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	30,2	24,6	28,5	28,1	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	150,5	192,7	192,9	aged 65 and more
na 1000 ludności	88,0	79,9	86,8	87,6	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 225. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 225. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (164). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	1061	1485	1699	1738	Pharmacies
w tym prywatne	1061	1472	1688	1722	of which private
w tym na wsi	195	226	260	262	of which in rural areas
Punkty apteczne	95	149	146	144	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	91	148	145	144	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4462	3223	2891	2842	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6362	5043	4709	4707	of which in rural areas
1 aptekę	4861	3547	3140	3078	pharmacy
w tym na wsi	9331	8346	7335	7293	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2512	3563	3945	3943	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 225.

^a See general notes, item 13 on page 225.

TABL. 8 (165). **KRWIODAWSTWO^a****BLOOD DONATION^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	25	19	14	12	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	75	76	72	72	Blood donors in thous.
w tym honorowi	74	76	72	72	of which voluntary
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	113	131	132	132	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	114	134	132	133	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^b Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (166). OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem Grand total			W wieku At the age of					
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0—14	15—29	30—49	50—69	70 i więcej and more	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group								
Bardzo dobry i dobry Very good and good	2004	62,0	67,2	57,9	91,5	84,1	70,1	32,2	16,4
	2009	65,6	68,9	62,7	91,2	90,3	75,3	39,8	16,4
	2014	68,9	72,7	65,6	94,0	90,1	81,5	44,3	16,4
Taki sobie, ani dobry, ani zły Fair	2004	27,0	23,0	30,3	7,1	14,8	24,1	48,4	44,5
	2009	23,5	21,5	25,3	8,0	7,7	20,6	40,5	44,4
	2014	21,5	18,7	24,0	5,1	7,9	14,1	40,1	46,3
Zły i bardzo zły Bad and very bad	2004	10,9	9,8	11,8	1,4	1,1	5,8	19,4	39,1
	2009	10,9	9,6	12,0	0,7	2,0	4,2	19,7	39,2
	2014	9,6	8,6	10,5	0,9	2,0	4,4	15,6	37,3

TABL. 10 (167). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			W wieku At the age of				
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15—29	30—49	50—69	70 i więcej and more	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a							
Niedowaga Underweight	2004	4,3	2,1	6,3	9,6	3,2	1,1	1,9
	2009	2,5	1,3	3,6	6,1	1,8	1,3	0,2
	2014	2,6	0,9	4,1	7,3	1,8	0,4	2,3
W normie Normal	2004	48,9	42,9	54,4	73,2	47,9	29,0	38,8
	2009	45,4	36,7	52,8	66,7	46,3	29,9	38,0
	2014	45,9	38,1	52,6	69,9	50,2	30,6	30,1
Nadwaga Overweight	2004	33,3	41,3	26,2	14,4	36,4	46,6	39,8
	2009	36,7	46,0	28,6	22,4	37,9	44,0	43,8
	2014	35,2	43,1	28,4	17,9	32,8	45,3	46,6
Otyłość Obesity	2004	13,5	13,8	13,2	2,8	12,4	23,3	19,6
	2009	15,4	15,9	15,0	4,7	14,0	24,8	18,0
	2014	16,3	18,0	14,9	4,8	15,3	23,6	21,0

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość — 30,0 i więcej, nadwaga — od 25,0 do 29,99, w normie — od 18,5 do 24,99, niedowaga — poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity — 30,0 and more, overweight — 25,0—29,99, normal — 18,5—24,99, underweight — less than 18,5.

TABL. 11 (168). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	1355	992	973	794	26,3	18,9	18,3	14,9	Tuberculosis
Teżec	1	—	4	1	0,0	—	0,1	0,0	Tetanus
Krzusiec	433	156	447	1128	8,4	3,0	8,4	21,1	Whooping cough
Odra	1	2	23	8	0,0	0,0	0,4	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	6	37	14	8	0,1	0,7	0,3	0,1	type A
typ B	193	282	329	243	3,7	5,4	6,2	4,5	type B
typ C	389	322	490	418	7,6	6,1	9,2	7,8	type C
Różyczka	1365	297	1104	329	26,5	5,7	20,7	6,2	Rubella
AIDS ^a	7	9	17	9	0,1	0,2	0,3	0,2	AIDS ^a
Salmonellozy	2316	1794	1607	1394	45,0	34,1	30,2	26,1	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	3	3	7	1	0,1	0,1	0,1	0,0	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	199	102	97	142	3,9	1,9	1,8	2,7	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1908	3683	6872	7129	197,2	296,6	621,4	640,4	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (plonica)	1527	2485	4739	5381	29,6	47,3	89,0	100,8	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	136	109	84	68	2,6	2,1	1,6	1,3	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	100	156	135	65	1,9	3,0	2,5	1,2	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	41	57	36	26	0,8	1,1	0,7	0,5	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	9353	335	351	319	181,6	6,4	6,6	6,0	Mumps
Włośnica	—	2	—	14	—	0,0	—	0,3	Trichinellosis
Grypa ^c	174683	141498	568903	678957	3391,8	2691,8	10684,6	12712,6	Influenza ^c
Choroby weneryczne ^d	371	389	614	784	7,2	7,4	11,5	14,7	Veneral diseases ^d
Szczepieni przeciw wściekliznie	853	900	1135	1021	16,6	17,1	21,3	19,1	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. ^d Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych; bez danych resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego — PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness. ^d Concerns newly registered cases; excluding data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

Source: data of the National Institute of Public Health — NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (169). ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki	55	68	306	373	Nurseries
w tym publiczne	53	61	81	88	of which public
oddziały żłobkowe	5	4	11	2	Nursery wards
Kluby dziecięce	—	—	47	70	Children's clubs
w tym publiczne	—	—	2 ^a	3	of which public
Miejsca w tys.:					Places in thous.:
w żłobkach	4,2	5,4	11,8	13,3	in nurseries
w klubach dziecięcych	—	—	0,7	1,0	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.:					Children staying (during the year) in thous.:
w żłobkach	7,9	9,0	16,8	18,9	in nurseries
w klubach dziecięcych	—	—	0,9	1,2	in children's clubs

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci — łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children — including nursery wards.

TABL. 12 (169). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach.....	x	x	114,0	129,6	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	x	x	68,5	77,5	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc.....	x	x	93,1	91,9	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci — łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children — including nursery wards.

TABL. 13 (170). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
OGÓŁEM.....	325	352	303	268	18,1	16,8	12,8*	11,3	TOTAL
Opiekuńcze.....	320	318	244	220	17,9	14,2	10,2*	9,2	General care
Specjalistyczne.....	5	34	37	32	0,3	2,6	1,4*	1,3	Specialized
Pracy podwórkowej.....	—	—	2	4	—	—	0,1	0,2	Street work
W połączonych formach.....	—	—	20	12	—	—	1,0*	0,7	In a combination of the forms

TABL. 14 (171). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
 Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze.....	4140	4012	4368	4387	Foster families
Spokrewnione.....	3627	3381	2939	2951	Related
dzieci ^b	4621	4385	3776	3793	children ^b
Niezawodowe.....	455	512	1270	1281	Not-professional
dzieci ^b	613	673	1636	1653	children ^b
Zawodowe ^c	58	119	159	155	Professional ^c
dzieci ^b	261	465	575	503	children ^b
Rodzinne domy dziecka.....	.	.	31	36	Foster homes
Dzieci ^d	185	230	Children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. — w wieku do 18 lat, od 2012 r. — w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 — up to the age of 18, since 2012 — up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 15 (172). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	62	90	110	115	2295	2143	2006	1945 ^b	311	287	397	381	Care and education centres
interwencyjne	5	6	5	6	234	192	134	119	8	9	3	10	intervention
rodzinne	19	43	37	32	191	336	303	288	17	19	31	18	family
socializacyjne	30	25	60	70	1313	796	1302	1322	185	138	304	322	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	—	—	2	2	—	—	41	38	—	—	11	15	specialist therapy
inne ^c	8	16	6	5	557	819	226	178	101	121	48	16	others ^c
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	—	—	1	1	—	—	19	22	—	—	88	49	Pre-adoptive intervention centres

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 227. ^b W tym 135 wychowanków w wieku 0—3 lata i 143 w wieku 4—6 lat oraz 67 sierot i 180 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socializacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. — placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 20 on page 227. ^b Of which 135 residents at age 0—3 and 143 at age 4—6, 67 orphans and 180 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, specialization and specialist therapy centres; until 2011 — multi-functional centres.

TABL. 16 (173). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	175	215	243	252	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	13764	14548	15687	16136	total
na 10 tys. ludności	26,7	27,6	29,4	30,2	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	13115	14125	14462	14805	total
w tym kobiety	6825	6773	7162	7365	of which women
w tym do 18 lat	575	309	291	285	of which up to the age of 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	6835	4413	4223	4544	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	25,4	26,8	27,2	27,7	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	1963	908	2239	1295	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 17 (174). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	175	215	243	252	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	59	93	106	114	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	31	34	37	40	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	23	24	27	27	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ..	10	10	10	11	Children and youth mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	11	18	26	26	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	1	5	6	7	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	10	11	11	9	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	30	34	41	43	Homeless
Inne osoby	—	5	9	9	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few groups of residents.

TABL. 17 (174). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	13115	14125	14462	14805	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	2356	3647	3640	3819	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	3632	2420	2550	2521	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	2248	2012	2184	2217	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawni intelektualnie	1013	787	555	612	Children and youth mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych	1240	2419	2784	2814	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	50	246	140	147	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	610	190	224	198	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	1966	2371	2293	2344	Homeless
Innych osób	—	33	92	133	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^c Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^c Including branches.

TABL. 18 (175). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający Beneficiaries	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2005	305154	349814,6	
2010	238600	424132,9	
2014	214530	381411,4	
2015	205504^b	390651,5	
Pomoc pieniężna	154194	273346,9	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały	27775	126673,1	Permanent benefit
Zasilek okresowy	32084	54651,1	Temporary benefit
Zasilek celowy	93630	89209,8	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	241	859,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	110470	117304,7	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	957	3023,3	Shelter
Posilek	93411	55749,9	Meals
Ubranie	155	52,9	Clothing
Sprawienie pogrzebu	1000	2713,9	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	14587	55540,9	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	267	165,9	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 22 na str. 228. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 22 on page 228. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Mazovian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** — o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) — to użytkownik zarejestrowany w bibliotece, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**; dane dotyczą Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) — a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**; data include the “Mazowsze” National Song and Dance Folk Ensemble as well as the Representative Artistic Ensemble of the Polish Army,
- **entertainment activities**.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.

Zwraca się uwagę, że do kin na wsi zalicza się również mini- i multiplexy otwierane w centrach handlowych zlokalizowanych na obrzeżach wielkich miast.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** — zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. — oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu (służbowym lub osobistym, w tym wypoczynkowym) innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli podczas jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Please pay attention that cinemas in rural areas include also mini- and multiplexes opened in shopping centres located on outskirts of large cities.

7. **Data regarding radio and television subscribers** concern persons and institutions which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council (EU) in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a 1 year, for any main purpose (business or personal purpose, including leisure) other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- *hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),*
- *other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).*

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.*

4. **Foreign tourists** using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. Dane o **klubach sportowych** publikowane są łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

3. W kategoriach ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 15) osoba uprawiająca lub prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana tylko jeden raz.

W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 15) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedzin i rodzajów sportu (tabl. 16) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia lub prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. Informacje o organizacjach kultury fizycznej oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o wybranych obiektach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co cztery lata.

6. W ramach obiektów sportowych:

— boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,

5. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

6. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of “Rural Sports Clubs”) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” — rehabilitation activity for persons with disabilities.

2. Data regarding **sports clubs** are published including student and religious sports clubs.

3. In the category of persons practising sports, coaches and sports instructors in sports clubs (table 15) a person practising or conducting training in several kinds of sports is recognized only once, instead of many times, as before.

In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 15) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports (table 16) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. Information on physical education organizations as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic survey conducted every two years.

5. Information on selected sport facilities has been compiled on the basis of periodic survey conducted every four years.

6. Within sports facilities:

— sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,

- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne (wielozadaniowe),
- boiska kryte znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Informacje o obiektach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczą obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaju niepełnosprawności.

Ścieżka rowerowa (droga dla rowerów) jest to droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów jednośladowych, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi. Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują samodzielne drogi dla rowerów (położone w pasie drogi), drogi wydzielone z jezdni, drogi wydzielone z chodnika oraz drogi zawarte w ciągach pieszo-rowerowych. W danych uwzględniono łączną długość ścieżek będących w zarządzie gminy, starostwa powiatowego i urzędu marszałkowskiego (bez długości szlaków rowerowych położonych np. w lesie).

- *sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
- *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

Information on sports facilities adapted to the needs of the disabled refer to facilities adapted to the needs of people with physical disability and other than physical type of disability.

Cycle path (bikeway) is a path or its part dedicated to cycling, marked with appropriate traffic signs. Data concerning cycle paths include separated in-roadway bikeways, physically separated in-road bikeways, shared-use paths, shared in-road bikeways. Data include a total length of cycle paths being managed by gmina, powiat and marshal's office (excluding length of cycle routes located e.g. in forests).

Kultura

Culture

TABL. 1 (176). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Tytuły ogółem	8592	11948	13061	13367	Titles total
Wydawnictwa naukowe.....	2134	3819	3525	3410	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych.....	649	746	359	339	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe.....	539	774	1107	1160	Professional publications
Podręczniki szkolne.....	977	1001	960	817	School textbooks
Wydawnictwa popularne.....	2147	2828	3311	3277	Popular science
Literatura piękna.....	2146	2780	3799	4364	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży.....	588	700	1245	1128	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2 (177). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Tytuły ukazujące się ogółem	2494	2757	2372	2450	Titles published as specified total
W tygodniu:					Weekly:
6—2 razy.....	25	15	18	15	6—2 times
1 raz.....	107	104	111	111	once
W miesiącu:					Monthly:
3—2 razy.....	96	88	83	79	3—2 times
1 raz.....	809	861	735	726	once
1 raz:					Once:
na 2 miesiące.....	256	336	253	266	bimonthly
w kwartale.....	574	688	644	679	quarterly
w półroczu.....	98	137	100	105	half-yearly
w roku.....	206	231	163	180	yearly
Nieregularnie.....	323	297	265	289	Irregularly

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3 (178). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	1013	987	964	961	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	617	593	567	560	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	250	135	136	114	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	16712,7	17230,4	17555,2	17693,0	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	6349,3	6141,5	5982,5	5958,7	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	922,0	954,8	960,3	947,5	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	204,9	187,2	186,2	185,5	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	16786,8	14872,3	15093,0	14818,2	<i>in thousand volumes</i>
w tym na wsi	3897,0	3475,9	3361,6	3320,0	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,2	15,6	15,7	15,6	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	19,0	18,6	18,0	17,9	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2014 i 2015 przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005, 2010 i 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points, data for 2014 and 2015 assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. ^b In 2005, 2010 and 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (179). MUZEA
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	103	115	120	136	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	2616,7	2834,4	3028,8	3036,8	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	465	494	462	530	<i>own^b</i>
obce ^c	213	159	231	217	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	2889,2	4685,5	9026,0	9474,4	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	877,0	813,2	1079,9	990,3	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (180). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	31	64	52	50	25	25	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	509	798	729	645	422	223	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	46	40	52	38	25	13	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	544	938	751	666	434	232	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	673,6	1021,8	997,4	1034,3	670,4	364,0	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6 (181). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2005 34	14645	8846	2217,8	Theatres and music institutions
	2010 41	18235	10838	2841,6	
	2014 33	17948	12034	3202,0	
	2015 34	18402	12074	3071,7	
Teatry	21	10717	8148	1796,3	<i>Theatres</i>
dramatyczne	17	10106	7043	1641,0	<i>dramatic</i>
lalkowe	4	611	1105	155,3	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	6	4399	1679	698,0	<i>Music theatres</i>
Filharmonie	1	1397	1434	350,8	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	4	1329	600	112,9	<i>Symphonic and chamber orchestras, choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca	2	560	213	113,6	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe	2005 4	x	428	414,3	Entertainment enterprises
	2010 2	x	394	356,1	
	2014 3	x	234	1011,0	
	2015 1	x	302	1219,6	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczące działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7 (182). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
 Stan w dniu 31 XII
**CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS
 AND COMMUNITY CENTRES**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	259	256	280	282	147	135	<i>Institutions</i>
centra kultury	37	21	16	<i>centres of culture</i>
domy kultury	68	71	70	62	49	13	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	129	127	154	128	58	70	<i>cultural centres</i>
kluby	39	31	25	28	18	10	<i>clubs</i>
światlice	23	27	31	27	1	26	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	520	572	763	803	529	274	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	21043	23671	20748	23353	18727	4626	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3076,8	3180,1	3761,4	3452,0	2906,8	545,2	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	843	971	898	788	652	136	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ..	11067	15263	14065	10752	8245	2507	<i>Course graduates (during the year) of which primary and secondary school students^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	4845	7104	8662	6202	4592	1610	
Grupy (zespoły) artystyczne	1605	1658	1373	1449	1030	419	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespółów) artystycznych	31923	28504	26965	25825	19061	6764	<i>Members of artistic groups (en- sembles) of which primary and secondary school students^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	17965	16433	16175	18580	13954	4626	
Koła (kluby/sekcje)	939	1140	2154	2789	2097	692	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji)	26888	35224	52541	60586	46555	14031	<i>Members of groups (clubs/sections) of which primary and secondary school students^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	9176	12814	23851	30980	23592	7388	

a W latach 2005—2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a In 2005—2014 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (183). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym multi- pleksy of which multi- plexes	
Kina (stan w dniu 31 XII)	64	56	62	59 ^a	10	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	62	55	61	58	9	of which urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)...	189	193	205	203	116	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	178	183	195	193	106	of which urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	43051	43274	43958	43887	25403	Seats (as of 31 XII)
w tym miasta	40903	41277	41961	41890	23406	of which urban areas
Seanse	279807	308931	316426	303754	199985	Screenings
w tym miasta.....	263800	291671	298588	286975	183206	of which urban areas
na 1 kino.....	4372	5517	5104	5148	19999	per cinema
Widzowie.....	6540383	8114081	8560318	8960162	5930085	Audience
w tym miasta.....	6191423	7684356	8153582	8523392	5493315	of which urban areas
na 1 kino.....	102193	144894	138070	151867	593009	per cinema
na 1 seans.....	23	26	27	29	30	per screening

^a W tym 10 minipleksów.
^a Of which 10 miniplexes.

TABL. 9 (184). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	605314	778247	806017	812884	TOTAL
Na 1000 ludności ^a	117	148	151	152	Per 1000 population ^a

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 23.
Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
^a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 23.
Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (185). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności ^a per 1000 population ^a				
Abonenci radiowi	1205,6	927,3	930,8	926,8	234	176	174	173	Radio subscribers
miasta	878,1	702,5	704,4	701,1	263	208	206	204	urban areas
wieś	327,5	224,8	226,3	225,7	180	119	119	118	rural areas
Abonenci telewizyjni	1160,2	893,2	891,2	886,3	225	170	167	166	Television subscribers
miasta	844,6	674,8	671,9	667,6	253	200	196	194	urban areas
wieś	315,5	218,4	219,4	218,7	173	116	115	114	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 23.
Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
^a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 23.
Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	332	405	476	486	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	287	372	432	445	of which open all year
Obiekty hotelowe	184	251	297	308	Hotels and similar facilities
hotele	120	156	212	220	hotels
motele	13	14	10	11	motels
pensjonaty	6	4	6	6	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	45	77	69	71	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	148	154	179	178	Other facilities
domy wycieczkowe.....	5	4	1	1	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	18	11	13	12	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	14	10	11	11	of which school youth hostels
kempingi	4	3	1	1	camping sites
pola biwakowe.....	5	5	4	4	tent camp sites
ośrodki wczasowe	18	12	11	12	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	23	31	21	21	training-recreational centres
domy pracy twórczej	6	6	6	5	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	9	12	10	9	complexes of tourist cottages
hostele	5	10	10	hostels
pokoje gościnne	25	28	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	40	41	agrotourism lodging
inne obiekty	60	65	37	34	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) ...	37040	43366	47921	48982	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	32471	39433	44305	45312	of which open all year
Obiekty hotelowe	24948	30198	36208	37539	Hotels and similar facilities
hotele	22805	25834	32356	33509	hotels
motele	366	571	405	417	motels
pensjonaty	170	147	248	246	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	1607	3646	3199	3367	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	12092	13168	11713	11443	Other facilities
domy wycieczkowe.....	313	295	90	90	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	1302	771	949	912	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1083	695	824	833	of which school youth hostels
kempingi	317	230	100	100	camping sites
pola biwakowe.....	700	800	600	600	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1845	1276	1149	1355	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2342	3978	2593	2558	training-recreational centres
domy pracy twórczej	273	275	285	257	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	1199	856	471	455	complexes of tourist cottages ^b
hostele	417	1282	983	hostels
pokoje gościnne	562	643	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	661	689	agrotourism lodging
inne obiekty	3801	4270	2971	2801	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	2162082	3187278	3867197	4106961	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	795325	894554	1164775	1258234	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1876469	2760639	3507106	3742193	Hotels and similar facilities
hotele	1770611	2544387	3307764	3528069	hotels
motele	20489	26659	14009	16415	motels
pensjonaty	7476	8739	7483	7781	boarding houses
inne obiekty hotelowe	77893	180854	177850	189928	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	285613	426639	360091	364768	Other facilities
domy wycieczkowe	9890	12296	1436	1638	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	51118	51954	41795	41338	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	43441	46041	36836	36517	of which school youth hostels
kempingi	2379	1150	390	773	camping sites
pola biwakowe	328	455	340	407	tent camp sites
ośrodki wczasowe	24289	20324	9993	12040	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	107664	183384	95305	98428	training-recreational centres
domy pracy twórczej	7710	8632	7073	7807	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	6861	11892	5531	5181	complexes of tourist cottages ^b
hostele	39932	128624	123541	hostels
pokoje gościnne	15624	15958	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	7340	7437	agrotourism lodging
inne obiekty	75374	96620	46640	50220	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	4280733	5572996	6579854	7069596	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	1547367	1623229	2115202	2357348	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	3434245	4453412	5642371	6153386	Hotels and similar facilities
hotele	3256425	4052321	5282035	5756756	hotels
motele	26408	36976	18380	23161	motels
pensjonaty	18950	20323	16138	26878	boarding houses
inne obiekty hotelowe	132462	343792	325818	346591	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	846488	1119584	937483	916210	Other facilities
domy wycieczkowe	45270	38217	5027	7830	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	125688	111294	85092	89422	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	106968	100581	75353	79879	of which school youth hostels
kempingi	4723	2472	728	1615	camping sites
pola biwakowe	1018	1145	1290	1326	tent camp sites
ośrodki wczasowe	115701	64445	40493	41581	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	242752	417722	205533	205316	training-recreational centres
domy pracy twórczej	28754	32836	27932	30038	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	22206	28527	16320	20596	complexes of tourist cottages ^b
hostele	60077	295185	262087	hostels
pokoje gościnne	31328	33971	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	23233	22556	agrotourism lodging
inne obiekty	260376	362849	205322	199872	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (187). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	795325	894554	1164775	1258234	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	771522	860589	1102742	1192603	Hotels and similar facilities
hotele	758164	840397	1078433	1166120	hotels
motele	2515	2127	1872	1875	motels
pensjonaty	351	124	271	252	boarding houses
inne obiekty hotelowe	10492	17941	22166	24356	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	23803	33965	62033	65631	Other facilities
domy wycieczkowe	760	318	104	172	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	8326	3500	2971	2889	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	5137	2217	2348	2185	of which school youth hostels
kempingi	1809	791	67	146	camping sites
pola biwakowe	25	9	—	—	tent camp sites
ośrodki wczasowe	318	268	44	187	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1616	677	578	839	training-recreational centres
domy pracy twórczej	285	220	198	290	creative arts centres
zespół domków turystycznych ^b	95	421	48	93	complexes of tourist cottages ^b
hostele	20979	51626	55317	hostels
pokoje gościnne	3205	2984	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	68	107	agrotourism lodging
inne obiekty	10569	6782	3124	2607	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	1547367	1623229	2115202	2357348	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	1490199	1551378	1971016	2219052	Hotels and similar facilities
hotele	1469626	1517076	1924161	2165937	hotels
motele	3660	2986	2094	2617	motels
pensjonaty	590	163	547	536	boarding houses
inne obiekty hotelowe	16323	31153	44214	49962	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	57168	71851	144186	138296	Other facilities
domy wycieczkowe	1553	1014	722	857	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	22738	8677	11497	12352	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	11724	5658	9132	9582	of which school youth hostels
kempingi	3602	1763	80	305	camping sites
pola biwakowe	25	9	—	—	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1972	1109	113	193	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5213	2306	2748	6536	training-recreational centres
domy pracy twórczej	2346	1760	1373	1714	creative arts centres
zespół domków turystycznych ^b	154	1559	117	132	complexes of tourist cottages ^b
hostele	35192	92123	100059	hostels
pokoje gościnne	5669	4361	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	110	250	agrotourism lodging
inne obiekty	19565	18462	29634	11537	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (188). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^{ab}
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	39,3	41,1	43,3	46,1	46,1	52,0	54,7	58,0	Hotels and similar facilities
hotele.....	41,5	43,5	45,6	48,3	48,1	54,7	57,5	60,8	hotels
motele.....	19,5	21,0	12,2	15,0	23,9	28,0	18,0	20,0	motels
pensjonaty	29,6	33,9	18,3	33,2	17,0	33,3	24,2	40,9	boarding houses
inne obiekty hotelowe	19,3	26,9	27,2	29,2	23,5	32,5	30,6	32,7	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	30,4	32,8	29,2	29,7	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 241. ^b W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a See general notes, item 5 on page 241. ^b In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 14 (189). PŁACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
 Stan w dniu 31 VII
 CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary Bars	Stółki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005	167	122	52	33	
2010	223	169	62	30	
2014	270	162	53	21	
2015	277	152	58	20	
Obiekty hotelowe	261	132	14	9	Hotels and similar facilities
hotele.....	215	108	10	7	hotels
motele.....	8	5	—	—	motels
pensjonaty	4	1	1	—	boarding houses
inne obiekty hotelowe	34	18	3	2	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	16	20	44	11	Other facilities
domy wycieczkowe	—	—	—	—	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	1	1	4	—	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	—	1	4	—	of which school youth hostels
kempingi	—	—	—	—	camping sites
pola biwakowe.....	—	—	—	—	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1	2	7	4	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5	9	18	3	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	3	4	—	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	2	1	1	—	complexes of tourist cottages
hostele	—	2	—	1	hostels
pokoje gościnne	1	—	—	—	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	—	—	1	—	agrotourism lodging
inne obiekty	5	2	9	3	miscellaneous facilities

Sport

Sport

TABL. 15 (190). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	350	109	86	93	Organizational entities
Członkowie	32298	19727	17812	18317	Members
Ćwiczący ^a	45498	36790	23831	18701	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	1581	1319	1408	1370	Organizational entities
Członkowie	130109	101934	109023	116052	Members
Ćwiczący	121591	95932	105664	110064	Persons practising sports
w tym w wieku do 18 lat	88173	70499	77492	80841	of which aged up to 18 years
mężczyźni	87677	67746	76197	78372	males
kobiety	33914	28186	29467	31692	females
Sekcje sportowe	3609	2970	2854	2637	Sports sections
Trenerzy	1521	1487	1787	1915	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	83	89	94	128	M (master-class)
klasy I	205	183	275	322	I class
klasy II	1233	1215	1418	1465	II class
Instruktorzy sportowi	2774	2474	2623	2767	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1831	1295	1213	971	Other persons conducting sports activities

^a Dane szacunkowe.^a Estimated data.

TABL. 16 (191). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka sportowa	10	781	636	770	29	9	Sports acrobatics
Badminton	25	844	357	510	13	33	Badminton
Boks	14	361	42	213	9	15	Boxing
Brydż sportowy	11	456	214	266	2	7	Duplicate bridge
Fitness	18	487	480	85	—	18	Sports aerobics
Gimnastyka artystyczna	15	827	809	827	19	11	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa	14	326	188	300	3	12	Artistic gymnastics

TABL. 16 (191). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Jeździectwo ^a	66	800	575	341	28	122	Equestrian sport ^a
Judo	48	4366	1053	4122	67	82	Judo
Jujitsu	11	418	93	212	3	15	Jujitsu
Karate ^a	55	4307	1229	3193	21	124	Karate ^a
Kick-boxing	20	862	198	517	8	28	Kick-boxing
Kolarstwo ^a	29	557	61	247	6	23	Cycling ^a
Koszykówka	177	6426	2546	5425	118	154	Basketball
Lekkoatletyka	197	6394	3081	5502	166	155	Athletics
Łucznictwo	11	311	131	225	5	22	Archery
Łyżwiarstwo ^a	11	761	517	685	14	48	Skating ^a
Narciarstwo alpejskie	8	802	314	565	6	98	Alpine skiing
Orientacja sportowa	9	301	122	186	3	15	Orienteering
Pięciobój nowoczesny	6	318	39	317	14	9	Modern pentathlon
Piłka nożna	606	36765	2488	28961	672	707	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	56	1307	371	958	10	24	Indoor football
Piłka ręczna	122	4428	2098	4006	81	114	Handball
Piłka siatkowa	300	10104	5195	8602	171	273	Volleyball
Pływanie	85	5407	2277	5056	141	98	Swimming
Rugby	9	462	30	255	10	14	Rugby
Sport motorowy ^a	8	403	17	34	—	14	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	47	6381	429	333	39	101	Sport shooting ^a
Szachy	33	1453	438	1013	15	42	Chess
Szermierka	9	618	259	470	30	7	Fencing
Taekwon-do ITF	10	917	281	765	9	22	Taekwon-do ITF
Taekwon-do WTF	6	568	195	520	6	16	Taekwon-do WTF
Taniec sportowy	23	2067	1740	1201	6	40	Dance sport
Taniec towarzyski	12	363	224	89	1	12	Ballroom dancing
Tenis	33	2674	1034	1493	38	60	Tennis
Tenis stołowy	192	4100	1421	3357	42	142	Table tennis
Unihokej	67	1704	701	1613	5	37	Floorball
Wioślarstwo	8	373	111	234	7	15	Rowing
Wspinaczka sportowa	4	1134	235	104	—	46	Sport climbing
Wspinaczka wysokogórska	2	565	140	25	—	12	Mountaineering
Zapasy w stylu klasycznym	10	587	88	545	21	6	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	11	375	103	342	11	17	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	22	640	230	416	14	56	Sailing ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 17 (192). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnospraw- nych osób ćwiczących Of which adapted for the disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem ^b	183	57	Stadiums total ^b
w tym piłkarskie	83	17	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	335	99	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	334	98	of which football
Boiska do gier małych ^c	179	61	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	64	24	basketball
piłki ręcznej	17	7	handball
piłki siatkowej	38	14	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	232	102	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	228	86	Tennis courts
Hale sportowe	120	88	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	133	64	Gyms ^d
Pływalnie kryte	87	66	Indoor swimming pools
Pływalnie otwarte	13	2	Outdoor swimming pools
Tory sportowe	21	7	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	45	13	Artificial ice rinks
Ścieżki rowerowe ^e w km	1108,3	.	Bicycle paths ^e in km

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. ^c Łącznie z niepełnowymiarowymi. ^d Łącznie z salami pomocniczymi. ^e Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. ^c Including non-full-size facilities. ^d Including auxiliary gym. ^e Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych, bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.
 1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:
 - 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 572),
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 371),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- **applied research** (of which industrial research), i.e. also original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.
 1. Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:
 - 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (unified text: Journal of Laws 2016 item 572),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (unified text: Journal of Laws 2016 item 371),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w pozycjach 1)—4), np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych (z wyjątkiem danych w tabl. 2) podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują:

- **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się

- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in items 1)—4), e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. **Employment in R&D includes:**

- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific and research-development units, auxiliary scientific units and other units,
 - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
 - c) researchers and academics employed in higher education institutions,
 - d) students of doctoral studies conducting R&D;
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their nominal working time on R&D.

The number of persons (excluding data in table 2) engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.

One FTE equals one person-year spent on R&D.

4. Expenditures on research and development include:

- **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;

- **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W działalności badawczej i rozwojowej, zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, wyodrębnia się sześć podstawowych dziedzin nauk: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i o zdrowiu, rolnicze, społeczne oraz humanistyczne.

6. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy (patrz ust. 1 na str. 254),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **sektor zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przed-

— **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project.

5. In research and development, according to the OECD Field of Science and Technology Classification there are six main fields of science: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.

6. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local government units), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the law (see item 1 on page 254) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities,
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad sector** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

7. **Innovation activity** comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

siębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activi-

techniczna" (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2015 r. w kraju badaniem objęto 18,8 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

ties”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment). In 2015 the survey in country covered 18,8 thous. enterprises (i.e. 18,3% of total enterprises).

3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (193). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	322	439	894	1103	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	148	169	224	244	Scientific and research-development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	41	41	37	37	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	95	70	72	70	Research institutes
Inne	12	58	115	137	Others
Pomocnicze jednostki naukowe	15	4	10	10	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	122	186	527	708	Economic entities
Szkoły wyższe	29	40	44	43	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	8	40	89	98	Other units

B. ZATRUDNIENI^a
EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>				pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>		pozostali personel <i>other supporting staff</i>
OGÓŁEM	24939	27078	32547	33949	24461	5764	3724	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	14595	13598	14020	14150	9179	2839	2132	Scientific and research-development units
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	3408	3356	3632	3875	2807	595	473	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	11021	9805	8815	8616	5111	1969	1536	Research institutes
Inne	166	437	1574	1659	1262	274	123	Others
Podmioty gospodarcze	1957	4822	9774	11054	7854	2049	1150	Economic entities
Szkoły wyższe	8170	#	8234	8177	7012	821	345	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (194). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozostałym others
		wyższym higher				z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of	doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	33744	2602	2593	9102	12325	7122
TOTAL	2010	37432	2645	3051	10362	16149	5225
	2014	42962	2922	3680	10420	20888	5052
	2015	43527	2965	3829	10322	21411	5000
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	17799	1018	861	3461	7146	5313
Scientific and research-development units	2010	17348	972	926	3706	8050	3694
	2014	17424	1007	1041	3738	8880	2758
	2015	16873	1008	1017	3627	8571	2650
W tym instytuty badawcze		10677	421	469	2027	5903	1857
Of which research institutes							
Podmioty gospodarcze	2005	2494	7	6	110	1831	540
Economic entities	2010	5839	6	5	269	4884	675
	2014	11179	12	8	316	9210	1633
	2015	11926	10	11	323	9978	1604
Szkoły wyższe	2005	13140	1569	1715	5470	3166	1224
Higher education institutions	2010	#	#	#	#	#	#
	2014	13437	1856	2577	6145	2271	588
	2015	13723	1894	2744	6123	2297	665

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (195). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015				
	ogółem grand total				nakłady expenditures			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment and tools as well as transport equipment
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM	2322,8	4248,7	6487,2	6946,1	5316,0	2894,6	1630,1	1069,5
TOTAL								
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	1608,0	2364,8	2673,0	2837,9	2116,1	1209,2	721,9	494,3
Scientific and research-development units								
Institute naukowe Polskiej Akademii Nauk <i>Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>	384,4	657,3	720,9	776,3	#	368,3	#	95,7
Institute badawcze	1201,2	1651,3	1511,1	1703,4	1213,7	693,5	489,7	321,9
<i>Research institutes</i>								
Inne	22,5	56,2	441,0	358,2	#	147,5	#	76,7
<i>Others</i>								
Podmioty gospodarcze	311,1	925,4	#	2553,2	2203,5	1255,8	349,7	226,2
Economic entities								
Szkoły wyższe	376,9	#	1084,5	1431,9	893,2	383,6	538,8	#
Higher education institutions								

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (196). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK**
(ceny bieżące)
**GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD
OF SCIENCE (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	4248,7	6487,2	6946,1	TOTAL
w dziedzinie nauk:				<i>in the field of:</i>
Przyrodniczych	1201,0	1421,5	1523,9	<i>Natural sciences</i>
Inżynierskich i technicznych	2052,9	3497,9	3772,2	<i>Engineering and technology</i>
Medycznych i nauk o zdrowiu	480,6	721,6	858,4	<i>Medical and health sciences</i>
Rolniczych	186,8	369,6	218,1	<i>Agricultural sciences</i>
Spółecznych	229,4	304,5	378,1	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych	98,0	172,1	195,4	<i>Humanities</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (197). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł		w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	4248,7	6487,2	6946,1	100,0	100,0	TOTAL
sektor:						sector:
Rządowy.....	2761,7	2901,1	3133,1	65,0	45,1	Government
Przedsiębiorstw.....	961,0	2664,5	2631,1	22,6	37,9	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego.....	49,6	72,4	76,4	1,2	1,1	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych.....	10,6	17,8	20,9	0,2	0,3	Private non-profit
Zagranica.....	465,9	831,4	1084,6	11,0	15,6	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 256.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 6 on page 256.

TABL. 6 (198). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE
OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experimental development	SPECIFICATION	
		podstawowe basic	stosowane ^b applied ^b			
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2005	1943,7	713,7	536,6	693,3	TOTAL
	2010	3459,7	1378,6	829,9	1251,2	
	2014	5048,3	1515,5	1067,0	2465,8	
	2015	5316,0	1651,0	1189,2	2475,9	
w tym:						of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		2116,1	887,5	687,0	541,7	Scientific and research-development units
Institute naukowe Polskiej Akademii Nauk.....		#	583,5	41,3	#	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Institute badawcze.....		1213,7	253,1	508,3	452,3	Research institutes
Inne.....		#	50,8	137,4	#	Others
Podmioty gospodarcze		2203,5	44,4	349,3	1809,8	Economic entities
Szkoły wyższe		893,2	653,1	131,8	108,3	Higher education institutions

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Od 2011 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

^a Internal, depreciation of fixed assets. ^b Since 2011 including expenditures on industrial research.

TABL. 7 (199). **STOPIEŃ ŻYWIENIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	76,3	78,9	78,2	74,7	TOTAL
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	78,5	80,4	81,0	78,0	Scientific and research-development units
Podmioty gospodarcze.....	73,5	63,0	55,9	51,9	Economic entities
Szkoły wyższe.....	70,4	80,5	84,0	79,9	Higher education institutions

TABL. 8 (200). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE ^a W 2015 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty — w % — wprowadzone na rynek w latach 2013—2015 Products — in % — introduced into the market during 2013—2015			
	ogółem grand total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM	5,2	2,6	2,6	2,7
TOTAL				
sektor publiczny	1,1	0,9	0,3	0,0
public sector				
sektor prywatny	6,2	3,1	3,1	3,3
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	7,1	3,5	3,6	3,8
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	3,2	1,1	2,0	0,4
Manufacture of food products				
Produkcja napojów	5,3	3,0	2,4	0,3
Manufacture of beverages				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	23,8	7,3	16,5	4,8
Manufacture of paper and paper products				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	28,4	20,0	8,3	1,4
Printing and reproduction of recorded media				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	15,5	2,1	13,4	10,1
Manufacture of chemicals and chemical products				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	9,4	5,2	4,2	2,1
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucz- nych	5,7	5,4	0,3	2,8
Manufacture of rubber and plastic products				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6,7	4,2	2,5	2,3
Manufacture of other non-metallic mineral products				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	11,4	2,7	8,7	1,2
Manufacture of metal products ^Δ				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych	7,4	2,1	5,3	5,8
Manufacture of computer, electronic and optical products				
Produkcja urządzeń elektrycznych	27,7	19,4	8,3	25,4
Manufacture of electrical equipment				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	24,5	20,9	3,6	18,1
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.				
Produkcja pojazdów samochodowych, przy- czep i naczep ^Δ	18,7	10,9	7,8	3,3
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta; dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013—2015.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices; apply to products introduced into the market during 2013—2015.

TABL. 9 (201). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW
 WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013—2015
 INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION
 DURING 2013—2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013—2015 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013—2015</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla ryнку <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	37,1	24,8	14,5	28,6
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	35,2	13,6	10,2	31,8
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	37,2	25,8	14,9	28,4
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	38,7	27,6	16,1	29,3
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	32,0	22,7	11,3	24,7
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	56,3	43,8	25,0	43,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	30,8	17,9	10,3	25,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	58,9	42,9	14,3	46,4
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	66,7	61,9	14,3	38,1
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	40,0	30,0	24,0	28,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	36,2	29,8	23,4	31,9
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	35,0	20,0	20,0	30,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	31,3	16,1	11,6	26,8
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	72,0	52,0	44,0	48,0
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	65,5	58,6	41,4	55,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	43,6	36,4	23,6	32,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przy- czep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	55,6	33,3	16,7	44,4

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (202). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures				
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup oprogramowania on the acquisition of the software	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment and tools as well as transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
		w tys. zł. in thous. zł				
OGÓŁEM 2005	3533896	286282	54248	1564613	8118	125850
TOTAL 2010	6031164	780003	159064	1988568	16889	134472
..... 2014	4006700	1075396	121231	1779247	3127	111859
..... 2015	#	825652	85828	2754286	#	#
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	3607831	639951	49800	1949448	4442	#
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych.....	1727340	42594	2911	1072101	#	16899
Manufacture of food products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	49842	#	3098	#	—	—
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	266824	49086	#	112864	319	#
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	216319	172510	893	19502	594	15798
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	115182	20382	#	#	16	—
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	35996	7706	1332	21911	188	383
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	134156	20068	1076	81935	280	3947
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	141069	46555	974	#	#	1657
Manufacture of computer, electronic and optical products						
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	313208	120115	2453	#	#	163
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	90030	36546	877	40314	#	610
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	1073264	26084	34028	#	#	—
Electricity, gas, steam and air conditioning supply						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (203). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym środki Of which funds		
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits
O G Ó Ł E M 2005	3533896	3081947	56018	381397
T O T A L 2010	6031164	4884081	620359	144700
..... 2014	4006700	3396935	269557	159072
..... 2015	#	4216575	280129	314051
W tym przetwórstwo przemysłowe	3607831	3072471	105953	303892
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych.....	1727340	1588822	5074	127603
<i>Manufacture of food products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	49842	19729	7961	14566
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	266824	204785	3166	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	216319	200906	#	—
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	115182	53293	28082	33593
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja metali	5195	3964	#	—
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	134156	35847	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	141069	117785	#	#
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	313208	301491	7120	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	90030	73298	12272	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 12 (204). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	431	701	912	983	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	285	326	507	492	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	127	158	123	142	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne.....	137	116	89	88	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (205). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	92,2	97,0	95,9	95,1	Computers ^b
Dostęp do Internetu	87,7	96,2	94,9	94,1	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	49,5	74,5	93,0	93,9	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	30,0	73,2	75,2	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	57,3	73,7	70,7	71,9	Own Website
Media społecznościowe ^d	28,5	28,9	Social media ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); w latach 2014 i 2015 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. — urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c W 2005 r. bez dostępu mobilnego wykorzystującego co najmniej technologię trzeciej generacji (3G), tzn. sieć cyfrową telefonii komórkowej o poszerzonej pojemności umożliwiającej transmisję pakietową. ^d Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2014 and 2015 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 — handheld computers (palmtops, PDAs). ^c In 2005 excluding mobile broadband connection using at least 3G technology, i.e. digital mobile network of broadened volume enabling video and package transmission. ^d Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

TABL. 14 (206). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ^b	66,0	94,1	94,0	94,5	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration ^b
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	12,6	11,7	14,9	17,5	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	28,7	20,7	25,9	42,4	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Przedsiębiorstwa wykorzystują Internet głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i odsyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Enterprises use the Internet mainly for: obtaining information, downloading and returning filled in forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1400—1800 reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług — VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju, w tym na 46 targowiskach w województwie mazowieckim.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of about 1400—1800 representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax — VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products provided by a network of interviewers collecting it on about 440 selected marketplaces throughout the country, of which 46 marketplaces in Mazowieckie voivodship.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (207). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,1	102,4	100,0	99,1	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	102,9	99,1	98,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	104,9	104,0	101,3	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	97,2	98,2	94,8	95,4	Clothing and footwear
Mieszkanie	102,7	102,2	101,1	100,4	Dwelling
Zdrowie	102,1	103,0	100,3	101,4	Health
Transport	103,7	105,2	98,3	91,7	Transport
Rekreacja i kultura	101,5	100,9	101,0	100,8	Recreation and culture
Edukacja	104,1	101,6	96,2	101,5	Education

TABL. 2 (208). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	3,06	4,73	4,24	4,03	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	1,37	1,81	2,11	2,07	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,06	3,72	3,90	3,91	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,61	1,95	2,72	2,78	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	15,79	18,86	24,47	23,82	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab śród- kowy) — za 1 kg	14,06	14,00	15,63	14,80	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,92	6,60	7,55	7,21	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,91	22,45	24,34	23,71	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa wędzona — za 1 kg	12,21	14,26	17,41	16,67	Sausage smoked — per kg
Filety z morskczuka mrożone — za 1 kg	14,11	18,18	21,01	20,85	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	12,21	13,67	14,54	14,09	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,67	9,27	12,97	12,43	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,51	2,91	3,06	2,92	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized — per l
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,80	12,23	14,67	14,80	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	16,55	17,64	21,36	18,07	Ripening cheese — per kg
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^a	1,42	1,73	1,96	1,61	Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^a
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,36	0,50	0,56	0,54	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% — za 200 g	3,16	4,31	4,83	4,24	Fresh butter, fat content about 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,78	6,01	6,50	6,18	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	5,09	6,29	5,20	5,31	Oranges — per kg
Jabłka ^b — za 1 kg	1,98	2,50	2,47	2,45	Apples ^b — per kg
Buraki ^b — za 1 kg	1,26	1,64	1,60	1,59	Beetroots ^b — per kg
Marchew ^b — za 1 kg	1,51	1,97	1,62	2,30	Carrots ^b — per kg
Ziemniaki ^b — za 1 kg	0,93	1,47	1,34	1,25	Potatoes ^b — per kg

^a W latach 2005, 2010 i 2014 — za 200 ml. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a In 2005, 2010 and 2014 — per 200 ml. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (208). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
 RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,16	2,86	2,71	2,33	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,69	6,37	6,84	6,98	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,32	3,70	3,86	3,86	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	20,09	20,13	21,60	25,46 ^c	Vodka pure 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,21	9,10	12,44	12,78	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	487,27	489,35	506,17	625,64 ^c	Men's suit fabrics of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszewie nieskórzanej — za 1 parę	154,05	165,58	197,76	202,12	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszewie nieskórzanej — za 1 parę	140,76	167,70	192,34	192,91	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	26,49	32,73	40,59	40,93	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,16	2,88	3,53	3,58	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d — za 1 kWh	0,42	0,57	0,65	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^d — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 kWh ^{de}	1,47	2,38	2,70	0,23	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh ^{de}
Węgiel kamienny — za 1 t.	480,97	744,73	823,36	809,35	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	14,36	19,01	22,75	22,92	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	2,82	2,94	3,22	3,32	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^f	1384	1330	1066	1097	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^f
Pralka automatyczna typu domowego, na 5–7 kg suchej bielizny ^g	1310	1134	1240	1264	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5–7 kg ^g
Odkurzacz typu domowego	329,77	380,46	377,81	366,10	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	158,25	176,38	199,03	208,13	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 280 g ^h	3,00	4,56	4,85	5,21	Washing powder — per 280 g ^h
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,03	4,63	5,33	4,66	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,18	2,59	3,41	3,29	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	13,55	15,15	16,44	16,14	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,87	16,18	19,26	19,71	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	57,32	74,85	82,83	83,86	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	62383	76354	143309	173083	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa 2-rzędowa, zawieszana	9837	13608	13613	14281	Tractor potato elevator digger 2-row, mounted
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	23,96	32,39	42,76	41,83	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	16,60	14,00	24,92	27,67	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	21,01	28,76	34,04	30,78	Cow's clinical examination

^c Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^d Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^e, ^h W latach 2005, 2010 i 2014: ^e — za 1 m³, ^h — za 400 g. ^f W 2005 r. — poj. ok. 320 l, w latach 2010 i 2014 — poj. ok. 300 l. ^g W latach 2005 i 2010 — na 5 kg suchej bielizny.

^c Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Year-book. ^d Including standing and variable charges. ^e, ^h In 2005, 2010 and 2014: ^e — per 1 m³, ^h — per 400 g. ^f In 2005 — capacity about 320 l, in 2010 and 2014 — capacity about 300 l. ^g In 2005 and 2010 — dry-linen capacity not exceeding 5 kg.

TABL. 3 (209). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds — per dt:
pszenicy	38,25	60,86	70,95	67,52	wheat
żyta	25,28	42,41	52,61	50,10	rye
jęczmienia	40,26	50,47	65,38	59,36	barley
owsa i mieszanek zbożowych	34,49	42,15	57,90	48,39	oats and cereal mixed
pszenżyta	31,52	47,45	61,23	54,02	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	34,21	56,90	47,16	52,98	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	45,53	66,19	51,91	56,16	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,31	11,12	12,31	11,92	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt ...	74,88	133,58	130,94	147,70	Industrial rape and turnip rape — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt	160,56	635,46	597,95	577,47	Raw tobacco — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	4,15	4,35	5,75	5,56	cattle (excluding calves)
cielęta	10,23	8,66	9,14	9,60	calves
trzoda chlewna	3,86	3,92	4,83	4,29	pigs
drób	2,93	3,21	3,73	3,64	poultry
Mleko krowie — za 1 l	0,90	1,06	1,34	1,12	Cows' milk — per l
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,21	0,19	0,23	0,24	Consumer hen eggs — per piece

TABL. 4 (210). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					Cereal grain — per dt:
pszenicy	43,84	63,54	84,71	75,44	wheat
żyta	29,36	41,09	55,90	53,67	rye
jęczmienia	43,27	55,69	80,43	70,25	barley
owsa	33,06	44,18	62,07	55,54	oats
pszenżyta	37,56	48,68	70,05	61,16	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	52,61	97,76	99,51	84,73	Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					Livestock — per head:
krowa dojna	2124	2356	2797	2831	dairy cow
jałówka 1-rocza	1262	1428	1672	1814	one-year heifer
prosię na chów	132,15	123,15	149,21	135,48	piglet
koń roboczy	3347	2265	2853	3142	farm horse
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
cielęta	6,86	8,15	9,40	9,48	calves
trzoda chlewna	3,80	3,76	5,00	4,36	pigs
Jaja kurze — za 1 szt.	0,42	0,55	0,69	0,71	Hen eggs — per piece

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej — określonej odpowiednimi progami — skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej — utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1551) — prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant — determined by the appropriate thresholds — scale, of which special branches of agricultural activities.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The **agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition — maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law, dated 5 II 2015 on payments under direct support schemes (unified text: Journal of Laws 2015 item 1551) — is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczanych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r. dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orme niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except since 2010 for the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2014 r. — z lat 2013 i 2014.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices for two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the survey year, e.g. for 2014 — the prices from 2013 and 2014, are assumed.

7. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto — jeśli nie zaznaczono inaczej — użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczystie przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie Lasy Państwowe), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
 - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),
 - c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
 - d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, plazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz polętka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

10. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 — as of 30 VI.

12. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

13. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as State Forests) supervised by the Minister of the Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
 - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),
 - c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;
- 2) **private forests** owned by:
 - a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
 - c) agricultural production cooperatives,
 - d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. — 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. — 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną, w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerebowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do za-

***Land connected with silviculture** includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

***Felling sites** are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 — 2 years) and designated for renewal in coming years.*

***Blanks** are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 — 2 years) as well as crops and greenwoods in age category I (1—20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.*

***Irregularly stocked open stands** are areas planted with trees in age category II (21—40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.*

***Tree stands in the restocking class** are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.*

***Tree stands in the class for restocking** include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.*

***Tree stands with a selection structure** are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.*

***Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands:*

- 1) *artificial renewals* are tree crops established through planting or sowing;
- 2) *natural renewals* are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

***Afforestation** consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

***Plantings** are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries*

drzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkólek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1034) — do powierzchni łądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (unified text: Journal of Laws 2016 item 1034) — since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	347,5	228,8	.	.	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	347,2	228,5	.	.	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	2135,7	1944,2	1885,5	1931,2	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	2069,8	1904,1	1852,0	1894,0	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zboż podstawowych	56,0	57,5	55,6	56,6	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	56,0	57,8	55,8	56,8	of which private farms
ziemniaków ^c	5,8	4,4	2,7	2,8	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	5,9	4,5	2,7	2,8	of which private farms
roślin przemysłowych	3,5	5,3	4,6	4,6	of industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	3,3	5,0	4,4	4,3	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	26,5	27,5	32,4	27,5	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	26,2	27,3	32,1	27,1	of which private farms
ziemniaków ^c	160	222	247	180	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	160	221	245	179	of which private farms
rzepaku i rzepiku	18,8	18,8	31,8	23,0	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	17,4	18,0	31,4	21,8	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych	52,9	57,1	58,3	56,3	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	54,1	57,5	58,8	56,7	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	58,8	51,3	46,8	45,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	58,8	51,3	46,8	45,1	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewniej (stan w czerwcu) ^{be} w %	9,8	9,3	8,0	7,4	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,7	9,0	7,6	7,0	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	212,7	275,3	391,8	425,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	1026	1426	1452	1447	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	1052	1448	1469	1468	of which private farms
na 1 krowę	3888	5216	5286	5549	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3879	5217	5281	5553	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	9,7	10,9	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	10,0	11,0	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bs} na 1 ha użytków rolnych w kg	78,7	100,2	125,4	87,3	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bs} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	77,9	99,4	124,9	86,6	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 286. ^e W latach 2005 i 2013 — stan trzody chlewniej w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15

^a See general notes, item 3 on page 272. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to the table 11 on page 286. ^e In 2005 and 2013 — pigs as of the end of July. ^f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15 farming years.

TABL. 2 (212). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa	SPECIFICATION	
		Total	indywidualne		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2010	1944180	1904096	TOTAL	
	2014	1885544	1852040		
	2015	1931190	1893959		
W dobrej kulturze rolnej		1909014	1872904	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		1259848	1234002	Sown area	
Grunty ugorowane		19362	18590	Fallow land	
Uprawy trwałe		119210	117947	Permanent crops	
w tym sady		111272	110784	of which orchards	
Ogrody przydomowe		3005	2974	Kitchen gardens	
Łąki trwałe		438907	432111	Permanent meadows	
Pastwiska trwałe		68682	67281	Permanent pastures	
Pozostałe		22176	21054	Other	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272.

TABL. 3 (213). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**

Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. in thous.	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych — w odsetkach with agricultural land area of — in percent									ogółem total	w tym użytki rolne of which agricul- tural land
		do 1,00 ha up to	1,01— —1,99	2,00— —4,99	5,00— —9,99	10,00— —14,99	15,00— —19,99	20,00— —49,99	50,00 ha i więcej and more			
2010	228,8	1,3	14,0	30,5	29,0	12,7	5,6	6,1	0,8	9,91	8,50	
2013	212,2	1,7	15,2	28,9	27,6	12,4	5,7	7,3	1,2	10,41	8,96	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 272; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 2 on page 272; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (214). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	97,5	101,2	108,8	103,7	96,7	101,3	109,1	103,4	Gross output
roślinna	86,5	90,4	110,3	99,4	86,0	90,4	110,8	99,1	crop
zwierzęca	109,3	112,4	107,4	107,5	108,3	112,8	107,5	107,3	animal
Produkcja końcowa	99,6	102,2	110,9	102,1	98,6	102,4	111,2	101,8	Final output
roślinna	85,9	91,5	114,6	94,3	85,0	91,6	115,2	93,9	crop
zwierzęca	110,3	110,5	108,1	107,8	109,3	110,8	108,3	107,6	animal
Produkcja towarowa	102,0	99,9	106,9	102,9	101,1	99,8	107,1	102,5	Market output
roślinna	91,6	92,1	105,9	95,3	90,4	92,0	106,5	94,6	crop
zwierzęca	110,4	106,5	107,7	108,6	109,7	106,4	107,6	108,4	animal

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 274.

^a See general notes, item 6 on page 274.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	46,1	45,5	49,3	45,8	Crop output
Zboża	12,6	9,0	11,5	10,8	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,5	6,8	8,5	8,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,5	1,8	2,7	3,0	of which: wheat
żyto	2,8	1,4	1,9	1,4	rye
jęczmień	0,9	0,6	0,7	0,7	barley
Ziemniaki	4,5	6,8	3,9	4,0	Potatoes
Przemysłowe	2,5	1,5	1,9	1,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,9	0,5	0,5	0,6	of which sugar beets
Warzywa	8,1	9,2	11,2	11,0	Vegetables
Owoce	11,0	9,0	12,5	9,2	Fruit
Siano łąkowe	3,1	3,3	2,3	1,9	Meadow hay
Pozostałe	4,3	6,7	6,1	7,1	Others

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 274.

^a See general notes, item 6 on page 274.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) <i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	53,9	54,5	50,7	54,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	25,4	26,3	25,0	27,2	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,3	4,7	5,5	4,7	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,0	1,2	0,6	0,4	<i>calves</i>
trzoda chlewna	12,9	9,8	6,3	6,6	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	7,7	10,2	12,4	15,3	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,7	0,2	0,3	0,1	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	20,9	20,9	18,7	20,8	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,9	5,4	5,4	4,6	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,9	1,4	1,2	1,2	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,2	0,2	0,1	0,3	<i>Others</i>
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	40,0	41,9	43,7	39,2	Crop output
Zboża	8,6	7,3	6,2	6,1	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	7,8	6,4	4,5	4,6	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,9	2,2	2,3	2,5	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,7	1,0	1,1	1,0	<i>rye</i>
jęczmień	0,7	0,6	0,3	0,2	<i>barley</i>
Ziemniaki	3,0	6,4	3,2	3,9	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	3,3	2,0	2,6	1,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	2,6	0,7	0,7	0,7	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	9,5	10,7	12,3	12,0	<i>Vegetables</i>
Owoce	13,6	11,5	15,1	10,7	<i>Fruit</i>
Pozostałe	2,1	4,1	4,3	4,7	<i>Others</i>
Produkcja zwierzęca	60,0	58,1	56,3	60,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	31,8	33,5	31,6	33,8	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,4	6,3	6,8	5,8	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,3	1,5	0,6	0,5	<i>calves</i>
trzoda chlewna	15,1	11,5	8,0	8,3	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	10,4	13,6	16,0	19,1	<i>poultry</i>
Mleko krowie	23,1	18,9	19,2	21,8	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,9	5,6	5,3	4,8	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,2	0,2	0,1	0,4	<i>Others</i>

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (216). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005 ^a	2010 ^b	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>						
OGÓŁEM	1349660	1205579	1193454	1259848	1234002	TOTAL
Zboża	1013642	922454	879616	920430	904786	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	756260	693793	663888	713530	700394	<i>basic cereals</i>
pszenica	135477	126756	169129	180387	171917	<i>wheat</i>
żyto	309713	198645	155367	141227	140248	<i>rye</i>
jęczmień	59346	58426	49774	51455	50486	<i>barley</i>
owies	100887	109896	87652	102580	101612	<i>oats</i>
pszenżyto	150837	200069	201966	237881	236131	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	228152	185184	149446	148212	147991	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozosta- łe zbożowe	4787	9339	10189	5948	5701	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	24443	34137	56093	52741	50700	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	11866	18754	13821	33557	32249	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	1461	1980	2803	7621	6887	<i>edible</i>
pastewne ^c	10405	16774	11018	25936	25362	<i>feed ^c</i>
Ziemniaki	78920	53628	32696	35662	35137	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	47535	64327	54826	57497	53026	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	22187	11756	11909	11049	10476	<i>sugar beets</i>
oleiste	24931	52196	42415	46100	42202	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik	23339	47491	39048	42763	38912	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	117858	100102	162094	157048	153780	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	1645	932	531	1072	1071	<i>root plants</i>
kukurydza na pasze	51550	61458	113498	107812	106090	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^d	79839	46314	50401	55654	55024	<i>Other crops ^d</i>

^a Łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^c Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^d Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a Including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^b Data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272. ^c Including cereal and pulse mixed for grain. ^d Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (217). ZBIORY I PŁONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006–2010 ^a	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	2672284	2618008	2962160	2594657	2524957	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe.....	1978941	1907716	2153387	1959926	1899337	basic cereals
pszenica.....	445968	439229	658634	584977	541851	wheat
żyto.....	578040	453588	413667	317510	314156	rye
jęczmień.....	181526	169930	165771	137250	133401	barley
owies.....	224824	258276	236225	232997	229643	oats
pszenżyto.....	548583	586693	679089	687193	680287	triticale
mieszanki zbożowe....	556639	498016	455573	373417	372571	cereal mixed
Ziemniaki.....	1436512	1189098	806141	641261	628952	Potatoes
Buraki cukrowe	759920	528134	745921	620810	598167	Sugar beets
Rzepak i rzepik	74970	89108	124303	98518	84700	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	2121899	2350113	2346966	1794576	1772645	Meadow hay
PŁONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	26,2	28,4	33,7	28,2	27,9	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe.....	25,7	27,5	32,4	27,5	27,1	basic cereals
pszenica.....	32,9	34,7	38,9	32,4	31,5	wheat
żyto.....	21,0	22,8	26,6	22,5	22,4	rye
jęczmień.....	26,9	29,1	33,3	26,7	26,4	barley
owies.....	21,6	23,5	27,0	22,7	22,6	oats
pszenżyto.....	29,4	29,3	33,6	28,9	28,8	triticale
mieszanki zbożowe....	24,9	26,9	30,5	25,2	25,2	cereal mixed
Ziemniaki.....	178	222	247	180	179	Potatoes
Buraki cukrowe	433	449	626	562	571	Sugar beets
Rzepak i rzepik	24,7	18,8	31,8	23,0	21,8	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	53,4	55,3	55,0	40,9	41,0	Meadow hay

^a Przeciętne roczne.
^a Annual averages.

TABL. 8 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006—2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	28443	21204	25468	25633	25283	TOTAL
Kapusta	4614	2909	4801	4558	4551	Cabbages
Kalafiory	1664	1643	1809	1771	1770	Cauliflowers
Cebula	4414	2890	3375	3273	3262	Onions
Marchew jadalna	4409	2929	3294	3236	3211	Carrots
Buraki ćwikłowe	1935	951	2061	2024	2023	Beetroots
Ogórki	3303	2092	2898	2782	2781	Cucumbers
Pomidory	1626	539	1738	1791	1770	Tomatoes
Pozostale ^d	6479	7251	5492	6198	5916	Others ^d
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
OGÓŁEM	661095	638442	719058	490667	488187	TOTAL
Kapusta	177363	156862	237590	138354	138199	Cabbages
Kalafiory	32400	37680	38347	25564	25553	Cauliflowers
Cebula	91209	85469	90673	57932	57724	Onions
Marchew jadalna	124745	120032	107597	73924	73280	Carrots
Buraki ćwikłowe	49222	37139	57272	52868	52849	Beetroots
Ogórki	51240	50121	55063	36737	36733	Cucumbers
Pomidory	29883	14643	33573	26506	26378	Tomatoes
Pozostale ^d	105034	136496	98942	78782	77472	Others ^d
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Kapusta	384	539	495	304	304	Cabbages
Kalafiory	195	229	212	144	144	Cauliflowers
Cebula	207	296	269	177	177	Onions
Marchew jadalna	283	410	327	228	228	Carrots
Buraki ćwikłowe	254	390	278	261	261	Beetroots
Ogórki	155	240	190	132	132	Cucumbers
Pomidory	184	272	193	148	149	Tomatoes
Pozostale ^d	162	188	180	127	131	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (219). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006—2010 ^b	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	94370	92593	92589	93950	93519	TOTAL
Jablonie	70885	69621	68973	75075	74959	Apples
Grusze	4192	2591	4573	4113	4109	Pears
Śliwy	4440	3409	4570	2703	2700	Plums
Wiśnie	10412	10602	10364	8579	8569	Cherries
Czereśnie	2992	3881	3331	2977	2678	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1448	2489	778	504	504	Others ^d
ZBIORY ^e w t PRODUCTION ^e in t						
OGÓŁEM	1032839	900105	1584050	1608816	1607565	TOTAL
Jabłka	917535	787761	1446006	1482361	1481200	Apples
Gruszki	20994	15294	32421	30356	30352	Pears
Śliwki	22888	20250	26635	23457	23450	Plums
Wiśnie	58535	59335	60488	56473	56399	Cherries
Czereśnie	10956	15085	16214	14479	14476	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1931	2381	2287	1689	1688	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 272. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4 on page 272. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 r. orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 10 (220). **POWIERZCHNIA I ZBIORY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006—2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
Truskawki ^d	15176	13321	18226	18164	18158	Strawberries ^d
Maliny ^e	2223	2891	3352	3155	3155	Raspberries ^e
Porzeczki	5538	8314	10459	9306	9290	Currants
Agrest	301	514	276	336	336	Gooseberries
Pozostałe ^f	1420	2859	2337	2318	2294	Others ^f
ZBIORY ^g w t PRODUCTION ^g in t						
OGÓŁEM	88930	88366	87534	83874	83686	TOTAL
Truskawki ^d	47219	38305	52434	50854	50843	Strawberries ^d
Maliny ^e	5214	6253	6170	3580	3579	Raspberries ^e
Porzeczki	24771	26158	17170	16928	16808	Currants
Agrest	1127	1617	967	1595	1595	Gooseberries
Pozostałe ^f	10598	16033	10794	10918	10861	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 272. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4 on page 272. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 r. for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item “others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others. ^g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 11 (221). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
IN HEADS

Bydło	954298	1057957	1146096	1135245	950268	1050153	1139809	1127620	Cattle
w tym krowy	560652	542415	536353	511242	558770	538935	533662	508167	of which cows
Trzoda chlewna ^b ..	2026635	1438016	1005400	973631	1995296	1386135	967008	931856	Pigs ^b
w tym lochy	199337	134096	80437	71742	193538	124327	73517	65320	of which sows
Owce	10054	9282	4878	5630	9819	8982	4810	5547	Sheep
w tym maciorki ..	5187	6711	2529	2844	5010	6524	2464	2813	of which ewes
Konie ^c	61170	47229	.	.	60357	46656	.	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	1129408	1110040	1099842 ^d	1086456 ^d	1120651	1095417	1088636 ^d	1073671 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	44,7	54,4	60,8	58,8	45,9	55,2	61,5	59,5	Cattle
w tym krowy	26,3	27,9	28,4	26,5	27,0	28,3	28,8	26,8	of which cows
Trzoda chlewna ^b ..	94,9	74,0	53,3	50,4	96,4	72,8	52,2	49,2	Pigs ^b
w tym lochy	9,3	6,9	4,3	3,7	9,4	6,5	4,0	3,4	of which sows
Owce	0,5	0,5	0,3	0,3	0,5	0,5	0,3	0,3	Sheep
w tym maciorki ..	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3	0,1	0,1	of which ewes
Konie ^c	2,9	2,4	x	x	2,9	2,5	x	x	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	52,9	57,1	58,3 ^d	56,3 ^d	54,1	57,5	58,8 ^d	56,7 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W latach 2005 i 2013 — stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.: ogółem — 31765, w tym w gospodarstwach indywidualnych — 31353.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 272; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 and 2013 — as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013: total — 31765, of which in private farms — 31353.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (222). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	17215,3	18788,2	23268,2	25015,9	23009,1	Hens in thous. heads
w tym nioski	7100,1	7401,3	9079,0	8799,9	8251,0	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	50,2	23,6	88,4	59,0	59,0	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	327,8	503,1	572,5	897,5	897,5	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	320,2	187,2	275,2	305,4	305,4	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	806	966	1234	1295	1215	Hens per 100 ha of agricul- tural land ^c in heads
w tym nioski	332	381	482	456	436	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.
^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 13 (223). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**

PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	171,7	226,2	246,9	303,6	302,0	Cattle (excluding calves)
Cielęta	200,3	232,9	97,6	35,4	35,0	Calves
Trzoda chlewna	2530,1	2038,2	1551,1	1616,4	1580,6	Pigs
Owce	4,3	2,2	4,1	3,6	3,6	Sheep
Konie	16,9	13,4	7,3	9,1	9,1	Horses

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	89,1	122,2	133,3	162,2	161,3	Cattle (excluding calves)
Cielęta	14,6	16,2	7,9	2,6	2,6	Calves
Trzoda chlewna	283,3	252,4	217,9	243,7	239,5	Pigs
Owce	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	Sheep
Konie	7,4	7,8	4,2	5,4	5,4	Horses
Drób	212,1	326,4	641,0	702,7	662,6	Poultry
Kozy i króliki	0,5	0,4	0,5	0,2	0,1	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (224). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	454,3	535,2	738,8	821,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	429,9	504,2	696,0	773,2	meat and fats
wołowe	46,6	64,3	69,0	85,3	beef
cielęce	8,8	9,7	4,7	1,6	veal
wieprzowe	221,1	196,8	170,0	190,0	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	4,1	4,1	2,3	2,9	horseflesh
drobiowe	148,4	228,5	448,7	491,9	poultry
kozy i królicze ^b	0,8	0,7	1,1	1,4	goat and rabbit ^b
podroby	24,4	31,0	42,9	47,9	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	212,7	275,3	391,8	425,2	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 15 (225). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	2190,3	2772,9	2737,8	2794,3	2779,9	in million litres
na 100 ha użytków rol- nych ^a w tys. l	102,6	142,6	145,2	144,7	146,8	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3888	5216	5286	5549	5553	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	1559,9	1608,0	1936,2	1977,4	1843,1	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	221	211	220	219	215	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

^a See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 16 (226). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach..... 2005	207561	206756	In units
2010	210991	209983	
2013	213177	212428	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha 2005	10,29	10,01	Agricultural land area per tractor in ha
2010	9,21	9,07	
2013	8,92	8,77	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272.

N o t e. Since 2010 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 17 (227). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
 W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK^a**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS
 OF PURE INGREDIENT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	168175	194729	236422	168601	163945	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	79446	113119	132723	94340	91773	nitrogenous
fosforowe	39759	39296	43633	28647	27811	phosphatic
potasowe	48970	42314	60066	45614	44361	potassic
Nawozy wapniowe ^c	116594	45884	62215	34389	33179	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	78,7	100,2	125,4	87,3	86,6	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	37,2	58,2	70,4	48,9	48,5	nitrogenous
fosforowe	18,6	20,2	23,1	14,8	14,7	phosphatic
potasowe	22,9	21,8	31,9	23,6	23,4	potassic
Nawozy wapniowe ^c	54,6	23,6	33,0	17,8	17,5	Lime fertilizers ^c

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 272. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (228). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^{a)}
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^{a)})

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	4391181,0	6053518,9	9539358,6	9497307,3	9129127,8	T O T A L
Produkty roślinne	935743,0	1611243,5	2372615,7	2459372,8	2359439,4	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	167205,6	314886,4	501401,8	469921,3	436281,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	138678,3	256022,9	353283,8	373524,2	348072,7	of which basic cereals
pszenica	114236,7	183758,6	248767,7	279393,3	259556,2	wheat
żyto	14577,0	30671,1	40253,0	27441,9	26461,9	rye
jęczmień	4023,0	15280,3	9908,0	10360,5	9919,2	barley
owies i mieszanki zbożowe	426,3	796,5	3367,7	2016,1	1853,8	oats and cereal mixed
pszenżyto	5415,3	25516,3	50987,4	54312,4	50281,6	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	163948,9	313898,3	499537,4	467345,0	434360,0	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	138068,4	255053,3	351958,4	370956,0	346159,6	of which basic cereals
pszenica	113975,5	183391,6	248356,2	278307,2	258661,7	wheat
żyto	14523,5	30618,9	40153,9	27327,1	26363,2	rye
jęczmień	3929,3	15036,1	9683,3	10043,3	9650,6	barley
owies i mieszanki zbożowe	328,4	746,5	3240,4	1808,2	1645,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	5311,7	25260,2	50524,5	53470,1	49838,3	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	447,1	506,2	137,7	132,7	132,7	Edible pulses ^b
Ziemniaki	21772,1	31326,2	27913,6	25337,1	23341,8	Potatoes
Buraki cukrowe	166096,3	55434,6	82661,3	83671,5	80975,9	Sugar beets
Rzepak i rzepik	32908,1	119024,9	115008,1	121435,8	106323,8	Rape and turnip rape
Warzywa	81501,3	218909,5	269332,0	245434,1	233035,8	Vegetables
Owoce	398107,0	655585,9	996729,5	1192352,5	1191502,9	Fruit
Produkty zwierzęce	3455438,1	4442275,4	7166742,9	7037934,5	6769688,4	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1812753,6	2314681,2	3849371,6	4225730,3	3984893,4	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	317967,4	430677,7	600097,7	814499,8	811828,9	cattle (excluding calves)
cielęta	43593,0	37512,7	43739,0	46022,9	45953,8	calves
trzoda chlewna	818704,9	821785,6	956944,6	966942,7	954868,4	pigs
owce	123,4	411,3	513,2	439,9	439,9	sheep
konie	31352,6	23353,5	25327,0	29518,7	29518,7	horses
drób	601012,2	1000940,5	2222750,0	2368306,3	2142283,7	poultry
Mleko krowie	1571428,1	1874334,2	2931739,5	2503289,7	2495704,8	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	1206,8	57622,6	96805,3	31761,5	28898,6	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
O G Ó Ł E M	2056	3114	5059	4918	4820	T O T A L
Produkty: roślinne	438	829	1258	1274	1246	Products: crop
zwierzęce	1618	2285	3801	3644	3574	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272.
^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 19 (229). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t.....	452655	554521	790446	752172	699164	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	384516	459962	531144	589920	550147	of which basic cereals
pszenica	298506	301818	350545	413595	383753	wheat
żyto	57623	72304	76503	54725	52791	rye
jęczmień	9956	30237	15045	17354	16609	barley
owies i mieszanki zbożowe	1236	1918	5758	4042	3736	oats and cereal mixed
pszenżyto	17195	53685	83293	100204	93258	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	450903	552864	788291	748636	696553	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	382955	458325	529308	586387	547539	of which basic cereals
pszenica	297943	301324	350058	412213	382616	wheat
żyto	57448	72202	76318	54543	52636	rye
jęczmień	9759	29792	14812	16920	16244	barley
owies i mieszanki zbożowe	952	1771	5597	3737	3431	oats and cereal mixed
pszenżyto	16853	53236	82523	98974	92612	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	148	150	31	24	24	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	63640	55054	59195	47825	44582	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	907093	498452	671757	701996	679353	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t.....	43934	89109	87831	82217	71936	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t.....	107311	175066	215160	158387	153065	Vegetables in t
Owoce w t	543658	693168	1438841	1143074	1142425	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	502773	628093	906864	1031217	965916	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	76557	99083	104351	146406	145963	cattle (excluding calves)
cielęta	4262	4333	4785	4794	4783	calves
trzoda chlewna	211919	209373	198078	225310	222594	pigs
owce	28	57	127	92	92	sheep
konie	4736	3690	3181	3755	3755	horses
drób.....	205271	311557	596342	650860	588729	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t.....	354402	438407	630690	713674	667835	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	1741058	1770083	2180932	2241385	2234823	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	5660	300681	417177	134541	122053	Consumer hen eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (230). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005.....	237	2921	612	12932
2010.....	1232	25026	703	21203
2014.....	2024	50486	350	9868
2015.....	1860	44827	287	8963

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (231). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010 ^b	2014	2015	GAME SPECIES
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Łosie.....	627	1411	2819	3324	<i>Moose</i>
Daniele.....	176	222	749	837	<i>Fallow deer</i>
W TYSIĄCACH SZTUK <i>IN THOUSAND HEADS</i>					
Jelenie.....	2,7	4,4	7,2	7,5	<i>Deer</i>
Sarny.....	37,0	48,4	63,8	66,2	<i>Roe deer</i>
Dziki.....	8,4	14,6	19,8	19,7	<i>Wild boars</i>
Lisy.....	19,1	19,9	20,5	20,6	<i>Foxes</i>
Zające.....	88,7	90,3	116,9	125,3	<i>Hares</i>
Bażanty.....	45,1	59,7	75,6	83,5	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy.....	71,7	67,0	48,1	49,4	<i>Partridges</i>

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego; dane szacunkowe. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year; estimated data. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (232). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
Jelenie.....	542	922	2119	2438	Deer
Daniele.....	20	27	123	149	Fallow deer
Sarny.....	5434	7029	12283	13700	Roe deer
Dziki.....	4089	11017	17021	21539	Wild boars
Lisy.....	14105	13334	14516	15721	Foxes
Zajęce.....	7999	4648	3203	3640	Hares
Bażanty.....	11627	12317	16583	16039	Pheasants
Kuropatwy.....	3772	895	1618	1938	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (233). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS^a
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	365	351	363	362	number ^b
członkowie ^c	13415	13880	14525	14766	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba.....	610	598	602	586	number
powierzchnia w tys. ha.....	3039,2	3009,2	3095,0	3010,0	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych.....	711,3	712,3	725,7	715,5	of which on forest land

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^{b, c} Dane grupowane według siedziby: ^b — koła łowieckie, ^c — zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^{b, c} Data grouped according to the seat: ^b — of hunting club, ^c — of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (234). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	798467	820663	833939	839556	TOTAL in ha
Lasy.....	787013	808772	821882	827496	Forests
Publiczne.....	454104	455370	456760	456304	Public
zalesione.....	448993	449675	449441	449197	wooded
niezalesione.....	5112	5694	7319	7106	non-wooded
własność Skarbu Państwa.....	451867	453105	454127	453646	owned by the State Treasury
zalesione.....	446809	447467	446874	446606	wooded
niezalesione.....	5058	5638	7254	7041	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych.....	415605	417303	419029	418991	managed by the State Forests
zalesione.....	412108	412948	412896	412589	wooded
niezalesione.....	3496	4355	6133	6402	non-wooded
parki narodowe.....	26842	26906	26900	26864	national parks
zalesione.....	26073	26138	26131	26515	wooded
niezalesione.....	769	769	769	349	non-wooded
własność gmin ^a	2237	2265	2342	2354	gmina ^a owned
zalesione.....	2183	2208	2279	2292	wooded
niezalesione.....	54	57	63	63	non-wooded
pozostałe.....	.	.	291	303	other
zalesione.....	.	.	288	300	wooded
niezalesione.....	.	.	3	3	non-wooded
Prywatne.....	332909	353402	365122	371192	Private
zalesione.....	326536	346584	358231	363323	wooded
niezalesione.....	6373	6818	6891	7869	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną ...	11454	11892	12057	12060	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %.....	22,1	22,7	23,1	23,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %...	22,7	23,3	23,7	23,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011—2015 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the basis of the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011—2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (235). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym — w % ogółem — powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowie- nia ^a i o budowie przeře- bowej in restock- ing class ^a with a selection structure
			w klasie wieku in age group							
			I (1—20 lat years)	II (21—40)	III (41—60)	IV (61—80)	V (81—100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM	821882	95,2	11,1	15,7	28,8	21,5	12,7	4,6	0,8	
TOTAL w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych.....	419029	98,1	11,6	12,1	22,4	25,8	18,9	6,2	1,1	
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne.....	365122	92,1	11,1	19,7	36,9	16,8	5,8	1,3	0,5	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	821882	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	605223	73,7	77,9	70,1	Coniferous trees
w tym: sosna.....	587541	71,5	74,4	69,2	of which: pine
świerk.....	9463	1,2	1,6	0,8	spruce
jodla.....	5103	0,6	1,2	—	fir
Drzewa liściaste.....	216659	26,3	22,1	29,9	Broadleaved trees
w tym: buk.....	3366	0,4	0,8	—	of which: beech
dąb.....	64221	7,8	9,1	5,8	oak
grab.....	7479	0,9	0,8	1,1	hornbeam
brzoza.....	65490	8,0	5,5	10,8	birch
olsza.....	57008	6,9	4,4	9,3	alder
osika.....	11798	1,4	0,8	2,3	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including class for restocking.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (236). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU
GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w dam ³ Gross ^a grand total timber in dam ³	W tym — w % ogółem — na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowie- nia ^c i o budowie przerębo- wej in restock- ing class ^c with a selection structure	przesto- je ^b hold- over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1—20 lat years)	II (21—40)	III (41—60)	IV (61—80)	V (81—100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL	200888	99,6	1,2	10,8	31,1	28,1	19,5	7,6	0,7	0,5
w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych..... Managed by the State Forests	110104	99,8	0,7	7,5	21,3	31,2	27,7	9,7	1,2	0,5
Lasy prywatne..... Private forests	80393	99,3	2,1	15,5	45,9	24,0	8,9	2,1	0,2	0,6

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests		lasy prywatne private forests	
		w dam ³ in dam ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	200888	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	155771	77,5	82,7	72,1	Coniferous trees
w tym: sosna.....	151786	75,6	79,5	71,5	of which: pine
świerk.....	1627	0,8	1,1	0,5	spruce
jodła.....	1462	0,7	1,3	—	fir
Drzewa liściaste.....	45118	22,5	17,3	27,9	Broadleaved trees
w tym: buk.....	505	0,3	0,5	—	of which: beech
dąb.....	12186	6,1	6,6	4,6	oak
grab.....	1484	0,7	0,6	1,0	hornbeam
brzoza.....	11511	5,7	3,9	8,2	birch
olsza.....	14967	7,5	4,2	11,1	alder
osika.....	2792	1,4	0,7	2,6	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym koleją rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including class for restocking.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (237). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym wła- sność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	228	201	156	152	152	152	—	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	3776	3150	3583	4014	3536	3521	478	Renewals and afforestations
odnowienia	2866	2434	3204	3739	3489	3483	250	renewals
sztuczne	2778	2289	2805	3003	2871	2865	132	artificial
zrębów ^b	2670	2252	2766	2919	2825	2820	94	fellings sites ^b
halizn i płazowin	108	37	39	84	46	45	38	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	88	145	399	736	618	618	118	natural
zalesienia ^c	910	716	379	275	48	38	227	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	452	337	377	343	287	287	56	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	18557	16661	19562	19436	18124	18115	1312	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw	13444	13313	15626	15257	13945	13937	1312	crops
młodników	4560	3178	3839	4164	4164	4164	—	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^f	428	159	60	14	14	14	—	introduction of undergrowth ^f
Melioracje	2944	3055	4293	4293	4293	4293	—	Drainage

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (238). POZYSKANIE DREWNA ^a
REMOVALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
OGÓŁEM w dam³ ...	1857,2	1932,9	2336,9	2429,6	2242,5	2240,4	187,1	TOTAL in dam³
Grubizna	1795,4	1867,6	2242,9	2337,3	2150,2	2148,1	187,1	Timber
Grubizna iglasta.....	1331,7	1443,2	1721,4	1775,3	1636,6	1635,4	138,7	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	568,6	636,5	768,0	778,4	706,7	706,3	71,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemys- łowego.....	644,0	672,5	791,4	832,5	792,8	792,1	39,7	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	463,7	424,4	521,4	562,0	513,5	512,7	48,5	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	132,0	104,3	116,1	120,6	101,5	101,4	19,1	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemys- łowego.....	239,2	226,3	256,4	280,7	267,9	267,3	12,8	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiaro- we.....	61,8	65,3	94,0	92,3	92,3	92,3	.	Slash
Do przerobu przemysło- wego.....	5,7	3,5	4,3	3,2	3,2	3,2	.	Slash for industrial uses
Opalowe.....	56,0	61,9	89,7	89,1	89,1	89,1	.	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³.....	228,1	230,9	272,9	282,5	471,2	473,5	50,4	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień, patrz tabl. 29.

U w a g a. W latach 2005, 2010 i 2014 nie pozyskano karpiny; w 2015 r. pozyskano 24 m³ karpiny iglastej opalowej.

^a Excluding logging (large timber) from plantings, see table 29.

Note. In 2005, 2010 and 2014 the stump wood wasn't gained; in 2015 24 m³ of coniferous stump wood combustible were gained.

TABL. 29 (239). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	54189	28860	33362	34692	15351	Plantings in units of: trees
krzewów	142532	61296	328354	132183	11348	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	72535	132947	143977	152720	119487	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	5849	52880	35519	36464	32393	coniferous
w tym drewno wielkowymiario- we ogólnego przeznaczenia	3136	28889	19330	20306	17816	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	66686	80067	108458	116256	87094	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiario- we ogólnego przeznaczenia	21052	29711	36314	39602	30483	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (240). POŻARY W LASACH^a
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary	3540	1058	1169	3559	Number of fires
w tym: podpalenia	2105	506	457	1830	of which: arsons
nieostrożność dorosłych....	1055	283	259	703	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	1679,50	281,31	450,38	1531,48	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	965,51	112,98	227,43	863,59	of which: arsons
nieostrożność dorosłych....	477,05	64,96	74,85	258,18	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,47	0,27	0,39	0,43	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL (stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowaną z Listą PRODCOM i rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature (applied in surveys on production of industry products) which is harmonised with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL positions.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;

- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 22.

Jako **cenę stałą** w 2015 r. przyjęto cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym (tj. na rzecz obcych zleciodawców) przez podmioty budowlane.

- 3) *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 22.*

*As **constant prices** in 2015 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Construction". Economic entities are referred to hereafter as construction entities.

2. Data according to NACE Rev. 2 divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. *The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).*

5. *Information regarding buildings completed (by all investors):*

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

6. *Data regarding average paid employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Przemysł Industry

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		2014 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł			w odset- kach in percent		
	ceny bieżące		current prices			
OGÓŁEM	126249,0	185470,3	236641,5	228329,0	100,0	101,3
TOTAL						
sektor publiczny	23279,7	36308,4	44172,4	40160,2	17,6	x
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	102969,3	149161,9	192469,1	188168,8	82,4	x
<i>private sector</i>						
Górnictwo i wydobywanie	215,9	1060,8	1339,3	1014,6	0,4	83,0
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe	96647,2	144448,0	183790,5	179595,0	78,7	104,0
<i>Manufacturing</i>						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	24105,3	32451,3	39832,2	39629,3	17,4	102,7
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	4612,4	5166,9	5575,5	5808,7	2,5	108,2
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	218,7	309,1	343,3	249,1	0,1	72,4
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	972,9	870,4	1135,1	1122,5	0,5	102,2
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	327,2	348,9	458,7	404,6	0,2	87,9
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..	546,7	803,6	1015,6	1064,1	0,5	104,4
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	4002,5	4009,7	6112,2	6547,8	2,9	101,8
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1528,5	1908,6	3428,5	3186,3	1,4	92,3
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	8001,1	12359,3	14615,4	15557,7	6,8	115,7
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2228,8	2701,2	2962,9	3310,8	1,5	109,6
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4171,5	6148,9	8574,0	9313,4	4,1	103,8
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		2014 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odset- kach in percent	
	ceny bieżące current prices					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2957,1	6353,7	6490,6	6659,7	2,9	102,0
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	1175,0	1909,0	4546,3	4452,5	2,0	100,2
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3658,4	5354,7	8362,7	7658,1	3,4	91,2
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i op- tycznych	6736,4	9151,2	8186,5	8150,2	3,6	98,1
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	3978,2	7909,9	9830,2	10805,3	4,7	113,0
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4794,8	5542,4	7388,8	7628,6	3,3	96,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2384,7	1954,9	3118,0	3417,7	1,5	112,1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	441,7	446,2	873,8	1700,3	0,7	185,5
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	1303,9	984,6	2084,2	2189,5	1,0	107,0
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	436,8	879,1	830,6	941,6	0,4	117,5
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	1248,8	3505,0	4827,5	5211,1	2,3	103,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	27663,9	36055,3	46723,9	42929,8	18,8	91,6
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1722,0	3906,2	4787,8	4789,6	2,1	99,4
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	63,3	307,5	448,7	431,6	0,2	94,6
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	711,8	2168,8	2563,0	2530,5	1,1	97,6
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	126249,0	185470,3	236641,5	228329,0	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	10961,7	13364,5	18755,8	18748,4	49 persons and less
50—249	25419,7	27595,3	38018,8	37255,8	50—249
250—499	15574,8	18922,1	25676,8	26290,6	250—499
500—999	17628,0	23885,7	21968,4	23626,8	500—999
1000 osób i więcej	56664,8	101702,7	132221,7	122407,4	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	44,4	66,1	64,2	66,6	31,0	cattle and calves
trzody chlewnej	173,3	217,0	206,8	208,4	17,1	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	173,1	271,9	502,8	538,7	22,6	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c (w tym kielbasy) w tys. t ...	142,2	154,6	145,5	149,0	19,2	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	3627,6	3480,7	4132,0	3515,5	37,2	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	4207,5	5605,8	6050,9	6917,8	22,2	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	32,9	19,5	14,8	17,1	9,0	Butter and dairy spreads in thous. t
Sery i twarogi w tys. t	168,2	202,8	247,2	268,8	32,3	Cheese and curd in thous. t

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, z dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing.

TABL. 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Mąka pszenna w tys. t	162,3	406,8	401,2	416,8	18,1	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t	26,2	47,8	58,7	70,5	28,8	Rye flour in thous. t
Makaron w tys. t	32,5	45,3	21,2	24,7	13,6	Pasta in thous. t
Piwo otrzymywane ze słodu ^f w tys. hl	342,7	10150,9	9710,2	#	#	Beer from malt ^f in thous. hl
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.:						Clothes and garments in thous. units:
garnitury i komplety męskie lub chłopięce	966	349	37	34	2,3	men's or boys' suits and ensembles
płaszczki damskie lub dziewczęce, różnego typu wiatrówki i podobne artykuły	279	211	183	#	#	women's or girls' overcoats, various types of wind-cheaters and other similar articles
kostiumy i komplety damskie lub dziewczęce	237	254	162	131	22,2	women's or girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce...	482	288	264	171	12,8	women's or girls' jackets
sukienki, spódnice i spódnico- spodnie damskie lub dziewczęce.....	366	480	413	382	7,7	women's or girls' dresses, skirts and culottes
Bielizna osobista w tys. szt.:						Clothing in thous. units:
bluzki, koszule i bluzki damskie lub dziewczęce z dzianin	861	987	806	702	8,1	women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses, knitted or crocheted
bluzki, bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce z tkanin	209	388	235	492	16,2	women's or girls' textile blouses and shirt-blouses
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	2054	935	672	519	12,9	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^g w tys. par	1948	1467	1533	1244	10,0	Footwear with leather uppers ^g in thous. pairs
Tarcica w dam ³	90,9	166,2	181,2	176,8	3,7	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	71,0	153,8	163,5	156,2	3,6	of which coniferous sawnwood
Cegła w mln ceg	78,5	114,6	128,6	138,0	27,3	Bricks in mln bricks

^a Notka patrz na str. 305. ^f O objętościowej mocy alkoholu powyżej 0,5%. ^g Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwem ze spodem z drewna.

^a See footnote on page 305. ^f Of an alcoholic strength more than 0,5%. ^g Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4 (244). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
OGÓŁEM TOTAL	300447	327469	352925	353032
sektor publiczny <i>public sector</i>	47674	51035	55661	51633
sektor prywatny <i>private sector</i>	252773	276434	297264	301399
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	1056	1921	2907	2295
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	261337	274261	289415	293050
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	68606	74704	77846	79583
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	10724	9024	7094	7043
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	1786	1606	1723	1658
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	14928	10926	9571	8645
Produkcja skór i wyrobów skórzaných ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	3833	2631	2639	2481
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	4547	4676	4250	4478
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	8426	10141	9377	9563
Poliografia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	6663	7318	10265	9768
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	17599	18452	19779	19711
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	7659	8106	7606	8016
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	15838	17512	17968	18315

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	11697	14249	13738	13727
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2301	3159	5939	6199
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	15896	19816	21972	22333
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	13298	10946	10454	9900
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	9146	12945	14846	15289
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	14353	13635	13514	13688
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	8291	7415	6413	6457
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2726	2354	2322	2371
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	6331	5210	7454	8117
Pozostała produkcja wyrobów..... <i>Other manufacturing</i>	3377	3830	3571	3649
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	6484	9740	14931	15895
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	24201	32939	41702	39213
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	13853	18348	18901	18473
w tym: <i>of which:</i>				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	1770	3101	3231	3258
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	5838	8890	10242	10005

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł		in zł	
OGÓŁEM TOTAL	2857,69	3867,06	4560,95	4669,99
sektor publiczny..... public sector	3270,83	4594,33	5511,08	5652,82
sektor prywatny..... private sector	2779,77	3732,79	4383,04	4501,62
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	3059,37	5134,89	5602,81	5821,13
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2753,10	3709,69	4319,38	4428,76
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	2590,32	3339,54	3932,63	3964,25
Produkcja napojów..... Manufacture of beverages	3600,91	4757,41	5370,96	5626,86
Produkcja wyrobów tekstylnych..... Manufacture of textiles	1294,35	2103,77	2448,86	2520,49
Produkcja odzieży..... Manufacture of wearing apparel	1371,71	1919,20	2341,19	2479,76
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	1291,24	1761,28	1985,88	1998,54
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	1500,32	2202,65	2203,96	2331,27
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... Manufacture of paper and paper products	3440,13	3946,43	4797,91	4915,81
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... Printing and reproduction of recorded media	3252,59	4167,76	4630,82	4663,17
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	3091,99	4484,30	4975,24	5022,89
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	4151,95	5656,77	6431,66	6660,37
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... Manufacture of rubber and plastic products	2255,57	3112,49	3563,84	3620,01

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł		in zł	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2445,22	3643,29	3934,61	4186,52
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2596,58	3138,08	3950,91	4038,71
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	2284,05	3059,84	3630,45	3642,33
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	3386,80	4551,53	4997,33	5567,64
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	3207,90	4314,71	5278,40	5251,28
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	3221,29	4454,74	5223,17	5432,12
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2459,26	3265,91	4292,49	4486,66
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2161,26	3169,36	3534,86	3846,71
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	1739,92	2415,27	2929,10	2915,97
Pozostała produkcja wyrobów..... <i>Other manufacturing</i>	2191,01	3452,27	4091,40	4316,46
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	3342,16	4259,98	5331,31	5477,32
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4041,35	5194,54	6396,94	6617,90
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2747,50	3703,72	4048,84	4219,22
w tym: of which:				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	2346,81	3381,19	4063,32	4162,21
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2375,77	3464,00	3715,10	3810,38

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (246). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	18854,1	41349,4	40252,3	34711,1	100,0	TOTAL
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	10734,3	21130,7	22265,0	19795,3	57,0	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	6664,0	12811,6	7528,7	5995,2	17,3	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2003,9	4300,5	10239,2	9035,2	26,0	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne ..	2066,4	4018,6	4497,1	4765,0	13,7	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	10734,3	7837,4	2896,9	TOTAL
	2010	21130,7	13677,8	7452,9	
	2014	22265,0	18052,6	4212,4	
	2015	19795,3	16513,5	3281,8	
Budynki		9180,3	7511,3	1669,0	Buildings
Budynki mieszkalne		2250,1	1724,8	525,4	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		147,6	101,5	46,1	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszaniach i wielomieszaniowe		1936,4	1560,3	376,1	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		166,1	63,0	103,2	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	6930,2	5786,5	1143,7	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania tury- stycznego	127,1	110,3	16,7	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	1496,6	1216,1	280,6	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	1308,7	1080,6	228,0	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	400,1	308,7	91,5	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	1933,3	1657,5	275,8	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fi- zycznej	1233,8	1048,7	185,1	<i>public entertainment, education, hospi- tal or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	430,5	364,5	66,0	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	10615,0	9002,2	1612,8	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	7262,1	6399,1	863,0	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	4847,4	4271,6	575,8	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrz- nych lub podwieszanych	1259,3	1166,1	93,1	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	144,9	130,7	14,2	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	657,0	484,5	172,5	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	353,5	346,2	7,3	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1942,0	1521,2	420,7	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	961,4	765,0	196,5	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie ka- blowe rozdzielcze	980,5	756,2	224,3	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	1192,2	922,7	269,6	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	218,7	159,2	59,4	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (248). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**^a
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki ^b	12781	14258	13835	14556	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	10083	11616	10828	11416	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	5906	5288	4754	5201	urban areas
wieś	6875	8970	9081	9355	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	11581	12269	12117	12389	Of which private buildings ^d
miasta	4942	4091	3595	3768	urban areas
wieś	6639	8178	8522	8621	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c ...	9306	10193	9779	9984	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	1963	1692	2096	2148	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	613	622	978	1063	of which farm buildings
Kubatura^e w dam³	22975,7	26490,8	31107,3	30406,4	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	13660,3	14314,8	15012,3	14168,5	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	13824,9	15779,3	17122,1	17265,4	urban areas
wieś	9150,7	10711,5	13985,1	13141,0	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	10626,1	11786,0	14552,4	13094,9	Of which private buildings ^d
miasta	4747,0	4266,6	4343,0	4129,7	urban areas
wieś	5879,1	7519,4	10209,3	8965,2	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c ...	7464,1	7883,0	7769,7	8018,8	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	3058,4	3706,8	6671,4	4952,8	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	1097,7	1413,5	3895,1	3038,6	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 302. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 302. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	10400	12004	11075	11681	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	10083	11616	10828	11416	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	9461	10850	10000	10284	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	5	11	9	12	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2381	2254	2760	2875	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	48	31	49	35	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	76	86	97	97	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	544	404	429	419	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1	4	15	17	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	511	595	594	621	Garage buildings
Budynki przemysłowe	111	100	103	115	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	274	241	251	322	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	15	22	37	26	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	36	24	66	40	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	19	21	23	28	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	22	45	36	21	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	625	655	1037	1097	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	5	12	17	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA^d w dam³ CUBIC VOLUME^d in dam³					
Budynki mieszkalne	13795,6	14552,4	15175,9	14335,5	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	13660,3	14314,8	15012,3	14168,5	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	7321,9	8111,6	7543,6	7730,9	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	32,6	89,0	70,3	67,7	Residences for communities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 302. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 302. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^d in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne	9180,1	11938,5	15931,4	16070,9	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	79,8	163,0	650,8	150,8	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	692,8	992,5	1726,6	1286,0	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	1871,7	3020,3	2209,3	2270,7	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	36,4	67,2	477,5	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	131,0	174,1	145,3	334,0	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1033,0	1546,6	1767,9	2148,5	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	3401,1	2937,5	2960,3	4004,0	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	88,4	272,0	195,4	256,9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	404,4	244,5	1138,6	683,8	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	59,8	246,2	207,5	623,2	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	175,0	558,2	286,5	307,5	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	1186,9	1631,2	4520,1	3382,7	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	15,6	77,2	46,0	129,7	Buildings used as places of worship and for religious activities

a, d Notki patrz na str. 314.

a, d See footnotes on page 314.

TABL. 10 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
W BUDOWNICTWIE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
IN CONSTRUCTION^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	82925	91306	83114	81814	Average paid employment
sektor publiczny	17459	2836	2874	2926	public sector
sektor prywatny	65466	88470	80240	78888	private sector
Budowa budynków ^Δ	39042	47090	34328	32314	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	17011	19725	24740	25349	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	26872	24491	24046	24151	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2771,83	4489,95	4889,51	5158,12	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2472,17	4196,10	4551,64	4758,13	public sector
sektor prywatny	2851,74	4499,37	4901,61	5172,96	private sector
Budowa budynków ^Δ	3081,56	5023,10	5050,47	5234,39	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2645,80	4101,94	5480,17	5943,53	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2401,60	3774,92	4052,01	4231,70	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMINIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 460) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network public roads are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2015 item 460), into following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads of military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** w latach 2002—2008 prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; do 26 XI 2015 r. — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Do 2010 r. dane nie obejmują pojazdów posiadających pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od liczby kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska — gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej podziemnej** dotyczą metra w Warszawie, którego eksploatację rozpoczęto w kwietniu 1995 r.

3. Information on **registered vehicles and tractors** in 2002—2008 has been presented according to the evidence maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; until 26 XI 2015 — the Ministry of Interior. Until 2010 data does not include vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the reference year.

4. A **bus line** is a permanent road connection between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses regularly running between these locations according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport — gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Information regarding **urban underground transport** concerns the metro in Warsaw, which was opened in April 1995.

8. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płaconego.

9. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Informacje w zakresie usług telekomunikacyjnych dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transmisji głosu, obrazu, faksów i danych.

8. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.

9. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Information in scope of telecommunication services concerns operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunication services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. **Telephone main line** includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (251). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM^b	1777	1683	1677	1702	TOTAL^b
Normalnotorowe.....	1710	1683	1677	1702	Standard gauge
w tym zelektryfikowane.....	1396	1412	1390	1402	of which electrified
jednotorowe.....	694	667	714*	688	single track
dwu- i więcej torowe.....	1016	1016	963	1014	double and more tracks
Wąskotorowe.....	67	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej.....	5,0	4,7	4,7	4,8	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are administrators of railway infrastructure.

^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (252). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
				w km in km		
OGÓŁEM	29567	33700	35935	36506	34634	TOTAL
miejskie.....	6056	6576	7006	7169	6917	urban
zamiejskie.....	23511	27123	28929	29337	27717	non-urban
Krajowe.....	2364	2361	2416	2423	2423	National
miejskie.....	480	471	448	452	452	urban
zamiejskie.....	1885	1890	1968	1971	1971	non-urban
Wojewódzkie.....	2970	2985	2992	3000	2999	Regional
miejskie.....	507	523	530	535	535	urban
zamiejskie.....	2463	2462	2462	2465	2464	non-urban
Powiatowe.....	13143	13590	13818	13872	13615	District
miejskie.....	1420	1339	1371	1405	1393	urban
zamiejskie.....	11723	12251	12447	12467	12222	non-urban
Gminne.....	11089	14764	16709	17210	15596	Communal
miejskie.....	3650	4243	4657	4777	4537	urban
zamiejskie.....	7440	10521	12052	12434	11060	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (253). POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE

Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2630702	3541034	4073485^b	4236478^b	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1903977	2619414	3042527	3170356	Passenger cars
Autobusy	11514	14410	15985	16673	Buses
Samochody ciężarowe ^c i ciągniki siodłowe	454330	547585	600711	615445	Lorries ^c and road tractors
Ciągniki balastowe i rolnicze	163642	215108	237695	243385	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	83442	122946	149311	161743	Motorcycles

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a Excluding trolleybuses. ^b Including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. ^c Including vans.

TABL. 4 (254). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a

Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2782	2540	2390	2348	National: number
długość w km	141301	140568	132715	143882	length in km
dalekobieżne: liczba	133	129	118	134	long distance: number
długość w km	35476	44331	42188	56908	length in km
regionalne: liczba	457	431	376	361	regional: number
długość w km	38450	34734	31553	30436	length in km
podmiejskie: liczba	2152	1976	1864	1810	suburban: number
długość w km	66757	61425	58576	56062	length in km
miejskie: liczba	40	4	32	43	urban: number
długość w km	618	78	398	476	length in km
Międzynarodowe: liczba	111	16	19	26	International: number
długość w km	233625	19797	18136	23144	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (255). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a

HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	8366,1	24389,9	26848,2	28372,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	196,4	198,8	166,4	203,9	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	96369,8	62171,1	58728,1	59782,8	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	42,8	48,4	82,0	80,2	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	7358,2	10513,8	18170,4	19137,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1227,5	1053,9	1070,4	919,9	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	650,5	324,4	1140,8	1733,6	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2088,5	1249,8	981,6	1389,8	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (256). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna — linie w km	5550	8162	6348	6657	Transport network — lines in km
autobusowe	5080	7775	5930	6250	bus
tramwajowe	453	364	395	378	tram
metro.....	17	23	23	29 ^b	metro
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach.....	2081	2735	2452	2577	buses: in units
liczba miejsc w tys.....	274,6	315,1	290,3	306,4	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach.....	859	869	761	760	trams: in units
liczba miejsc w tys.....	109,2	114,1	112,7	117,3	number of seats in thous.
metro: wagony	168	240	444	450	metro: wagons
liczba miejsc w tys.....	31,9	62,4	115,8	117,4	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^c (w ciągu roku) w mln:					Transport of passengers ^c (during the year) in mln:
komunikacja naziemna.....	882	1117	909	930	ground transport
komunikacja podziemna — metro	93	140	148	171 ^b	underground transport — metro

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z drugą linią metra uruchomioną w Warszawie w marcu 2015 r. ^c Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Including second line of the metro opened in Warsaw in March 2015. ^c Estimated data.

TABL. 7 (257). **RUCH PASAŻERÓW**^a **W PORTACH LOTNICZYCH**^b
PASSENGER TRAFFIC^a **AT AIRPORTS**^b

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pasażerowie przybyli ^c z portów Passenger arrivals ^c from airports		Pasażerowie odprawieni ^d do portów Passenger departures ^d to airports	
		krajowych domestic	zagranicznych foreign	krajowych domestic	zagranicznych foreign
		w tys.		in thous.	
OGÓŁEM	2005	424,9	3089,1	429,8	3128,1
TOTAL	2010	455,2	3865,9	464,2	3904,4
	2014	690,4	5440,8	685,1	5424,1
	2015	773,8	6143,9	752,5	6139,9
Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie Warsaw Fryderyk Chopin Airport		598,2	5020,4	580,1	5018,9
Port Lotniczy Warszawa-Modlin		175,6	1123,1	172,4	1120,6
Port Lotniczy Radom		0,0	0,3	0,0	0,3
Radom Airport					

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b W latach 2005 i 2010 dane dotyczą wyłącznie Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina w Warszawie, w 2014 r. — również Portu Lotniczego Warszawa-Modlin. ^c, ^d Pasażerowie, dla których dany port jest: ^c — portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^d — portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data do not include children below the age of 2. ^b In 2005 and 2010 data concern only Warsaw Fryderyk Chopin Airport, in 2014 — also Warsaw Modlin Airport. ^c, ^d Passengers for whom given airport is a place: ^c — the final destination of journey begun at a domestic or foreign airport, ^d — the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (258). PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM IM. FRYDERYKA CHOPINA W WARSZAWIE
 FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT WARSAW FRYDERYK CHOPIN AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów:					Freight arrivals from airports:
krajowych	3366	3234	1720	992	domestic
w tym poczta	7	3086	.	.	of which by post
zagranicznych	27446	28928	29306	38330	foreign
Ładunki odprawione do portów:					Freight departures to airports:
krajowych	1337	3502	1856	1084	domestic
w tym poczta	2	3076	.	.	of which by post
zagranicznych	19563	21451	26706	31949	foreign

^a W lotach komunikacyjnych.

^a In transport flights.

TABL. 9 (259). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
 ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	6452	5190	4385	4006	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	24,5	14,7	10,8	9,5	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	8870	6994	5729	5234	Road traffic casualties
Śmiertelne	885	655	518	487	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,2	12,5	9,7	9,1	per 100 thous. population
Ranni	7985	6339	5211	4747	Injured
na 100 tys. ludności	155,0	120,6	97,9	88,9	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; patrz notka ^b do tabl. 3 na str. 320.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; see footnote ^b to the table 3 on page 320.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (260). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW
 POJAZDÓW
 ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	4385	4006	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	3670	3427	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	970	904	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	916	878	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	213	189	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	598	594	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	157	194	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	442	344	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	271	203	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	273	235	Other ^b

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

TABL. 10 (260). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	3670	3427	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	2829	2671	Passenger cars
Motocykle	95	83	Motorcycles
Rowery	233	182	Bicycles
Motorowery	80	66	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	267	251	Lorries
Inne pojazdy ^c	166	174	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	435	363	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	244	216	Drivers
samochodami osobowymi	183	157	of passenger cars
motocyklami	7	6	of motorcycles
rowerami	24	19	of bicycles
motorowerami	17	18	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	8	10	of lorries
innymi pojazdami	5	6	of other vehicles
Pieszcy	87	63	Pedestrians

^a Zarejestrowane przez Policję. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 11 (261). ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1878,3	1652,0	1033,0	907,5	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	1294,5	1072,3	668,6	600,7	of which private subscribers ^b
miasta	1592,0	1435,3	889,8	773,7	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	1045,3	894,0	553,6	492,4	of which private subscribers ^b
wieś	286,3	216,7	143,2	133,8	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	249,2	178,3	115,0	108,3	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	1658,1	1337,2	840,5	738,0	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	1386,9	1133,9	707,5	614,3	urban areas
wieś	271,2	203,3	133,0	123,8	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoin- kasujące	11458	6060	1985	853	Public pay telephones
miasta	9048	4104	1578	578	urban areas
wieś	2410	1956	407	275	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych),
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter — unless otherwise indicated — concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets, i.e. in: shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and mobile sales outlets, pharmaceutical outlets),
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeds, plant protection products, mineral and chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane o sklepach i stacjach paliw dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzanego w latach 2004—2007 na 5%, a od 2008 r. na 4% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetailicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest powtarzana w kolejnych sezonach.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade and catering activity including information about shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons. Data regarding shops and petrol stations for entities employing up to 9 persons have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted in 2004—2007 on a 5%, and since 2008 on a 4% sample of these entities.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (262). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł.....	123774,3	185504,2	216373,4	207623,4	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	61334,8	95367,2	109585,2	107243,4	in million zlotys
w %	49,6	51,4	50,6	51,7	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł.....	24033	35290	40637	38875	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (263). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	92974,6	148738,9	173019,6	165273,1	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	64,4	66,1	64,1	70,1	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	15,9	15,4	13,0	12,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,3	3,1	2,2	2,0	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	45,2	47,6	48,9	56,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	35,6	33,9	35,9	29,9	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (264). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	158012,7	228596,5	296152,1	301986,1	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	10,5	11,7	10,4	11,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	4,7	3,0	2,5	4,1	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	84,8	85,3	87,1	84,9	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (265). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	54274	49281	51286	50104	Shops
Domy towarowe.....	20	12	11	12	Department stores
Domy handlowe.....	89	57	41	37	Trade stores
Supermarkety.....	278	502	742	799	Supermarkets
Hipermarkety.....	60	72	78	78	Hypermarkets
Sklepy powszechne.....	863	778	736	784	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane.....	2200	3743	4578	4935	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	50764	44117	45100	43459	Other shops ^b
Stacje paliw	1459	1592	1282	1369	Petrol stations

^a Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a According to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (266). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII).....	3251	3992	4889	5206	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje.....	635	913	1159	1151	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł.....	2678397	4470169	5479224	6247511	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna.....	2248883	3759818	4813543	5342400	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	281948	362168	411491	523750	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (267). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba.....	5759	4752	4617	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	3912,8	5538,8	4434,7	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba.....	622	792	747	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	298,8	946,1	615,1	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba.....	697	589	573	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	1941,6	1961,3	1648,7	storage area in thous. m ²
Silosy i zbiorniki:				Silos and reservoirs:
liczba.....	3205	1394	1532	number
pojemność w dam ³	1628,5	2657,0	3692,4	capacity in dam ³

^a Hurtu i rozdzielnice detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (268). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba.....	310	311	318	316	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej.....	283	266	298	298	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	3385,0	3105,3	3076,3	3061,9	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa.....	2014,7	2005,5	1890,6	1877,6	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej.....	18691	16366	18125	17614	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie.....	12648	8234	8804	8096	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	253	872	619	642	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	44741,3	36204,2	37343,0	36569,3	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne)** obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. **The financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. **Revenues from total activity (sums received and due)** include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieristwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągnię-

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an

tego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznaných ulg. Obejmuje on:

- część bieżąca, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaznik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaznik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze)

economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- *the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

9. *The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.*

10. *The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:*

- 1) **cost level indicator** *as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** *as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,*
 - **net** *as the relation of the net financial result to revenues from total activity;*
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** *as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,*
 - **second degree** *as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,*
 - **third degree** *as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.*

11. Current assets *include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.*

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

12. Share equity (funds) *is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed*

rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniezione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

(unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital — in state owned enterprises,*
- *participation fund — in cooperatives,*
- *owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (269). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności..	568932,5	861183,9	1018237,1	1016707,4	Revenues from total activity
sektor publiczny.....	98275,9	124163,0	142963,5	133136,7	public sector
sektor prywatny	470656,6	737020,9	875273,6	883570,8	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	302882,4	446696,0	528971,9	545262,8	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	239106,8	373615,4	444029,2	434481,8	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe.....	12999,1	20236,4	26542,7	16326,8	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	539165,4	813574,7	976837,7	974288,1	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny.....	94418,9	113230,1	125982,7	122679,0	public sector
sektor prywatny	444746,5	700344,5	850855,0	851609,1	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	309645,7	463837,8	556251,7	569945,5	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	201735,4	315712,4	372919,9	359598,2	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe.....	14034,8	15305,8	31081,2	22519,9	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej.....	29767,1	47609,3	41399,4	42419,4	Financial result on economic activity
sektor publiczny	3856,9	10932,9	16980,9	10457,7	Public sector
sektor prywatny	25910,1	36676,4	24418,6	31961,7	Private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	207,7	11,0	213,1	43,1	Result on extraordinary events
sektor publiczny	128,6	0,7	-6,1	8,5	public sector
sektor prywatny	79,1	10,3	219,2	34,6	private sector
Zyski nadzwyczajne.....	248,3	49,2	275,6	78,5	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne.....	40,6	38,2	62,5	35,4	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto.....	29974,7	47620,2	41612,5	42462,5	Gross financial result
sektor publiczny	3985,5	10933,5	16974,8	10466,2	public sector
sektor prywatny	25989,2	36686,7	24637,8	31996,3	private sector
Zysk brutto	36374,8	55318,6	57637,8	57586,5	Gross profit
Strata brutto	6400,0	7698,4	16025,3	15124,0	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto.....	6821,3	7757,8^a	8490,6	8304,5	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	1572,9	1409,6	3569,8	2664,7	public sector
sektor prywatny	5248,4	6348,1	4920,8	5639,8	private sector
W tym podatek dochodowy	6250,6	7757,8	6296,3	6797,8	Of which income tax
Wynik finansowy netto.....	23153,5	39862,4	33121,9	34158,0	Net financial result
sektor publiczny	2412,6	9523,9	13405,0	7801,5	public sector
sektor prywatny	20740,9	30338,6	19716,9	26356,5	private sector
Zysk netto	29559,5	47291,5	48651,3	48576,1	Net profit
Strata netto	6406,1	7429,1	15529,4	14418,1	Net loss

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.
^a Include only income tax.

TABL. 2 (270). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	2005	568932,5	539165,4	29974,7	6821,3	23153,5
	2010	861183,9	813574,7	47620,2	7757,8 ^a	39862,4
	2014	1018237,1	976837,7	41612,5	8490,6	33121,9
	2015	1016707,4	974288,1	42462,5	8304,5	34158,0
w tym: of which:						
Przemysł <i>Industry</i>		341434,4	325986,5	15462,7	2155,8	13306,9
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		1323,9	2539,2	-1215,3	-64,6	-1150,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		244179,5	233849,4	10344,9	1557,0	8787,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		90360,5	84699,2	5661,3	557,9	5103,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		5570,5	4898,7	671,8	105,5	566,3
Budownictwo <i>Construction</i>		53187,7	51162,4	2054,9	528,2	1526,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		345522,2	337792,7	7717,7	1560,3	6157,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		66874,1	63956,5	2917,6	557,7	2359,9
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i> ^Δ		6567,2	6137,9	429,4	95,1	334,3
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		77049,9	72137,8	4913,7	542,3	4371,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		20443,9	17348,6	3095,3	422,7	2672,6
Obsługa rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i> ^Δ		11626,3	10533,5	1099,5	176,1	923,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		41434,5	40002,6	1431,9	409,0	1022,9
Administrowanie i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>		20606,5	19956,8	649,6	182,4	467,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		6276,7	6272,5	4,7	35,5	-30,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		8919,6	8688,8	230,8	64,5	166,3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		3094,6	2964,0	130,7	28,1	102,6

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 3 (271). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2005	7577	77,5	21,1	1,4	76,2	21,7	2,1
TOTAL 2010	9558	77,7	22,3	0,1	77,2	22,7	0,1
..... 2014	10297	79,1	20,8	0,2	78,4	21,3	0,3
2015	9972	80,8	19,1	0,1	79,9	19,9	0,2
sektor publiczny.....	415	74,9	25,1	—	74,5	25,5	—
<i>public sector</i>							
sektor prywatny.....	9557	81,0	18,9	0,1	80,1	19,6	0,3
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł.....	2027	83,9	16,1	0,0	83,1	16,8	0,1
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie.....	21	61,9	38,1	—	61,9	38,1	—
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe.....	1795	84,1	15,8	0,1	83,3	16,6	0,1
<i>manufacturing</i>							
wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	68	79,4	20,6	—	80,9	19,1	—
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	143	86,0	14,0	—	84,6	15,4	—
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo.....	820	83,8	16,2	—	83,5	16,3	0,1
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3163	81,8	18,1	0,2	81,0	18,8	0,2
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa.....	563	84,4	15,5	0,2	83,8	16,0	0,2
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	231	70,1	29,9	—	68,0	31,2	0,9
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja.....	627	78,0	22,0	—	77,0	22,8	0,2
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	255	76,1	23,9	—	74,1	25,5	0,4
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	401	81,5	18,2	0,2	79,6	19,0	1,5
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	956	77,9	21,8	0,3	77,2	22,5	0,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	469	77,4	22,4	0,2	75,7	23,9	0,4
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	201	71,6	28,4	—	71,6	28,4	—
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	40	57,5	42,5	—	55,0	45,0	—
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa.....	61	70,5	29,5	—	67,2	32,8	—
<i>Other service activities</i>							

TABL. 4 (272). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
OGÓŁEM 2005	94,8	5,3	4,1	39,3	108,8	141,8
TOTAL 2010	94,5	5,5	4,6	52,4	116,8	151,0
..... 2014	95,9	4,1	3,3	53,8	121,2	155,0
..... 2015	95,8	4,2	3,4	50,4	118,0	151,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	92,1	7,9	5,9	141,6	219,7	248,3
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	96,4	3,6	3,0	39,5	105,9	140,2
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł <i>Industry</i>	95,5	4,5	3,9	47,7	114,6	161,5
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	191,8	-91,8	-86,9	38,3	62,5	75,7
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	95,8	4,2	3,6	33,3	100,3	153,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	93,7	6,3	5,6	94,4	163,5	192,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	87,9	12,1	10,2	81,6	149,9	173,0
Budownictwo <i>Construction</i>	96,2	3,9	2,9	65,3	117,0	161,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	97,8	2,2	1,8	31,5	95,6	144,8
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	95,6	4,4	3,5	76,7	146,6	157,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	93,5	6,5	5,1	62,9	100,9	112,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	93,6	6,4	5,7	38,1	93,8	107,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	84,9	15,1	13,1	66,5	148,3	152,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	90,6	9,5	7,9	85,3	134,6	192,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	96,5	3,5	2,5	67,5	143,8	163,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	96,8	3,2	2,3	28,8	87,3	100,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	99,9	0,1	-0,5	48,2	108,8	123,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	97,4	2,6	1,9	162,6	189,3	201,2
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	95,8	4,2	3,3	75,9	161,8	182,5

TABL. 5 (273). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	196721,5	39332,1	9853,0	4568,3
2	TOTAL	2010	327387,6	63181,2	13931,4	8496,8
3	2014	382193,2	73040,9	16409,3	9233,3
4	2015	397816,8	77363,1	17637,3	9945,3
5	sektor publiczny		69330,8	6752,8	3468,5	1086,5
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		328486,0	70610,3	14168,8	8858,9
	<i>private sector</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
7	Przemysł		106616,6	29169,2	14573,2	3136,2
	<i>Industry</i>					
8	górnictwo i wydobywanie		708,8	106,6	24,7	18,9
	<i>mining and quarrying</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		75846,7	24847,6	11348,4	3033,3
	<i>manufacturing</i>					
10	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		28152,6	4089,8	3139,4	82,6
	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
11	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		1908,6	125,1	60,7	1,4
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
12	Budownictwo		31910,6	5677,2	608,5	3582,2
	<i>Construction</i>					
13	Handel; naprawa pojazdów samochodowych		102035,9	33574,1	712,2	263,9
	<i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ					
14	Transport i gospodarka magazynowa		25774,9	1207,2	781,7	3,4
	<i>Transportation and storage</i>					
15	Zakwaterowanie i gastronomia		1595,8	107,6	45,0	11,2
	<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
16	Informacja i komunikacja		28857,2	2006,4	372,1	250,7
	<i>Information and communication</i>					
17	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		48635,7	768,9	1,5	1,8
	<i>Financial and insurance activities</i>					
18	Obsługa rynku nieruchomości		9568,3	2498,7	40,9	1643,3
	<i>Real estate activities</i>					
19	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		20788,7	1305,3	183,9	959,1
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
20	Administrowanie i działalność wspierająca		6382,8	480,6	125,7	57,9
	<i>Administrative and support service activities</i>					
21	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1517,0	83,3	63,3	0,3
	<i>Human health and social work activities</i>					
22	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1173,1	41,0	31,4	1,0
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
23	Pozostała działalność usługowa		952,9	83,2	36,1	9,6
	<i>Other service activities</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
<i>in mln zł</i>						
4707,1	19386,7	96461,3	76820,4	54528,0	6400,2	1
8882,9	30665,8	139503,2	114227,1	113726,6	10976,7	2
9892,0	35219,0	166173,4	135648,8	132696,2	10282,7	3
9402,1	37829,8	177228,8	139908,0	132165,1	11059,8	4
371,2	932,4	21800,5	15037,6	39550,4	1227,0	5
9030,9	36897,4	155428,3	124870,3	92614,7	9832,8	6
7405,2	3114,4	44128,3	35656,4	31497,9	1821,2	7
30,9	27,7	226,1	201,1	359,0	17,0	8
7243,6	2645,3	33031,1	27387,4	16422,5	1545,4	9
119,8	411,0	10117,3	7534,4	13816,5	129,0	10
11,0	30,4	753,8	533,4	899,8	129,8	11
622,7	664,0	10225,8	8201,9	12923,5	3084,1	12
405,2	31498,1	45130,9	37284,2	22228,9	1102,0	13
0,3	389,5	11409,8	7804,7	12543,1	614,8	14
3,5	36,5	540,4	325,2	894,7	53,2	15
481,5	887,0	15025,5	12358,1	10289,5	1535,8	16
0,2	231,5	26017,4	17574,7	21139,2	710,2	17
243,4	562,0	2452,9	2011,7	4243,7	373,0	18
32,4	84,1	9703,9	7292,0	8589,3	1190,1	19
3,2	236,0	3724,8	3073,3	1837,1	340,2	20
0,0	18,3	747,9	668,3	594,4	91,3	21
0,2	8,0	155,6	58,6	948,2	28,3	22
2,1	29,9	448,5	349,7	396,3	25,0	23

TABL. 6 (274). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	261462,2	152310,0	78470,1	-28882,8	23125,3
TOTAL	2010	411644,0	225768,3	125739,2	-11420,0	39621,5
	2014	495348,0	267962,0	182703,9	-33156,7	34038,9
	2015	514101,1	275383,8	182130,6	-21632,2	33375,8
sektor publiczny.....		202151,2	151885,5	44509,3	-6991,4	7801,5
public sector						
sektor prywatny		311949,9	123498,2	137621,3	-14640,8	25574,3
private sector						
w tym: of which:						
Przemysł		200750,9	93068,2	80475,2	1372,2	13090,0
Industry						
górnictwo i wydobywanie		2366,2	808,3	1856,5	-1074,7	-1150,7
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe.....		86391,7	29403,4	39951,6	-432,2	8570,9
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ		103401,4	56897,2	36573,1	3053,2	5103,4
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ		8591,6	5959,3	2094,0	-174,1	566,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo.....		15477,5	5521,6	8437,8	-2392,2	1521,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ		63075,9	28036,9	27197,7	-5979,4	6135,8
Trade; repair of motor vehicles Δ						
Transport i gospodarka magazynowa.....		43711,8	34979,6	9192,2	-6976,1	2351,6
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia Δ		5853,8	3183,9	1534,6	-260,8	333,4
Accommodation and catering Δ						
Informacja i komunikacja		50953,4	15166,3	22315,1	538,2	4013,0
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		37104,1	25768,5	6218,3	-297,2	2585,4
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości Δ		32268,4	22535,2	8072,3	-963,1	878,8
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		34373,5	23119,6	13688,4	-5096,8	994,8
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca Δ		5610,5	2368,9	2214,1	-80,5	451,7
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		2166,9	1593,7	1127,8	-733,0	-38,0
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1043,3	373,5	876,1	-579,8	164,8
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		1230,3	844,4	258,6	-50,5	107,1
Other service activities						

TABL. 7 (275). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	110768,6	29169,3	5647,3	5070,0	44327,8
TOTAL 2010	178451,7	65519,5	8739,8	6917,3	57527,3
..... 2014	212464,7	68185,4	18071,9	8301,7	60878,4
..... 2015	219340,3	70675,6	23461,6	7858,6	59079,9
sektor publiczny public sector	112995,2	69738,9	22974,5	131,3	0,0
sektor prywatny..... private sector	106345,1	936,6	487,1	7727,3	59079,8
w tym: of which:					
Przemysł Industry	90295,0	27119,0	12598,8	3230,5	19572,6
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	806,7	0,0	0,1	61,7	328,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	26673,3	396,2	980,7	3062,7	14036,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	56895,6	26722,8	11607,7	64,9	4877,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5919,3	—	10,2	41,1	330,5
Budownictwo Construction	4776,5	73,0	572,6	731,0	2437,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	26221,4	1606,2	438,3	1989,0	16652,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	33654,1	22074,6	5102,8	241,0	1235,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3124,9	544,3	204,6	548,5	894,7
Informacja i komunikacja Information and communication	15130,3	315,7	1006,4	226,4	8466,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	15132,6	8468,9	3416,0	24,0	1621,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	6298,2	95,5	13,2	217,6	2445,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	20054,5	10200,8	14,0	385,3	3698,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2290,1	—	1,5	73,0	1186,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	1531,3	—	0,1	70,3	713,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	373,5	131,7	1,7	30,1	47,7
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	201,9	—	86,2	32,4	19,3

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (276). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu do- staw i usług from deliveries and services
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2005	219670,9	79067,4	46956,5	140603,5	31761,9	69868,3
TOTAL						
	2010	117457,3	80542,0	218848,5	48115,9	105947,2
	2014	179238,7	120386,4	248525,7	66264,0	112043,7
	2015	182989,9	127766,3	264218,0	66898,1	114119,6
sektor publiczny.....	71230,0	42482,2	19553,0	28747,8	2800,1	6807,0
public sector						
sektor prywatny.....	375977,9	140507,7	108213,3	235470,2	64098,0	107312,6
private sector						
w tym: of which:						
Przemysł.....	111797,5	45505,9	31325,4	66291,6	12841,6	31073,3
Industry						
górnictwo i wydobywanie.....	1876,6	935,5	892,8	941,1	451,3	222,5
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe.....	71602,5	22055,8	17174,0	49546,7	10006,8	24804,1
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ.....	35269,1	20583,4	11856,1	14685,7	2083,7	5729,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ.....	3049,3	1931,2	1402,5	1118,1	299,8	317,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo.....	26342,4	6480,2	4368,9	19862,1	2318,2	9936,0
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ.....	85239,8	14593,4	10037,7	70646,4	12438,7	45042,7
Trade; repair of motor vehicles Δ						
Transport i gospodarka magazynowa.....	45052,3	28383,8	13222,0	16668,5	1613,2	5703,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia Δ.....	4439,5	3002,4	2454,8	1437,1	641,1	430,8
Accommodation and catering Δ						
Informacja i komunikacja.....	58360,1	31296,7	19525,9	27063,4	5237,7	9916,3
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	62927,1	31086,2	27560,2	31840,9	24674,3	2001,9
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości Δ.....	12837,9	7318,1	5778,3	5519,9	1893,2	1143,5
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20112,2	7054,2	6351,9	13058,1	1740,5	5380,4
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca Δ.....	10332,8	3929,5	3411,8	6403,3	2915,4	1809,4
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	4341,2	3087,3	2764,8	1253,9	246,3	611,3
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1309,8	709,9	591,5	599,9	114,6	158,2
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa.....	701,3	172,8	58,2	528,4	58,6	318,9
Other service activities						

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), a w latach 2010, 2014 i 2015 — ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1515, 1445 i 1392, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 513, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 was provided by the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and in 2010, 2014 and 2015 — the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (unified text: Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government, dated 5 VI 1998, the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (unified text: Journal of Laws 2015 items 1515, 1445 and 1392, with later amendments) as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (unified text: Journal of Laws 2015 item 513, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of the budgets of local government units as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure. The above note concerns also local government budgetary establishment.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie dochodów i wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/ wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. — 205 i 625 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (unified text: Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on revenue and expenditure by divisions cover all the paragraphs of revenue/expenditure realized in that division.

5. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
 - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
 - d) funds for additional financing of own tasks from other sources;
- 2) grants:
 - a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) provided under programmes financed with the European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 — 205 and 625 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),
 - c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
 - d) other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,

— wydatki na obsługę długu publicznego, w tym wypłaty z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

— *expenditure on public debt servicing, of which payments related to granting endorsements and guarantees.*

7. *Since 2010 in the sector of public finance are functioning **local government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible product grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

8. *Information concerning budgets of local government units is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.*

TABL. 1 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	2005	17292664,6	5394154,5	8722355,1	1584065,4	1592089,6
	2010	26225971,5	8719001,2	12405737,3	2648303,9	2452929,2
	2014	32207988,4	10545323,0	16243079,2	2951337,5	2468248,8
	2015	33644241,2	11152669,3	16780226,1	2942665,5	2768680,4
Dochody własne Own revenue		21129443,9	5826105,5	12405794,6	1107889,8	1789654,0
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		10331940,2	2575674,8	5414332,9	693960,0	1647972,5
od osób prawnych corporate income tax		2144227,2	107263,3	631232,2	22305,7	1383426,1
od osób fizycznych personal income tax		8187712,9	2468411,5	4783100,6	671654,3	264546,5
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		2899561,1	1390826,6	1508734,5	x	x
Podatek rolny Agricultural tax		152497,9	150311,1	2186,8	x	x
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		191068,1	142548,3	48519,7	x	x
Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej Receipts from lump sum taxation		16781,5	7279,2	9502,2	x	x
Podatek od spadków i darowizn Tax on inheritances and donations		71381,1	19448,8	51932,3	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		480104,0	131524,9	348579,1	x	x
Oplata skarbowa Stamp duty		113284,5	21486,9	91797,6	x	x
Oplata targowa Market place fee		30570,5	23392,0	7178,4	x	x
Dochody z majątku Revenue from property		1722607,7	305783,3	1344848,6	33942,6	38033,2
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character		824123,0	131907,8	664935,5	14155,2	13124,6

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
Wpływy z usług	1655540,1	223466,5	1279584,4	148653,0	3836,3
<i>Revenue from services</i>					
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	102166,0	73708,1	25322,2	2561,9	573,8
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>					
Dotacje	5820333,6	2167444,2	2106734,9	678735,6	867418,9
Grants					
Dotacje celowe	3564498,7	1544983,9	1248057,4	566013,8	205443,6
<i>Targeted grants</i>					
z budżetu państwa	3081455,0	1475139,0	968502,4	455426,0	182387,6
<i>from the state budget</i>					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	2153367,7	1050332,9	628895,1	304924,1	169215,6
<i>for government administration tasks</i>					
własne	916160,4	420018,3	333069,8	149900,3	13172,0
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	11926,9	4787,9	6537,5	601,6	—
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	156649,1	32024,9	66473,7	44067,5	14083,0
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local government units</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	248387,5	23260,7	211351,3	5889,2	7886,3
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednost- kami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	78007,1	14559,2	1730,1	60631,2	1086,6
<i>for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	2249090,3	622370,6	858677,5	111233,9	656808,3
<i>Grants from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Dotacje z paragrafów 205 i 625 ^b	6744,6	89,7	—	1487,9	5167,0
<i>Grants from paragraphs 205 and 625^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	6694463,7	3159119,6	2267696,5	1156040,1	111607,5
General subvention from the state budget					
W tym część oświatowa	5521932,8	2411316,1	2114410,7	903524,1	92681,9
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (278). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2015 R.

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	33644241,2	11152669,3	16780226,1	2942665,5	2768680,4
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	511250,0	398808,3	144,2	3253,8	109043,7
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	6552,3	290,9	9,4	26,5	6225,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	46150,9	45675,9	6,5	445,6	22,8
Transport i łączność..... Transport and communication	2639384,0	150373,0	2219241,0	173543,0	96227,0
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	2812092,7	322999,0	2390612,8	60395,4	38085,4
Działalność usługowa..... Service activity	95570,1	16167,9	24081,2	54198,9	1122,2
Administracja publiczna..... Public administration	252384,6	107253,6	69193,2	37525,4	38412,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... Public safety and fire care	318802,2	19657,2	161772,9	137372,1	—
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej..... Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality	15191814,1	4588901,0	8166131,8	784086,7	1652694,6
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	7582103,2	3236700,7	2389909,7	1158822,1	796670,7
Oświata i wychowanie..... Education	571119,3	323557,3	196492,5	47179,1	3890,4
Ochrona zdrowia..... Health care	192456,0	955,2	55682,7	129835,8	5982,3
Pomoc społeczna..... Social assistance	1883106,1	1078912,3	529476,3	267270,1	7447,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... Other tasks in sphere of social policy	122600,7	22771,3	40099,4	53041,6	6688,4
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	57827,7	29392,0	21039,1	6674,6	721,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	1086668,2	628296,8	443930,4	11830,2	2610,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	59760,6	44490,4	9465,6	4458,4	1346,2
Kultura fizyczna..... Physical education	97365,4	64657,2	28443,6	4264,6	—

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

U w a g a. Prezentowane dane obejmują wszystkie paragrafy dochodowe zrealizowane w danym dziale.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

N o t e. The presented data cover all the paragraphs of revenue realized in that division.

TABL. 3 (279). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	17664893,2	5515297,2	8871384,2	1580863,3	1697348,5
TOTAL	2010	28959461,0	9321045,7	14346774,9	2783080,3	2508560,2
	2014	32056401,6	10596957,8	16002497,1	2950125,9	2506820,8
	2015	31900288,2	10937972,5	15442103,8	2926849,9	2593362,0
Wydatki bieżące		26666153,3	8919248,6	13663406,8	2458136,8	1625361,0
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje.....		2585177,1	691690,0	1147595,3	189028,9	556862,9
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych.....		67521,7	33528,9	33363,5	629,3	—
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych.....		1962339,6	1248783,8	614856,7	92969,9	5729,2
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych.....		20406673,1	6774044,7	10864798,1	2040945,4	726884,8
Current expenditure of budgetary units						
w tym: of which:						
wynagrodzenia.....		9185142,2	3574069,6	4072955,1	1250596,9	287520,7
wages and salaries						
w tym osobowe.....		8349537,6	3224524,7	3733613,4	1128587,0	262812,5
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		1684825,6	691117,0	731988,9	209810,7	51908,9
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług.....		7714157,7	2058914,7	5031664,0	377265,8	246313,2
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego.....		437423,7	90075,1	270078,0	20883,3	56387,2
Public debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń.....		10516,1	1451,5	1980,9	1597,3	5486,5
of which payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		5234134,9	2018723,8	1778697,0	468713,1	968001,0
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		5094765,3	1999465,0	1715235,9	468476,4	911588,0
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (280). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2015 R.

EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	31900288,2	10937972,5	15442103,8	2926849,9	2593362,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	576496,9	417777,5	200,3	2829,2	155689,8
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	77643,4	3001,5	306,3	4132,9	70202,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	57959,7	37260,2	20663,6	—	35,9
Transport i łączność..... Transport and communication	6363768,5	942834,9	3979625,5	456633,9	984674,3
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	2102864,5	316247,3	1739275,5	24037,8	23304,0
Działalność usługowa..... Service activity	208172,8	35833,2	87319,6	35687,6	49332,4
Administracja publiczna..... Public administration	2871545,6	1178162,1	1089725,7	366483,5	237174,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... Public safety and fire care	615104,4	148474,9	326274,0	140355,6	—
Obsługa długu publicznego..... Public debt servicing	437449,4	89886,7	270275,0	20900,5	56387,2
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	1224098,3	76622,4	754045,1	110218,9	283211,9
Oświata i wychowanie..... Education	8917961,5	4274185,4	3690349,2	834707,1	118719,9
Ochrona zdrowia..... Health care	856314,3	61814,8	309670,1	153619,3	331210,1
Pomoc społeczna..... Social assistance	2922159,3	1426424,1	1075654,5	401248,4	18832,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... Other tasks in sphere of social policy	378447,0	43715,3	171134,5	121592,1	42005,2
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	832971,4	130453,9	477496,2	203944,0	21077,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	1721654,2	1062169,0	650497,4	5652,6	3335,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	1070444,4	363528,2	506512,4	19469,6	180934,2
Kultura fizyczna..... Physical education	458457,9	249869,5	192168,4	12117,7	4302,3

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

U w a g a. Prezentowane dane obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

N o t e. The presented data cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

TABL. 5 (281). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
Przychody 2014	588093,8	310497,7	256654,3	2916,6	18025,3
Revenue 2015	607595,0	313642,7	269691,4	4106,8	20154,1
w tym: of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątko- wych i usług 2014	424657,9	208715,9	193115,2	2883,3	19943,5
Revenue from sale of products, asset components and services					
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b Grants from local government units budgets ^b	71222,7	37251,9	33341,5	629,3	—
Koszty 2014	583629,4	303732,3	258932,8	2943,3	18021,0
Costs 2015	598513,3	309900,3	264612,1	4082,7	19918,2
w tym: of which:					
Materiały i usługi 2014	222824,9	116329,7	97077,4	1754,6	7663,1
Materials and services					
Podatek dochodowy od osób prawnych 2014	3645,5	2068,6	1358,2	—	218,7
Corporate income tax					
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego 2014	5165,7	3624,1	1535,7	5,9	—
Surplus payments to local government units budgets					

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including grants from the state budget as well as payments from the European funds budget.

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. **Nakłady inwestycyjne** są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw in-

General notes

Investments

1. **Investment outlays** are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays — unless otherwise indicated — are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture)

- dywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabywania lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r.

employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include:

- the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529),
- right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act, dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national

zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz.U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

4. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale, od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

4. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places, since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (282). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	43333,3	54926,0	58041,4
TOTAL			
sektor publiczny	14392,2	17277,5	20861,9
public sector			
sektor prywatny	28941,1	37648,5	37179,4
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	603,4	888,1	821,8
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	9783,5	12884,4	15681,8
Industry			
górnictwo i wydobywanie	75,5	552,1	153,8
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	4802,7	6383,6	7128,6
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2205,3	4202,1	6531,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2700,1	1746,6	1867,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	1423,2	3566,8	2314,2
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3791,8	4158,6	4304,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	5911,0	8593,1	10289,6
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	403,0	742,3	531,0
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	5556,2	3873,8	4407,9
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2153,3	2875,7	2224,5
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5929,2	7935,8	6670,2
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1090,8	2195,6	1570,4
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1231,1	2352,5	3259,8
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1226,4	1379,4	1600,5
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	1100,9	1277,1	1807,9
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1628,6	1038,5	1653,7
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1319,3	948,5	774,8
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	181,5	215,7	128,8
Other service activities			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (283). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
O G Ó Ł E M	28261,9	33494,3	38428,2
T O T A L			
sektor publiczny	7538,9	10730,4	13259,9
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	20723,0	22763,9	25168,3
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	62,1	85,6	136,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	8842,8	11167,2	12513,8
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	60,5	255,1	115,6
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe.....	4545,1	5995,3	6781,7
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2141,9	3723,3	4386,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2095,4	1193,5	1230,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo.....	1046,8	1078,6	1735,9
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3242,9	3619,1	3502,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa.....	3178,8	5981,0	7319,5
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	257,0	436,3	403,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	5393,8	3686,8	4006,3
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1850,3	2570,2	2161,7
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	722,7	755,1	631,6
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	698,6	876,8	1197,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1158,6	2097,7	3027,7
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,9	0,4	1,1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	77,3	44,0	57,7
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1442,0	763,3	1315,1
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	238,8	272,9	360,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	48,6	59,3	58,4
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji i inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (284). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	37584,8	16691,3	15050,5	5515,7
TOTAL	2014	50449,3	20798,1	20257,1	8828,2
	2015	56386,0	22365,0	22767,5	10554,6
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		115,6	70,7	36,4	5,5
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		19996,4	7568,2	11426,5	482,2
Industry					
górnictwo i wydobywanie		129,4	98,2	24,6	6,6
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		8975,2	2316,2	6243,8	331,9
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		9592,7	4294,4	4823,5	41,4
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1299,1	859,4	334,6	102,4
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		1691,7	1176,8	325,9	154,2
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4753,7	1404,7	2097,8	1240,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		14798,8	8463,0	1440,2	4813,7
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		595,3	400,7	186,0	7,8
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		5040,3	896,0	4016,0	115,0
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2382,4	403,6	1125,4	852,6
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		784,4	709,1	63,7	11,4
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1527,4	443,8	908,8	174,4
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3043,5	71,6	397,3	2544,5
Administrative and support service activities					
Edukacja		57,8	28,4	23,7	5,6
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1213,9	511,4	560,9	138,6
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		329,6	199,6	125,1	4,7
Arts, entertainment and recreation					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (285). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	550436,3	681031,1	715544,9
TOTAL			
sektor publiczny	204905,1	275863,6	292821,3
public sector			
sektor prywatny	345531,2	405167,5	422723,6
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	17258,0	19917,3	20134,3
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	120507,2	154766,3	157623,6
Industry			
górnictwo i wydobywanie	532,3	1927,9	1790,9
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe.....	62016,1	77784,2	78422,1
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	42379,3	51549,3	51808,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	15579,6	23504,8	25602,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo.....	12892,9	12784,3	13489,4
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	41587,1	51283,6	54058,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	98497,8	140183,6	154533,7
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5415,8	6932,7	6619,0
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	57331,8	51157,7	51200,1
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21927,8	24296,7	22597,5
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98591,8	118672,2	121842,7
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15267,5	18643,9	21067,4
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8736,7	10243,1	13496,3
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19789,4	25378,4	27353,1
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	14190,3	18737,9	20930,5
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9717,3	13331,4	15079,2
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5883,4	11129,4	11807,6
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	2841,3	3572,8	3712,2
Other service activities			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (286). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	355165,2	413884,2	431907,7
TOTAL			
sektor publiczny	117480,5	151008,4	159814,7
public sector			
sektor prywatny	237684,7	262875,8	272093,0
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	834,1	1482,4	1408,3
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	110117,4	140204,6	141607,8
Industry			
górnictwo i wydobywanie	423,8	1593,7	1443,0
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	58833,8	73474,3	73997,5
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	41006,0	49225,4	48640,8
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9853,8	15911,2	17526,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	9270,4	6843,3	6710,2
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	35213,1	42759,8	45150,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	57038,4	77411,4	88580,5
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4379,0	5382,6	5137,4
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	55660,7	48487,8	48334,8
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20406,4	22198,1	20375,8
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	30020,9	29848,2	28555,6
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12184,4	13677,3	15653,7
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7850,1	9004,9	12167,0
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9,4	4,9	3,9
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	1279,6	1397,8	1390,5
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7544,8	9925,7	11230,1
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2681,5	4376,1	4616,5
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	675,1	879,3	984,8
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts (the ESA 2010)”, introduced by Regulation No. 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum pay-

gielkowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne placonymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne placone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów i majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe;
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy

ments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books;
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are

został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora;

- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2013 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym „Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radio-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010–2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto — Rachunki regionalne w 2014 r.”.

subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions which meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector;

- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010—2013 were changed in relation to those published in the previous edition of the Yearbook as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.*

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: “Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010—2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product — Regional Accounts in 2014”.*

TABL. 1 (287). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł	in mln zł		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM	313641	366343	381551	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	276148	325274	338437	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych..... non-financial corporations	151458	177826	184568	54,8	54,7	54,5
instytucji rządowych i samorządowych	35649	38642	40436	12,9	11,9	11,9
general government						
gospodarstw domowych..... households	63854	78887	80308	23,1	24,3	23,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	7351	9942	8935	2,7	3,1	2,6
Przemysł	44834	56508	61028	16,2	17,4	18,0
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	33216	41056	44693	12,0	12,6	13,2
Budownictwo	20567	22361	24876	7,4	6,9	7,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja.. Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; infor- mation and communication	97184	114541	114861	35,2	35,2	33,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	34672	41124	44999	12,6	12,6	13,3
Pozostałe usługi..... Other services	71539	80798	83738	25,9	24,8	24,7
NA 1 MIESZKAŃCA ^a PER CAPITA ^a	59666	69026	71659	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (288). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	648543	757188	772279	Gross output
Zużycie pośrednie.....	372395	431914	433843	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto.....	276148	325274	338437	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	119156	134467	139641	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto.....	154484	188212	197012	Gross operating surplus

TABL. 3 (289). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	179022	208328	215771	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	34057	39253	40524	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	145358	169011	174712	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	27653	31845	32813	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tablicach dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz.U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz — w przypadku pozostałych podmiotów — na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

The data presented in tables concerning entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (unified text: Journal of Laws 2016 item 1068) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and — for the remaining entities — on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (290). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	601721	681012	742172	766030^b	TOTAL
sektor publiczny.....	14057	12830	12832	12881	public sector
sektor prywatny.....	587664	668182	728806	740534	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe.....	203	93	67	62	State owned enterprises
Spółki.....	115544	143033	184530	199796	Companies
w tym:					of which:
handlowe.....	63588	89319	127823	142530	commercial
cywilne.....	51750	53469	56380	56916	civil
Spółdzielnie.....	3275	3151	3121	3117	Cooperatives
Fundacje.....	3305	4641	6711	7491	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne ...	10022	12749	15014	15676	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	442480	486952	496480	503036	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale na sektory własności — bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by ownership sectors — excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which							
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies				spółki cywilne civil law partnerships		spółdzielnie cooperatives
				razem total	w tym of which					
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
OGÓŁEM	2005 601721	159241	203	63588	107	19104	51750	3275	442480	
TOTAL	2010 681012	194060	93	89319	117	25594	53469	3151	486952	
	2014 742172	245692	67	127823	89	33332	56380	3121	496480	
	2015 766030^b	262994	62	142530	108	33919	56916	3117	503036	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	9027	2145	2	979	4	188	272	284	6882	
Agriculture, forestry and fishing										
Przemysł.....	64948	23045	18	15440	21	3489	6973	232	41903	
Industry										
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	59516	19491	17	12294	19	2803	6725	222	40025	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominant type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 2 (291). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
Budownictwo Construction	72966	18819	10	13668	2	2672	4484	444	54147
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	194013	66471	5	41668	7	14523	23849	370	127542
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	45474	6516	3	4115	12	900	2265	22	38958
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	19402	6887	—	3878	2	908	2904	21	12515
Informacja i komunikacja Information and communication	42358	15041	2	12695	9	1900	2144	67	27317
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	25308	7427	—	5678	7	924	585	111	17881
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	34145	25412	4	8960	25	2458	1174	1344	8733
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	104046	30281	16	22810	13	3898	6018	91	73765
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	28637	8404	1	6242	2	1158	2004	60	20233
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	3486	3465	—	17	—	4	2	—	21
Edukacja Education	27797	12456	—	1836	—	227	1016	19	15341
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	34596	3940	—	1805	—	182	1108	22	30656
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	12397	5884	—	1342	4	235	728	12	6513
Pozostała działalność usługowa Other service activities	47198	26570	1	1344	—	250	1385	16	20628

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (292). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited	komandytowe limited	
OGÓŁEM	2005	63588	58425	2518	55907	5163	4588	451
TOTAL	2010	89319	80243	3059	77184	9076	6226	2231
	2014	127823	113712	3869	109843	14111	6711	4795
	2015	142530^a	127180	4126	123054	15350^b	6873	6093
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... Agriculture, forestry and fishing		979	832	20	812	147	119	18
Przemysł		15440	13924	655	13269	1516	931	495
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		12294	10960	513	10447	1334	882	387
of which manufacturing								
Budownictwo		13668	11954	352	11602	1714	543	915
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		41668	37810	693	37117	3858	2596	1082
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		4115	3658	94	3564	457	323	117
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3878	3457	46	3411	421	240	168
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		12695	11961	504	11457	734	326	353
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		5678	4904	693	4211	774	160	282
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		8960	7441	208	7233	1519	296	705
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		22810	20004	608	19396	2806	680	1342
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		6242	5645	116	5529	597	234	316
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..		17	16	2	14	1	—	1
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja		1836	1628	31	1597	208	117	88
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1805	1432	30	1402	373	198	107
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1342	1235	52	1183	107	51	54
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		1344	1227	22	1205	117	59	49
Other service activities								

^a W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON. ^b W tym 351 spółek partnerskich i 2033 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominate type of conducted activity does not exist in the REGON register. ^b Of which 351 professional partnerships and 2033 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
NEWLY REGISTERED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
		w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total			
		handlowe commercial		akcyjne joint stock					
		razem total	razem total						
OGÓŁEM 2005	40541	5894	3943	40	3504	1938	11	31987	
TOTAL 2010	66405	9227	7301	172	6181	1917	20	54761	
..... 2014	64131	13256	11834	211	10530	1405	44	47297	
2015 ^b	68432	17459	15990	238	14270	1445	25	47860	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	380	129	93	2	75	34	2	247	
Przemysł Industry	3959	1167	1060	30	927	105	2	2779	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	3533	901	806	22	698	95	2	2621	
Budownictwo Construction	6694	1247	1159	10	979	79	3	5436	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	14453	4138	3763	32	3468	375	4	10285	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	3256	518	471	5	424	47	—	2737	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2246	623	496	3	443	127	3	1618	
Informacja i komunikacja Information and communication	5507	1601	1552	25	1457	49	1	3891	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominant type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
NEWLY REGISTERED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		spółki companies					cywilne civil law partnerships		spółdzielnie cooperatives
		w tym of which				z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		handlowe commercial			akcyjne joint stock				
		razem total	razem total	razem total					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2550	774	748	55	613	26	3	1582	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. <i>Real estate activities</i>	2320	1054	1010	14	806	35	2	877	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	11780	3659	3469	53	3087	188	1	8091	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4189	1328	1126	4	1038	202	2	2850	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	61	3	3	—	3	—	—	5	
Edukacja <i>Education</i>	2687	296	233	—	215	63	—	1865	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2583	248	207	1	172	41	—	2303	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1212	184	157	1	140	27	1	860	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4365	424	377	2	359	47	—	2416	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
LIQUIDATED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
		w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total			
		handlowe commercial		akcyjne joint stock					
		razem total	razem total						
razem total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives				
OGÓŁEM 2005	24535	2553	1010	52	896	1543	29	21492	
TOTAL									
2010	33516	1538	882	42	653	656	27	31586	
2014	48128	2225	1317	39	892	908	26	44983	
2015	45259^b	2324	1477	53	936	847	20	41791	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	264	11	10	—	5	1	2	249	
Przemysł Industry	3373	232	149	13	105	83	4	3123	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	3144	183	102	8	65	81	4	2951	
Budownictwo Construction	5470	185	119	2	87	66	2	5279	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	12815	573	287	7	181	286	3	12226	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2918	54	29	2	18	25	—	2863	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1506	83	20	—	10	63	1	1422	
Informacja i komunikacja Information and communication	2059	155	122	7	91	33	—	1902	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD — bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections — excluding entities for which the information on dominant type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
LIQUIDATED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					spółdzielnie cooperatives	
		w tym of which				cywilne civil law partnerships		
		handlowe commercial			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		razem total	akcyjne joint stock	razem total				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	1919	104	93	10	48	11	1	1766
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. <i>Real estate activities</i>	897	230	210	5	141	20	6	647
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5270	431	319	4	169	112	—	4818
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2316	81	46	2	29	35	—	2235
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	74	—	—	—	—	—	—	—
Edukacja <i>Education</i>	1866	60	22	—	15	38	—	1434
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1302	41	18	1	10	23	1	1248
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	652	24	11	—	10	13	—	609
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2530	53	17	—	12	36	—	1954

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Publikacje Urzędu Statystycznego w Warszawie przewidziane do wydania w 2017 r.

ROCZNIKI STATYSTYCZNE

Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2017

Województwo Mazowieckie 2017 — Podregiony, Powiaty, Gminy

Rocznik Statystyczny Warszawy 2017

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego (kwartalnik, Internet)

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w 2016 r.

Przegląd Statystyczny Warszawy (kwartalnik)

Panorama dzielnic Warszawy w 2016 r.

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim w 2016 r.

Rynek pracy w województwie mazowieckim w 2016 r.

Portret województwa mazowieckiego w 2016 r.

Statystyka gmin i powiatów województwa mazowieckiego w latach 2010 i 2015 (CD)

Rolnictwo województwa mazowieckiego na tle kraju i pozostałych województw w 2016 r. (Internet)

Obszar metropolitalny Warszawy w 2016 r.

Informacje na temat publikacji wydawanych przez urząd można uzyskać pod adresem:

Urząd Statystyczny w Warszawie

Centrala 22 464 20 00

1 Sierpnia 21, 02-134 WARSZAWA

Centrum Informacji Statystycznej, parter

tel./faks 22 846 78 32

tel. 22 464 20 85

e-mail: InformatoriumUSWAW@stat.gov.pl

oraz w Centrach Informacji Statystycznej w:

Oddziale w Ciechanowie 06-400 Ciechanów, ul. Nadrzeczna 1 tel. 23 672 53 12	Oddziale w Ostrołęce 07-410 Ostrołęka, ul. Insurekcyjna 3 tel. 29 760 78 50
--	--

Oddziale w Płocku 09-407 Płock, ul. Otołińska 21 tel. 24 366 50 37	Oddziale w Radomiu 26-600 Radom, ul. Planty 39/45 tel. 48 362 21 01 wew. 343, 344
---	--

Oddziale w **Siedlcach**
08-110 Siedlice, ul. Kazimierza Pułaskiego 19/21
tel. 25 632 57 67

SPRZEDAŻ DETALICZNĄ WYDAWNICTW US PROWADZĄ:

- US w **Warszawie**, **Centrum Informacji Statystycznej**, parter
- Punkt sprzedaży Zakładu Wydawnictw Statystycznych, 00-925 Warszawa, al. Niepodległości 208 (parter)
tel. bezp. 22 608 32 10

U w a g a. Zamówienia na prenumeratę publikacji można składać pisemnie, faksem lub e-mailem na adres Urzędu Statystycznego w Warszawie, podając pełny adres odbiorcy z kodem pocztowym oraz numerem identyfikacyjnym płatnika VAT (NIP).

Publications of Statistical Office in Warsaw expected to issue in 2017

STATISTICAL YEARBOOKS

Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship 2017

Mazowieckie Voivodship 2017 — Subregions, Powiats, Gminas

Statistical Yearbook of Warsaw 2017

STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship (quarterly, Internet)

Report on the socio-economic situation of Mazowieckie voivodship in 2016

Statistical Review of Warsaw (quarterly)

Panorama of Warsaw districts in 2016

Population, vital statistics and migration in Mazowieckie voivodship in 2016

Labour market in Mazowieckie voivodship in 2016

Portrait of Mazowieckie voivodship in 2016

Statistics of gminas and powiats in Mazowieckie voivodship in 2010 and 2015 (CD)

Agriculture in Mazowieckie voivodship on the background of country and other voivodships in 2016 (Internet)

Warsaw metropolitan area in 2016

Information concerning publications issued by office can be obtained at:

Statistical Office in Warsaw

Tel. exchange (+48) 22 464 20 00

1 Sierpnia 21, 02-134 WARSZAWA

Centre of Statistical Information, ground floor

tel./fax (+48) 22 846 78 32

tel. (+48) 22 464 20 85

e-mail: InformatoriumUSWAW@stat.gov.pl

as well as Centres of Statistical Information at:

Branch in **Ciechanów** 06-400 Ciechanów, Nadrzeczna 1
tel. 23 672 53 12

Branch in **Ostrołęka** 07-410 Ostrołęka, Insurekcyjna 3
tel. 29 760 78 50

Branch in **Płock** 09-407 Płock, Otolińska 21
tel. 24 366 50 37

Branch in **Radom** 26-600 Radom, Planty 39/45
tel. 48 362 21 01 int. 343, 344

Branch in **Siedlce** 08-110 Siedlce, Kazimierza Pułaskiego 19/21
tel. 25 632 57 67

RETAIL SALES OF SO PUBLICATIONS IS CONDUCTED AT:

- SO in **Warsaw, Centre of Statistical Information, ground floor**
- **Sales point of Statistical Publishing Establishment, 00-925 Warsaw, Niepodległości 208 (ground floor)**
direct tel. (+48) 22 608 32 10

Note. Orders on publication subscriptions should be sent by post, fax or email at Statistical Office in Warsaw address with full address of recipient including ZIP code and tax identification number (NIP).